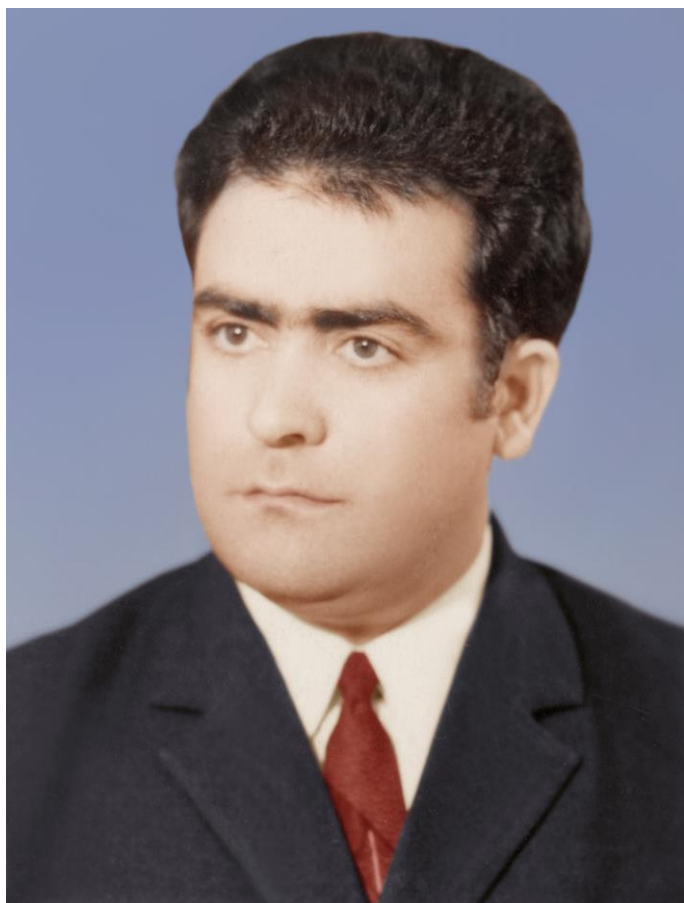

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Rəyasət Heyətinin qərarı ilə
Çap olunur**

***Печатается
по постановлению Президиум \
Национальной Академии наук
Азербайджана***

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
Mərkəzi Elmi Kitabxana**

*Azərbaycan
Elm və mədəniyyət
Xadimləri*

ŞAHBAZ MUSA OĞLU MURADOV

*Bibliografik
göstərici*

Bakı – «Elm» - 2016

**Национальная Академия Наук Азербайджана
Центральная научная библиотека**

*Деятели
Наук и культуры
Азербайджана*

ШАХБАЗ МУСА ОГЛЫ МУРАДОВ

*Библиографический
Указатель*

Ваку – «Элм» - 2016

Elmi redaktor:
Tərtibçi: M.A. Əmirli

İxtisas redaktoru:

Научный редактор:
Составитель: Амирли М.А.
Редактор:

Şahbaz Musa oğlu Muradov: bibliografiya.- Bakı.- "Elm".- 2016.-.....

Annotasiya:

TƏRTİBÇİDƏN

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, Əməkdar elm xadimi, "Şöhrət" ordenli, görkəmli iqtisadçı alim, iqtisad elmləri doktoru, professor Şahbaz Musa oğlu Muradovun əsərlərinin biblioqrafik gösyəricisi 1962-ci ildən indiyə qədər (2016-cı il daxil olmaqla) olan dövrü əhatə edir. Göstəriciyə alimin həmin illərdə çap edilmiş monoqrafiyaları, broşuraları, dövrü mətbuatda, məcmuələrdə, habelə respublika və beynəlxalq əhəmiyyətli konfrans, simpoziumlarda azərbaycan, rus, ingilis dillərində dərc olunmuş məqalələri daxil edilmişdir.

AMEA-nın müxbir üzvü Ş.M.Muradovun biblioqrafiyası onun həyatının əsas dövrlərini, elmi-pedaqoji, ictimai-siyasi fəaliyyətinin qısa xarakteristikasını əhatə edir. Biblioqrafiyaya daxil edilmiş materiallar xronoloji prinsipə əsasən sistemləşdirilmişdir. Hər il daxilində kitab, məcmuə, jurnal və qəzetlərdə dərc olunmuş məqalələr əlifba sırasına uyğun verilmişdir. Biblioqrafiyada Ş.M.Muradovun aspirant və dissertantlara elmi rəhbərliyi, opponentliyi, redaktə etdiyi ədəbiyyatlarla yanaşı həyatı və fəaliyyəti haqqında ədəbiyyat da ayrıca bölmələr altında öz əksini tapmışdır. Biblioqrafiyada alimin əsərlərinin, müştərək müəlliflərin və haqqında yazan müəlliflərin əlifba göstəricisi verilmişdir.

От составителя

Библиографический указатель научных трудов член-корреспондента Национальной Академии Наук Азербайджана, Заслуженный деятель науки, видного ученого-экономиста, доктора экономических наук, профессора Шахбаза Мусса оглы Мурадова охватывает период с 1962 года по настоящее время. В указатель включены книги, монографии, брошюры и статьи, опубликованные в периодической печати, в сборниках, в материалах научных конференций, совещаний, симпозиумов, семинаров, международного и республиканского значения, изданные на азербайджанском, русском и английском языках.

Библиография Ш.М.Мурадова содержит основные даты и краткую характеристику его жизни, научно-педагогической, общественно-политической деятельности. Материалы в указателе систематизированы в хронологическом порядке. В пределах каждого года даются материалы, опубликованные в книгах, сборниках, журналах и газетах в порядке алфавита. Отдельными разделами представлены научное руководство аспирантами и диссертантами, оппонирование, редактирование, литература о жизни и деятельности Ш.М.Мурадова.

Библиографический указатель снабжен алфавитным указателем трудов ученого, его соавторов и авторов написавших о нем.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti
Q Ə R A R
№11/10

Bakı şəhəri

24 iyun 2015-ci il

AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun
75 illik yubileyi haqqında

2015-ci il avqustun 10-da görkəmli iqtisadçı alim, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, iqtisad üzrə elmlər doktoru, professor, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Musa oğlu Muradovun anadan olmasının 75 ili tamam olur.

Şahbaz Muradov 1961-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin iqtisad fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, 1965-ci ildə namizədlik, 1972-ci ildə doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş, 1977-ci ildə professor elmi adına layiq görülmüş, 2001-ci ildə isə AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.

1961-ci ildə AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi əmək fəaliyyətinə başlayan Şahbaz Muradov institutun böyük elmi işçisi, şöbə müdiri vəzifəsinə kimi yüksəlmişdir. 1991-1998-ci illərdə elmi işlər üzrə direktor müavini, 1999-2008-ci illərdə isə həmin institutun direktoru vəzifəsində çalışmışdır.

Hazırda AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun Demografiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı problemləri şöbəsinin müdiri vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirir.

Şahbaz Muradov YUNESKO-nun Azərbaycan Respublikasında “Bioetika, elmi biliklərin və texnologiyaların etikası” üzrə Milli

Komitənin üzvü, AMEA Xəbərləri “İqtisadiyyat” seriyasının baş redaktoru, AMEA İctimai Elmlər Bölməsinin Büro üzvü; AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun nəzdindəki Dissertasiya Şurasının üzvüdür.

O, Azərbaycan iqtisadiyyatı sahəsində 500-ə yaxın əsərin monoqrafiya, kitab, dərslik və proqramın müəllifidir.

Onun “Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri”, “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri”, “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektləri”. “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər”, “Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu: əsas demoqrafik və etno-demoqrafik dəyişikliklər” (Azərbaycan, rus və ingilis dillərində) adlı kitabları və başqa bu kimi bir çox əsərləri elmi ictimaiyyətin dərin rəğbətini qazanmışdır.

Görkəmli iqtisadçı alimin elmi fəaliyyəti son dərəcə səmərəli və çoxşaxəlidir.

O, MDB məkanında ilk dəfə olaraq qadın məşğulluğu və məşğulluq sahəsində gender problemlərinin tədqiqi ilə məşğul olan görkəmli demoqraf alim kimi tanınmış, keçmiş SSRİ-də və Azərbaycan bu problemin sosial-iqtisadi və demoqrafik aspektlərinin kompleks şəkildə tədqiqi onun adı ilə bağlıdır. “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri” adlı monoqrafiyası 1974-cü ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti tərəfindən sovet elminin ən mühüm nailiyyətləri sırasına daxil edilmişdir.

Şahbaz Muradovun elmi rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin 28 dekabr 1998-ci il və 24 iyun 2003-cü il tarixli sərəncamları ilə ilk dəfə olaraq “Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf Konsepsiyası” (1999-cu il) və “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı” (2004-2008-ci illər), habelə “Azərbaycan Respublikasının məşğulluq Strategiyası” (2006-2015-ci illər) işlənib hazırlanmış və ölkə rəhbəri tərəfindən təsdiq edilmişdir.

AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradov Rusiyada, Ukraynada, Belarusda, Gürcüstanda və başqa ölkələrdə keçirilmiş bir sıra beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda Azərbaycan iqtisad elmini uğurla təmsil etmişdir.

İqtisadiyyat elmi üzrə yüksək ixtisaslı kadrların yetişdirilməsi sahəsində AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun xidmətləri əvəzsizdir. Onun rəhbərliyi altında 90-dan artıq fəlsəfə və elmlər doktoru dissertasiyası müdafiə edilmişdir.

AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun xidmətləri dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. O, müstəqil Azərbaycanın “Şöhrət” ordeni, keçmiş Sovet İKP MK, SSRİ Nazirlər Soveti, ÜİHiŞ və ÜLKİ MK, SSRİ Nazirlər Soveti, ÜİHiŞ və MK-nın, Azərbaycan LKKİ-nin fəxri fərmanları, V.İ.Leninin anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilmiş “Fədakar əməyə görə” yubiley medalı, “Əmək veteranı” medalı və s. mükafatlara layiq görülmüşdür.

AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun iqtisadiyyat elminin inkişafındakı xidmətlərini nəzərə alaraq və anadan olmasının 75 illiyi ilə əlaqədar Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti **QƏRARA ALIR:**

1. AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Musa oğlu Muradov AMEA-nın Fəxri Fərmanı ilə təltif edilsin.

2. AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun dövlət tərəfindən təltif edilməsi ilə bağlı vəsatət qaldırılsın.

3. AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutuna (iqtisad üzrə elmlər doktoru Nazim İmanov) tapşırılsın ki, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun 75 illik yubileyinə həsr olunmuş elmi sessiya keçirilsin.

4. Kütləvi informasiya vasitələrində alimin həyat və yaradıcılığına həsr edilmiş məqalələr dərc edilsin.

5. AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanasına (tibb elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Leyla İmanova), “Elm” Nəşriyyat-Poliqrafiya İdarəsinə (Hafiz Abıyev) tapşırılsın ki, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun əsərlərinin biblioqrafik göstəricisi hazırlanıb nəşr edilsin.

6. Qərarın icrasına nəzarət AMEA-nın vitse-prezidenti, AMEA-nın həqiqi üzvü İsa Həbibbəyliyə həvalə edilsin.

AMEA-nın prezidenti
AMEA-nın akademik-katibi

akademik Akif Əlizadə
akademik Rasim Əliquliyev

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası üzvlərinin “Şöhrət”
ordini ilə təltif edilməsi haqqında
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
SƏRƏNCAMI**

Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərə görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının aşağıdakı həqiqi və müxbir üzvləri “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilsin:

Əfəndiyev Ayaz Adil oğlu

Əfəndiyev Oqtay Əbdülkərim oğlu

Əfəndiyev Rasim Səməd oğlu

Əliyev Maqsud İsfəndiyar oğlu

Əliyev Telman Abbas oğlu

Əlizadə Akif Ağamehdi

Əsgərov Bəhram Mehrəli oğlu

Hacıyev Akif Cəfər oğlu

Qacar Çingiz Oveys oğlu

Məmmədova Fəridə Cəfər qızı

Muradov Şahbaz Musa oğlu

Nadirov Asəf Abbasqulu oğlu

Nağıyev Tofiq Murtuza oğlu

Paşayev Arif Mir Cəlal oğlu

Rustəmov Musa İsmayıl oğlu

Sadıxov Kamil İsmayıl oğlu

Seyidov Nadir Mir İbrahim oğlu

Səmədova Fazilə İbrahim qızı

Sultanov Hacıbəy Fərəculla oğlu

Şaxtaxtinski Məhəmməd Həbibulla oğlu

Bakı şəhəri, 14 fevral 2004-cü il

№87

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının
əməkdaşlarına fəxri adların verilməsi haqqında
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 70 illik yubileyi münasibətilə, Azərbaycan elminin inkişafında xidmətlərinə görə aşağıdakı şəxslərə Azərbaycan Respublikasının fəxri adları verilsin:

“Əməkdar elm xadimi”

Balakişibəyli Şahin Abdulhəlim oğlu
Əkpərov Zeynal İba oğlu
Əliyev Kamran İmran oğlu
Haşımzadə Firudin Məmməd Əli oğlu
Kazımov Qəzənfər Şirin oğlu
Qasımlı Məhərrəm Paşa oğlu
Qaşqay Rəna Bəyim Mir Tağı qızı
Muradov Şahbaz Musa oğlu
Mustafazadə Tofiq Teyyub oğlu
Səfərli Hacıfəxrəddin Yəhya oğlu
Vəlixanova Nailə Məmmədli qızı
Yetirmişli Qurban Cəlal oğlu
Zamanov Paşa Bayram oğlu

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 noyabr
2015-ci il

**Bakı Dövlət Universitetinin rektoru akademik Abel
Məhərrəmovun xalqımızın görkəmli ziyalı, əməkdar elm
xadimi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat
Institutunun şöbə müdürü, AMEA-nın müxbir üzvü professor
Şahbaz Musa oğlu Muradova təbrik məktubu**

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizi möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 70 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycan elminin inkişafında xidmətlərinə görə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı ilə təltif olunmağınız münasibətilə Bakı Dövlət Universitetinin çoxminli kollektivi adından ürəkdən təbrik edir, Sizə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Siz hər zaman ölkəmizin yüksək adını uca tutmağı bacarmış, onun elminə, təhsilinə vicdanla xidmət etmiş, dövlət quruculuğuna layiqli kadrlar vermiş, yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanması istiqamətində həlledici rol oynamışsınız. Siz elm və təhsilin böyük təəssübkeşi, ziyalılığın və ziyalıların qədrini bilən bir şəxsiyyətsiniz. Bu gün respublikamızda möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında iqtisadi potensialı intellekt kapitalına çevirmək istiqamətində görülən böyük işlərin reallaşmasında Sizin də özünəməxsus rolunuz və xidmətləriniz vardır. Tanınmış alim, ictimai xadim olmaqla bərabər, xeyirxah və nəcib insani keyfiyyətləriniz Sizde yüksək mənəviyyatın olmasının göstəricisidir.

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizi bu yüksək ad münasibətilə bir daha təbrik edir, Azərbaycan elminin daha da inkişafı yolunda gördüyünüz böyük işlərdə Sizə uğurlar, can sağlığı, ailə səadəti arzulayıram.

BDU-nun rektoru, akademik

A.Məhərrəmov

HƏYATI, ELMİ-PEDAQOJİ VƏ İCTİMAİ FƏALİYYƏTİNİN ƏSAS TARİXLƏRİ

Şahbaz Musa oğlu Muradov 1940-cı il avqustun 10-da Azərbaycan Respublikası Laçın rayonunun Xumarta kəndində anadan olmuşdur.

1946-1950-ci illər	-Laçın rayonu Köhnəkənd Sovetliyinin Xumarta kənd ibtidai məktəbinin şagirdi.
1950-1953-cü illər	-Laçın rayonu Köhnəkənd 7 illik məktəbinin şagirdi.
1953-1956-cı illər	-Azərıttifaqın Bakı Kooperativ Texnikumunda təhsil almış və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir.
1952-1966-cı illər	-Ümumittifaq Lenin Kommunist Gənclər İttifaqının üzvü.
1956-1959-cu illər	-K.Marks adına Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun Maliyyə-İtisad fakültəsinin tələbəsi, fakültə komsomol bürosunun katibi.
1957-ci il, 3 aprel	-1956-ci ildə Azərbaycan Respublikası Jdanov rayonunda pambıq yığımında kolxozçulara yaxşı köməkliyinə görə Azərbaycan Lenin Kommunist Gənclər İttifaqı mərkəzi Komitəsinin «Fəxri Fərmanı» ilə təltif olunmuşdur.
1958-ci il, iyul-avqust	-Qazaxıstan SSR-nin Qaraqanda (indiki Tselenoqrad) vilayətində komsomol putyovkası ilə xam torpaqlarda məhsul yığımında iştirak etmişdir.
14 oktyabr	-Qazaxıstan SSR-də xam torpaqlarda məhsul yığımında fəal iştirakına görə Azərbaycan Lenin Kommunist Gənclər İttifaqı Mərkəzi Komitəsinin «Fəxri

	Fərman» ilə təltif olunmuşdur.
1959-cu il	-ÜİLKİ Mərkəzi Komitəsi və SSR Ali və Orta İxtisas Təhsil Nazirliyi tərəfindən «Əla təsil üçün» döş nişanı ilə təltif olunmuşdur.
1959-1961-ci illər	-K.Marks adına Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunun ləğv edilməsi ilə əlaqədar olaraq təhsilini Azərbaycan Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat fakültəsində davam etdirmiş və oranı fərqlənmə diplomu ilə bitirmişdir
1961-1966-cı illər	-Azərbaycan Elmlər Akademiyası İqtisad İnstitutunda kiçik elmi işçi.
1963-cü il, 12 mart	-Azərbaycan Respublikası Göygöl rayonunun Lenin adına kolxozunda «Kommunizm-əmək» mövzusunda keçirilmiş iqtisadi konfransda «Qadın əməyi, onun təşkili və istifadəsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
1964-cü il, 20-22 aprel	-Azərbaycan Rusiya tərkibinə daxil olmasının 150 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiyada «Sovet Azərbaycanında qadınların mədəni səviyyəsinin yüksəldilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
Sentyabr	-Kommunizmin maddi-texniki baza-sının yaradılması və texniki tərəqqinin ən səmərəli yollarına həsr edilmiş Elmi sessiyada (Regional müşavirə) «Əmək ehtiyatları və kommunizmin maddi-texniki bazasının yaradılmasında maddi həvəsləndirmənin rolu (Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatı müəssisələrinin misalında)» mövzusunda məruzə etmişdir

	(M.M.Allahverdiyevlə şərikli).
1965-ci il, mart	-Aspirantların və kiçik elmi işçilərin «ictimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini yüksəltmək məsələləri»nə həsr olunmuş Elmi konfransda «Azərbaycan kənd təsərrüfatında qadın əməyinin səmərəli istifadə olunması məsələlərinə dair» mövzusunda məruzə etmişdir.
1 aprel	-Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi Şurasında «Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan istifadə edilməsi» mövzusunda iqtisadi elmlər namizədi alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə etmişdir (protokol №2. İlk müdafiə «24» fevral 1965-ci il tarixində həmin Universitetin İqtisad fakültəsinin Elmi Şurasında keçirilmişdir.
13 noyabr	-SSRİ Ali və Orta Təhsil Nazirliyi Ali Atestasiya Komissiyası (MGK №003627) MOSKVA 13 noyabr 1965-ci il S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetinin Elmi Şurasının qərarı ilə (1 aprel 1965-ci il, prot.№2) Ş.M.Muradov iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi verilmişdir.
1966-cı il, mart	-Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası İqtisad İnstitutunda keçirilmiş «İctimai istehsalın inkişafına və əmək ehtiyatlarından istifadə olunması»na həsr edilmiş Elmi sessiyada «Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyindən səmərəli istifadə edilməsi məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir.

1966-1968-ci illər	-Azərbaycan Elmlər Akademiyası İqtisad İnstitutunda böyük elmi işçi; Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda və Bakı Plan-Uçot Texnikumunda əvəzçiliklə siyasi-iqtisad müəllimi.
1966-1990-cı illər	-Sov.İKP-nın üzvü
1967-ci il, oktyabr	-Gənc alimlərin «Böyük Oktyabr Sosialist İnqilabının 50-ci ildönümü»nə həsr edilmiş Elmi-nəzəri konfransda «Məişətdə qadınların qeyri-bərabər vəziyyətinin aradan qaldırılmasının bəzi məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1967-1990-cı illər	-Azərbaycan KP MK-nın ştatdan kənar mühazirəsi .
1968-1991-ci illər	-Azərbaycan Elmlər Akademiyasının İqtisad İnstitutunda «İş qüvvəsinin təkrar istehsalı» şöbəsinin müdiri və ADNA-da «Siyasi-iqtisad» kafedrasında əvəzçiliklə professor.
1969-cı il, iyul	-Litva Elmlər Akademiyasında (Vilnüs şəhərində) V.İ.Lenin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr edilmiş Ümumittifaq iqtisadi sessiyada «Azərbaycan SSR-də əhalinin səmərəli məşğulluğu problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.(Z.Ə.Səmədzadə ilə şəriklə) .
oktyabr	-«Azerbaycan SSR-də 1971-1980-ci illərdə məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsi» sxeminə həsr edilmiş iqtisadi konfransda «Ev təsərrüfatının ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında yeri və ictimailəşdirilməsinin bəzi məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir.

1970-ci il, fevral	-Gənc alimlərin elmi-nəzəri konfransında «Geniş kommunizm quruculuğu dövründə əhalinin səmərəli məşğulluğu problemləri və onun sosial-iqtisadi nəticələri» mövzusunda məruzə etmişdir.
31 mart	-SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyəti tərəfindən V.İ.Lenin anadan olmasının 100 illiyi münasibəti ilə «Fədakar əməyə görə» Yubiley Medalı ilə təltif edilmişdir.
9-12 avqust	-İqtisadi tarix üzrə Leninqrاد şəhərində keçirilmiş 5-ci Beynəlxalq Konqresdə «Sovet Azərbaycanında sosial-iqtisadi şərait və qadın əməyinin tətbiqinin xarakterinin dəyişdirilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir (rus və ingilis dillərində)
10 noyabr	-SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi Komissiyası tərəfindən ona «Əməyin iqtisadiyyatı» ixtisası üzrə böyük elmi işçi diplomu verilmişdir.
1971-ci il, 13aprel	-Bakı şəhərində «Təbiət və ictimai elmlər sahəsində elmi-tədqiqat işləri»nin yerinə yetirilməsinin yekunlarına həsr edilmiş 8-ci Elmi sessiyada «Azərbaycan Respublikasında əmək ehtiyatlarından istifadənin demoqrafik aspektləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
May	-Azərbaycan SSR xalq təsərrüfatının perspektiv planlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsinə həsr edilmiş Elmi konfransda «Azərbaycan SSR-də ixtisaslı kadrların perspektiv planlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir (C.B.Quliyevlə şərikli).
İyun	-«Sov.İKP-nın XXVI qurultayı və Lən-

	kəran-Astara zonasında resurslar-dan istifadə edilməsi problemləri»nə həsr edilmiş nəzəri-praktiki konfransda «Lənkəran-Astara zonasının əmək ehtiyatları və onlardan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
10 oktyabr	-Azərbaycan SSR EA-nın Rəyasət Heyətində «Əmək ehtiyatları və Azərbaycan SSR-də onlardan səmərəli istifadə edilməsi» mövzusunda elmi məruzə ilə çıxış etmişdir.
1972-ci il, 24 yanvar	-Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası İctimai Elmlər Bölməsinin İqtisadiyyat elmlər seksiyasının Elmlər Şurasında “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri” mövzusunda iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə etmişdir.
17 avqust	-SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyi Ali Attestasiya Komissiyasında iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi diplomu verilmişdir.
1973-cü il, 6-8 dekabr	-Kiyev şəhərində keçirilmiş «Sosialist cəmiyyətində əhali sakinliyinin öyrənilməsinin metodoloji problemləri»nə həsr edilmiş Ümumittifaq elmi konfransda «Azərbaycan SSR-də əhalinin təkrar istehsalının regional xüsusiyyətləri və onun optimal məşğulluğunun təmin edilməsinin demoqrafik problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1974-cü il,	-Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 -

20 iyun	illiyinə həsr edilmiş «Naxçıvan MSSR- də ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-istehsalat konfransında «Naxçıvan MSSR- də əhalinin istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
noyabr	-«Sosialis yarışının qalibi» nişanı ilə təltif olunmuşdur.
16 noyabr	-Laçın şəhərinin yaradılmasının 50 illiyinə həsr edilmiş «Laçın rayonunun ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-istehsalat konfransında «Laçın rayonunun demoqrafik inkişaf xüsusiyyətləri və əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
25-26 noyabr	-«Əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə problemləri»nə həsr edilmiş I Respublika elmi konfransında «Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1976-ci il, 12-15 oktyabr	-Tibilisi şəhərində «Əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyasının regional xüsusiyyətləri»nə həsr edilmiş Ümumittifaq konfransda «Azərbaycanda əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyasının regional xüsusiyyətləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
Dekabr	-Kiyev şəhərində keçirilmiş «Demoqrafik inkişafa» həsr edilmiş Respublika

	konfransında «Azərbaycan SSR-də demoqrafik inkişafın xüsusiyyətləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
20 dekabr	-Bakı şəhərində «Sov.İKP XXV qurultayının qərarları ilə əlaqədar olaraq ictimai istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinin sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda keçirilən Elmi konfransda «Sov.İKP XXV qurultayının qərarları ilə əlaqədar olaraq Azərbaycanda demoqrafik inkişafın aktual problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1977-ci il, 18 mart	-SSRİ Nazirlər Soveti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının 18 mart 1977-ci il (prot. № 10) qərarı ilə «Əməyin təşkili və iqtisadiyyatı» ixtisası üzrə «professor» elmi adı verilmişdir.
aprel	-«Əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyası»na həsr edilmiş Ümumittifaq elmi konfransda “Azərbaycan SSR-də əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyası” mövzusunda çıxış etmişdir.
11-14 may	-Moskva şəhərində keçirilmiş statistiklərin Ümumittifaq müşavirəsində iştirak və çıxış etmişdir.
24-26 noyabr	-Dnepronetpovsk şəhərində «Əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsinin sosial-iqtisadi problemləri»nə həsr edilmiş Respublika elmi konfransında «Əmək ehtiyatlarından istifadənin regional problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1978-ci il,oktyabr	-Moskva şəhərində keçirilmiş «SovİKP XXV qurultayının qərarları işığında əmək

	ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsinin əsas istiqamətləri»nə həsr edilmiş Ümumittifaq elmi-praktiki konfransda «Müasir mərhələdə müttəfiq respublikalarda qadın məşğulluğunun spesifik xüsusiyyətləri. Əsas meyllər» mövzusunda məruzə etmişdir.
1979-1990-ci illər	-SSRİ EA Rəyasət Heyəti nəzdində “Əhali sakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri” Elmi Şurasının büro üzvü; SSRİ EA və SSRİ Elm və Texnika Komitəsinin Elmi-Texniki və Sosial İqtisadi Proqnozlaşdırma üzrə Elmi Şurasının “SSRİ-də əhali, əmək ehtiyatları və əməyin mühafizəsi” üzrə problem komissiyasının üzvü; “Azərbaycan SSR-də əhali, əmək ehtiyatları və əməyin mühafizəsi” üzrə problem komissiyasının sədri; “SSRİ-də əhali sakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri” üzrə Azərbaycan SSR Ərazi Elmi Şurasının Sədri, Azərbaycan EA Rəyasət Heyəti nəzdində iqtisadi problemlər üzrə Respublika Elmi Şura seksiyasının sədri; Azərbaycan SSR Dövlət Əmək Komitəsi nəzdində əmək üzrə Elmi Şura seksiyasının büro üzvü və sədri; Azərbaycan SSR EA İqtisadiyyat İnstitutunda və Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda iqtisad elmləri sahəsində namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının müdafiəsi üzrə iki ixtisaslaşdırılmış şuranın üzvü; Özbəkistan SSR EA İqtisadiyyat İnstitutunda doktorluq dissertasiyası üzrə müdafiə şurasının üzvü; Azərbaycan SSR

	EA İqtisadiyyat İnstitutu və Azərbaycan SSR Kənd Təsərrüfatı ETİ Elmi Şu- ralarının üzvü olmuşdur.
1980-cı il, 23-24 yanvar	-«Planlaşdırma və təsərrüfat mexanizminin təkmilləşdirilməsi problemləri»nə həsr edilmiş Respublika elmi-praktiki kon- fransda «Əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə planlaşdırmanın mühüm istiqamət- lərindəndir» mövzusunda məruzə etmişdir.
fevral	-Lənkəranda yerləşmiş 2013 № -li Hərbi hissənin komandiri podpolkovnik Qubenkonun əmri ilə hərbi vətənpərvərlik işində fəal iştirakına görə «Tərifnamə» ilə təltif olunmuşdur.
2-3 fevral	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Aqrar sənaye inteqrasiyasının inkişafı və sosialist istehsalat münasibətlərinin təkmilləşdiril- məsi»nə həsr olunmuş Elmi konfransda «Aqrar-sənaye inteqrasiyası və əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
16 fevral	-Azərbaycan LKGİ-nin Cəlilabad rayon Komitəsi Lenin komsomolunun 60 illiyi münasibətilə yaradılmış «Təşviqat qata- rının» üzvü kimi gənclərin vətənpərvərlik təربiyəsi sahəsində apardığı böyük işlərə gərə «Tərifnamə» ilə təltif olunmuşdur.
18 fevral	-Azərbaycan LKGİ-nin Masallı rayon Komitəsi Azərbaycan komsomolunun 60 illiyi ilə əlaqədar yaradılmış Təşviqat briqadasının üzvü kimi gənclərin vətənpərvərlik təربiyəsi sahəsində apardığı böyük işlərə görə «Tərifnamə» ilə təltif edilmişdir.

18 mart	-2375 h \ hissənin siyasi şöbəsinin rəisi I dərəcəli kapitan V.E.Efimov tərəfindən Sovet Azərbaycanının 60 illiyi münasibəti ilə Xəzər Maryak Sərhədçilərinin kommunist tərbiyə-sindəki fəal iştirakına görə «Tərifnamə» ilə təltif edilmişdir.
2 aprel	-Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının «Azərbaycan SSR-nin Azərbaycan Kommunist Partiyasının 60 illiyinə» həsr olunmuş Elmi sessiyasında «Sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycan SSR-də əhali artımı və xalqın maddi-mədəni həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
16 aprel	-Kiyev şəhərində keçirilmiş «Əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsinin perspektivli kompleks-məqsədli proqramın region aspektləri»nə həsr edilmiş Respublika elmi-praktiki konfransda «Əmək ehtiyatlarından istifadənin yaxşılaşdırılması proqramının işlənməsində məşğulluğun ərazi-sahə quruluşunun nəzərə alınması xüsusiyyətləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
May	-Azərbaycan iqtisadiyyatının IX-X beşilliklərdə inkişafına həsr edilmiş elmi konfransda «Əhali sakinliyinin inkişafında baş verən sosial-iqtisadi irəliləmələr və əhalinin güzəranının yüksəldilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
iyun	-«Təsərrüfat mexanizmi məsələləri» adlı Elmi konfransda “əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə pplanlaşdırmanın yaxşılaşdırılmasının mühüm istiqamətidir”

	mövzusunda məruzə ilə çıxış etmişdir. (E.B.Bayramov və Y.A.Əliyeva ilə şərikli).
2-3 oktyabr	-«Aqrar-sənaye integrasiyasının inkişafı və sosialist istehsal münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi» adlı Elmi konfransda «Aqrar-sənaye integrasiyası və əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
1980-1991-ci illər	-SSRİ EA İctimai Elmlər Bölməsinin nəzdindəki «Əmək ehtiyatlarının səmərəli istifadə edilməsi» Elmi Şurasının üzvü.
1981-ci il, 25 aprel	-«Azərbaycan kəndinin sosialist-iqtisadi inkişafına» həsr edilmiş Elmi konfransda «Azərbaycanda demoqrafik inkişafın regional xüsusiyyətləri və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
Sentyabr-oktyabr	-Moskvada Sov.İKP XXVI qurultayının işığında SSRİ EA-nın «Əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri» Elmi Şurası, SSRİ Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin Elmi-Texniki Şurası, Moskva Dövlət Universitetinin «əhalisakinliyi və əmək ehtiyatları» Elmi Şuralarının birlikdə keçirdikləri «Əhalisakinliyi və demoqrafiya siyasəti problemləri»nə həsr edilmiş müşavirədə «Azərbaycanın əmək ehtiyatları» mövzusunda məruzə etmişdir.
1-2 oktyabr	-Düşənbə şəhərində keçirilmiş «XI beşillikdə və uzaq gələcəkdə xalq təsərrüfatında əmək ehtiyatlarının formalaşması və səmərəli istifadə edilməsi»nə həsr edilmiş Elmi müşavirədə «XI beşillik və uzaq gələcəkdə Azərbaycan SSR-də əmək

	ehtiyatlarının formalaşması və istifadəsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
1981-ci 14 fevral	Şəki şəhərində keçirilmiş “Azərbaycan KP-nın XXX qurultayı qələbələr qurultayıdır” mövzusunda keçirilmiş elmi-praktiki konfransda “Azərbaycan kəndinin sosial-iqtisadi inkişafı problemləri” mövzusunda məruzə etmişdir.
1981-2001-ci illər	-Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. “İqtisadiyyat” seriyasının redaksiya heyətinin üzvü.
1982-ci il, 27 fevral	-Bakı şəhərində «Sov.İKP XXVI və Azərbaycan KP-nın XXX qurultayının qərarları işığında ixtiaslı kadrların hazırlanmasının yaxşılaşdırılması problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-praktiki konfransda «Azərbaycan SSR-də ixtiaslı kadrların hazırlanmasının aktual problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1983-cü il, 5 may	-Bakı şəhərində keçirilmiş K.Marksın anadan olmasının 165 illiyi və vəfatının 100 illiyinə həsr olunmuş «K.Marks və müasir dövr» mövzusunda Elmi sessiyada «Karl Marks, müasir malusçular və burjua antimaltuşçu nəzəriyyələr» mövzusunda məruzə etmişdir.

26-28 oktyabr	-Kiyev şəhərində «Sosializm cəmiyyətində demoqrafiya problemləri»nə həsr edilmiş Ümumittifaq elmi konfransda «əmək ehtiyatlarının sürətlə inkişaf etdiyi regionda əhalinin inkişafı və səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinin demo-siyasi aspektləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1984-cü il, 15 fevral	-Komsomolçu və gənclərin hərbi vətən-pərverlik tərbiyəsində fəal iş aparması ilə əlaqədar olaraq Azərbaycan LKGİ-nin Bakı şəhər komitəsi tərəfindən «Tərifnamə» ilə təltif edilmişdir.
11-13 sentyabr	-Daşkənd şəhərində «Əməklə təmin edilmiş regionlarda əmək ehtiyatlarından istifadənin yaxşılaşdırılmasına» həsr edil-miş Elmi-praktiki konfransda «Azərbaycan SSR-də əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
22 sentyabr	-Naxçıvan MSSR-nin təşkilinin 60 illiyinə həsr edilmiş «Naxçıvan MSSR-də təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə və məhsuldar qüvvələrin inkişaf etdirilməsi problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-praktiki konfransda «Naxçıvan MSSR-da demoq-rafik inkişafın və əmək ehtiyatlarından istifadənin aktual problemləri» mövzu-sunda məruzə etmişdir.
2-8 oktyabr	-Bakıda keçirilmiş «Əhalisakinliyi və sosial infrastrukturunun planlaşdırılmasının təkmilləşdirilməsi»nə həsr edilmiş Ümumittifaq elmi konfransda

	«Azərbaycan SSR-də qeyri-məşğul əmək ehtiyatlarının sosial demoqrafik quruluşu və onların ictimai istehsala cəlb edilməsi yolları» mövzusunda məruzə etmişdir.
1986-cı il, dekabr	-Azərbaycan KP MK, SSRİ EA-nın Sosioloji Tədqiqatlar İnstitutu, Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası ilə birlikdə keçirdikləri «Partiya Komitələri və sosial proseslərin idarə edilməsinə»nə həsr edilmiş Ümumittifaq elmi-praktiki konfransda «Azərbaycan SSR-də əmək ehtiyatlarının səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1987-ci il, Oktyabr	-Böyük Oktyabr Sosialist İnqilabının 70-ci ildönümü münasibətilə Sov.İKP MK, SSRİ Nazirlər soveti, ÜİHIŞ və ÜİLKGİ MK-nın Fəxri Fərmanı ilə təltif olunmuşdur.
6-9 oktyabr	-Suzdal şəhərində keçirilmiş «Sovet cəmiyyətinin əmək potensialı»na həsr edilmiş Ümumittifaq elmi-praktiki konfransda çıxış etmişdir.
27-28 oktyabr	-“Sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsinin demoqrafik aspektləri” Ümumittifaq elmi konfransda “Əməklə təmin olunmuş regionlarda əmək resurslarının iş yerləri ilə balanslaşdırılmış sosial demoqrafik aspektlər” mövzusunda məruzə etmişdir (Xarkov ş)
dekabr	-Kiyev şəhərində keçirilmiş «İntensiv demoqrafik inkişaf şəraitində məşğulluq quruluşunun təkmilləşdirilməsi»nə həsr edilmiş Elmi-praktiki konfransda «Sosial-iqtisadi sürətləndirilməsinin demoqrafik as-

	pektləri» mövzusunda çıxış etmişdir.
1988-ci il, aprel	-«Azərbaycan SSR xalq təsərrüfatı kompleksinin formalaşması və inkişafı»na həsr olunmuş Elmi konfransda «Azərbaycan SSR-də demoqrafik inkişaf və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
1989-cu il, aprel	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Sosialist istehsal münasibətlərinin təkmilləşdirilməsinin regional aspekti»nə həsr edilmiş Respublika elmi konfransda «Əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinin regional problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1989-cu il, mart	-“Azərbaycan Respublikasında demoqrafik inkişafın müasir durumu və gələcəyə baxış» mövzusunda. Azərbaycan KP MK-nın aparatında məruzə (geniş elmi ictimaiyyətin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilmiş elmi seminarda) Mart 1989-cu il
1989-cu il 25-27 may	-Bakı şəhərində keçirilmiş “Sosialist istehsal münasibətlərinin təkmilləşdirilməsinin regional aspektləri” mövzusunda Respublika elmi konfransında “Əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinin regional xüsusiyyətləri” mövzusunda məruzə etmişdir.
3 oktyabr	-Bakı şəhərində «Müttəfiq Respublikanın iqtisadi müstəqilliyi, onun təsərrüfat hesabına və özünümaliyyələşdirməyə keçirilməsi problemləri»-nə həsr olunmuş Respublika elmi-praktiki konfransında «Regional təsərrüfat hesabı şəraitində əhalinin məşğulluq problemləri»

	mövzusunda məruzə etmişdir.
1989-1993-cü illər	-Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası ilə Azərbaycan Respublikası əmək və sosial məsələlər üzrə Dövlət Komitəsi nəzdindəki «Elmi Şüuranın» sədr müavini olmuşdur.
1990-cı il, may	-Moskva şəhərində SSRİ EA-da keçirilmiş «Əhali və sosial inkişaf» Ümumittifaq elmi konfransında «Azərbaycan qadınların əməyinin və məişətinin yaxşılaşdırılmasının bəzi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
20 oktyabr	-“Əhali və sosial inkişaf” Ümumittifaq elmi konfransda “Azərbaycan SSR əhalisinin təbii hərəkətinin tənzimlənməsinin bəzi məsələləri” mövzusunda çıxış etmişdir. (Moskva ş.)
1991-1998-ci il	- Azərbaycan Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunda elmi işlər üzrə direktor müavini, eyni zamanda «Demoqrafiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı» şöbəsinin müdiri.
1993-cü il, 19 may	-Azərbaycan Milli Yaradıcılıq Akademiyasının həqiqi üzvü (Akademiki) seçilmişdir.
23 may	-Akademik Əhməd Mahmudovun anadan olmasının 70-ci ildönümünə həsr edilmiş elmi konfransda məruzə etmişdir.
1994-cü il, 10-20 aprel	-Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikası Prezidenti Aparatının Milli siyasət şöbəsi tərəfindən keçirilmiş «Azərbaycan Respublikası Milli siyasəti: problemlər, perspektivlər»inə həsr edilmiş Respublika elmi-nəzəri konfransında «Demoqrafik vəziyyət və milli məsələnin həllində onun

	nəzərə alınması problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
Oktyabr	-Bakıda Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunda keçirilmiş «Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektləri» mövzusunda Respublika elmi konfransında «Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində Azərbaycan demoqrafik inkişafın və məşğulluğun dəyişilməsi meylləri və problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1995-ci il, 22 fevral	-«Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri»nə həsr edilmiş Elmi konfrans «Müasir mərhələdə demoqrafik inkişafın və məşğulluğun dəyişilməsinin yeni meylləri və problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir (Bakı şəhəri).
18 avqust	-Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin 18 avqust 1995-ci il tarixli qərarı ilə «Azərbaycan Respublikası qanununun 13-cü maddəsi»nə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü seçilmişdir.
1996-cı il	-Reform Autumi (Washington) jurnalının 1996-cı il, fevral (№2), s.65-66-da Ş.M.Muradovun həyat və yaradıcılığından bəhs edilir.
May	-Bakı şəhərində Bakı Biznes Universiteti ilə Azərbaycan EA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun birlikdə keçirdikləri «Bazar münasibətləri şəraitində Biznesin sosial-iqtisadi problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-

	nəzəri konfransda «Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində Azərbaycanda məşğulluq və işsizlik problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1997-ci il, Sentyabr	-Bakıda Təfəkkür Universitetində keçirilmiş «Azərbaycan XXI əsrin astanasında» Birinci elmi-praktiki konfransında «Dемоqrafik inkişafın, məşğulluğun və işsizliyin mövcud reallıqları, proqnozları və həlli problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1998-ci il, 16 may	-Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, Bakı Biznes Universiteti və Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun birlikdə keçirdikləri «Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Milli İqtisadi İnkişafı problemləri»nə həsr edilmiş Elmi-nəzəri konfransda «Azərbaycanda demoqrafiya və məşğulluq siyasəti: 70-80-cı illərin həqiqətləri, müasir dövrün reallıqları və problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
23 may – 3 iyun	-Akademik Əhməd Mahmudovun anadan olmasının 75 illiyinə həsr olunmuş Elmi-praktiki konfransda «Dемоqrafiya siyasəti və müasir mərhələdə Azərbaycanda onun əsas istiqamətləri» və «Akademik Əhməd Mahmudovun əsərlərində əmək və məşğulluq problemləri» mövzularında məruzələr etmişdir.
Oktyabr	-Bakıda Təfəkkür Universitetində keçirilmiş «Azərbaycan XXI əsrin astanasında» 2-ci Elmi-praktiki konfransda «Azərbaycanda əhalisakinliyi və demoqrafik inkişaf problemləri» möv-

	zusunda məruzə etmişdir. -Bakı şəhərində keçirilmiş «Azərbaycanda bazar münasibətlərinə keçid şəraitində sosial islahatlar»a həsr edilmiş Elmi-praktiki konfransda «Müasir mərhələdə Azərbaycanda kəskinləşən əhali sakinliyi problemi və demoqrafik siyasətin əsas istiqamətləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
31 oktyabr	-Naxçıvan şəhərində keçirilmiş «Naxçıvan MR iqtisadiyyatı XXI əsərin astanasında» Elmi-nəzəri konfransda «Naxçıvan Muxtar Respublikasında demoqrafik inkişafın və demoqrafiya siyasətinin bəzi aktual problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
1999-cu il, 5 yanvar- 2008-ci il, 11 iyul	-Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru və eyni zamanda «Demoqrafiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı» sektorunun müdiri olmuşdur.
1999-ci il, 12 fevral	-Naxçıvan Ensiklopediyası Elmi Redaksiya Şurasının üzvü təsdiq edilmişdir.
İyun	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Sosial-iqtisadi inkişaf və demoqrafik proseslər» mövzusunda Respublika Elmi-praktik konfransda «Məşğulluq siyasəti və müasir mərhələdə onun təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə dair bəzi mülahizələr» mövzusunda məruzə etmişdir.
10 iyun	-Naxçıvan şəhərində keçirilmiş Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaradılmasının 75 illiyinə həsr edilmiş «Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadiyyatı 75 ildə: Əsas meyllər və inkişaf problemləri» mövzusunda Ümumrespublika elmi-

	praktiki konfransında «Naxçıvan MR-nın demoqrafik inkişaf xüsusiyyətləri və onun dəyişməsi meylləri: əsas problemlər və mülahizələr» mövzusunda məruzə etmişdir.
20 dekabr	-Görkəmli iqtisadçı alim i.e.d.,prof. M.M.Allahverdiyevin anadan olmasının 70-illiyinə həsr edilmiş Elmi konfransda məruzə etmişdir.
2000-ci il	-Ş.M.Muradov İnstitutun əməkdaşları A.K.Ələsgərov, A.Q.Gözəlova və T.Ə.-Paşayevlə birlikdə yerinə yetirdiyi «Azərbaycan iqtisadiyyatının dünəni və bu günü» adlı 16.0 çap vərəqi həcmində olan tədqiqat əsərinə görə Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Təşkilatı Asiya Müsəlmanları Komitəsinin «İmam Əl-Buxaranın davamçıları üçün Əbdül Əziz Suad Əl-Katibin» ənənəvi mükafatı üzrə 2000-ci ildə müsabiqədə Komitənin Elmi Şurası tərəfindən yüksək – 1-ci dərəcəli mükafatına layiq görülmüş və 8 min ABŞ dolları məbləğində pul mükafatı almışlar.
29 aprel	-Naxçıvan şəhərində keçirilmiş «Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafı problemləri»nə həsr edilmiş konfransda «Məşğulluq siyasəti və müasir mərhələdə onun təkmilləşdirilməsinin əsas istiqamətləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
23 may	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Müstəqil Azərbaycan və müasir dünya» mövzusunda Elmi-praktiki konfransında «Müstəqil Azərbaycanın demoqrafik inkişaf

	konsepsiyası» mövzusunda məruzə etmişdir.
3-6 oktyabr	-Minsk şəhərində keçirilmiş «Elmi və təhsil III minilliyin astanasında» mövzusunda Beynəlxalq konqresdə «Təhsil potensialı və demoqrafik proseslər» mövzusunda məruzə etmişdir.
2001-ci il, 31 yanvar	-Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunda keçirilmiş Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, i.e.d., prof. B.Y.Axundovun 90 illiyinə həsr edilmiş Elmi konfransda məruzə etmişdir.
27 mart	-Bakı şəhərində keçirilmiş Azərbaycan Elmlər Akademiyası ilə Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin birlikdə keçirdiyi «İkinci minilliyin yekunları» mövzusunda simpozium «Demoqrafik inkişaf, məşğulluq və işsizlik problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
26 may	-«Müstəqil Azərbaycan Respublikası III minilliyin birinci yüzilliyində» mövzusunda Elmi-praktiki konfransda «Yeni iqtisadi münasibətlərə keçid şəraitində əhalisakinliyi və məşğulluq problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
2001 –ci il	-“Azərbaycan Respublika iqtisadiyyatının müasir inkişaf durumu kontekstində əhalinin məşğulluğu və işsizlik problemlərinin həlli yolları” mövzusunda “Həyat Reycitində” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin ölkə səfirləklərinin iştirakı ilə keçirilmiş geniş iclasında məruzə. 12 oktyabr 2001-ci il
12-13 iyun	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Aqrar is-

	lahatlar: nəticələr, problemlər» mövzusunda konfransda «Yeni iqtisadi münasibətlərə keçid şəraitində Azərbaycanda məşğulluq və işsizlik problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
29 iyun	-AMEA-nın müxbir üzvü seçilmişdir.
30 iyun	-AMEA Humanitar və İctimai Elmlər Bölməsinin üzvü seçilmişdir.
9 oktyabr	-AMEA ilə Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsinin birlikdə təşkil etdikləri «Böyük iqtisadi dirçəliş mərhələsi: yekunlar və problemlər» mövzusunda Dəyirmi masada çıxış etmişdir.
12 oktyabr	-Bakı şəhərində keçirilmiş Müstəqil Azərbaycan Respublikasının 10-cu ildönümünə həsr edilmiş elmi seminarda «Azərbaycan iqtisadiyyatı 10 ildə» adlı məruzə ilə çıxış etmişdir.
15 oktyabr	-Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin təşkil etdiyi «İslahatlar və cəmiyyət» mövzusunda Respublika elmi-praktiki konfransında «Müasir şəraitdə dövlətin demoqrafiya siyasəti: məqsəd və vəzifələr» mövzusunda məruzə etmişdir.
8 noyabr	-Bakı şəhərində keçirilmiş AMEA ilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin keçirdiyi «Dünya Azərbaycanlıları» Beynəlxalq elmi-praktiki konfransda «Azərbaycanın iqtisadiyyatı müstəqillik illərində» mövzusunda məruzə etmişdir.
2002-ci ildən	-AMEA-nın xəbərləri Humanitar və İctimai Elmlər seriyasının redaksiyası heyətinin üzvü və «İqtisadiyyat» jurnalının məsul redaktoru.

	-Bakı Biznes Universitetinin “Audit” jurnalının redaksiya heyətinin üzvü
28 yanvar	-«Azərbaycan gömrüyü: ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin keşiyində 10 il» Elmi-praktiki konfransda «Gömrük orqanlarının fəaliyyətində Azərbaycan iqtisadiyyatının təhlükəsizlik məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir.
14-15 mart	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Azərbaycan iqtisadi strateji problemləri» Respublika elmi-praktiki konfransda «Qloballaşma şəraitində Azərbaycan məşğulluq problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir (T.Paşa ilə şərikli).
15 oktyabr	-Bakı şəhərində keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi ilə AMEA-nın keçirdikləri «Müstəqil Azərbaycanın 11 illiyi: tarix və gərçəklik» mövzusunda həsr edilmiş elmi-praktiki konfransında «İqtisadiyyatımız yüksəliş yollarında» mövzusunda məruzə etmişdir (Bakı Dövlət Universitetinin akt zalında) .
30 oktyabr	-AMEA-nın Rəyasət Heyətinin 30 oktyabr 2002-ci il tarixli qərarı ilə İnstitutun direktoru vəzifəsinə seçilmişdir.
Dekabr ayından	-Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının «İqtisadiyyat və audit» aylıq Elmi-praktik jurnalının redaksiya heyətinin üzvü.
18 dekabr	-prof. Həsən Ələkbər oğlu Dadaşovun 100 illiyinə həsr edilmiş Elmi konfransda məruzə etmişdir(AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda).
2003-cü il,	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

30 aprel	Heydər Əlirza oğlu Əliyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr edilmiş «Heydər Əliyev və iqtisadi siyasətin təntənəsi» mövzusunda Elmi sessiyasında həmin mövzuda məruzə etmişdir (AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda).
2 may	-Bakı şəhərində keçirilmiş Prezident cənab Heydər Əliyevin anadan olmasının 80 illiyinə həsr edilmiş «Aqrar islahatların ilkin nəticələri və perspektivləri» Respublika elmi-praktik konfransda «Heydər Əliyev və Azərbaycanın demoqrafik inkişaf konsepsiyası» mövzusunda məruzə etmişdir (AETKI və Tİ-da) .
3-5 may	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əlirza oğlu Əliyevin anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr olunmuş «Təbii sərvətlərin qiymətləndirilməsi və təbiətdən istifadə» Elmi-praktiki konfransda «Təbii sərvətlərdən istifadənin sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir (AR Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyində) .
7 may	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş «Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyatının davamlı inkişafı» mövzusunda professor-müəllim heyəti, magistrant və tələbələrin Elmi konfranslarında «Heydər Əliyev və Azərbaycanın demoqrafik inkişaf konsepsiyası» mövzusunda məruzə etmişdir (ADIÜ) .

12-13 may	-«Qafqaz və Orta Asiyada Qloballaşma prosesi» adlı Bakıda keçirilən Beynəlxalq konfransda «Azərbaycanda qloballaşma şəraitində məşğulluq problemi» mövzusunda məruzə etmişdir.
22-23 may	-Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əlirza oğlu Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr olunmuş «ayaeni geo-strateji münasibətlərdə Cənubi Qafqaz regionunun yeri» Beynəlxalq elmi konfransda «Qloballaşma şəraitində Azərbaycan Respublikasında məşğulluq problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir (Qərb Universitetində) .
6 iyun	-Akademik Əhməd Mahmudovun anadan olmasının 80 illik yubileyinə həsr edilmiş Elmi-praktiki konfransda «Akademik Ə.Mahmudovun həyatı və elmi həyatı haqqında» məruzə etmişdir (AMEA-nın akt zalında) .
23 iyun	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin sərəncamı ilə «Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı» sahəsində Dövlət proqramının hazırlanması üzrə Dövlət əlaqələndirmə Komissiyasının üzvü təyin edilmişdir.
10 oktyabr	-«Seçkilərdən seçkilərə - Azərbaycanın iqtisadiyyatı: reallıqlar və perspektivlər» mövzusunda Ümumrespublika elmi-nəzəri konfransda «Azərbaycanda demoqrafiya və məşğulluq siyasəti problemləri» mövzusunda məruzə etmişdir. (ADİU-də) .

17 oktyabr	-AMEA-nın fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.
27 noyabr	-Bakı şəhərində keçirilmiş «Müasir mərhələdə Azərbaycanda demoqrafik inkişafın, məşğulluq və işsizliyin sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda keçirilmiş Elmi-praktiki konfransda «Müasir dünyada və Azərbaycanda gedən demoqrafik dəyişikliklər: əsas meyllər və problemlər» mövzusunda məruzə etmişdir (AR Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində) .
11-12 dekabr	-«Təhsil sahəsində islahatlar proqramı və qiyabi təhsil sisteminin yeni tələbələr baxımından qurulması» mövzusunda Ümumrespublika nəzəri-praktiki konfransda «İqtisad elmlərinin tədrisinin təkmilləşdirilməsi məsələləri» mövzusunda məruzə etmişdir (ADİU-də) .
2004-cü il, 14 fevral	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə «Şöhrət» ordeni ilə təltif edilmişdir.
2004-cü il 15 oktyabr	AMEA İqtisad İnstitutunda İlham Heydər oğlu Əliyevin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməsinin ildönümünə həsr olunmuş “ İlham Əliyev və Azərbaycan iqtisadiyyatı dinamik inkişaf yollarında” keçirilmiş elmi-praktik konfransda giriş sözü demiş və “İlham Əliyev və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafı” mövzusunda məruzə etmişdir.
26 mart	-AMEA-nın akademikinin A.A.Nadirovun anadan olmasının 75 illiyinə həsr olunmuş

	sessiyada «Asəf Abbasqulu oğlu Nadirovun həyatı elmi fəaliyyəti haqqında» məruzə etmişdir.
3 aprel	-Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 2 aprel 2004-cü il tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Milli Ensiklopediyası Redaksiya Heyətinin üzvü təyin edilmişdir.
26 may	-Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutu, Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi və Bakı Biznes Universitetinin birlikdə keçirdikləri «Azərbaycan Respublikasında milli iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi istiqamətləri» Elmi-praktiki konfransda «Müasir mərhələdə Azərbaycanda demoqrafiya, məşğulluq və işsizlik sahəsində dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri» mövzusunda məruzə etmişdir. -AMEA-da təşkil edilmiş Naxçıvan Muxtar Respublikasının 80 illik yubileyinə həsr edilmiş simpoziumda «Naxçıvan MR-nın demoqrafik inkişafı: əsas dəyişikliklər və problemlər» mövzusunda məruzə etmişdir.
28 may	-Ümummilli əbədi liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə və 28 may Respublika gününə həsr olunmuş «Dünyada yeni inkişaf meylləri istiqamətində Türk dünyası, Azərbaycan və Türkiyə» Beynəlxalq elmi-praktik simpoziumda «Müasir Dünyada Azərbaycanda gedən demoqrafik dəyişikliklər: əsas meyllər və problemlər» mövzusunda məruzə etmişdir.

2005-ci ildən	-Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Mərkəzinin «İqtisadi inkişaf» elmi-praktik jurnalının Redaksiya Şurasının üzvü.
25 mart	-«Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin ətrafında xalqımızın birliyi Respublikamızın qarantıdır» devizi altında «Birlik» ictimai-siyasəti təşkilatının «İdeoloji proqram» mövzusunda keçirdiyi konfransda çıxış etmişdir.
28 iyun	-Moskva şəhərində Rusiya Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun 75-ci ildönümünə həsr edilmiş və təbriklə çıxış etmişdir.
2006-cı il	-Bəynəlxalq maliyyə hesabatları standartları: Praktiki vəsait (yeni təkmilləşdirilmiş nəşr) Ş.M.Muradovun ümumi rəhbərliyi altında R.C.Efəndiyevin layihə rəhbərliyi ilə Aزيق Cəmiyyət İnstitutu-Yardım Fondu/ Azərbaycan (OSİ-AF/Azərbaycan) ilə çap edilmişdir (Bakı, 2006. -300s) .
yanvar	-AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof., əməkdar elm xadimi T.S.Vəliyevin 80 illik yubileyinə həsr edilmiş elmi-praktiki konfransda məruzə etmişdir.
Aprel	-Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının yaradılmasının 10 illiyi münasibəti ilə “İqtisadiyyat və audit” aylıq elmi-praktik jurnalında (2006-cı il, №4, s.31-32-də) palatasının sədri i.e.d., prof. Vahid Novruzovun ünvanına təbrik məktubu dərc edilmişdir.

19-22 aprel	-Belarusiya Respublikasının Minsk şəhərində keçirilmiş «Белорусская модель социально-экономического устойчивого инновационного развития: формирование и пути реализации» mövzusunda keçirilmiş Beynəlxalq elmi-konfransda məruzə etmişdir.
28 aprel	-AMEA-nın illik hesabat yığıncağında çıxış etmişdir.
6 may	-«Heydər Əliyev irsi: Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyası»na həsr edilmiş konfransda «Heydər Əliyevin elmi əsaslara söykənən iqtisadi inkişaf strategiyasının tən-tənəsi» mövzusunda məruzə etmişdir.
20-26 noyabr	-Gənc Alimlər Şurası “Gənclik və elm həftəliyi” çərçivəsində “Gənc iqtisadçı alimlərin Azərbaycanın gələcəyinin qurulması prosesinə cəlb edilməsi zərurəti, strategiyaların işlənilib hazırlanması” mövzusunda Elmi-praktiki konfransda məruzə etmişdir.
30 noyabr-1 dekabr	-Ümummilli Lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr olunmuş “Azərbaycan İqtisadiyyatı yeni inkişaf mərhələsində: uğurlar, problemlər, təkliflər” mövzusunda Elmi-praktiki konfransda məruzə etmişdir.
Dekabr	-«Vergi bələdçisi» Müstəqil ictimai iqtisadi qəzetin redaksiya heyətinin üzvü.
8 dekabr	-AMEA-nın müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi, i.e.d., prof, A.Ə.Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr edilmiş elmi sessiyada “İnsan resursları və bazar mexanizmləri sistemində onların səmərəli idarə edilməsi

	məsələləri” mövzusunda məruzə etmişdir.
23 dekabr	-“Heydər Əliyev irsi və Azərbaycanın müasir inkişafında İlham Əliyev məsələləri” mövzusunda Lənkəran şəhərində keçirilən Beynəlxalq elmi-praktik konfransda “Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət və onun nizamlanmasında H.Əliyevin ideyasına söykənən inkişaf konsepsiyasının həyata keçirilməsi istiqamətləri” mövzusunda məruzə etmişdir.
2007-ci il, 20 aprel	-Akademik Ə.S.Sumbatzadənin 100 illik yubileyində onun həyatı və yaradıcılığı haqqında çıxış etmişdir.
İyun	-AMEA Humanitar və İctimai Elmlər Bölməsinin büro üzvü seçilmişdir.
21-22 iyun	-«İslam Konfransı Təşkilatına üzv ölkələrin iqtisadiyyatında turizm» mövzusunda keçirilən Beynəlxalq elmi-praktik konfransda «Azərbaycanda turizmin inkişafı və məşğulluq problemi» mövzusunda məruzə etmişdir (S.Abbasova ilə şərikli) .
17-19 noyabr	-Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin XI Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayında «Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Türkdilli ölkələrlə ticarət əlaqələrinin müasir vəziyyəti və gələcək inkişafı istiqamətləri» mövzusunda məruzə etmişdir (A.K.Ələsgərovla şərikli) .
7 dekabr	-Ümummilli lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr edilmiş «Azərbaycanda demoqrafik inkişafın, əhali miqyası və məşğulluğun regional sosial-iqtisadi problemləri» mövzusunda elmi-praktiki konfransında “Heydər Əliyev:

	Azərbaycanda demografik siyasətin və məşğulluq strategiyasının əsas istiqamətləri” mövzusunda məruzə etmişdir.
14 dekabr	-AMEA-da akademik Həsən Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr edilmiş sessiyada çıxış etmişdir.
19 dekabr	-İ.e.d., Balaca Əbdülrəhmanovun anadan olmasının 85 illik yubileyinə həsr olunan elmi-praktiki konfransda məruzə etmişdir.
2008-ci il, 14 mart	-Tanınmış tarixçi alim, yazıçı-publisist, Qərbi Azərbaycan tarixinin fədakar tədqiqatçısı İsrail Süleyman oğlu Məmmədovun 80 illiyinə həsr edilmiş görüşdə məruzə etmişdir.
3 aprel	-Akademik Ramiz Mehtiyevin “Gələcəyin strategiyasını müəyyənləşdirərkən: modernləşdirmə xətti” kitabının müzakirəsinə həsr edilmiş Elmi seminarda məruzə etmişdir. (AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda)
2008-ci il 6 may	-Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyində Ümumilli Lider Heydər Əliyevin 85-illiyinə həsr edilmiş elmi konfransda “Heydər Əliyevin dahi şəxsiyyət və Azərbaycan elminin hamısı idi” mövzusunda məruzə etmişdir.
2008-ci il 6 may	-AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda Ümumilli Lider Əlirza oğlu Əliyevin anadan olmasının 85 illiyinə həsr olunmuş “Heydər Əliyevin və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafı” mövzusunda Respublika Konfransında giriş sözü ilə çıxış etmiş və “Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafı” mövzusunda məruzə etmişdir.

2008-ci il 22 iyun	-AMEA İqtisadiyyat institutunda AMEA-nın müxbir üzvü Ağasəlim Ələsgərov anadan olmasının 80-ci ildönümünə həsr olunmuş elmi-praktik konfransında “AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. Ağasəlim Ələsgərovun həyatı və elmi-pedaqoji fəaliyyəti haqqında” məruzə etmişdir.
2008-ci il “8” dekabr 10 dekabr	AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. A.Ə. Əliyevin anadan olmasının 80-ci ildönümünə həsr edilmiş Elmi Sessiyalarda məruzə ilə çıxış etmişdir. (AMEA-nın Rəyasət Heyətində və İqtisadiyyat İnstitutunda)
2009-cu il 20 dekabr	İqtisad elmləri doktoru, prof. M.M.Allahverdiyevin anadan olmasının 80-ci ildönümünə həsr edilmiş Elmi Konfransda məruzə etmişdir (AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda)
2011-ci il, “8” dekabr	AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. A.Ə.Əliyevin anadan olmasının 85-ci il dönümünə həsr edilmiş Elmi Sessiyada çıxış etmişdir (Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetində).
2013-cü il, “22” may	AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. A.K.Ələskərovun anadan olmasının 85-ci ildönümünə həsr edilmiş Elmi Konfransda çıxış etmişdir (AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda).
2015-ci il, “08” yanvar	Hörmətli iqtisadçı alim, i.e.d., prof. M.M.Allahverdiyevin anadan olmasının 85-ci ildönümünə həsr olunmuş Elmi Sessiyada məruzə etmişdir. (AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda).

2016-cı il “18” oktyabr	Respublikada keçirilmiş bir sıra ictimai tədbirlərdə iştirak etmiş və AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda “Azərbaycan iqtisadiyyatı 25”; “Keçilmiş yola və gələcəyə baxış” mövzusunda keçirilmiş elmi konfransda “Müstəqillik illərində demoqrafik vəziyyət və məşğulluq: reallıqlar, problemlər” mövzusunda məruzə etmişəm.
--	---

ОСНОВНЫЕ ДАТЫ ЖИЗНИ, НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Шахбаз Муса оглы Мурадов - родился 10 августа 1940 года в селении Хумарта Лачинского района Азербайджанской Республики.

1946-1950 гг.	- учащийся начальной школы с. Хумарта Кохнекендского Совета Лачинского района.
1950-1953 гг.	- ученик семилетней школы Кохнекендского Совета Лачинского района.
1952-1966 гг.	- член ВЛКСМ.
1953-1956 гг.	- обучался в Бакинском кооперативном техникуме Азериттифака и получил диплом отличия.
1956-1959 гг.	- студент финансово-экономического факультета Азербайджанского Государственного Института Народного хозяйства им. К. Маркса; Секретарь бюро комсомольской организации факультета.
1957 г., 3 апреля	- награжден «Почетной грамотой» ЦК Ленинского Коммунистического Союза Молодежи Азербайджана за хорошую помощь колхозникам в сборе хлопка в Ждановском районе Азербайджанской Республики в 1956 г.
1958 г., Июль-август	- по комсомольской путевке принимал участие в сборе урожая на челинных землях в Карагандиской области Казахской ССР (ныне Целиноград).
14 октября	- награжден «Почетной грамотой» ЦК ЛКСМ Азербайджана за активное

	участие в сборе урожая на целинных землях Лазахской ССР.
1959 г.	- награжден значком «За отличную учебу» со стороны ЦК ВЛКСМ И Министерством высшего и среднего специального образования СССР.
1959-1961 гг.	- продолжил обучение на экономическом факультете в Азербайджанском Государственном Университете в связи с закрытием Азербайджанского Государственного Института Народного Хозяйства им. К.Маркса и получил диплом отличия.
1961-1966 гг.	Младший научный сотрудник Института Экономики АНА.
1963 г., 12 марта	- выступил с докладом на тему: «Женский труд, его организация и использование» на конференции «Коммунизм – труд», проведенной в колхозе им. В.И.Ленина в Геокчайском районе Азербайджанской Республики.
1964 г., 20-22 апреля	- выступил с докладом на научной сессии Академии Наук Азербайджанской ССР, посвященной 150-летию вхождения Азербайджан в состав России, на тему «Развитие культурного уровня женщин советского Азербайджана».
сентябрь	Выступил с докладом на научной сессии (регионального совещания), посвященной созданию материально – технической базы коммунизма и наиболее экономически эффективным путем технического прогресса на те

	«Трудовые ресурсы и их роль в создании материально-технической базы коммунизма (на примере сельского хозяйства Азербайджанской ССР)» (совместно с М.М.-Аллахвердиевым).
1965 г., март	- выступил с докладом на научной конференции аспирантов и младших научных сотрудников, посвященной вопросам экономической эффективности общественного производства, на тему «К вопросу рационального использования женского труда в сельском хозяйстве Азербайджана».
1 апреля	- на ученом Совете Азербайджанского Государственного Университета защитил диссертацию на соискание ученой степени кандидата экономических наук на тему «Женский труд и вопросы его рациональное использование в селском хозяйстве Азербайджанской ССР» (протокол №2) Первичная защита состоялась 24 февраля 1965 года на Научном Совете Экономического факультета в том же Университете.
13 ноября	Министерство Высшего и Среднего специального образования СССР Высшая Аттестационная комиссия МЭК №003627, Москва 13 ноября 1965 г. Решением Ученого Совета Азербайджанского Университета им. С.М.Кирова от 1 апреля 1965 г.

	(протокол №2) Мурадову Шахбазу Муса шгли присужденая ученая степень кандидата экономических наук.
1966 г., март	- выступил с докладом на научной сессии, посвященной развитию общественного производства и использованию трудовых ресурсов, на тему «Вопросы рационального использования женского труда в сельском хозяйстве Азербайджанской ССР».
1966-1968 гг.	- старший научный сотрудник Института Экономики Академии Наук Азербайджана; по совместительству преподаватель политической экономики в Азербайджанском Государственном Институте Народного Хозяйства и Бакинском планово-учетном техникуме.
1966-1990 гг.	- член КПСС
1967 г., октябрь	- выступил с докладом на научно-теоретической конференции молодых ученых, посвященной 50-летию Великой Октябрьской Социалистической Революции, на тему «Некоторые вопросы ликвидации неровного положения женщин в быту».
1967-1990 гг.	- внештатный лектор ЦК КП Азербайджана.
1968-1991 гг.	- заведующий отделом «Воспроизводство рабочей силы» Института Экономики Академии Наук Азербайджана и по совместительству

	профессор кафедры «Политической экономия» в Азербайджанской Государственной Нефтяной Академии.
1969 г., июль	- выступил с докладом на всесоюзной экономической сессии, посвященной 100-летию со дня рождения В.И.Ленина на тему «Проблемы рациональной занятости населения в Азербайджанской ССР» в городе Вильнюс Литовской АН (совместно с З.А.Самедзаде).
октябрь	- выступил на научной конференции «Развитие и размещение производительных сил в Азербайджанской ССР в 1971-1980 гг.» с докладом на тему «Роль домашнего хозяйства в социально-экономическом развитии страны и вопросы ее обобществования» (совместно с А.Поладовым).
1970 г., февраль	- выступил на научно-теоретической конференции молодых ученых с докладом на тему: «Проблемы рациональной занятости населения и ее социально-экономические последствия в период строительства коммунизма».
31 март	- Указом Президента Верховного Совета СССР в связи со 100-летием со дня рождения В.И.Ленина награжден юбилейной медалью «За доблестный труд».
9-12 августа	- выступил с докладом на V международном конгрессе экономической истории на тему «Социально-

	экономические условия и изменения женского труда в Советском Азербайджане» в г. Ленинграде (на рус и англ.яз.).
10 ноября	- Министерство Высшего и Специального образования СССР Высшая Аттестационная Комиссия МСН №036787, Москва 10 ноября 1970 г. Решением Президиума Академии Наук Азербайджанской ССР от 1 апреля 1970 г. (протокол № 14) Мурадов Шахбаз Муса огли утвержден в научном звании старшего научного сотрудника по специальности «Экономика труда».
1971 г., 13 апреля	- выступил на 8-ой научной сессии в городе Баку, посвященной итогам выполнения «научно-исследовательских работ в области естественных и общественных наук» с докладом на тему «Демографические аспекты использования трудовых ресурсов в Азербайджанской Республике».
май	- выступил с докладом на научной конференции, посвященной совершенствованию перспективного планирования народного хозяйства Азербайджанской ССР, на тему «Проблемы совершенствования перспективного планирования подготовки квалифицированных кадров в Азербайджанской ССР» (совместно с ДЖ.Б.Гулиевва).
июнь	- выступил с докладом на научной конференции «XXVI съезд КПСС и

	проблемы использования ресурсов в Ленкерано-Астарынской зоне» на тему «Трудовые ресурсы Ленкерано-Астарынской зоны и вопросы их рационального использования».
10 октября	- выступил с научным докладом на Президиуме АН Азербайджанской ССР на тему « Трудовые ресурсы и рациональное их использование в Азербайджанской ССР». Доклад выслушан и высоко оценен со стороны Президиума АН Азербайджанской ССР.
1971-1991 гг.	- член бюро Научного Совета «Социально-экономические проблемы народонаселения» и «Демография и трудовые ресурсы» при Президиуме АН СССР.
1972 г., 24 января	- Защитил диссертацию на соискание ученой степени доктора экономических наук на тему «Общественно-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР» на научном совете секции экономических наук отделения общественных наук Академии Наук Азербайджанской ССР.
17 августа	- Решением Высшей Аттестационной Комиссии от 7 июля 1972 г. (протокол № 42) Мурадову Шахбазу Муса оглы присуждена ученая степень доктора экономических наук Министерства высшего и среднего специального

	образования СССР МЭК № 001034, Москва, 17 августа 1972 г.
1973 г., 6-8 декабря	- выступил с докладом на всесоюзной конференции, посвященной изучению методологических проблем народонаселения, на тему «Региональные особенности воспроизводства населения и демографические проблемы обеспечения его оптимальной занятости в Азербайджанской ССР» г Киев (совместно с Ф.Г.Аббасовым).
1974 г., 20 июня	- выступил на научно-производственной конференции, посвященной 50-летию создания Нахичеванской АССР «Комплексное развитие общественного производства Нахичеванской АССР и проблемы рационального использования трудовых ресурсов» с докладом на тему «Воспроизводство населения в Нахичеванской АССР и социально-экономические проблемы использования трудовых ресурсов».
ноябрь	- награжден значком «Победитель соцсоревнования».
16 ноября	- выступил на научно-производственной конференций «Проблемы комплексного развития общественного производства и рационального использования трудовых ресурсов Лачынского района», посвященной 50-летию создания г. Лачына, с докладом на тему «Особенности демографического развития

	Лачинского района и социально-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР».
25-26 ноября	- выступил на Первой республиканской научной конференции «Проблемы рационального использования трудовых ресурсов» с докладом на тему «Социально-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР».
1976 г., 12-15 октября	- Выступил на Всесоюзной научной конференции «Региональные особенности воспроизводства и миграции населения» с докладом на тему «Особенности воспроизводства и миграции населения в Азербайджанской ССР» (г.Тбилиси).
декабрь	- Выступил на Республиканской научной конференции, посвященной изучению демографического развития, с докладом на тему «Особенности демографического развития Азербайджанской ССР» (г.Киев).
20 декабря	- Выступил на научной конференции «Социально-экономические проблемы повышения эффективности общественного производства в свете решений XXV съезда КПСС» в г. Баку с докладом на тему: «Актуальные проблемы демографического развития в Азербайджане в свете решений XXV съезда КПСС».
1977 г., 18 марта	- Высшая Аттестационная Комиссия

	при Совете Министров СССР. Протокол №000587, Москва. Решением Высшей Аттестационной Комиссии при Совете Министров СССР от 18 марта 1977 г. (протокол №10) Мурадову Шахбазу Муса оглы присвоено ученое звание профессора по специальности «Научная организация и экономика труда».
апрель	- Выступил на Всесоюзной научной конференции, посвященной проблемам воспроизводства и миграции населения, с докладом на тему «Особенности воспроизводства и миграции населения в Азербайджанской ССР» г. Киев
11-14 мая	- Участвовал и выступил на Всесоюзном совещании статистиков СССР, г. Москва.
24-26 ноября	- Выступил на научной конференции, посвященной социально-экономическим проблемам повышения рационального использования трудовых ресурсов, с докладом на тему «Региональные проблемы использования трудовых ресурсов» (г. Днепропетровск).
1978., октябрь	- Выступил на Всесоюзной научно-практической конференции «Основные направления повышения эффективности использования трудовых ресурсов в свете решений XXV съезда КПСС» с докладом на тему «Национальная специфика занятости

	женщин в союзных республиках на современном этапе (основные тенденции)» (г. Москва)
1979-1990 гг.	- Член бюро Научного совета «Социальные экономические проблемы народонаселения» при президенте АН СССР; член проблемной комиссии «Население, трудовые ресурсы и охрана труда в СССР» Научного совета по проблемам научно-технического и социально-экономического прогнозирования (НСП) АН СССР и ГК СССР по науке и технике; председатель проблемной комиссии «Население, трудовые ресурсы и охрана труда в Азербайджанской ССР»; председатель территориального Совета Научного совета (по закавказским республикам) «Социально-экономических проблем народонаселения СССР»; председатель секции республиканского Научного совета по экономическим проблемам при Президиуме АН Азербайджанской ССР; член бюро и председатель секции Научного совета по труду при госкомтруде Азербайджанской ССР; член двух специализированных советов по защите кандидатских и докторских диссертаций в области экономических наук в Институте Экономики АН Азербайджанской ССР, Институте Народного Хозяйства и АГУ, а также по защите докторских диссертаций в

	Институте Экономики АН Узбекской ССР; член ученого совета Института Экономики АН Азербайджанской ССР и НИНЭ сельского хозяйства при Министерстве сельского хозяйства Азербайджанской ССР; заместитель председателя объединенного научного совета АН Азербайджанской ССР и Госкомтруда Азербайджанской ССР; член бюро научного совета «Рациональное использование трудовых ресурсов» при Отделеии Общественных Наук АН СССР и т.д.
1980 г., 23-24 января	- выступил на республиканской научной конференции «Проблемы планирования и совершенствования хозяйственного механизма» с докладом на тему «Рациональное использование трудовых ресурсов – важное направление планирования».
2-3 февраля	- выступил на научной конференции, посвященной развитию агропромышленной инвестиции и совершенствованию социально-производственных отношений докладом на тему «Агропромышленная интеграция и проблемы обеспечения и эффективной занятости населения», проходившей в городе Баку.
16 февраля	- Джалилабадский РК ЛКСМ Азербайджана награждает участника агитовтопоезда в связи с 60-летием Ленинского комсомола республики тов.Мурадова Ш.М. за большую работу

	в патриотическом воспитании молодежи. - Тов.Ш.М.Мурадов награжден грамотой «За активное участие в военновоспитательной работе» в г.Ленкорани за подписью начальника в\ч № 2013 подполковником Губенко
18 февраля	- Масаллинский РК ЛКСМ Азербайджана наградил д.э.н., профессора Ш.М.Мурадова как участника агитовтопоезда в связи с 60-летием ВЛКСМ за активное участие в пропаганде среди молодежи.
18 марта	- Тов. Мурадов Ш.М награжден грамотой «За активную работу по коммунистическому воспитанию моряковпограничников Каспия» в честь 60-летия Советского Азербайджана за подписью начальника политотдела военной части 2375 капитана 1 ранга Ефимова.В.Е.
2 апреля	- выступил на научной конференци, посвященной 60-летию создания Советского Азербайджана и коммунистической партии Азербайджана, с докладом на тему «Рост населения и повышение материально-культурного уровня жизни народа за годы Советской власти».
16 апреля	- выступил на республиканской научно-практической конференции «Региональные аспекты перспективных комплексно-целевых программ эффективного использования трудовых

	ресурсов» с докладом на тему «Учет особенностей территориально-отдельной структуры занятости при разработке программ по улучшению использования трудовых ресурсов» (г.Киев).
Май	- выступил на научной конференции «Развитие экономики Азербайджана в IX-X пятилетке» с докладом на тему «Социально-экономические сдвиги в развитии народонаселения и рост благосостояния народа».
Июнь	- выступил на научной конференции «Вопросы хозяйственного механизма» с докладом на тему «Рациональное использование трудовых ресурсов-возможное направления улучшения планирования» (совместно с Э.Б.Байрамовым и Ю.А.Алиевой).
2-3 октября	- выступил с докладом на научной конференции «Развитие аграрно-промышленной интеграции и совершенствование социалистических производственных отношений» на тему «Аграрно-промышленная интеграция и проблемы обеспечения рациональной занятости населения».
1980-1991 гг.	- выступил на проведенной в г.Баку на научной конференции «Развитие агропромышленных инвестиций и совершенствование социалистических производственных отношений» с докладом на тему: «Агропромышленная интеграция и

	проблемы обеспечения рациональной занятости населения».
1981 г., 25 апреля	- выступил с докладом на всесоюзной конференции «Социально-экономические проблемы развития азербайджанского села» на тему «Современные тенденции демографического развития села в Азербайджанской ССР» (совместно с А.-Гезаловой).
Сентябрь-октября	- выступил на совместном заседании Научного совета АН СССР «Социально-экономические проблемы народо-населения», секции научно-технического совета Министерства Высшего и Среднего специального образования СССР; Научного совета по комплексной проблеме Государственного Университет М.В.Ломоносова «Народонаселение и демографической политики в свете решений XXVI съезда КПСС с докладом на тему «Трудовые ресурсы Азербайджана» (г.Москва).
1-2 октября	- выступил на научном совещании «Формирование и эффективность использования трудовых ресурсов в научном хозяйстве в XI пятилетке и долгосрочной перспективе» с докладом на тему «Формирование и использование трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР в XI пятилетке и долгосрочной перспективе» (г. Дшанбе).

1981-2001 гг.	- член редакционной коллегии Известий АН Азербайджанской ССР серии «Экономика».
1982-ci il 26-27 oktyabr	-Kiyev şəhərində keçirilmiş “Всесоюзная научная конференция” “Проблемы демографические политики в социалистическом обществе”- də “Демографические аспекты развития и обеспечения рациональной занятости населения рациональной занятости населения с быстрорастущими трудовыми ресурсами” mövzusunda məruzə etmişdir.
1982-ci il 26-28 oktyabr	-Kiyev şəhərində keçirilmiş “Проблемы демографические политики в социалистическом обществе” ““Всесоюзная научной конференции”- də “Демографические аспекты развития и обеспечения рациональной занятости населения рациональной занятости населения в регионе с быстрорастущими трудовыми ресурсами” mövzusunda məruzə etmişdir.
1982 г., 27 февраля	-Выступил на научной конференции «Проблемы улучшения подготовки квалифицированных кадров в свете решений XXVI съезда КП Азербайджана» с докладом на тему «Актуальные проблемы подготовки квалифицированных кадров в Азербайджанской ССР»
26-28 октября	- выступил на всесоюзной научной конференции «Проблемы демогра-

	фической политики в социалистическом обществе» с докладом на тему «Демополитические аспекты развития и обеспечения рациональной занятости населения в регионе с быстрорастущими трудовыми ресурсами» (г. Москва).
1983 г., 5 мая	- выступил на конференции «Карл Маркс и современность», посвященной 165-летию со дня рождения и 100-летию смерти К.Маркса с докладом на тему: «К.Маркс, современные мальтузианцы и буржуазные антимарксистские теории».
1984 г., 15 феврал	Выступил на всесоюзной научнопрактической конференции «Улучшение использования трудовых ресурсов в трудообеспеченных районах» с докладом на тему «Проблемы обеспечения рациональной занятости населения в Азербайджанской ССР» г.Ташкент.
11-13 сентября	- выступил на всесоюзной научно-практической конференции «Улучшение использования трудовых ресурсов в трудообеспеченных районах» с докладом на тему «Проблемы обеспечения рациональной занятости населения в Азербайджанской ССР» г.Ташкент.

1984-cü il 11-13 sentyabr	-Daşkənd şəhərində keçirilmiş ““Всесоюзная научно-практическая конференция””. “Улучшение использования трудовых ресурсов в трудообеспеченных районах” –da “проблемы женский занятости в республиках и регионах с высоким уровнем рождаемости и детности” mövzusunda məruzə etmişdir. (Özbəkistandan-i.e.d. R.A.Ubaydulayeva, i.e.d. O.A.Osipova və Tacikistandan i.e.d. S.Bekxodjayeva ilə şərikli).
22 сентября	- выступил на научно-прокτικής конференции «Проблемы рационального использования природных ресурсов и развития производительных сил в Нахичеванской АССР» с докладом на тему «Демографическое развитие Нахичеванской АССР» и актуальные проблемы использования трудовых ресурсов».
2-4 октября	- выступил на всесоюзной научной конференции «Народонаселение и совершенствование планирования социальной инфраструктуры» с докладом на тему «Социально-демографическая структура трудовых в общественном производстве».
1986 г., декабря	- выступил на всесоюзной научно-практической конференции «Партийные комитеты и управление социальными процессами»,

	организованной ЦК КП Азербайджана, Институтом социологических исследований АН СССР, с докладом на тему «Проблемы обеспечения рациональной занятости, трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР» (г.Москва).
1987 г., октябрь	- за достижение высших результатов во всесоюзном социалистическом соревновании в честь 70-летия Великой Октябрьской Революции награжден «Почетной грамотой» ЦК КПСС, Совета Министров СССР, ВЦСПС и ЦК ВЛКСМ.
6-9 октября	- выступил на Всесоюзной научно-практической конференции «Трудовой потенциал советского общества» с докладом на тему «Проблемы обеспечения рациональной занятости в регионе с высокими темпами роста трудовых ресурсов» (г.Суздаль).
1987 6-9 oktyabr	-Suzdal şəhərində keçirilmiş “Всесоюзная научно-практическая конференция” “Трудовой потенциал советского общества”-da “Проблемы обеспечения рациональной занятости в регионе с высокими темпами роста трудовых ресурсов” mövzusunda məruzə etmişdir.
27-28 октября	- выступил на Всесоюзной научной конференции «Демографические аспекты ускорения социально-экономического развития» с докладом на тему «Социально-демографические

	аспекты сбалансирования трудовых ресурсов с рабочими местами в трудообеспеченных регионах» (г.Харьков).
декабря	- выступил на научно-практической конференции «Совершенствование структуры занятости в условиях интенсивного демографического развития» с докладом на тему «Демографические аспекты ускорения социально-экономического развития» (г.Киев).
1988 г., апрель	- выступил на научной конференции «Формирование и развитие народно хозяйственного комплекса Азербайджанской ССР» с докладом на тему «Демографическое развитие и рациональное использование трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР».
1989 г., апрель	- выступил на научной конференции «Региональный аспект совершенствования социалистических производственных отношений» с докладом на тему «Региональные проблемы обеспечения рациональные занятости населения».
3 октября	- выступил на республиканской научно-проктической конференции «Проблемы экономической самостоятельности союзных республик, передов ее на хозрасчет и самофинансирование» с докладом на тему «Проблемы занятости населения в условиях регионального хозрасчета».

1989-1993 гг.	- являлся зам. Председателем совместного Научно совета АН Азербайджанской ССР и Государственного комитета по труду и социальным вопросам.
1990 г., май	- выступил на всесоюзной конференции «Население и социальное развитие» с докладом на тему «Онекоторых проблемах улучшения труда и быта женщин в Азербайджане (г.Москва).
20 октября	- выступил на Всесоюзной научной конференции «Население и социальное развитие» на тему «Некоторые вопросы регулирования естественного движения населения Азербайджанской ССР» (Москва).
1991-1998 гг.,	- заместитель директора по научной работе в Институте Экономики Академии Наук Азербайджана и заведующий отделом «Демография и воспроизводство рабочей силы».
1993 г., 19 мая	- избран действительным членом (академиком) Национальной Творческой Академии Наук Азербайджана.
23 мая	- выступил с докладом на научной конференции, посвященной 70-й годовщине со дня рождения Академика Ахмеда Махмудова.
1994 г., 19-20 апреля	- выступил с докладом на тему «Демографическая ситуация и проблемы ее учета в решении национального вопроса» на республиканской научно-теоретической конференции

	«Национальная политика Азербайджанской Республики: проблемы и перспективы», проведенной отделом Национальной Политики Президентского Аппарата Азербайджанской Республики (г.Баку).
октября	- выступил с докладом на тему «Тенденции и проблемы изменения демографического развития и зан- ятости в Азербайджане в условиях перехода к рыночной экономике» на республиканской научной кон- ференции «Актуальные проблемы перехода к рыночной экономике: теоретико-методологические аспекты» (г.Баку, Институт Экономики НАНА).
1995 г., 22 февраля	Выступил на научной конференции «Актуальные проблемы перехода к рыночной экономике» докладом на тему «Новые тенденции и проблемы демографического развития и изменения занятости на современном этапе» (г.Баку).
18 августа	- избран членом Центральной Из- бирательной Комиссии по выборам в Милли Меджлис Азербайджанской Республики в соответствии со статьей 13 Законодательства Азербайджанской Республики Решением Милли Меджлиса Азербайджанской Республики от 18 августа 1995 г.
1996 г.	- в журнале Реформ Аутуми (Wa- shington) 1996 ., №2, с. 65-66 опубли- ковано о жизни и деятельности

	Ш.М.Мурадова.
Май	- выступил на конференции «Социально-экономические проблемы бизнеса в условиях рыночных отношений» проведенной Институтом Экономики НАНА совместно с докладом на тему «Проблемы занятости и безработицы в Азербайджане в условиях перехода к рыночной экономике» (г.Баку).
1997 г., сентябрь	- выступил с докладом на тему «Существующие реалии, прогнозы и пути решения демографического развития, занятости и безработицы» на Первой научно-практической конференции «Азербайджан на пороге XXI века», проведенной в Университете Тереккюр в г.Баку.
1998 г., 16 мая	- выступил с докладом на тему «Демографическая политика и политика занятости в Азербайджане: истина 70-80-х годов, реалии и проблемы национального этапа» на научно-теоретической конференции «Проблемы национального экономического развития независимой Азербайджанской Республики» (г.Баку).
23 мая-3 июня	- выступил с докладами «Демографическая политика и основные направления ее развития в Азербайджане на современном этапе» и «Проблемы труда и занятости в трудах академика Ахмеда Махмудова» на научно-

	практических конференциях, посвященных 75-летию со дня рождения академика Ахмеда Махмудова.
октябрь	- выступил с докладом на тему «Проблемы народонаселения и демографического развития в Азербайджане» на Второй научно-практической конференции «Азербайджан на пороге XXI века», проведенной в Баку в Университете Тефеккур. - выступил с докладом на тему «Основные направления проблемы народонаселения и демографической политики Азербайджане на современном этапе» на научно-практической конференции «Социальные реформы в условиях перехода к рыночным отношениям в Азербайджане» (г.Баку).
31 октября	- выступил с докладом на тему «Некоторые актуальные проблемы демографического развития и демографической политики в Нахичеванской Автономной Республике» в городе Нахичевань на научно-теоретической конференции «Экономика Нахичеванской Автономной Республики на пороге XXI века.
с 5 января 1999 г., по 11 июля 2008 г.	- являлся директором Института Экономики Академии Наук Азербайджана и одновременно заведующим сектором «Демография и воспроизводство рабочей силы».

1999 г., 12 февраля	- утвержден членом научно-редакционного совета энциклопедии Нахичивани.
Июнь	- выступил с докладом на тему «Полика занятости и некоторые рассуждения о направлениях ее совершенствования на современном этапе» на республиканской научно-практической конференции «Социально-экономическое развитие и демографические процессы» (г.Баку).
10 июня	- выступил с докладом на тему «Особенности демографического развития Нахичеванской Автономной Республики и тенденции его изменения: основные проблемы и размышления» на общереспубликанской научно-практической конференции на тему «Экономика Нахичеванской Автономной Республики за 75 лет: основные тенденции и проблемы развития», посвященной 75-летию создания Нахичеванской Автономной Республики (г.Нахичевань).
20 декабря	- выступил с докладом на научной конференции, посвященной 70-летию со дня рождения видного ученого-экономиста М.М.Аллахвердиева.
2001 г.	- исследовательская работа Ш.М.-Мурадова, выполненная совместно с сотрудниками Института А.К.Алескеровым, А.Г.Гезаловой и Т.А.-Пашаевым на тему: «Вчера и сегодня

	Азербайджанской экономики» объемом 16,0 п.л. и представленную на конкурс в 2000 году «Традиционное премирование для последователей Имама Албухары» Международной Исламской Благотворительной Организации Комитета Мусульман Азии, удостоена Научным Советом Комитета премии I Степени.
29 апреля	- выступил с докладом на тему «Политика занятости и основные направления ее совершенствования на совменном этапе» на конференции, посвященной проблемам социально-экономического развития Нахичеванской Автономной Республики.
23 мая	- выступил с докладом на тему «Концепция демографического развития независимого Азербайджана» на научно-практической конференции «Независимый Азербайджан и современный мир» (г.Баку).
3-6 октября	- выступил с докладом на тему «Образовательный потенциал и демографические процессы» на Международном конгрессе «Наука и образование на пороге III тысячелетия», проведенном в.г.-Минске.
2001 г., 31 января	- выступил с докладом на научной конференции, посвященной 90-летию чл. Корр. Азербайджанской Академии Наук, д.э.н., профессора Б.Я.Ахундова,

	проведенной в Институте Экономики НАНА.
27 марта	- выступил с докладом на тему «Проблемы демографического развития, занятости и безработицы» на симпозиуме «Итоги второго тысячелетия», проведенной совместно НАНА и Госкомстатом Азербайджанской Республики в г.Баку.
26 мая	- выступил с докладом на тему «Проблемы народонаселения и занятости в условиях перехода к новым экономическим отношениям» на научно-практической конференции «Независимая Азербайджанская Республика в первом столетии третьего тысячелетия» (Баку).
12-13 июня	- выступил с докладом на тему «Проблемы занятости и безработицы в Азербайджане в условиях перехода к новым экономическим отношениям» на конференции «Аграрные реформы: итоги, проблемы» (г.Баку).
29 июня	- избран член-корреспондентом Азербайджанской Национальной Академии Наук.
30 июня	- избран членом Отделения Гуманитарных и общественных наук НАН Азербайджана.
9 октября	- выступил на «Круглом столе» на тему «Этап большого экономического возрождения: итоги и проблемы», проведенного Азербайджанской Республики.

12 октября	- выступил с докладом «Азербайджанская экономика за 10 лет» на научном семинаре, посвященном 10-летию независимости Азербайджанской Республики в городе Баку.
15 октября	- выступил с докладом «Демографическая политика государства в современных условиях: цель и задачи» на республиканской научно-практической конференции «Реформы и общество», организованной Кабинетом Министров Азербайджанской Республики.
8 ноября	- выступил на международной научно-практической конференции «Азербайджанцы Мира», проведенной НАН Азербайджана и Министерством образования АР в г.Баку с докладом на тему «Экономика Азербайджана в год независимости» (Актальный зал Бакинского Государственного Университета).
с 2002 г.	- член редколлегии «Известий Академии Наук Азербайджана, Серия Гуманитарные и Общественные науки» и ответственный редактор журнала «İqtisadiyyat» - член редакционной коллегии журнала «Аудит» Бакинского Университета Бизнеса.
28 января	- выступил на научной-практической конференции «Азербайджанская таможня: 10 лет на страже экономической безопасности страны» с

	докладом на тему «Вопросы безопасности Азербайджанской экономики в деятельности таможенных органов» (совместно с Т.Паша).
14-15 марта	- выступил на проведенной в г.Баку Республиканской научно-практической конференции «Стратегические проблемы экономики Азербайджана» с докладом на тему: «Проблемы занятости в Азербайджане в условиях глобализации».
15 октября	- выступил с докладом на научно-практической конференции, организованной совместно с Министерством Образования Азербайджанской Республики и НАН Азербайджана в Баку: «11 лет Независимого Азербайджана: история и реальность» на тему «Наша экономика на пути подъема» (Актовый зал БГУ).
30 октября	- по решению Президиума НАНА от 30 октября 2002 года был избран должность директора института.
с декабря	- член редакционной коллегии ежемесячного научно-практического журнала Аудиторской палаты Азербайджанской Республики «Экономика и аудит».
18 декабря	- выступил с докладом на научной конференции, посвященной 100-летию д.э.н., профессора Гасана Алекпер оглы Дадашева (в Институте Экономики НАН Азербайджана).
2003 г.,	- выступил с докладом научной сессии

30 апреля	«Торжество экономической политики Гейдара Алиева», посвященной 80-летнему юбилею Президента Азербайджанской Республики Гейдара Алирза оглы Алиева (в Институте Экономики НАН Азербайджана).
2 мая	- выступил с докладом на республиканской конференции «Первые результаты и перспективы аграрных реформ», проведенная Азербайджана» (Министерство Экологии и Природных Ресурсов Азербайджанской Республики).
3-5 мая	- выступил с докладом «Социально-экономические проблемы использования природных ресурсов» на научно-практической конференции «Оценка природных ресурсов и использование природой», посвященное 80 летнему юбилею Президента Азербайджанской Республики Гейдару Алирза оглы Алиеву.
7 мая	- выступил на научной конференции профессорско-преподавательского состава, магистрантов и студентов «Устойчивое развитие экономики Азербайджанской Республики» с докладом на тему «Гейдар Алиев и концепция демографического развития Азербайджана» (Азербайджанский Государственный Экономический Университет).
12-13 мая	- выступил на международной кон-

	фенции «Кавказ и Средняя Азия в процессе глобализации» в Баку с докладом на тему «Проблемы занятости в Азербайджане в условиях глобализации».
22-23 мая	- выступил на международной научной конференции «Роль Южнокавказского региона в новых геостратегических отношениях», посвященной 80-летию Президента Азербайджанской Республики Гейдара Алиева, с докладом на тему «Проблемы занятости в Азербайджанской Республике в условиях глобализации» (Западный Университет).
6 июня	- выступил на научно-практической конференции «Жизнь и научное творчество академика А.Махмудова», посвященной 80-летию юбилею академика Ахмеда Махмудова.
23 июня	- по распоряжению Президента Азербайджанской Республики Гейдара Алиева назначен членом Государственной координационной Комиссии по подготовке госпрограммы «Развитие демографии и проблемы политики занятости».
10 октября	- выступил на республиканской научно-теоретической конференции «Отвыборов к выборам-Экономика Азербайджана: реалии и перспективы» с докладом на тему «Проблемы демографической политики и занятости

	в Азербайджане» (Азербайджанской Государственный Экономический Университет).
17 октября	- награжден Почетной грамотой НАН Азербайджана
27 ноября	- выступил на научно-практической «Социально-экономические проблемы занятости и безработицы и демографического развития Азербайджана на современном этапе» с докладом на тему «Демографические изменения, происходящие в Азербайджане и современном мире» (Министерство труда и социальной защиты Азербайджанской Республики).
11-12 декабря	- выступил на республиканской научно-практической конференции «Программа реформ в области образования и создание системы заочного образования с учетом новых требований» с докладом на тему «Задачи совершенствования преподавания экономических наук» (Азербайджанский Государственный Экономический Университет).
2004 г., 14 февраля	- по распоряжению Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева за заслуги в области развития Азербайджанской наук награжден Орденом «Слава».
26 марта	- выступил на сессии, посвященной 75-летию со дня рождения академика НАНА А. Надирова, на тему: «О жизни научной деятельности Асафа

	Аббасгулу оглы Надирова».
3 апреля	- указом Президента Азербайджанской Республики Илхама Алиева от 2 апреля 2004 года назначен членом редакционной коллегии Азербайджанской Национальной Энциклопедии.
26 мая	- выступил на совместной научно-практической конференции Института Экономики НАНА, Минобразования Азербайджанской Республики и Бакинского Университета Бизнеса «Направления развития национальной экономики Азербайджанской Республики» с докладом на тему «Основные направления государственной политики в области демографии, занятости и безработицы в Азербайджане на современном этапе». - выступил с докладом на тему «Демографическое развитие Нахичеванской Автономной Республики: основные изменения и проблемы» на симпозиуме, организованном НАНА в связи с 80-летним юбилеем Нахичеванской Автономной Республики.
25 мая	- выступил на международном научно-практическом симпозиуме «Тюркский Мир, Азербайджан и Турция в условиях новых мировых тенденций развития», посвященном памяти национального лидера Гейдара Алирза оглы Алиева и Дню Независимости Республики-28 мая, с докладом на тему

	«Демографические изменения в Азербайджане в современном мире: основные тенденции и проблемы».
с 2005 г.	- член Редакционного совета научно-практического журнала Центра экономических реформ Министерства экономического развития Азербайджанской Республики «Экономическое развитие».
2005 г., 25 марта	- выступил на конконференции общественно-политической организации «Бирлик» «Идеологическая программа», проведенной в Баку под девизом: Объединение народа вокруг Президента Азербайджанской Республики господина Ильхама Алиева.
28 июня	- выступил с докладом и принимал участие в юбилейном собрании, посвященном 75-летию Института Экономики Российской Академии Наук в г. Москве.
2006 г.	- под общим руководством Ш.М.Мурадова опубликовано практическое пособие «Международные стандарты финансовых счетов» (новая усовершенствованная публикация) \ Институт Открытое Общество-Благотворительный фонд (при финансовой поддержке Азербайджанского и Мирового Банков).-Баку,2006.-300 с).
январь	- выступил на научно-практической конференции, посвященной 80-летию член-корреспондента НАНА, доктора экономических наук, профессора,

	заслуженного деятеля науки Т.С.Велиева.
апрель	- опубликовано поздравительное письмо в ежемесячном журнале «Экономика и аудит» (№4,2006 года на с. 31-32) в связи с 10-летием создания Аудиторской палаты Азербайджанской Республики.
19-22 апреля	- участвовал на международной научно-практической конференции «Беларусская модель социально-экономического устойчивого инновационного развития: формирование и пути реализации» состоявшейся в г. Минске Белорусской Республики.
28 апреля	- выступил на отчетном годовом собрании НАН Азербайджана.
6 мая	- выступил на конференции «Наследие Гейдара Алиева: стратегия устойчивого развития в Азербайджане» с докладом на тему «Торжество научно обоснованной стратегии экономического развития Гейдара Алиева».
20-26 ноября	- выступил на научно-практической конференции «Вовлечение молодых ученых-экономистов в процесс построения будущего Азербайджана: необходимость, разработка стратегии», состоявшейся в рамках «Неделя молодежи и науки», организованной Советом Молодых Ученых.
30 ноября – 1 декабря	- выступил с докладом на научно-практической конференции «Экономика Азербайджана на новом этапе

	развития: достижения, проблемы, предложения», посвященной памяти национального лидера Гейдара Алирза оглы Алиева.
декабр	- член редакции независимой социально-экономической газеты «Налоговый путеводитель».
8 декабря	- выступил с докладом «Человеческие ресурсы и вопросы рационального управления ими в системе рыночного механизма» на научной сессии, посвященной 80-летию член-корреспондента НАНА доктора экономических наук, профессора, заслуженного деятеля науки А.А.Алиева.
23 декабря	- выступил с докладом «Демографическое развитие и направления претворения в жизнь концепции развития, опирающейся на идею Г.Алиева и его регулировании» на международной научно-практической конференции «Наследие Гейдара Алиева и этап Илхама Алиева в современном развитии Азербайджана в г. Ленкорана».
2007г., 20 апреля	- выступил на 100-летнем юбилее академика А.С.Сумбатзаде с докладом о его жизни и творчестве.
июнь	- избран членом бюро Отделения гуманитарных и общественных наук НАН Азербайджана.
21-22 июня	- выступил с докладом на тему: «Развитие туризма в Азербайджана и проблема занятости» на Между-

	народной научно-практической конференции «Туризм в экономике стран-членов Организации Исламской Конференции»
июль	- избран главным редактором журнала «Известия» НАН Азербайджана и серии «Экономические науки».
17-19 ноября	- выступил на XI съезде дружбы, братства и сотрудничества тюркских государств и обществ с докладом на тему «Современное состояние и направления будущего развития торговых связей независимой Азербайджанской Республики с тюркоязычными странами» (совместно с А.К.Алескеровым).
7 декабря	- выступил на научно-практической конференции «Региональные социально-экономические проблемы демографического развития, миграции населения и занятости в Азербайджане», посвященной памяти национального лидера Гейдара Алирза оглы Алиева, с докладом на тему: «Гейдара Алиев: основные направления занятости в Азербайджане».
14 декабря	- выступил на юбилейной сессии, посвященной 100-летию академика НАН Азербайджана Гасана Алиева.
19 декабря	- выступил с докладом на научно-практической конференции, посвященной 85-летию дотора экономических наук, профессора Баладжи Абдуррахманова.

2008 года 14 марта	- Выступил с докладом на встрече, посвященной 80-летию известного ученого-историка, писателя-публициста, неустанного исследователя истории Западного Азербайджана, Ибрафиля Сулейман оглу Мамедова;
3 апреля	- Выступил с докладом на Научном семинаре в Институте Экономики НАНА, посвященном обсуждению книги академика Рамиза Мехтиева «Определяя стратегию будущего: линия модернизации»
2008 года 3 мая	- Выступил с докладом на тему «Гейдар Алиев был гениальной личностью и покровителем Азербайджанской науки» на научной конференции, проведенной в Министерстве Налогов Азербайджанской Республики, посвященной 85-летию общенационального лидера Гейдара Алиева
2008 года 6 мая	- выступил со вступительной речью на республиканской конференции «Гейдар Алиев и динамичное развитие Азербайджанской экономики», посвященной 85 летию общенационального лидера Гейдара Алирза оглу Алиева в Институте экономики НАНА, и прочитал доклад на тему «Стратегия развития Гейдара Алиева и динамичное развитие Азербайджанской Республики»
2008 года 22 июня	- Выступил с докладом на тему «О жизни и научно-педагогической деятельности члена-корреспондента НАНА, д.э.н., проф. Агаселима

	Алескерова» в Институте Экономики НАНА на научно-практической коференции, посвященной 80-летию со дня рождения Агаселима Алескерова.
2008 года 8 декабря; 10 декабря	- Выступил с докладом в Президиуме и в Институте Экономики НАНА, на Научной Сессии, посвященной 80-й годовщине со дня рождения члена-корреспондента НАНА, д.э.н., профессора А.А.Алиева;
2009 года 20 декабря	- Выступил с докладом в Институте Экономики НАНА, на Научной Конференции, посвященной 80-летию со дня рождения д.э.н., профессора М.М.Аллахвердиева
2011 года 8 декабря	- Выступил в Азербайджанском Государственном Медицинском университете на Научной Сессии, посвященной 85-летию со дня рождения члена-корреспондента НАНА, д.э.н., профессора А.А.Алиева;
2013 года 22 мая	- Выступил с докладом в Институте Экономики НАНА, на Научной Конференции, посвященной 85-летию со дня рождения члена-корреспондента НАНА, д.э.н., проф. А. Алескерова;
2015 года 8 января	- Выступил с докладом в Институте Экономики НАНА, на Научной Сессии, посвященной 85-летию со дня рождения выдающегося экономиста, д.э.н., профессора М.М.Аллахвердиева;
2016 года 18 октября	- На научных конференциях, проведенных в Институте Экономики НАНА на тему: «Азербайджанская

	экономика - 25», «Взгляд на пройденный путь и будущее» выступил с докладом на тему «Демографическое положение за годы независимости и занятость: реалии и проблемы».
--	--

**AMEA-nın müxbir üzvü iqtisad elmlərin doktoru, professor
Şahbaz Musa oğlu Muradovun həyatı, elmi-pedaqoji və
ictimai fəaliyyəti haqqında**

QISA OÇERK

Şahbaz Musa oğlu Muradov 1940-cı il avqust ayının 10-da Azərbaycan Respublikasının ən dilbər guşələrindən birində-Laçın rayonunun Xumarta kəndində sadə və zəhmətkeş bir ailədə dünyaya göz açmışdır. Atası Musa Murad oğlu Kazımov sadə zəhmət adamı olsa da yaşadığı el-obasında və ondan çox-çox uzaqlarda öz insanpərvərliyi, mərdliyi və sözübütövlüyü ilə seçilən El Ağsaqqalı kimi böyük nüfuz sahibi olmuşdu. Anası Sara xanım Ağahüseyn qızı Kazımova isə evdar qadın olub 7 oğlan və 3 qız anası kimi öz övladlarının üstündə yarpaq kimi əsir, onların sağlam və namuslu vətəndaş kimi böyüyüb başa çatmasında əlindən gələni əsirgəməmişdir. Ailənin yaşca 8-ci uşağı olan Şahbaz hələ ilk məktəb illərindən təhsilə və elmə can atması ilə öz həmyaşıdları və qardaş-bacıları arasında seçilmişdir. Övvəlcə 5 kənddən ibarət olan Köhnərənd mahalında, sonralar isə bütünlükdə Laçın rayonunda onun böyük gələcəyi olacağına hamı ürəkdən inanır və bunu səbirsizliklə gözləyirdilər. Şahbaz Muradov sonralar öz təhsili və elmi yaradıcılığı sahəsində əldə etdiyi nailiyyətləri ilə həmyerlilərinin, dost-taşıqlarının və qohum-qardaşlarının bu ümidlərini doğrultmuşdu. Sadə və öz halal zəhməti ilə yaşayan, çoxuşaqlı bir ailədə böyüyüb boya-başa çatan Şahbaz öz ağılı, zəkası və son dərəcə böyük zəhmətsevərliyi ilə pillə-pillə yüksələrək kiçik elmi işçi vəzifəsindən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, professor və AMEA-nın müxbir üzvü kimi yüksək elmi dərəcə, elmi ad və titullara yiyələnmişdir. O, 1946-cı ildə öz doğma kəndi Xumartada ele həmin il yenidən açılmış ibtidai məktəbin 1-ci sinfinə daxil olmuş və 1950-ci ildə 4-cü sinfi əla qiymətlərlə bitirib dağlıq ərazidə yerləşən Xumarta kəndindən 6-7 km

məsafədə olan Köhnəkənd 7-illik məktəbində təhsilini davam etdirmişdir. Xumarta kəndində yaşaya-yasaya hər gün bu qədər dağlıq məsafəni piyada qət edərək təhsilini davam etdirən balaca Şahbaz 1953-cü ildə həmin məktəbin 7-ci sinfini əla qiymətlərlə bitirib təhsilini davam etdirmək üçün Bakı şəhərinə gəlib qəbul imtahanları vermədən Azərıtıfıağın Bakı Kooperativ Texnikumuna daxil olur.1956-ci ildə həmin texnikumu da əla qiymətlər, fərqlənmə diplomu və tərifnamə ilə bitirən Şahbaz Muradov Azərıtıfıağın İdarə Heyətinin qərarına əsasən əlaçıların 5%- i hesabı ilə K.Marks adına Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda təhsil almağa göndərilmişdir. O vaxtlar texnikumu əla qiymətlərlə bitirənlərin sırasından onların 5%-i hesabına xüsusi qərarla ali məktəbə təhsil almağa göndərilmək orta məktəbi “Qızlar” medalla qurtarmağa bərabər tutulduğundan Şahbaz Muradov qəbul imtahanları vermədən həmin ali məktəbin maliyyə-iqtisad fakültəsinə daxil olmuşdur. Lakin 1959-cu ildə Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutu ləğv edilərək onun bir hissəsinin Azərbaycan Dövlət Universitetinə qatılması ilə əlaqədar olaraq o, təhsilini həmin Universitetin İqtisadiyyat fakültəsində davam etdirməli olmuşdur. Bakı Kooperativ Texnikumunda təsil aldığı vaxtdan “siyasi-iqtisad” elminə böyük maraq göstərən Şahbaz Muradov hələ Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutun tələbə elmi cəmiyyətinin üzvü olmuş, Azərbaycan Dövlət Universitetinin 3-cü kursunda oxuduğu vaxtda isə Universitetin “siyasi iqtisad” kafedrasının müdiri, məhşur iqtisadçı alim, professor Həsən Dadaşovla yaxından tanış olur və onun bilavasitə rəhbərliyi və köməkliyi ilə K.Marksın “Kapital” əsərin dərinədən öyrənməyə və onu mənimsəməyə nail olur. Şahbaz Muradovun “siyasi iqtisad” elminə böyük maraq göstərməsini müsbət qiymətləndirən prof. Həsən Dadaşov onun bu elmin sirlərinə dərinədən yiyələnməsinə köməklik göstərmək məqsədilə o zaman “siyasi iqtisad” kafedrasının ən yaxşı siyasi-iqtisad müəllimlərindən hesab edilən Fəslı Əmikişiyevə və Həbib Şirinova Şahbaz Muradovla məşğul olmaq və hər ayın sonunda bu

barədə ona məlumat vermələrini xahiş etmiş və eyni zamanda Şahbaz Muradovu həmin vaxt “siyasi iqtisadi” kafedrasının nəzdində yaradılmış “siyasi iqtisad” dərnişinə rəhbər təyin etmişdir. Şahbaz Muradov 1959-1961-ci illərdə həmin dərnişinə rəhbərlik etmiş və Universitetin iqtisadiyyat, tarix və hüquq fakültələrində oxuyan ən yaxşı tələbələrini bu dərnişin işində fəal iştirak etməyə cəlb etmişdir. Həç şübhəsiz ki, bütün bunlar Şahbazın gələcəkdə yaxşı bir iqtisadçı alim kimi yetişməsində az rol oynamamışdır.

Təsədüfə deyildir ki, Şahbaz Muradov 1961-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin İqtisadiyyat fakültəsini əla qiymətlə və Fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra prof. Həsən Dadaşovun təşəbbüsü və bilavasitə köməkliyi ilə elmi işə olan sonsuz həvəsi və marağı nəzərə alınaraq Azərbaycan Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunda elmi işə göndərilmiş və indiyədək burada çalışır. Nəzərə alsaq ki, İqtisadiyyat İnstitutu 1958-ci il aprelin 14-də yaradılmış və Şahbaz Muradov cəmi iki il üç ay sonra, 1961-ci il iyul ayının 16-dan burada işləyir, onda onu bu İnstitutun ilk əməkdaşlarından biri hesab etmək olar. Öz taleyini Azərbaycanın elm məbədgahı olan Azərbaycan Elmlər Akademiyası və onun aparıcı elmi mərkəzlərindən biri sayılan İqtisadiyyat İnstitutu ilə bağlayan Şahbaz Muradov bütün şüurlu həyatını bu İnstitutun divarları arasında böyük elmi yaradıcılıqla, yüksək ixtisaslı elmi kadrlar hazırlamaqla məşğul olmağa, öz xalqına, vətəninə ləyaqətlə xidmət etməyə həsr etmiş, yüzlərlə elmi əsərlər yazmağa, onlarca elmlər doktorları və elmlər namizədləri hazırlamağa nail olmuşdur. Prof. Ş.M.Muradov İqtisadiyyat İnstitutunun ilk əməkdaşlarından biri olaraq onun qabaqcıl elm mərkəzi kimi formalaşması və inkişafında, habelə keçmiş SSRİ-də və dünyanın bir çox ölkələrində tanınmasında böyük əməyi və əvəzolunmaz xidmətləri vardır. O, canından artıq sevdiyi doğma Azərbaycanını, onun elmini, o cümlədən də iqtisad elmini hər

yerdə layiqincə təmsil etməyi bacaran əsil vətənpərvər alimlərimizdən biridir. SSRİ Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən ona 1965-ci ildə iqtisad elmləri namizədi, 1972-ci ildə iqtisad elmləri doktoru elmi dərəcələri, 1977-ci ildə isə professor elmi adı verilmişdir. O, 2001-ci ildə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir.

Prof. Ş.M.Muradov keçmiş SSRİ məkanında iqtisad elmi sahəsində ən gənc yaşında doktorluq dissertasiyası müdafiə etmiş 3-4 nəfərdən və Azərbaycanda iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almış ilk 10-12 nəfərdən biri olaraq çox gənc ikən öz elmi məktəbini yaratmış istedadlı alimlər nəslinə mənsub olan görkəmli iqtisadçı alimdir. Onun rəhbərliyi və bilavasitə köməkliyi ilə 90 nəfərdən çox namizədlik, 10 nəfərdən çox isə doktorluq dissertasiyası işi yazıb medafiə etmişdir. O, Azərbaycanda, MDB ölkələrində və başqa xarici dövlətlərdə yaşayan 35 nəfərdən çox adamın namizədlik və doktorluq dissertasiya işlərinə rəsmi opponentlik etmiş, onlarla fundamental tədqiqat əsərlərinin, monoqrafiya və kitabların, dərsliklərin iqtisadiyyat üzrə terminlər lüğətlərinin elmi redaktoru və rəyçi olmuşdur. Onun apardığı başlıca tədqiqat işlərinin nəticələri 850.0 çap vərəqi həcmindən çox olan 500-dən artıq nəşr edilmiş monoqrafiya, kitab, dərslik və lurnal məqalələrində öz əksini tapmışdır. Bu əsərlərin 30-u iri həcmli monoqrafiya, kitab və dərs vasitələrindən ibarətdir. Prof. Ş.M.Muradovun 60-a yaxın əsəri xarici ölkələrdə, o cümlədən ABŞ-da, Rusiyada, Ukranyada, Belorusiyada, Gürcüstanda, Baltikyanı ölkələrdə və Orta Asiya respublikalarında çap edilmişdir. Onların bəziləri ingilis dilində çap edilib dünyanın bir çox ölkələrinə yayılmışdır. Prof. Ş.M.Muradov xarici ölkələrin görkəmli iqtisadçı, demoqraf və sosioloq alimləri ilə birlikdə yazılıb 1971-2001-ci illərdə Moskva şəhərində nəşr edilmiş 15-dən artıq fundamental tədqiqat əsərlərinin müəlliflərindən biridir. Bunların arasında “Воспроизводство рабочей силы и повышение эффективности использования

трудовых ресурсов". М., МГУ, 1971, 279 с.; «Население союзных республик». М.Статистика, 1977, 326 с.; «Особенности миграции население в союзных республах». М.Статистика, 1978, 215 с.; «Проблемы народонаселения и демографическая политика социалистического общества». М., Наука, 1986, 192 с.; «Региональные особенности производства и грации населения СССР». М., Наука, 1981, 267 с.; «Социально-демографическое разитие трудообеспеченных районов СССР». М., Наука, 1989, 205 с.; «Социальная политика в постсоциалистическом обществе: задачи, противоречия, механизмы». М., Наука, 2001, 647 с. Bunlardan əlavə prof. Ş.M.Muradov Moskva şəhərində SSRİ EA-sı tərəfindən hazırlanmış ETT-nin Kompleks Programının yekun sənədinin və həmin programın nəticələri üzrə 1979, 1983 və 1987-ci illərdə çap olunmuş 50.0 ç.v. həcmində üç cildliyin müəllifindən biridir.

Prof. Ş.M.Muradovun apardığı tədqiqatların səciyyəvi cəhəti ondan ibarətdir ki, onların hamısı real həqiqətləri özündə əks etdirən konkret faktlara, geniş statistik bazaya söykənir, nəzəri dərinliyi və kifayət qədər elmi cəhətdən əsaslandırılmış olması ilə fərqlənir. Onun tədqiqat obyektini Azərbaycanın yaxın və uzaq gələcəyə sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası və taktikasının müəyyənləşdirilməsi və proqnozlaşdırılması ilə bilavasitə bağlı olan demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadə edilməsi, insan potensialı, məşğulluq, işsizlik və məşğulluq sahəsində gender problemləri təşkil edir. Prof. Ş.M.Muradovun həmin problemlərinin nəzəri-metoloji, sosial-demoqrafik və regional aspektləri ilə bağlı yazıb nəşr etdirdiyi ümumiləşdirici xarakter daşıyan əsərləri ilə nəinki respublikanın iqtisad elminin, bir çox hallarda isə müəyyən mənada həm də bütünlükdə MDB məkanında iqtisad elminin zənginləşməsinə sanballı töhvələr vermişdir. Belə ki, keçmiş SSRİ-də və o cümlədən də Azərbaycan Respublikasında qadın əməyindən istifadənin

sosial-iqtisadi və demoqrafik aspektlərinin kompleks şəkildə tədqiqi prof. Ş.M.Muradovun adı ilə bağlıdır. O, keçmiş SSRİ məkanında ilk dəfə olaraq qadın məşğulluq sahəsində gender problemlərinin tədqiqi ilə məşğul olan görkəmli demoqraf alim kimi tanınmış və onun 1974-cü ildə “elm” nəşriyyatında çap olunmuş “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri” adlı monoqrafiyası isə elə həmin ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Reyasət Heyəti tərəfindən sovet elminin ənmühüm nailiyyətləri sırasına daxil edilərək SSRİ Elmlər Akademiyasının illik hesabında çap edilmişdir. Bu monoqrafiya Azərbaycan SSR EA-nın tərkibində olduğu 46 il ərzində (1945-1991) iqtisadiyyat elmi sahəsində Azərbaycan SSR-dən SSRİ EA Reyasət Heyətinin illik hesabına daxil edilmiş ilk nəşr edilmiş monoqrafiyasıdır. Qeyd edilən dövrdə (1945-1996) iqtisadiyyat elmi sahəsində Azərbaycan Respublikasından SSRİ EA Reyasət Heyətinin hesabına daxil edilmiş 23 elmi nəticənin də 9-cu (39,4%) şəxsən prof. Ş.M.Muradovun özü tərəfindən, onun iştirakı və rəhbərliyi ilə yerinə yetirilmiş tədqiqat işlərinin payına düşür. Prof. Ş.M.Muradovun əsərlərində tədqiq edilmiş nəzəri-metodoloji və metodik xarakterli məsələlər irəli sürülüb elmi cəhətdən əsaslandırılmış müddəa və təkliflər bir tərəfdən bu sahədə ölkədə aparılan tədqiqatların genişləndirilməsinə təkan vermişdirsə, digər tərəfdən də burada dövlət səviyyəsində hazırlanmış demoqrafik inkişaf konsepsiyası, demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı, miqrasiya və məşğulluq sahəsində dövlət proqramlarının elmi əsasını təşkil etmişdir. Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin “28” dekabr 1998-ci il və “23” iyun 2003-cü il tarixli sərəncamları ilə ilk dəfə olaraq Azərbaycan Respublikasında işlənilib hazırlanmış “Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf konsepsiyası” (1999-cu il) və “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı”(2004-2008-ci illər) bilavasitə prof.

Ş.M.Muradovun elmi rəhbərliyi və şəxsi iştirakı ilə yerinə yetirilmişdir. Professor Ş.M.Muradovun rəhbərliyi və şəxsi iştirakı ilə keçmiş ittifaq və respublika hökumətinin, SSRİ və Azərbaycan SSR EA-nın İqtisadiyyat və Sosialoji tədqiqatlar, Mərkəzi İqtisadi-Riyaziyyat və ETT-nin Proqnozlaşdırılması İnstitutları, SSRİ və Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitələri nəzdindəki Elmi-Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutları, habelə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin nəzdindəki Elmi-Tədqiqat Əmək İnstitutu ilə birlikdə bir sıra tədqiqatlar aparılmış və onların nəticələri Azərbaycan SSR EA-na, Azərbaycan KP MK, Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin Dövlət Plan Komitəsi və Əmək Komitələri, SSRİ EA-na SSRİ Dövlət Plan Komitəsinə, Sov.İKP MK-ya və SSRİ Nazirlər Sovetinə təqdim edilmiş və müsbət qiymətləndirməklə “1981-1985-ci illərdə və 1990-cı ilədək olan dövrdə SSRİ-nin və Azərbaycan SSRİ-nin iqtisadi və sosial inkişafının əsas istiqamətlərində” istifadə olunmuşdur. Bu tədqiqatlara: “Uzaq gələcəyə əmək ehtiyatlarının proqnozlaşdırılması və onlardan səmərəli istifadə edilməsi”, “Şəhər kənd yerlərində əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi tədbirlərinin işlənməsi”, “1990-cı ilədək olan dövrdə Azərbaycanda demoqrafik inkişaf və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi”, “Müttəfiq Respublikalarda miqrasiya prosesləri və onların nizamlanması”, “Azərbaycanda demoqrafik vəziyyətin qiymətləndirilməsi və 2000-ci ilədək olan dövrdə onun inkişaf istiqamətləri”, “Azərbaycanda əhalinin təkrar istehsal xüsusiyyətləri və onun optimallaşdırılması məsələləri”, “Qadınların ictimai istehsaldakı məşğulluğu ilə analıq funksiyasının səmərəli əlaqələndirilməsi” (Azərbaycan materialları üzrə); “2000-ci ilədək olan dövrdə SSRİ-də və Azərbaycan SSR-də demoqrafik inkişaf, əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi”; “1986-2000-ci illərdə SSRİ-də və Azərbaycan SSR-də əhalinin təkrar istehsalının əsas inkişaf meylləri”; Ukraniya SSR EA-sı ilə

koordinasiya yerinə yetirilmiş “Azərbaycan SSR-də və Ukraniya “Azərbaycan SSR-də Ukraniya SSR-də əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri” və s bu kimi dövlət əhəmiyyətli elmi araşdırmalar aiddir.

Prof.Ş.M.Muradovun rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə keçmiş İttifaq miqyasında SSRİ EA-nın bir sıra institutlarının alimləri ilə birlikdə yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin yüksək elmi nəticələrinə görə Azərbaycan EA-nın prezidenti, SSRİ EA-nın müxbir üzvü, akademik H.M.Abdullayevin, Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru akad. Ə.Ə.Mahmudovun adına SSRİ EA Reyasət Heyətinin nəzdində fəaliyyət göstərmiş “Əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri” Elmi Şurasının və SSRİ EA və DETK-nin “Dемографи́я və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi” üzrə ETT-nin Kompleks Proqram Komissiyasının sədri SSRİ EA-nın müxbir üzvü T.V.Ryabuşkindən və SSRİ EA-nın Sosial Tədqiqatlar İnstitutunun rəhbərliyi adından dəfələrlə təbrik və təşəkkür məktubları daxil olmuş və onlarda prof.Ş.M.Muradovun tədqiqatlarınayüksək qiymət verilmişdir. Onun bir sıra çap olunmuş əsərlərinə respublikanın nüfuzlu mətbuat orqanlarında və elmi jurnallarında müsbət rəylər dərc olunmuşdur. Bu məqalələr arasında onun “Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri” (Bakı, Elm, 1969); “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri” (Bakı, Elm, 1974); “Müasir mərhələdə demoqrafiya siyasəti” (Bakı, Elm, 1986); “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər” (Bakı, 1987); “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər” (Bakı, Elm, 2004) və s monoqrafiyalar haqqında “Kommunist”, “Бакинский рабочий”, “Bakı”, “Баку”, “Elm”, “Respublika” və “Xalq qəzetində”, “Azərbaycan kommunisti” jurnalında və AMEA-nın Xəbərləri “İqtisadiyyat” seriyasında akademik A.A.Nadirov, AMEA-nın müxbir üzvləri

A.Ə.Ələsgərov və T.S.Vəliyevin, i.e.d., professorlar M.M.Allahverdiyev, T.Ə.Quliyev, B.Ə.Əbdürrəhmanov, S.K.Hüseynovun, iqtisad elmləri namizədləri T.Nağıyev, X.Kərimovun, ç.e.n. R.Umudovanın, jurnalist V.Əliyevin və başqalarının çap etdirdikləri məqalələrin adlarını çəkmək olar. Prof. Ş.M.Muradovun elmi yaradıcılığında xüsusi yer tutan və Ulu Öndər Heydər Əliyev əziz xatirəsinə həsr edilmiş “İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər” (Bakı, Elm, 2004, 656 s) fundamental tədqiqat əsəri xüsusi yer tutur. Bu kitabı ümumi şəkildə XXI əsrin başlanğıcında Azərbaycanda iqtisad elminin inkişaf səviyyəsini və yeni iqtisadi təfəkkürə keçidi xarakterizə edən monimental tədqiqat əsərikimi qiymətləndirmək olar. 106 ildən artıq bir dövrü (1897-2003-cü illər) əhatə edən müddət ərzində Azərbaycanda insan potensialının formalaşması, inkişafı və istifadəsinin bir çox mühüm nəzəri-metodoloji, sosial-iqtisadi, etno-demoqrafik və regional problemlərinin öyrənilməsinə həsr edilmiş bu nadir tədqiqat əsərində diqqəti cəlb edən mühüm cəhətlərdən biri onda ibarətdir ki, ilk dəfə olaraq burada zəngin tarixi və rəsmi statistik məlumatlar əsasında uzun tarixi dövr ərzində Azərbaycanda əhalinin sayı, milli tərkibi, yaş-cins quruluşu, Şəhər və kənd yerləri arasında bölüşdürülməsi, təhsil, intellektual inkişaf və məşğulluq səviyyəsi və quruluşunda, miqrasiya prosesində, ailə-kəbin, doğum, ölüm müddəti və sağlamlıq göstəricilərində baş verən dəyişikliklər və inkişaf meylləri, onlara təsir edən amillər dərindən və hərtərəfli tədqiq edilib öyrənilərək ümumiləşdirilmiş və həm bütün bunlar dünya və MDB ölkələri ilə müqayisəli şəkildə aparılmışdır. Tədqiqatın problemə sistemli və kompleks yanaşma, müasir dövrün xüsusiyyətlərinin məntiq ümumiləşdirilməsi, əməli cəhətdən özünü doğrultmuş elmi metodologiya və zəngin məlumat bazası əsasında aparılması onun nəticələrinin kifayət qədər mötəbər olmasına təminat verməklə yanaşı, müəllifin özünün də peşəkar və yüksək intellektə malik iqtisadçı-alim olmasına dəlalat edir.

Məhzbu keyfiyyətinə görə, tədqiqatın nəticələri insan potensialının inkişafı sahəsində ölkəmizdəki vəziyyətin adekvat qiymətləndirilməsi və perspektiv dövr üçün bu sahədə siyasətin üstün istiqamətlərinin düzgün müəyyənəşdirilməsi baxımında olduqca əhəmiyyətlidir. Monoqrafiyada həll edilən problemlərlə bağlı irəli sürülən konseptual müddəalar, təklif və tövsiyələr xüsusi maraq doğurur və tədqiqatın nəticələrinin, irəli sürülən təklif və tövsiyələrin ölkəmizdə müvafiq istiqamətlər üzrə hazırlanan və həyata keçirilən tədbirlərin elmi əsaslandırılmasında geniş istifadə olunacağına təminat verir.

Prof. Ş.M.Muradov Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin və Milli Məclisinin daimi komissiyalarının işində də həmişə fəal iştirak etmiş və edir. Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandıqdan sonra ilk dəfə olaraq onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 1994-cü ildə respublika miqyasında “Bazar iqtisadiyyatında keçidin aktual problemləri: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər” mövzusunda elmi ictimaiyyətin böyük marağına səbəb olmuş elmi-nəzəri konfrans keçirilmiş və onun nəticələri tövsiyələr şəklində nəşr edilərək Azərbaycanın bütün dövlət və hökumət orqanlarına, elm və təhsil müəssisələrinə göndərilmiş və müsbət qarşılanmışdır. Professor Ş.M.Muradov uzun illər ərzində Azərbaycan KP MK-nın ştatdan kənar mühaziçisi, Azərbaycan EA Partiya və Komsomol komitələrinin üzvü, işlədiyi institutda Komsomol Təşkilatının katibi, Partiya Bürosunun üzvü və Xalq Nəzarəti Qrupunun sədri və s ictimai vəzifələrdə çalışaraq Respublikanın və Akademianın ictimai həyatında fəal iştirak etmişdir.

Professor Ş.M.Muradov 1995-ci ildən 1998-ci ilədək Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinə Seçkilər üzrə Mərkəzi seçki Komissiyasının üzvü olmuş və Ümumxalq Referendumu yolu ilə Müstəqil Dövlətimizin ilk Konstitusiyasının qəbul edilməsi və ilk demoqrafik parlament seçkilərinin keçirilməsində fəal iştirak etmiş; üç il ərzində (1995-1998-ci illər) Respublika Dövlət televiziyasında “Konstitusiya və biz”

rubrikası altında “İnam” verilişinin daimi aparıcısı olmaqla müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının öyrədilməsi və təbliği kimi çox vacib, dövlətçilikyimizin qorunub saxlanması və möhkəmləndirilməsi üçün zəruri olan xeyirxah bir işlə məşğul olmaqla əsl vətənpərvərlik numunəsi göstərmişdir. O, 1998-2000-ci və 2003-cü ilin Respublika Prezidenti Seçkilərində fəal iştirak edərək, öz təşəbbüsü ilə H.Ə.Əliyevin və İ.H.Əliyevin təbliği ilə məşğul olmuşdur.

Professor Ş.M.Muradovun əsl elmi təşkilatçılıq qabiliyyəti onun İqtisadiyyat İnstitutuna rəhbərlik etməyə başladığı 1999-cu ilin günlərindən özünü biruzə verməyə başlamışdır. Onun təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə İnstitutun elmi istiqaməti, strukturu və kadr potensialının tərkibi formalaşmaqda olan yeni ictimai quruluşun qanunları və tələbləri baxımından köklü surətdə yenidən dəyişdirilib təkmilləşdirilmiş, İnstitutun tarixində ilk dəfə olaraq yeni istiqamətli sektorlar və şöbələr yaradılmış; həmin sektor və şöbələrin rəhbərliyinə daha bacarıqlı elmlər sektor və şöbələrin rəhbərliyinə daha bacarıqlı elmlər doktorları və gənc perspektivliyi elmlər namizədləri seçilmiş; işçilərin bacarıq və qabiliyyətləri nəzərə alınaraq onların bir çoxları baş, böyük, aparıcı və elmi işçi vəzifələrinə irəli çəkilmiş; onların maddi-mənəvi cəhətdən stimullaşdırılmış; aspiranturaya və dissertantlığa qəbulun sayı xeyli çoxaldılmış və onların keyfiyyət tərkibi əhəmiyyətli surətdə yaxşılaşdırılmış; bacarığı və qabiliyyəti olmayan adamlar isə təcridən vəzifələrindən və İnstitudan kənarlaşdırılmış; 1998-ci ildə AAK-sı tərəfindən ləğv edilmiş İxtisaslaşdırılmış Doktorluq və Namizədlik Dissertasiya Şurası bərpa edilmiş; aspiranturada və dissertanturada lazımı qayda yaradılmış; görkəmli iqtisadçı alimlərin və perspektivli gənclərin İnstituta işə qəbul edilməsi(bilavasitə və əvəzçilik) əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırılmış; aparılan tədqiqat işlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə tələb və nəzarət artırılmış; elmi-tədqiqat və müvafiq təhsil müəssisələri ilə əlaqələrin yaxşılaşdırılması

sahəsində xeyli işlər görülmüş; ixtisaslaşdırılmış müdafiə şuralarının və İnstitutun işguzar elmi şurasının tərkibi daha görkəmli və prinsipial alimlər hesabına tamamilə dəyişdirilib təkmilləşdirilmiş; aparılan elmi-tədqiqat işlərinin və nəşr edilmiş əsərlərin sayı və elmi səviyyəsi əhəmiyyətli surətdə yüksəlmiş; hökumət və dövlət orqanları ilə əlaqələr xeyli yaxşılaşdırılmış; işçilərin elmə və gələcəyə inamı artmışdır. Prof. Ş.M.Muradovun rəhbərliyi ilə İnstitutun alimləri 2001-2005-ci illərdə “Azərbaycanın milli iqtisadiyyatının formalaşmasının sosial-iqtisadi problemləri” istiqamətində 5 problemi və 10 müvzusunun əhatə edən 67 iş və 510 mərhələdən ibarət tədqiqat işləri çox yüksək elmi səviyyədə yerinə yetirilmiş və onların nəticələri təqribən 2000 çap vərəqi həcmində olan 1495 monoqrafiya, kitab, dərslik, proqram, məqalə və tezislərdə, 70-ə yaxın Beynəlxalq və Regional xarakterli elmi simpozium, konfrans və seminarlarda edilmiş məruzə və çıxışlarda; dövlət və hökumət orqanlarına təqdim edilmiş 70-dən artıq təhriri-məruzə, təklif və tövsiyələrdə öz əksini tapmışdır. Bu dövrdə prof. Ş.M.Muradovun rəhbərliyi ilə İnstitutun elmi-tədqiqat plan işlərindən əlavə 60-dan çox dövlət və hökumət tapşırıqları yerinə yetirilmişdir. Bunların arasından “1998-2007-ci illərdə Azərbaycanda rəsmi statistikanın təkmilləşdirilməsinə dair Dövlət Proqramı”, “Azərbaycanın demoqrafik inkişaf konsepsiyası”, “Azərbaycan Respublikasının demoqrafiya və əhalisakinliyi inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı” və s. vardır. Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunun tarixində ilk dəfə olaraq prof.Ş.M.Muradovun rəhbərliyi və iştirakı ilə yazılmış “Azərbaycan iqtisadiyyatının dünəni və bu günü” adlı iri həcmli tədqiqat əsərinin əlyazması Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Təşkilatı Asiya Müsəlmanları Komitəsinin 2000-ci ildə keçirdiyi müsabiqədə I dərəcəli mükafata layiq götürülmüşdür. İqtisadiyyat İnstitutunda fəaliyyət göstərən İxtisaslaşdırılmış Dissertasiya Şurasında son 6 il ərzində 100-dək namizədlik və 12 doktorluq dissertasiya müdafiə olunmuşdur.

Prof. Ş.M.Muradovun elmi-ictimai fəaliyyəti çoxtərəfli və rəngarəngdir. O, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti mərhum Heydər Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə “Azərbaycan Respublikasında demoqrafik inkişaf konsepsiyasının hazırlanması üzrə Dövlət Komissiyasının” və “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının hazırlanması üzrə Əlaqələndirmə Komissiyasının” üzvü, “Naxçıvan Ensiklopediyasının Redaksiya Şurasının” üzvü, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının” Redaksiya Şurasının üzvü seçilmişdir. Prof. Ş.M.Muradov uzun illər ərzində Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunda, Azərbaycan Dövlət Xalq Təsərrüfatı İnstitutunda (indiki ADİU), Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki BDU) və Özbəkistan SSR EA-nın İqtisadiyyat İnstitutlarında fəaliyyət göstərmiş iqtisadiyyat üzrə Doktorluq və Namizədlik Dissertasiyası Şuralarının, habelə 1971-ci ildən 1991-ci ilədək keçmiş SSRİ EA-nın “Əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri” və “Demoqrafiya və əmək ehtiyatları” Problem Elmi Sovetlərinin üzvü, SSRİ və Azərbaycan EA-nın Reyasət Heyətləri nəzdində fəaliyyət göstərmiş “Əhali, əmək ehtiyatları və əmək şəraiti” üzrə elmi-texniki tərəqqinin və sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması komissiyalarının müvafiq surətdə üzvü və sədri, Azərbaycan EA-sı ilə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Birləşmiş Elmi Şurası sədrinin müavini olaraq respublikada əhali və əmək ehtiyatlarının tədqiqi problemlərinin koordinasiyası və işlənməsi, habelə bir sıra ixtisaslaşdırılmış Müdafiə Şuralarının üzvü və sədri olaraq yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması sahəsində gərgin və məqsədyönlü işlər aparmaqla ölkə iqtisadçıları və elmi ictimaiyyət arasında böyük nüfuz qazanmışdır.

Şahbaz Musa oğlu Muradovun bilavasitə rəhbərliyi altında 100 nəfərə yaxın iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə və elmlər

doktoru hazırlamışdır. 2000-ci ildə onun təşəbbüsü ilə Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunda AAK tərəfindən yaradılmış doktorluq və namizədlik Dissertasiya Şurasının sədri olmuş və həmin şuranın 2000-2008-ci illərdə 125 nəfər namizədlik, 13 nəfər doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. Onların müvafiq surətdə 55 və 6 nəfərini İnstitutun əməkdaşları təşkil etmişdir. Hazırda o, 5 nəfər iqtisad üzrə fəlsəfə doktorantına və 3 nəfər iqtisad üzrə elmlər doktorantına rəhbərlik edir. Prof.Ş.M.Muradov onlarca Beynəlxalq elmi konfranslarda, simpozium, kongres və seminarlarda Azərbaycan iqtisad elmini layiqincə təmsil etmiş, respublikanın mərkəzi komitəsində, Nazirlər Komitəsində keçirilmiş iclaslarda, Azərbaycan EA-nın Reyasət heyətində, BDU, ADİU-də keçirilmiş tədbirlərdə iqtisad elminin aktual problemlərinə dair məruzələr etmişdir.Prof. Ş.M.Muradov 2004-2014-cü illərdə AMEA-nın nəzdindəki RETTƏŞ-nın İqtisadiyyat üzrə problem şurasının sədri olmuşdur. Hazırda o, AMEA İctimai Elmlər Bölməsinin Büro üzvü, YUNESKO-nun Azərbaycan Respublikasında “Bioetika, elmi biliklərin və texnologiyaların etikası” üzrə Milli Komitənin üzvü; AMEA Xəbərləri “İqtisadiyyat” seriyasının baş redaktoru; AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun nəzdindəki Dissertasiya Şurasının və bir neçə elmi jurnalların redaksiya heyətlərinin üzvüdür. Professor Ş.M.Muradov 50 ildən artıqdır ki, elmi yaradıcılıqla yanaşı, həm də respublikamızın bir sıra ali təhsil müəssisələrində “Siyasi iqtisad”, “İqtisadi nəzəriyyə”, “Demografiya”, “Əməyin iqtisadiyyatı və sosiologiyası” fənlərindən dərs demiş, tələbələrin və magistrlərin diplom rəhbərləri olmuş, dövlət imtahan komissiyalarına sədrlik etmişdir. Prof. Ş.M.Muradovun elmi kadrların hazırlanması televiziylarında iqtisad elminin aktual problemləri üzrə silsilə məqalələri və məruzələri ilə çoxlu çıxışlar etmişdir.

Prof. Ş.M.Muradovun xidmətləri dövlət və hökumət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. O, Keçmiş Sov. İKP MK, SSRİ

Nazirlər Soveti, ÜİHİŞ və ÜLKİ MK, SSRRİ Nazirlər Soveti, ÜİHİŞ və ÜLKİ MK-nın, Azərbaycan LKKİ-nin fəxri fərmanları, V.İ.Leninin anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilmiş “Fədakar əməyə görə” Yubiley medalı “Əmək veteranı” medalı, AMEA-nın Fəxri Fərmanları və Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevin “14” fevral 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə “Şöhrət” ordeni; “03” noyabr 2015-ci il tarixli sərəncamı ilə isə “Əməkdar elm xadimi” Fəxri adı ilə təltif olunmuşdur.

**КРАТКИЙ ОЧЕРК О ЖИЗНИ, НАУЧНО-
ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЧЛЕН-КОРРЕСПОНДЕНТА
НАНА, ДОКТОРА ЭКОНОМИЧЕСКИХ НАУК,
ПРОФЕССОРА ШАХБАЗА МУСА ОГЛЫ
МУРАДОВА**

Шахбаз Муса оглы Мурадов родился 10 августа 1940 года в одном из самых красивых уголков Азербайджанской Республики в деревне Хумарта Лачинского района в простой и трудолюбивой семье. Его отец, Муса Мурад оглы Казымов, будучи простым тружеником, смелым и верным своему слову человеком, обладал огромным авторитетом как народный аксакал, старейшина, известный в своем крае и далеко за его пределами. Мать - Сара ханум Агагусейн кызы Кязимова - домохозяйка, вырастившая семерых сыновей и трех дочерей, не жалела сил для того, чтобы они выросли здоровыми и полезными гражданами своей страны.

Будучи восьмым ребенком в семье, Шахбаз еще с ранних школьных лет отличался от своих сверстников, братьев и сестер стремлением к учебе. Сначала в Кехнекенде, а затем и во всем Лачинском районе все от души верили и с большой надеждой ожидали его блестящего будущего. Впоследствии Шахбаз Мурадов своими достижениями в образовании и научном творчестве оправдал надежды земляков, друзей и родственников.

Шахбаз Мурадов, выросший в простой, многодетной семье, благодаря своему ясному уму и огромному трудолюбию прошел путь от младшего научного сотрудника до директора Института Экономики НАНА, профессора и член-корреспондента НАНА.

Ш.М.Мурадов в 1946 году пошел в первый класс открывшейся в том же году начальной школы в родном селе Хумарта, в 1950-м году закончил с отличием четвертый класс, и продолжил свое образование в семилетней школе в

Кехнекен-де, расположенном в 6-7 км от Хумарты находящейся в горной местности. Живя в деревне Хумарта, маленький Шахбаз ежедневно пешком преодолевал это расстояние. В 1953 году, с отличием закончив седьмой класс этой школы, он приехал в Баку и без вступительных экзаменов поступил в Бакинский Кооперативный Техникум при Азериттифаке. В 1956 году, окончив техникум с отличным дипломом и похвальными грамотами, на основании решения Президиума Азериттифака Шахбаз Мурадов в числе 5% отличников был направлен на учебу в Азербайджанский Государственный Институт Народного Хозяйства имени К.Маркса. В то время 5% окончивших техникум с отличием особым распоряжением приравнивались к закончившим школу с Золотой медалью и имели право без вступительных экзаменов поступить в высшее учебное заведение. Шахбаз Мурадов, не сдавая вступительные экзамены, поступил на финансово-экономический факультет этого Института. Однако, в 1959 году Азербайджанский Институт Народного Хозяйства был ликвидирован и часть его была объединена с Азербайджанским Государственным Университетом, где Ш.Мурадов и продолжил свое образование на экономическом факультете.

Обучаясь еще в Бакинском Кооперативном Техникуме, Шахбаз Мурадов проявил большой интерес к политической экономии, а позже став студентом Азербайджанского Государственного Института Народного Хозяйства, он вступил в студенческое научное общество. На третьем курсе он близко знакомится с заведующим кафедрой «Политэкономии» известным ученым экономистом, профессором Гасаном Дадашевым, под непосредственным руководством, которого Ш.Мурадов изучает «Капитал» К.Маркса. Учитывая большой научный потенциал молодого ученого, Гасан Дадашев поручил Фасли Амикишиеву и Габиду Ширинову, считавшимися в то время самыми лучшими

педагогами по политической экономии, заниматься с Шахбазом Мурадовым, а самого Шахбаза Мурадова назначил руководителем созданного при кафедре кружка политэкономии.

За период с 1959 - по 1961 год Шахбаз Мурадов руководил этим кружком, привлекая к участию в нем самых лучших студентов, обучающихся на экономическом, историческом и юридическом факультетах этого Университета. Несомненно, что это сыграло немаловажную роль в становлении Шахбаза Мурадова, как хорошего ученого экономиста.

В 1961 году Ш.М.Мурадов, с отличием окончив экономический факультет Азербайджанского Государственного Университета, по инициативе и при непосредственной поддержке Гасана Дадашова был направлен в Институт Экономики Академии Наук Азербайджана, с которым Ш.Мурадов навсегда связал свою судьбу. Если учесть, что этот институт создан 14 апреля 1958 г., то Ш.М.Мурадова можно считать одним из первых сотрудников Института, начавшего здесь свою карьеру в 1961 году.

Связав свою судьбу с Академией Наук Азербайджана и одним из ведущих ее научных центров - Институтом Экономики, Ш.Мурадов всю свою жизнь посвятил научной деятельности, подготовке высококвалифицированных кадров - докторов и кандидатов наук, написал сотни научных трудов.

Будучи одним из первых сотрудников Института Экономики Ш.Мурадов сыграл не только большую роль в развитии и формировании Института Экономики как ведущего научного центра, но и в получении им большого признания как в республике, так и за рубежом.

Он, больше жизни любящий родной Азербайджан, является одним из тех ученых, которые везде достойно представляли науку страны, в том числе и экономическую. В 1965 году ВАК СССР присудил ему ученую степень кандидата экономических наук; в 1972 - доктора

экономических наук; в 1977 году ему было присвоено ученое звание профессора.

В 2001 году Ш.Мурадов был избран членом-корреспондентом Национальной Академии Наук Азербайджана.

Профессор Ш.М.Мурадов, являясь в бывшем СССР одним из трех-четырех ученых, защитивших докторскую диссертацию в области экономики в молодые годы, и одним из десяти-двенадцати, соискавших ученую степень доктора экономических наук в Азербайджане, относится к плеяде талантливых ученых, создавших свои научные школы в молодом возрасте. Под его руководством и непосредственной помощи около 90 человек защитили кандидатскую, около 10 человек докторскую диссертации. Он был официальным оппонентом кандидатских и докторских диссертаций 35 человек, проживавших в Азербайджане, СНГ и в других зарубежных странах, а также научным редактором и рецензентом десятков фундаментальных исследовательских работ, монографий и книг, учебников, словарей экономических терминов и т.д.

Результаты основных его исследовательских работ нашли свое отражение в более 500 опубликованных монографий, книг, учебников, журнальных статей в объеме 850 печатных листов; 30 из этих трудов представляют собой объемные монографии, книги и учебные пособия.

Более 60 работ Ш.Мурадова опубликованы в зарубежных странах, в том числе США, России, Украине, Белоруссии, Грузии, странах Балтии и республиках Средней Азии. Ш.Мурадов является соавтором опубликованных в Москве в 1971-2001 гг. 15 фундаментальных исследовательских работ, написанных выдающимися учеными экономистами, демографами и социологами зарубежных стран. Среди них: Воспроизводство рабочей силы и повышение эффективности использования трудовых ресурсов.-М.: МГУ, 1971, 279 с.; Население союзных республик.-М.: Статистика, 1977, 326 с.;

Особенности миграции населения в союзных республиках. - М., 1978, 215 с.; Проблемы народонаселения и демографической политики. -М., 1981, 216 с.; Демографическая политика социалистического общества.-М.: Наука, 1986, 192 с.; Региональные особенности воспроизводства и миграции населения в СССР. -М.: Наука, 1981, 267 с.; Социально-демографическое развитие трудообес- ченных районов СССР. -М.: Наука, 1989, 205 с.; Социальная политика в постсоциалистическом обществе: задачи, противоречие, механизмы. -М.: Наука, 2001, 647 с. Кроме того, профессор Ш.Мурадов является одним из авторов подготовленного итогового документа Комплексной Программы НТП, нашедшей отражение в трехтомнике объемом 50 печатных листов.

Характерной особенностью научных исследований профессора Ш.Мурадова является, что они опираются на реальную действительность, отражающую конкретные факты, статистические данные; отличаются глубокой теоретической проработкой и достаточной научной обоснованностью. Объектом его исследований являются проблемы демографии и развития народонаселения, воспроизводства рабочей силы и использование трудовых ресурсов, человеческий потенциал, занятость, безработица, гендерные проблемы в области занятости, непосредственно связанные с определением и прогнозированием стратегии и тактики социально-экономического развития на ближайшую и отдаленную перспективу. Своими написанными и опубликованными обобщающего характера трудами по теоретико-методологическим, социально-демографическим, региональным аспектам профессор Ш.М.Мурадов внес неоценимый вклад не только в экономическую науку республики, но и в какой-то степени способствовал обогащению экономической науки в пространстве СНГ.

В 1974 году в издательстве «Элм» опубликована

монография Ш.Мурадова «Социально-экономические проблемы использования женских трудовых результатов Азербайджанской ССР», которая была признана Президиумом Академии Наук СССР как важнейшее достижение Советской Науки, нашедшее отражение в годовом отчете Академии Наук СССР. Это - первая монография в области экономической науки, которая была опубликована в годовом отчете Президиума Академии Наук СССР за 46 лет (1945-1991 гг.) существования Академии Наук Азербайджанской ССР в составе Академии Наук СССР. Следует отметить, что за период 1945-1991 гг. в области экономической науки из 23-х научных результатов из Азербайджанской, опубликованных в отчетах Президиума Академии Наук СССР - 9 (39,4%) приходится на долю работ, выполненных лично при участии и под руководством профессора Ш.М.Мурадова.

Теоретико-методологические вопросы, выводы и предложения, выдвинутые и обоснованные в исследованиях профессора Ш.М.Мурадова, не только явились стимулом для расширения разработок в этой области, но и легли в основу подготавливаемых на государственном уровне концепций демографического развития: демографии и народонаселения, миграции и государственной программы в области занятости.

Неслучайно, что впервые разработанная и подготовленная по распоряжению Президента Азербайджанской Республики Г. А. Алиева от 28 декабря 1998 г. и от 24 июня 2003 года «Концепция демографического развития Азербайджанской Республики» (1999 г.) и «Государственная программа в области демографии и развития народонаселения в Азербайджанской Республике» (2004- 2008 гг.) были выполнены под руководством и при личном участии профессора Ш.М.Мурадова.

Под руководством профессора Ш.М.Мурадова и при личном его участии по поручению бывших союзных и

республиканских правительств, а также по поручению Академии Наук СССР и Академии Наук Азербайджана были проведены исследования по экономике и социологии. Совместно с Институтом Экономики при Госплане СССР и Институтом Экономики при Госплане Азербайджанской ССР, а также Научно-Исследовательским Институтом Труда при Министерстве Труда и Социальной Защиты населения был проведен ряд научных исследований, результаты которых были представлены в Президиум Академии Наук Азербайджана, Госплан СССР, ЦК КПСС и Совет Министров СССР, положительно оценены и использованы при разработке «Основных направлений экономического и социального развития СССР и Азербайджанской ССР в 1981-1985 гг. до 1990 года». К этим исследованиям, имеющим государственную значимость относятся: «Прогнозирование трудовых ресурсов на отдаленную перспективу и их рациональное использование», «Разработка мероприятий по обеспечению региональной занятости населения в городской и сельской местности», «Демографическое развитие и рациональное использование трудовых ресурсов Азербайджана до 1990 года», «Миграционные процессы в союзных республиках и их государственное регулирование», «Оценка демографического состояния и основные направления его развития до 2000 года», «Особенности воспроизводства населения и вопросы его оптимизации в Азербайджане», «Взаимосвязь занятости женщин в общественном производстве с выполнением обязанности матери (на примере Азербайджана)», «Демографическое развитие и региональное использование трудовых ресурсов в СССР и Азербайджанской ССР до 2000 года», «Основные тенденции развития воспроизводства населения в СССР и Азербайджанской ССР на 1986-2000 гг.», «Социально-экономические проблемы жителей Азербайджанской ССР и Украинской ССР», подготовленное в координации с

Академией Наук Украинской ССР.

За высокие научные результаты целого ряда научно-исследовательских работ, выполненных под руководством и при непосредственном участии проф. Ш.М.Мурадова совместно с учеными других институтов Экономики АН СССР, в адрес Президента Академии Наук Азербайджана, член- корреспондента АН СССР, академика Г.Б.Абдуллаева, директора Института Экономики Азербайджанской ССР, академика А.А.Махмудова от Ученого Совета при Президиуме АН СССР «Социально-экономические проблемы народонаселения», председателя комиссии по выполнению Комплексной Программы «Демография и рациональное использование трудовых ресурсов», член-корреспондента Академии Наук СССР Т.В.Рябушкина и руководства Института Социальных Исследований Академии Наук СССР неоднократно поступали письма с поздравлениями и благодарностью, в которых работе проф. Ш.М.Мурадова была дана высокая оценка.

На ряд его научных трудов были даны положительные отзывы на страницах ведущих газет и научных журналов. Относительно его монографий «Женский труд в сельском хозяйстве Азербайджанской ССР и вопросы его рационального использования» (Баку, Элм, 1969), «Социально- экономические проблемы использования женских ресурсов Азербайджанской ССР» (Баку, Элм, 1974), «Демографическая политика на современном этапе» (Баку, Элм, 1986), «Трудовые ресурсы Азербайджанской ССР: теоретико-методологические и социально-экономические аспекты (Баку, 1987), «Человеческий потенциал: основные тенденции, реалии, проблемы» (Баку, Элм, 2004) и других в газетах «Коммунист», «Бакинский рабочий», «Бакы», «Баку», «Республика», «Халг» газеты; в журналах «Коммунист Азербайджана» и «Известия Национальной Академии Наук Азербайджана», серия гуманитарных и общественных наук

(Экономика) опубликованы отзывы академика А.А.Надирова, член-корреспондента А.К.Алескерова и Т.С.Велиева, д.э.н., профессоров М.М.Аллахвердиева, Т.А.Кулиева, докторов экономических наук Б.Э.Абдуррахманова и С.К.Гусейнова, кандидатов экономических наук Т.Нагиева, Х.Керимова, кандидата географических наук Р.Умудовой, журналиста В.Алиева и ряда других.

Особое место в творчестве проф. Ш.М.Мурадова занимает его фундаментальное исследование, посвященное памяти национального лидера Азербайджанской Республики Гейдара Алиева, «Человеческий потенциал: основные тенденции, реалии, проблемы» (Баку, Элм, 2004, 656 с.). Эту книгу можно оценить как монументальное исследование, характеризующее уровень развития экономической науки и переход к новому экономическому мышлению в Азербайджане в начале XXI века. Одной из важнейших особенностей этой уникальной исследовательской работы, посвященной изучению теоретико-методологических, социально-экономических, этно-демографических и региональных аспектов формирования, развития и использования человеческого потенциала Азербайджана, является то, что в ней использован богатейший фактический материал и официальные статистические данные Азербайджана за период, охватывающий свыше 106 лет (с 1897 до 2003 года). В работе на основе сравнительной анализа с зарубежными странами и странами СНГ всесторонне исследованы изменения тенденций развития и факторы, влияющие на численность населения, национальный состав, половозрастную структуру населения, его распределение между городом и селом, образование, интеллектуальное развитие, уровень и структуру занятости, миграцию, число семей, рождаемость, смертность, естественный прирост, продолжительность жизни и состояние здоровья населения в Азербайджане.

Системный и комплексный подход, логическое обобщение особенностей современного периода, оправдавшая себя на практике научная методология и богатая информационная база, наряду с обеспечением достоверности полученных результатов, свидетельствуют о высоких профессиональных и интеллектуальных качествах автора как ученого-экономиста.

Результаты данного исследования имеют огромное значение с позиции адекватной оценки состояния человеческого потенциала и правильного определения приоритетных направлений политики в этой области на перспективу. Концептуальные положения, предложения и рекомендации по исследуемым в монографии проблемам вызывают особый интерес и гарантируют широкое применение результатов исследования при научном обосновании соответствующих мероприятий, разрабатываемых и претворяемых в жизнь в нашей стране.

Проф. Ш.М.Мурадов постоянно принимал и принимает активное участие в работе Верховного Совета Азербайджанской Республики и Милли Меджлиса. В 1994 году, впервые после завоевания суверенитета Азербайджанской Республикой, по его инициативе и под его руководством была проведена республиканская научно-теоретическая конференция на тему: «Актуальные проблемы перехода к рыночной экономике: теоретикометодологические и социально-экономические аспекты», вызвавшая большой интерес научной общественности. Итоги конференции были опубликованы и в виде рекомендаций представлены государственным и правительственным органам, научным организациям и учебным заведениям.

Проф. Ш.М.Мурадов долгие годы являлся внештатным лектором Коммунистической Партии Азербайджана, членом Партийного и Комсомольского Комитета АН Азербайджана, секретарем Комитета Комсомола, членом Партийного Бюро и

председателем группы народного контроля в Институте Экономики, принимая активное участие в общественной жизни Республики и Академии Наук.

Профессор Ш.М.Мурадов с 1995 по 1998 годы являлся членом Центральной Избирательной Комиссии по выборам в Верховный Совет Азербайджанской Республики и активно участвовал в принятии путем Всенародного Референдума первой Конституции суверенного Азербайджана и выборах первого демократического парламента; в течение трех лет (1995-1998 годы) являлся постоянным ведущим программы «Инам» под рубрикой «Конституция и мы», транслируемой по Республиканскому Государственному Телевидению. Занимаясь таким благородным делом, необходимым для изучения и пропаганды Конституции Азербайджанской Республики, сохранения и укрепления нашей государственности, показывал пример настоящего патриотизма. Активно участвуя в президентских выборах в Азербайджане в 1993, 1998 и 2003 годах, он по собственной инициативе занимался пропагандой и агитацией Г.А.Алиева и И.Г. Алиева.

Следует особо отметить большие организаторские способности профессора Ш.М.Мурадова, которые начали проявляться с первых же дней, как он возглавил Институт Экономики НАН Азербайджана. По его инициативе и под непосредственным руководством были коренным образом изменены и усовершенствованы научное направление, структура и кадровый состав с учетом законов и требований нового формирующегося общественного устройства. Впервые в истории института были созданы отделы и сектора нового направления, руководителями которых были избраны опытные доктора наук и перспективные молодые кандидаты наук; учитывая способности работников, многие из них были выдвинуты на должности главных, старших, ведущих и научных работников; было улучшено и моральное и ма-

териальное стимулирование, значительно увеличилась численность принятых в аспирантуру и диссертантуру; существенно улучшился их качественный состав; неспособные и неумелые научные работники постепенно были освобождены от занимаемых должностей. В настоящее время восстановлена работа Специализированного Совета по защите докторских и кандидатских диссертаций, приостановленная в 1998 году; создан необходимый порядок в аспирантуре и диссертантуре; значительно улучшилась система приема на работу¹ видных ученых-экономистов и перспективной молодежи (непосредственно и по совместительству); усилен контроль и требования к повышению качества проводимых исследовательских работ; постоянно проводится работа в области улучшения связей с соответствующими научно-исследовательскими и учебными заведениями; полностью обновлен Ученый Совет Института и диссертационный совет по защите за счет видных и принципиальных ученых; значительно увеличилось число и повысился научный уровень проводимых научно-исследовательских работ и их издание. Улучшены связи с правительственными структурами, укрепилась вера работников в науку и ее будущее. Под руководством профессора Ш.М.Мурадова учеными Института за 2001-2005 годы на очень высоком уровне было проведено 67 исследовательских работ в направлении «Социально-экономические проблемы формирования Азербайджанской национальной экономики», охватывающей 5 проблем и 10 тем, и состоящие из 510 этапов; их результаты нашли свое отражение в 1495 монографиях, книгах, учебниках, программах, статьях и тезисах общим объемом 2000 печатных листов в докладах и вступлениях, сделанных на 70 международных и региональных научных симпозиумах, конгрессах, конференциях и семинарах, в более чем 70 докладных записках, предложениях и рекомендациях, представленных в

правительственные органы.

За этот период под руководством проф. Ш.М.Мурадова дополнительно к плановым работам было выполнено более 60 государственных и правительственных заданий.

Среди них такие как: «Государственная Программа о совершенствовании официальной статистики в Азербайджане в 1998-2007 годах», «Концепция демографического развития Азербайджана», «Государственная Программа в области развития демографии и народонаселения в Азербайджанской Республике» и другие. Впервые в истории Института Экономики НАНА рукопись объемного исследовательского труда «Вчерашний и сегодняшний день азербайджанской экономики», написанная под руководством и при участии проф. Ш.М.Мурадова, была удостоена премии I степени на конкурсе, проведенном в 2000 году Комитетом Мусульман Азии Международной Исламской Благотворительной Организации.

За последние 6 лет на Диссертационном Совете, действующем в Институте Экономики, были защищены более 100 кандидатских и 12 докторских диссертации.

Научная и общественная деятельность проф. Ш.М.Мурадова многогранна. Распоряжением Президента Азербайджанской Республики он был назначен членом «Государственной Комиссии по подготовке концепции демографического развития Азербайджанской Республики» и «Координационной Комиссии по подготовке Государственной Комиссии в области развития демографии и народонаселения Азербайджанской Республики», членом «Редакционного Совета Нахичеванской Энциклопедии»; членом «Редакционного Совета Азербайджанской Национальной Энциклопедии».

Проф. Ш.М.Мурадов в течение долгих лет являлся членом Специализированных Советов Института Экономики НАНА, Азербайджанского Института Народного Хозяйства,

(ныне - АГЭУ) Института Экономики АН Узбекской ССР по защите докторских и кандидатских диссертаций, а также проблемных научных советов «Социально- экономические проблемы народонаселения» и «Демография и трудовые ресурсы» АН СССР, существовавших в 1971-1991 гг. и являлся соответственно членом и председателем комиссий «Прогнозирование научно-технического прогресса и социально-экономического развития» и «Население, трудовые ресурсы и условия труда» при Президиумах АН СССР и Азербайджанской ССР; заместителем председателя Объединенного Научного Совета НАНА и Министерства Труда и Социальной Защиты Населения Азербайджанской Республики, принимая участие в координации и разработке проблем населения и трудовых ресурсов.

В 2004-2014 гг. профессор Ш.М.Мурадов являлся председателем Республиканского Координационного Совета по Координации и Организации Научных Исследований по экономике. В настоящее время он является членом бюро Отделения общественных наук НАН Азербайджана, членом национального комитета «Биоэтика, этика научных знаний и технологий», главным редактором журнала «Известия» серия «Экономика» НАН Азербайджана, членом Диссертационного Совета при Институте Экономики НАН Азербайджанка и ряда редакционных советов научных журналов.

Более 50 лет профессор Ш.М.Мурадов, наряду с научной работой, преподавал в вузах республики по предметам «Политическая экономия», «Экономическая теория», «Демография», «Экономика и социология труда», являлся руководителем студенческих, а позднее магистрских дипломных работ, председателем государственных экзаменационных комиссий.

Профессор Ш.М.Мурадов внес неоценимый вклад в подготовку научных кадров республики. Около 100 человек под его руководством защитили диссертационные работы на

соискание ученой степени доктора философии (кандидата наук) и доктора наук. С 2000 года по 2008 год являлся председателем докторского и кандидатского совета, созданного по его инициативе в 2000 году со стороны Высшей Аттестационной Комиссии в Институте экономики НАН Азербайджана. На этом совете было защищены 125 кандидатские и 13 докторские работы. Из них соответственно 55 и 6 человек являлись сотрудниками Института. В настоящее время является руководителем 5 докторантов философии и 3 докторантов по экономической науке.

Профессор Ш.М.Мурадов достойно представлял экономическую науку Азербайджана на многочисленных международных научных конференциях, симпозиумах, конгрессах и семинарах выступал с докладами по актуальным проблемам экономической науки, в Центральном Комитете республики, Кабинете Министров, Президиуме Академии Наук Азербайджана, в Бакинском Государственном Экономическом Университете. Им опубликованы серии статей в газетах и сделано большое число выступлений.

Заслуги профессора Ш.М.Мурадова высоко оценены правительством республики. Он награжден почетными грамотами бывшего Центрального Комитета Коммунистической Партии Советского Союза, Совета Министров СССР, ВЦСПС и ВЛКСМ, юбилейной медалью «За доблестный труд» в честь 100-летнего юбилея В.И.Ленина, медалью «Ветеран труда», почетными грамотами НАН Азербайджана. За заслуги в развитии науки Азербайджана распоряжением Президента Азербайджана Ильхама Алиева от 14 февраля 2004 года награжден орденом «Слава» и распоряжением от 3 ноября 2015 года - почетным званием «Заслуженный деятель науки».

**ABOUT LIFE, SCIENTIFIC - PEDAGOGICAL
AND PUBLIC ACTIVITY OF CORRE-
SPONDING MEMBER OF AZERBAIJAN
NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES
DOCTOR OF ECONOMY, PROFESSOR
SHAHBAZ MUSA OGLU MURADOV**

Shahbaz Musa ogli Muradov was born on 10 August, 1940, in a family of hardworking people in one of most beautiful places of the Azerbaijan Republic, in a village of Khumarta of Lachin region. Although his father, Musa Murad oglu Kazimov was a simple hardworking person; he earned the honor to be called "Agsaghal" ("A respectable old man") here and there due to his humanism, courage and confidence. His mother, Sara khanum Aghahusein gizi Kazimova was a housewife and did her best to grow up 7 sons and 3 daughters as health-minded and courageous people. Being the eighth child in his family, Shakhbaz was longing to learn from the very childhood and it was his distinctive character trait. His native county, Kohnekend was initially formed of 5 villages. Everybody in the country and, then, in the entire Lachin region believed in Shakhbaz's blessed future and eagerly awaited that day would come. Later on, having gained accomplishments in educational and scientific field, Shakhbaz Muradov attested the hopes of his relatives, acquaintances and native people. Having grown up in a big family, Shakhbaz got gradual promotion from the position of junior scientific employee to position of the director of the Institute of Economy under Azerbaijan National Academy of Sciences, Doctor of Economy, professor and a corresponding member of the Academy due to his wisdom and hardworking. He started a newly-opened school in his native village of Khumarta in 1946 and in 1950 he had left it and started a 7-year school in Kohnekend, which was 6-7 km away. Everyday he had to cross such a big area to gain knowledge. In 1953 he left school blissfully and entered Baku Cooperation College under Azerbaijan Society of Cooperation ("Azerittifag") with no exams taken. Pursuant to decision of the Administrative Board of Azerittifag, 5% of college's alumni, who graduated the college with honors diploma, should be sent to Azerbaijan State Economic Institute named after Carl Marx in 1956. Shakhbaz Muradov was admitted to Financial

Department of the Institute without taking exams because at that time alumni with honors diploma and school leavers, who left school with gold medal, were directly sent to higher educational institutions. But in 1959, the Institute stopped its activity and partly joined Azerbaijan State University, so Shakhbaz kept on studying at Department of Economy of the University. Shakhbaz had expressed his firm desire of studying economics when he was at the college and he became a member of students' society while studying at first year of the Institute. While studying at third year of the University, Shakhbaz got acquainted with the head of political economy department, famous scientist, Professor Hasan Dadashov and under his supervision Shakhbaz had been learning "The Capital" by Marx thoroughly and could benefit knowledge concealed in it. Having evaluated Shakhbaz's fervent desire to study political economy positively, Professor Dadashev assigned famous lecturers Fasli Amikishiyev and Habib Shirinov to work hard at Shakhbaz and inform the head of the department about Shakhbaz's accomplishments so that to assist him in studying. At the same time, Shakhbaz was appointed the head of political economy circle under political economy department. Shakhbaz Muradov managed the circle for 1959-1961 and during his management he could involve the best students of Economy, History and Law Departments into the circle. It undoubtedly would contribute to Shakhbaz running career as a scientist.

Having graduated University with honors diploma in 1961, with initiative and direct contribution of Hasan Dadashev, Shakhbaz was sent to the Institute of Economy under Azerbaijan National Academy of Sciences. Since that very time Shakhbaz has worked in one of the foremost research institutes of the Academy. Taking into account above-mentioned institute had been established on the basis of Economic Sector on 14 April, 1958 and Shakhbaz got a job with the institute just three years later, on 16 July, 1961, so one can affirm Shakhbaz is one of the oldest and first employees of the institute. Shakhbaz Muradov has dedicated all his life to the scientific temple of Azerbaijan-Azerbaijan National Academy of Sciences and one of its leading research centers, Institute of Economy. Working in the institute, he could achieve to raise scientific staffs skill, render commendable service to his people and the Fatherland, write hundreds of scientific books, and contribute to tens of Doctorants and PhD's theses protection.

Being one of the first employees of the institute, Professor Shakhbaz Muradov rendered valuable service in the way of formation and development of the institute as one of the leading research centers, making it well known with the entire former USSR. He is one of the patriotic scientists who can praiseworthy represent science, in particular Economics and his native land. Azerbaijan- the country he loves the most. He had got PhD degree in 1965, later Doctorant in 1972 and became a Professor in 1977 by decision of Supreme Attestation Commission of the former USSR. He was also chosen a corresponding member of Azerbaijan National Academy of Sciences in 2001.

Professor Shakhbaz Muradov was one of three or four scientist who defended Doctorant thesis in former USSR and one of ten or twelve people in Azerbaijan who got Doctorant degree in Economics. He established his own scientific school when he was too young. Under his supervision and direct assistance about sixty people defended PhD theses and nearly ten people defended Doctorant theses. He was an opponent on more than thirty-five PhD and Doctorant theses of people living in Azerbaijan, CIS and in other countries, was an editor and commentator of tens of fundamental research publications, monographs, textbooks and explanatory books of economic terms. The conclusions of researches he conducted have been reflected in more than 500 monographs, books, textbooks, journals and articles of 850, 0 printed lists totally. Twenty-eight of above-mentioned proceedings are comprehensive monographs, books and textbooks. More than fifty works by Professor Shakhbaz Muradov were published abroad, including the USA, Russia, Belarus, the Ukraine, Georgia, Baltic and Central Asia countries. Some of them, being translated into English, were widely spread in many countries of the world. Professor Shakhbaz Muradov is one of the authors of more than fifteen fundamental research proceedings published in Moscow for 1971-2001 in collaboration with famous economists, demographers and sociologists. Among them we can count "Manpower reproduction and increase in efficiency of labor resources use", Moscow, MGU, 1971, 279 pages: "Population of Soviet Republics". Moscow, "Statistika". 1977, 326 pages: " Peculiarities of population migration in Soviet Republics", Moscow, 1978, 215 pages: "Issues on population and demographic policy". Moscow, 1981, 216 pages; "Demographic policy of a socialist society", Moscow, "Nauka",

1986, 192 pages; "Regional peculiarities of reproduction and migration of population in the USSR", Moscow, "Nauka", 1981, 267 pages; "Socio-economic development of labor-content regions of the USSR", Moscow, "Nauka", 1989, 205 pages; "Social policy in post-socialist society: tasks, antagonisms, mechanisms", Moscow, "Nauka", 2001, 647 pages. Apart from that, Professor Shakhbaz Muradov is one of the authors of the final report on Scientific Advance Program developed by Academy of Sciences of the USSR and he was the author of three-volume book published on the basis of program's conclusions of 50.0 printed lists in 1979, 1983 and 1987. The most essential attribute of the researches conducted by Professor Shakhbaz Muradov underlines in reflecting real facts, widespread statistics, theoretically deep and scientifically based thoughts. His object of study is development of demography and population directly related to definition and forecasting strategy and tactics on socio-economic development in short and long-term prospect; manpower reproduction and labor resources use, human potential, employment, employment and unemployment-related gender issues. Not only did Shakhbaz Muradov's books of comprehensive content written in regional, theoretical and methodological, socio-demographic aspect contribute to economics development in the Republic, but also, in some respect, they were of benefit to enrichment of economic knowledge throughout the entire USSR. For instance, integral study of women's labor use in socio-economic and demographic aspect in the former USSR, including Azerbaijan is firmly related to Shakhbaz Muradov. He became famous scientist-demographer for his researches into gender issues concerned with women's employment and employment done first time in former USSR. His monograph titled "Socio-economic issues on women's labor resources in the Azerbaijan SSR" published in 1974 in "Elm" printing house was recognized as one of the most outstanding accomplishments of Soviet science by the Presidium of Academy of Sciences of former USSR. The monograph was the first to be included in the annual report of the Presidium of Academy of Sciences of former USSR for forty-six years of Azerbaijan Academy of Sciences being the part of the USSR's Academy (1945-1991). Nine of twenty-three scientific conclusions (39.4%) included in reports by the Presidium of the USSR's Academy of Sciences from Azerbaijan were developed by Shakhbaz Muradov himself, with his co-

authorship and under his guidance. Suggestions and recommendations proposed and theoretically and methodologically based in Muradov's books promoted expansion of researches done in the fields above, on the one hand, and, on the other hand, constitute the core of state programs on demographic and population development, migration and employment, Conception on Demographic Development designed for government's use. That's not a coincidence Concept on Demographic Development of Azerbaijan Republic dated 1999 and State Program on Demographic and Population Development in Azerbaijan Republic (2004-2008) developed by Decrees of the President Heydar Aliyev on 28 December 1998 and 24 June 2003 respectively were designed with close participation and under personal supervision by Professor Shakhbaz Muradov.

The researches and their conclusions done with close participation and under personal supervision by Shakhbaz Muradov in collaboration with research institute of Economy and Sociological Researches, Central Economical and Mathematical institute, research institute of Scientific Advance Forecasting, research institutes of Economy under republican and Soviet State Planning Committees, research institute of labor issues under the Ministry of Labor and Social Protection of Azerbaijan Republic with assignment of former Soviet and Republican authorities were highly evaluated by Academy of Sciences of the Azerbaijan Republic, the Central Committee of Communist Party of Azerbaijan, State Planning and Labor Committees under the Council of Ministers of the USSR, academy of Sciences of the USSR, the Central Committee of Communist Party of the USSR and the Council of Ministers of the USSR. The conclusions of researches were widely used in development of "Main directions of socio-economic development in the Azerbaijan SSR and in the USSR for the period 1981-1985 and up to 1990". The proceedings include "Forecast and efficient use of labor resources in long-term prospect", "Development of measures on ensuring efficient employment of population in cities and the countryside", "Demographic development and effective use of labor resources till 1990", "Migration process and its regulation in the united republics", "Evaluation of demographic situation and direction of its development till 2003", "Peculiarities of population reproduction and issues on its optimization", "Efficient compatibility of women's

employment in social production and their maternal function”(on the basis of Azerbaijan- related material), “Demographic development and effective use of labor resources in the USSR and the Azerbaijan SSR till 2000”, “Main trends of population reproduction in the USSR and the Azerbaijan SSR for 1986-2000”, “Socio-economic problems of population in the Azerbaijan SSR and the Ukrainian SSR” (developed in collaboration with Academy of Sciences of the Ukraine), etc.

Due to Muradov’s direct participation and his supervision of the scientific works done in collaboration with many scientists from different research institutes throughout the entire EISSR, the President of Academy of Sciences of Azerbaijan, a corresponding member of Academy of Sciences of the USSR, academician E.I.M. Abdullayev and the director of the Institute of Economy under academy of Sciences of Azerbaijan, academician A.A.Makhmudov received lots of congratulation and gratitude letters from a corresponding member of the USSR’s Academy of Sciences, the chairman of the Commission on Integrated Program on Scientific Advance in demography and efficient use of labor resources under State Committee on Science and Education, T.V.Ryabushkin, Scientific Council on Socio-economic problems of population operating under Presidium of the USSR’s Academy of Sciences, administration of the Institute of Sociological Researches under the USSR’s Academy of Sciences. In these letters, they highly evaluated researches done by Sh.M.Muradov. Some positive comments on Muradov’s published works were published in prominent newspapers and scientific journals. Among these works, one might mention comments by academician A.A.Nadirov corresponding members of Academy of Sciences of Azerbaijan A.A.Alasgarov and T.S.Valiyev, Doctorants of Economics, Professors M.M. Alakhverdiyev, T.A.Guliyev, B.E.Abdurakhmanov, S.K.Husseinov, PhDs in Economics T.Naghiyev, Kh. Karimov, PhD in Geography R. Umudova, journalist V.Aliyev on the following publications: “Women’s labor in agriculture of the Azerbaijan SSR and issues on its efficient use” (Baku, Elm, 1969); “ Socio-economic issues on use of female labor resources in the Azerbaijan SSR” (Baku, Elm, 1974); “Demographic policy at the modern stage” (Baku, Elm, 1986): “ Labor resources in the Azerbaijan SSR: theoretical, methodological and socio-economic aspect” (Baku, 1987); “Human potential; principal trends, reality, problems” (Baku,

2004) and other monographs made in Kom-munist, Bakinski Rabochiy, Baki, Baku, Elm, Respublika, Khalg newspapers, Azerbaijan Kom-munisti magazine and ANAS Editions on Economy. Among above-mentioned publications a fundamental research work titled "Human potential: principal trends, reality, problems" (Baku, Elm, 2004, 656 pages), which was dedicated to dear memory of passed National Leader Heidar Aliyev, is a special one. It could be estimated as the outstanding research work where development of Economics and its further moving to new economic thought in Azerbaijan since early XX century were researched thoroughly. The book could be estimated as a fundamental research, which reflects the level of economics development in Azerbaijan in the early XXI century and transition towards new economic thought. This masterpiece, which was dedicated to investigation of a number of theoretical and methodological, socio-economic, ethnical, demographic and regional problems concerned with human potential formation, development and use in Azerbaijan for more than 106 years (1897-2003), is also valuable for generalized and comparative (to CIS and world's countries), profound and comprehensive analysis of population, national content, age and sex structure, division on urban and rural population, educational and intellectual level, employment; changes and trends about employment, migration, number of families and marriages, births, deaths, natural growth of population, life expectancy and health indicators. The analysis was made on the basis of comprehensive historical and statistical data. Systematical and complex approach to the object of research, logical generalization of modern trends, firm methodology applied and comprehensive information used attest that the author is a professional and intellectual scientist-economist as well as attesting high quality conclusions made. Directly due to above-mentioned properties conclusions of the research are very essential from the viewpoint of adequate estimation of human potential development in Azerbaijan and exact prioritizing directions of state policy in this sphere for prospective period. Conceptual provisions, proposals and recommendations made in the monograph excite particular interest: conclusions of the research, proposals and recommendations posed contribute to wide use of developed and implemented measures on appropriate directions in scientific substantiation.

Professor Sh.M. Muradov has been collaborating with Supreme Soviet and Milli Mejlis standing commissions closely. First after gaining independence a scientific and theoretical conference titled "Vital problems of transition to market economy: theoretical and methodological, socio-economic aspects" was held by Muradov's initiative and under his guidance in 1994. The conference had excited firm interest and its conclusions were published and sent to state and government bodies, scientific and educational institutions and were positively accepted. Alongside with scientific work, Professor Muradov has been reading lectures on Economic theory, Demography, Labor economy and sociology and has been scientific supervisor of masters and rendering valuable service in teaching the staff at some higher educational institutions for more than forty five years. For many years he was a not-on-the-staff lecturer at the Central Committee of Communist Party, a member of party and Young Communist League at the Academy, the secretary of Young Communist League at the institute where he worked, a member of the Bureau of the Party and the chairman of Public Control Group. He also executed other social activities.

Professor Sh.M. Muradov was a member of Central Election Commission on Parliament elections in Azerbaijan Republic and actively participated in conducting the first democratic Parliament elections and adopting the first Constitution of the independent state by all-nation referendum from 1995 to 1998. For three years (1995- 1998) he hosted "Inam" ("Belief") program, which was broadcast at Azerbaijan Television within the rubric "The Constitution and we". That was an exemplary program, which stimulated learning the Constitution by advocating this process, contributed to preservation and strengthening pillars of the state by raising patriotic feeling. For 1998-2000 and in 2003 he took active part in pre-electoral campaigns of presidents H.A. Aliyev and I.H. Aliyev on his own desire.

Professor Muradov's great capability of scientific administration was revealed from the very first days of his management of the Institute of Economy in 1999. By his initiative and under his direct management principal directions of scientific researches, Institute's organizational structure and potential staff have been fundamentally changed and improved in accordance with requirements of regularities and needs of new social order; for the first time new sectors and departments doing

research work of modern content have been set up. Prominent Doctorants and young promising PhDs have asserted responsibilities assumed powers of heads of the sectors and departments; some of them have been appointed to positions of head, senior, leading and scientific employees based on their capabilities; they have also been encouraged in material and moral way; number of post-graduate school and Dissertant school attendants and their quality have sharply increased; employees of poor capability have been gradually dismissed; Specialized Scientific Council on Doctorant and PhD theses, which had been cancelled by Supreme Attestation Committee, was reestablished in 1998; work in post-graduate and Dissertant school have been put in order; the administration began to hire outstanding Economics scientists and promising youth (directly or not-on-the-staff); requirements and supervision over research works done have been firmly toughened; a lot of work in direction of getting relations with research institutes and appropriate higher educational institutions have been done; the staff of specialized Councils on Scientific Defense and Institute's Scientific Council have been firmly changed thanks to outstanding scientists; number and quality of research works and published books and articles have strongly improved; contacts with government and public bodies have been improved; employees' belief in science and future have strengthened. Under Professor Sh.M.Muradov's supervision, for 2001-2005 years, 67 works and works of 510 stages on 5 issues and 10 themes were done in connection with "Socioeconomic problems of national economy formation in Azerbaijan". Their conclusions have been published as more than 1495 monographs, books, textbooks, programs, articles and abstracts of approximate volume of 2000 printed pages totally; they have been promoted at nearly seventy international and regional symposiums, congresses, conferences and seminars and they also have been reflected in more than seventy reports, proposal and recommendations packet presented to government and public bodies. For the period above, more than sixty government and public assignments have been executed under Professor

Muradov's administration, apart from research reports. Among them one can mention "State Program on Improvement of Official Statistics for 1998-2007", "Conception on Demographic Development in Azerbaijan", "State Program on Demography and population

development in Azerbaijan Republic” and etc. First in history of Institute of Economy a comprehensive research work done under Muradov’s supervision and with his participation was rated first and awarded at the contest held by Asia Muslims’ Committee of International Islam Charity Organization in 2000.

For recent five years, 75 PhD and 11 Doctorant theses have been defended under Specialized Scientific Council on Theses Defense under Institute of Economy.

Professor Sh.M.Muradov’s scientific and social activity is multifunctional and diverse. He had been appointed a member of State Commission on Making up Demographic Development Conception in Azerbaijan Republic, Coordination Commission on Making up State Program on Demography and Population Development in Azerbaijan Republic, Editorial Department of Nakhichevan Encyclopedia by relevant Presidential enactments of passing Heidar Aliyev; he was appointed a member of Editorial Department of Azerbaijan National Encyclopedia by President Ilham Aliyev’s enactment. For many years Professor Sh.M.Muradov was a member of scientific councils on Doctorant and PhD Theses Defence at Institute of Economy under Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan State Economic Institute (now University), Azerbaijan State University (now Baku State University), Institute of Economy under Academy of Sciences of the Uzbek SSR. He was also a member of scientific councils on Socio-economic issues of population and Demographic and labor resources issues under Academy of Sciences of the former USSR, a member and the chairman of Commission on forecasts of scientific advance and socio-economic development on population, labor resources and labor conditions, which worked under the Presidium of Academy of Sciences of the former Azerbaijan SSR from 1971 to 1991. For this period he also worked as deputy chairman of United Scientific Council of the Ministry of Labor and Social Defense and Academy of Sciences of the Azerbaijan SSR and did coordination and development works concerned with population and labor resources at this position; while being a member and the chairman of different specialized councils on theses defense, he won authority with the economists and scientific society thanks to his intense and expedient activity on education of high-skilled staff.

In 2004-2014 professor Shahbaz Muradov was a chairman of the National Coordination Council for the Coordination and Organization of Research in Economics. He is currently a member of the Bureau of Social Sciences Branch of the Azerbaijan National Academy of Sciences (ANAS), a member of the National Committee on "Bioethics, ethics of scientific knowledge and technology", the chief editor of the journal "Proceedings" series "Economics" of ANAS, a member of the Dissertation Council of the Institute of Economics of ANAS and a member of the number of editorial boards of scientific journals.

More than 50 years professor Muradov, along with the scientific work, taught at universities of the Republic on disciplines of "Political Economy", "Economic theory", "Demography", "Economics and sociology of labor". He was mentoring student and later Master's diploma theses and also a chairman of state examination boards.

Professor Muradov made an invaluable contribution to the preparation of the scientific cadres of the Republic. About 100 people under his supervision defended their dissertations for obtaining of the degree of Doctor of Philosophy (Candidate of Science) and Doctor of Science in Economics. From 2000 to 2008 he was a chairman of the doctoral council, established at his initiative in 2000 by the Higher Attestation Commission in the Institute of Economics of ANAS. At this council 125 Ph.D. and 13 Doctor's theses were defended. Among them, respectively, 55 and 6 people were employees of the Institute. He is currently a scientific adviser of 5 Ph.D. students and 3 Doctoral students in Economics.

Professor Muradov worthily represented Azerbaijan economic science at numerous international scientific conferences, symposia, congresses and seminars, presented reports on topical issues of economic science in the Central Committee of the Republic, Cabinet of Ministers, Presidium of the Azerbaijan National Academy of Sciences, Baku State Economic University. He published a series of articles in newspapers and made a large number of speeches.

The merits of professor Muradov highly appreciated by the Government of the Republic. He was awarded the certificates of honor of the former Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union, the USSR Council of Ministers, the Trade Unions and the Komsomol, the jubilee medal "For valorous work" in honor of the 100th

anniversary of Lenin, the medal "Veteran of Labor" and also certificates of honor of ANAS. By Azerbaijan President Ilham Aliyev's decrees of February 14, 2004 and November 3, 2015 for the merits in development of science of Azerbaijan professor Shahbaz Muradov was awarded respectively the Order of "Glory" and the honorary title of the "Honored Scientist".

Azərbaycan iqtisad elmi məktəbinin tanınmış nümayəndəsi

ŞAHBAZ MURADOV – 75

XX əsrin ikinci yarısı Azərbaycan xalqının iqtisadi fikrində ən məhsuldar bir dövr kimi artıq tarixə düşmüşdür. Bu dövrdə, iqtisad elminin müxtəlif sahələri üzrə fundamental, dərin tədqiqatlar aparılmış, yüksək ixtisaslı peşəkar iqtisadçı-tədqiqatçılar hazırlanmışdır. İlk dəfə olaraq Respublikada nüfuzlu iqtisad elmi məktəbləri yaranmışdır. Şübhəsiz bu tarixin yaradıcıları dövrün iqtisadçı alimləridir. Şahbaz Musa oğlu Muradov da Azərbaycan iqtisadi fikrini bu dövrdən etibarən təmsil edən alimlərdən biridir.

Ş.M.Muradov 1940-cı ildə Azərbaycanın dilbər guşələrindən biri olan Laçın rayonunda anadan olub. 1961-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin iqtisad fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib gənc mütəxəssis kimi Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutuna təyinatla işləməyə göndərilmiş və indiyə qədər bütün yaradıcı həyatını bu İnstitutla bağlamışdır. Burada kiçik elmi işçi, baş elmi işçi, şöbə müdiri, elmi işlər üzrə direktor müavini, 1999-2008-ci illərdə isə İnstitutun direktoru vəzifəsində çalışıb. O, 1965-ci ildə namizədlik, 1972-ci ildə doktorluq dissertasiyalarını müdafiə edib. 1977-ci ildə professor elmi adını alıb, 2001-ci ilin iyununda AMEA-nın müxbir üzvü seçilib. Hazırda bu İnstitutda “İş qüvvəsinin təkrar istehsalı və demoqrafiya problemləri” şöbəsinin müdiri vəzifəsində fəaliyyətini davam etdirir.

Professor Ş.M.Muradovun EA İqtisadiyyat İnstitutundakı 55 illik fasiləsiz elmi yaradıcılığının nəticələri Azərbaycanda və dünyanın bir çox ölkələrində çap edilmiş 500-dən çox elmi əsərlərində əksini tapıb. 850 çap vərəqi həcmindən çox olan bu əsərlərin 30-u iri həcmli monoqrafiya və kitablardan ibarətdir.

Onun elmi kadrların hazırlanması sahəsindəki xidmətləri əvəzsizdir. Prof. Ş.M.Muradovun rəhbərliyi altında 100 nəfərə yaxın fəlsəfə və elmlər doktoru hazırlanmışdır. 2000-ci ildə onun təşəbbüsü ilə AAK-sı tərəfindən yaradılmış və 8 il sədrlik etdiyi Dissertasiya Şurasında 125 nəfər namizədlik, 13 nəfər doktorluq dissertasiyası müdafiə etmişdir. Onların müvafiq surətdə 55 və 6 nəfərini İnstitutun əməkdaşları təşkil etmişdir. Prof. Ş.M.Muradov 35 nəfərdən çox tədqiqatçının dissertasiya işinə rəsmi opponentlik etmiş, çoxsaylı monoqrafiyalar və dərsliklərin elmi redaktoru, rəyçisi olmuşdur. Fikrimizcə bu rəqəmlər professorun gördüyü işlərin iri miqyası barədə tam təsəvvür yaradır. Lakin, alimin Azərbaycan iqtisadi fikrində konkret rolunu qiymətləndirmək üçün onun əsərlərinin bir qədər geniş təhlilini vermək vacibdir.

Görkəmli iqtisadçısı alim kimi Ş.M.Muradovun bütün elmi yaradıcılığının ana xəttini belə bir ideya təşkil edir: İnsana diqqət və qayğının hər cəhətdən (təhsil, elm, səhiyyə, istirahət, mənzil kommunal xidməti, maddi və mənəvi maraq və ümumilikdə rifah səviyyəsi) artırılması onun fəallaşmasına və böyük iqtisadi nəticələr qazanmasına səbəb olur. Terminoloji fərqlər nəzərə alınmazsa, bu, “İnsan kapitalı” nəzəriyyəsinin müasir variantlarından biri kimi səslənir.

Ş.M.Muradovun elmi yaradıcılığını araşdırarkən yaranan ilk təsəvvür ondan ibarət olur ki, o, uzun müddət eyni bir problemin - Azərbaycanda əmək ehtiyatları və demoqrafiya problemlərinin tədqiqi ilə məşğul olmuşdur. Lakin bu problemlər çoxaspektli və əhatəli olduğundan onların mükəmməl öyrənilməsi üçün müəyyən tədqiqat metodunu əsas götürmək və uzun zaman lazım gəlmişdir. Alimin istifadə etdiyi metod sadədən mürəkkəbə, xüsusidən ümumiyyə, konkretdən abstraktda keçid metodudur. O, ilk əsərlərini Azərbaycan kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsinə həsr etməklə sonra bütövlükdə respublikada qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemlərini, daha sonra isə ümumiyyətlə əmək ehtiyatlarını, insan kapitalını,

demoqrafiya siyasətini, insan potensialını, ölkədə baş verən etno-demoqrafik prosesləri nəzəri-metodoloji və praktiki aspektlərdən tədqiq etmiş və fundamental monoqrafiyalar şəklində nəşr etdirmişdir. Alimin məhsuldar yaradıcılığının nəticələrinə daima aktualıq kəsb edən aşağıdakı iri həcmli əsərləri aid etmək olar: “Azərbaycanın kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri” Bakı, 1969, (227 səh.); Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri” Bakı, “Elm” 1974-cü il (190 səh.); “Azərbaycan SSR də kəndin ictimai-iqtisadi və demoqrafik inkişaf məsələləri” Bakı, “Elm”, 1978, (F.Abbasovla şərikli), 195 səh.; “Müasir mərhələdə demoqrafiya siyasəti”. Bakı, “Elm” 1986. (F.Abbasovla birlikdə). 180 səh.; “Müasir mərhələdə sovet Azərbaycanın iqtisadiyyatının inkişafı” (rus dilində). Bakı, “Elm” 1980 kollektiv, (299 səh.); “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları (nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər). Bakı, “Elm” 1987-ci il (258 səh.); “Azərbaycan iqtisadiyyatı (xaricdə yaşayan Azərbaycanlılar üçün)” kollektiv, Bakı, “Elm” 2003-cü il, (341 səh.); “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər”. Bakı, “Elm” 2004, (656 səh.); “Qloballaşma, demoqrafik inkişaf və Azərbaycanda əhalinin əmək fəallığı” (rus dilində). Bakı, “Elm” 2007. 259 səh. (A.Gözəlova və R.Efendiyevlə birlikdə); “Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu: əsas demoqrafik və etno-demoqrafik dəyişikliklər (1897-2007-ci illər); (azərbaycan, ingilis və rus dillərində) Bakı, “Elm” 2008. (235 səh.); “Azərbaycan Respublikasında etno-demoqrafik proseslər: tarixi dəyişikliklər və reallıqlar” (Şərikli), Bakı, 2015, 135 səhifə.

Ş.M.Muradov sovet reallıqlarını nəzərə alaraq qadının ictimai təsərrüfata cəlb edilməsini, onun cəmiyyətin fəal daşıyıcı gücünə çevrilməsini şübhəsiz məqbul sayırdı. Ancaq eyni zamanda Şərq-Müsəlman Respublikasında qadının ana olmaq kimi əsas missiyasını nəzərə alır, qadın məşğulluğunun səmərəliliyinə adət-ənənə amilləri də daxil etməklə ona daha geniş yanaşırdı. O, MDB məkanında ilk dəfə olaraq qadın məşğulluğu

və məşğulluq sahəsində gender problemlərinin tədqiqi ilə məşğul olan görkəmli demoqraf alim kimi tanınmışdır. Keçmiş SSRİ-də və Azərbaycanda bu problemin sosial-iqtisadi və demoqrafik aspektlərinin kompleks şəkildə tədqiqi onun adı ilə bağlıdır. Onun 1974-cü ildə “Elm” nəşriyyatında çap olunmuş “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi problemləri” adlı monoqrafiyası isə elə həmin ildə SSRİ Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyəti tərəfindən sovet elminin ən mühüm nailiyyətləri sırasına daxil edilmişdir. Azərbaycan Elmlər Akademiyası SSR EA-nın tərkibində olduğu 46 il ərzində (1945-1991-ci illərdə) iqtisadiyyat elmi sahəsi üzrə Azərbaycandan SSRİ EA Rəyasət Heyətinin Hesabatına daxil edilmiş 23 elmi nəticənin 9-u (39,4%-i) prof. Ş.M.Muradovun şəxsən özü və onun elmi rəhbərliyi ilə yerinə yetirilmiş tədqiqat işlərinin payına düşmüşdür. Onun 60-dan çox əsəri xarici ölkələrdə, o cümlədən ABŞ-da, Rusiyada, Ukraynada, Belorusiyada, Gürcüstanda, Baltikyanı ölkələrdə və Orta Asiya Respublikalarında; bəziləri isə ingilis dilində çap edilib dünyanın bir çox ölkələrində yayılmışdır. Prof. Ş.M.Muradov xarici ölkələrin görkəmli iqtisadçı və demoqraf alimləri ilə birlikdə Moskva şəhərində rus dilində çap edilmiş 15-dən çox iri həcmli monoqrafiyaların müəlliflərindən biridir. Bunların arasında – “İş qüvvəsinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsi” (M. MDU. 1971, 279 səh.); “Müttəfiq respublikaların əhalisi” (M. 1977, 326 səh.); “Müttəfiq respublikalarda əhali miqrasiyasının xüsusiyyətləri” (M. 1978, 215 səh.); “Əhalisakinliyi problemləri və demoqrafiya siyasəti” (M. 1981, 216 səh.); “Sosializm cəmiyyətinin demoqrafiya siyasəti” (M. 1986, 192 səh.); “SSRİ-də əhalinin təkrar istehsalı və miqrasiyasının regional xüsusiyyətləri” (M. 1981, 267 səh.); “SSRİ-nin əməklə təmin edilmiş rayonlarının sosial-demoqrafik inkişafı” (M. 1989, 205 səh.); “Postsovet cəmiyyətində sosial siyasət: vəzifələr, ziddiyyətlər, mexanizmlər” (M. 2001, 647 səh.) və sair vardır.

Ş.M.Muradovun ilk əsərlərində praktik yönüm (emprizm) daha güclüdür. Külli miqdarda statistika, sosioloji sorğu, əhalinin siyahıya alınması materialları əsasında əmək ehtiyatlarının yaş-cins tərkibi, məşğuliyyəti, onların dəyişməsi meylləri, təsərrüfat sahələri üzrə bölgüsü və sairə məsələlər araşdırılır. Sonrakı əsərlərində isə, xüsusən 1987-ci ildə nəşr olunan “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları” adlı fundamental monoqrafiyasında əmək ehtiyatlarına dair məsələlərə nəzəri-metodoloji bir baxış görünür. Beləliklə, müəllif nəzəriyyəni və ya nəzəri məsələlərə münasibətini apardığı konkret tədqiqatlardan hasil edir. Məsələn, müəllifin “İş qüvvəsi”, “Əmək ehtiyatları”, “Əmək potensialı”, “İnsan kapitalı” kateqoriyalarına bir aydınlıq gətirir. Onun verdiyi tərifə görə, “Əmək ehtiyatları iqtisadi kateqoriya olmaq etibarı ilə əmək ehtiyatlarının daşıyıcısı və istehsal münasibətlərinin subyekti olan müəyyən cəmiyyət üzvləri məcmusunun əlaqələri (münasibətləri) sistemindən ibarətdir”. Qeyd edək ki, müasir qərb ədəbiyyatında ekonomiksın mövqeyi üstünlük təşkil edir, burada əmək resursları və ümumiyyətlə hər cür resurslar, əsasən cəmiyyət (hədd) parametrləri ilə xarakterizə olunur. Onların iqtisadi münasibətlərin daşıyıcısı olması faktı qabardılmaz. Halbuki, cəmiyyətin sosiallaşması dərəcəsinin getdikcə güclənməsi və XXI əsrin sosiallaşma əsri olmasına dair proqnozlar təsərrüfat subyekti kimi insanların sosial-iqtisadi davranışlarının tam nəzərə alınmasını zəruri edir. Bu mənada, görünür iqtisadi hadisələrin iqtisadi münasibətlər baxımından izahı, o cümlədən Ş.M.Muradovun əmək ehtiyatlarının iqtisadi münasibətlərin daşıyıcısı olmasına dair mövqeyi nəinki elmi dövriyyədən çıxmış, hətta XXI əsrin məzmununa daxil olmuşdur.

Ş.M.Muradov məhsuldar alimdir. Onun yerli, Azərbaycan nəşrləri ilə bərabər, o zaman çox önəmli hesab edilən Moskva nəşriyyatında da yuxarıda qeyd edildiyi kimi maraqlı əsərləri çap olunmuşdur.

Ş.M.Muradov Moskvada dərc olunan yazılarında hər dəfə respublika və milli mənafə baxımından həlli vacib bu və

ya digər məsələyə müvafiq mərkəzi orqanların diqqətini cəlb etməyə çalışmışdır. Mübahisəli nəzəri məsələlərə isə öz mövqeyini bildirməklə onları geniş diskussiya obyektinə çevirə bilmişdir. Məsələn, o zaman orta İttifaq göstəriciləri ilə müqayisədə Azərbaycanda əhalinin yüksək təbii artımının mövcudluğunu əsas götürərək tədqiqatçı alim təhsil, səhiyyə, sosial xidmət, mənzil-məişət xidmətinin də buna uyğunlaşdırılmasını təklif edir, bununla əlaqədar Moskvanın əlavə tədbirlər görməsi zərurətini qeyd edirdi. Keçən əsrin 70-80-ci illərində mənfi qalıqla müşayiət olunan əhali miqrasiyasının (respublikadan gedənlər respublikaya gələnlərdən çox idi) əhalinin təbii təkrar istehsalını aşağı salması tədqiqatçı alim kimi onun diqqətini cəlb edir və müvafiq təkliflər işləyib hazırlayırdı. Nüfuzlu «Вопросы экономики» jurnalında məqalə dərc etdirməyin məsuliyyətini və hər alimə nəsib olmadığını iqtisadçılarımız yaxşı bilirlər. Jurnalın 1988-ci ilin 6-cı sayında Ş.M.Muradovun “Regionda əhalinin səmərəli məşğulluğu” adlı məqaləsi çıxır. Məqalədə ölkənin qəbul edilmiş sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi xəttinin həyata keçirilməsi üçün insan amilinin fəallaşdırılmasının konkret yolları göstərilmişdir. **Müəllif ilk dəfə olaraq əmək resurslarından istifadəyə regional yanaşmanın vacibliyini qeyd edir və onun məzmununu açır.** O zaman bütövlükdə İttifaqda olan vəziyyətdən fərqli olaraq Azərbaycanda mövcud iş yerləri ilə əmək resursları arasında uyğunsuzluğun olduğunu, onun getdikcə artması nəticəsində ictimai istehsala cəlb oluna bilinməyən əmək ehtiyatlarının (indiki terminologiya ilə işsizliyin) yarandığını konkret rəqəmlərlə üzə çıxarır. Tədqiqatçı alim istehsala əlavə əmək resurslarının cəlb edilməsi təklifini irəli sürməklə əmək məhsuldarlığına əsaslanan intensiv inkişafı inkar etmir. O, əmək tutumlu sahələrin inkişaf etdirilməsi sayəsində bu məsələnin həllini də optimal həll sayır. Alimin fikrincə, əsas məsələ mütərəqqi struktur dəyişikliklərini və ona adekvat ixtisaslı kadr hazırlığını təmin etməkdən ibarət olmalıdır. Ş.M.Muradovun fikrincə, əmək resurslarının ictimai

istehsala maksimum cəlb edilməsinin prioritet kimi götürülməsi özlüyündə məqsəd olmamalıdır. Başlıca məqsəd o zaman yeganə mümkün olan bu yolla (qayda ilə) respublika əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəlməsinə nail olmaqdan ibarətdir. Hələ o zaman aşkar edilmişdir ki, azərbaycanlı ailələrindən istehlakın nisbətən aşağı səviyyəsinin mühüm bir səbəbi də himayədarlıq əmsalının yüksək olmasıdır. Yəni bir işləyən adam ailədə daha çox sayda adamı dolandırmaq məcburiyyətindədir. ETT əsasında intensiv inkişaf əlavə əmək resurslarının ictimai istehsala cəlb edilməsi işində, şübhəsiz, qaçılmaz çətinliklər yaradır. Lakin bunun da çıxış yolları vardır. Ş.M.Muradovun 80-ci illərdə apardığı tədqiqatlarda bu çıxış yollarından biri kimi xüsusən qadın əmək ehtiyatları ilə əlaqədar evdə iş qaydasının tətbiqinin genişləndirilməsi irəli sürülür. Bu qayda hazırda çox aktual və müasir görünür. Dünya təcrübəsində, xüsusən Çin Xalq Respublikası təmsalında ondan geniş istifadə edilərək iqtisadi artıma və yüksək həyat səviyyəsinə nail olmaq dövrümüzün reallıqlarından biridir.

Ş.M.Muradov bir çox tədqiqatlarında kişi və qadın əməyinin tətbiq sferaları arasında optimal nisbətlərin qurulmasına xüsusi diqqət yetirmişdir. Müəllif haqlı olaraq bu məsələni səmərəli məşğuliyyətin təmin edilməsi, qeyri-mütəşəkkil miqrasiyanın aradan qalxması üçün vacib sayır, demoqrafik mənafe baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir.

Şübhəsiz, cinsi əlamətinə görə əmək resurslarından istifadənin düzgün qurulması bütövlükdə məhsuldar qüvvələrin ərazicə yerləşdirilməsi probleminin tərkib hissəsidir. Ş.M.Muradov hələ 1980-ci illərdə təklif edirdi ki, ölkə və respublikanın bütün ərazisi üzrə müəssisə və onların filialları elə yerləşdirilməlidir ki, yaş və cins üzrə əhalinin məşğulluğunda harmoniya pozulmasın. S.M.Muradovun və respublikanın digər görkəmli iqtisadçı alimlərinin bu cür təkliflərinə vaxtında əməl olunsaydı, respublikanın iqtisadi potensialının əsasən Bakı-Abşeron rayonunda cəmlənməsi kimi mənfi halların qarşısı

alınardı. Sovet dövründən miras qalan bu neqativ hal artıq 20 ildən çoxdur ki, müstəqillik əldə etmiş Azərbaycanda özünü hələ də göstərməkdədir.

Əmək probleminə xalis iqtisadi cəhətlərlə bərabər, sosial-mənəvi, demoqrafik, təbii cəhətlər də vardır ki, onları ancaq iqtisadi münasibətlərlə izah etmək mümkün deyildir. Halbuki siyasi və ideoloji diktat şəraitində bu, tələb olunurdu. Belə bir şəraitdə sovet iqtisadi fikrində daxili ziddiyyətlərin güclənməsi labüd idi.

Azərbaycan iqtisadçılarının, o cümlədən Ş. M. Muradovun elmi fəaliyyətini bu şəraitdən kənarda təsəvvür etmək mümkün deyildir. Alimin əsərlərində ideoloji təsirlərdən irəli gələn məqamlar, həmçinin o dövrdə deyilməsi üçün cürət tələb edən fikirlər də vardır. Bunlardan biri də tədqiqatçı alim tərəfindən demoqrafik proseslərin tamamilə istehsal münasibətlərindən asılılığının inkar edilməsidir. Ş. M. Muradov bir çox həmkarlarından fərqli olaraq yazır: "...ictimai quruluşları müxtəlif olan ölkələrdə, habelə eyni tip istehsal münasibətlərinə malik olan bir ölkənin ayrı-ayrı regionlarında əhalinin doğum, ölüm və təbii artım göstəricilərinin müxtəlifliyinin səbəbini təkcə ayrı-ayrı ölkələrin malik olduğu tarixi inkişaf xüsusiyyətləri və mövcud istehsal münasibətlərinin xarakteri ilə izah etmək olmaz. Burada habelə əhalinin təkrar istehsalı prosesinə təsir edən başqa ictimai-iqtisadi, mədəni, tarixi, milli, demoqrafik, bioloji, ailə-məişət, təbii şərait, hüquqi, dini, əxlaqi və s. amilləri də nəzərə almaq lazımdır". Əlbəttə, cəmiyyətin demoqrafik proseslərə plana uyğun təsiri labüddür və bu təsir nəticəsində "demoqrafik davranışın sosial normaları formalaşır". Əhali məsələsinə dair müasir baxışlar bu fikirlərin doğruluğunu təsdiq edir.

Azərbaycanda əmək resurslarının sistemli tətbiqi ilə təkcə Ş.M.Muradov məşğul olmamışdır. Hələ keçən əsrin 30-cu illərində bu problem professor Balabəy Həsənbəyovun diqqətində olmuş, 70-80-ci illərdə isə Respublikanın görkəmli iqtisadçı alimi, professor M.M.Allahverdiyev başda olmaqla bu sahədə

mükəmməl məktəb yaranmış və fəaliyyət göstərmişdir. Bu məktəbin nümayəndələri sırasına Ş.M.Muradovla yanaşı, Ə.Zərgərov, Z.Səmədzadə və başqaları da daxildir. Ona görə də bu sahədə dərc olunan hər bir məqalə və kitab sağlam rəqabətə tab gətirməli, orijinallığı ilə seçilməli idi. Qeyd edək ki, adlarını çəkdiyimiz müəlliflərin hər birinin Azərbaycan Respublikasında əmək resurslarının tədqiqində özünəməxsus dəst-xətti və xidməti vardır.

Bu gün dünya iqtisad elmində daha geniş istifadə edilən marjinal (hədd) prinsiplərdir. Hələ sovet dövründə (60-70-ci illərdə) mövcud ənənəvi siyasi iqtisaddan fərqli olaraq «konstruktiv siyasi iqtisad» yaratmaq cəhdləri olmuşdur ki, bu siyasi iqtisadın da əsasında marjinal təlimlər dayanırdı.

Azərbaycan iqtisad elini məktəbinin nümayəndələrinin əsərlərində də bu meyl müşahidə edilirdi. Məsələn, Ş.M.Muradovun tədqiqatlarının praktiki tərəfində marjinal elementlər üstünlük təşkil etdiyi halda, müəllifin nəzəri baxışları daha çox ənənəvi siyasi iqtisadın prinsiplərinə uyğun gəlir. Bizcə, burada maraqlı bir cəhət ondan ibarətdir ki, Ş.M.Muradovun əsərlərində hədd və dəyər substansiyalarının yaxınlaşdırılması meyli müşahidə edilir. Məsələn, o, maddi istehsalda işləyənlərə üstünlük verməklə bərabər, xalq təsərrüfatı sahələri arasında əmək ehtiyatlarının bölgüsündə müəyyən optimal nisbətlərin olmasına da böyük diqqət yetirir. Xüsusən xidmət sahələrinin inkişafını çox vacib sayır.

Məlumdur ki, XX əsrin 70-ci illərinin əvvəllərindən keçmiş SSRİ-də iqtisadi artım sürəti kəskin sürətdə azalır. Geniş təkrar istehsalın ekstensiv forması məhdudluğunu büruzə verir. Çünki ekstensiv inkişafın əsasında dayanan iqtisadi resursların artım sürəti inkişafı ayaqlaşmır. Hətta direktiv mərkəzi planlaşdırma da ölkə həyatında əmələ gələn çətinlikləri aradan qaldırmaq iqtidarında olmur. Məlumdur ki, bu illər durğunluq illəri kimi iqtisadi tarixə düşmüşdür. Ona görə də 70-ci illərin ortalarından istehsalın səmərəliliyini yüksəldən amilləri öyrənmək

iqtisad elminin başlıca vəzifəsinə çevrilir. Əlbəttə, belə amillərdən biri də əmək resurslarıdır. Ölkə intensiv inkişafa keçidə hələ hazır olmadığından müəyyən müddət ekstensiv amillərin yeni mənbələrini axtarmaq lazım gəlirdi. Bu mənbələrdən biri və ən potensialı qadın əmək ehtiyatları oldu. S.M.Muradovun bu sahədəki ciddi araşdırmaları Azərbaycanda resurs probleminin (bütövlükdə ölkə ilə müqayisədə respublikada bu problem özünü çox mülayim şəkildə büruzə versə də) həllinə qismən də olsa təsir etdi. Fikrimizcə, 80-ci illərdəki dirçəlişdə iqtisad elmində aparılan bu cür araşdırmaların az da olsa rolu vardır.

Siyasi-iqtisadi müstəqillik sosial-iqtisadi həyatımızın bütün sahələrində yeni kəmiyyət və keyfiyyət dəyişiklikləri ilə müşayiət olunur. O cümlədən iqtisad elmində böhrandan yeni paradigmalara doğru inkişaf əlamətləri görünməyə başlayır. Bu elm əyalət məhdudiyyətlərindən, qapalılıqdan, ideologiyanın daşıyıcısı olmaqdan çıxıb təbii məcrasına düşür. Bu proseslər bir çox iqtisadçıları bir müddət çaşqınlıq içərisində qoysa da və hətta bəzilərinin öz qələmlərini yerə qoyması, passiv mövqe tutması ilə müşayiət olunsay da digərləri üçün sanki yeni yaradıcılıq üfüqləri açır.

XX əsrin 90-cı illərindən sonrakı dövrü Ş. M. Muradovun elmi fəaliyyətində daha intensiv, məhsuldar, problemlərə yeni baxışla seçilən bir dövr kimi səciyyələndirmək olar.

Müstəqillik illərində professor Ş.M.Muradovun artıq adlarını çəkdiyimiz üç fundamental monoqrafiyası və çoxsaylı məqalələri nəşr olunur. Bu monoqrafiyalarda insan potensialı, qloballaşma, əhəlinin dinamikası və quruluşu, əmək fəallığı, əhəlinin tərkibində baş verən əsas demoqrafik və etnodemoqrafik dəyişikliklər tədqiq olunur.

İlk növbədə qeyd edək ki, yeni dövrdə əhəli probleminin tədqiqində marksist və ya maltusçu baxışların hansına üstünlük verilməsi artıq tədqiqatçı alimin sərbəst düşüncə tərzinə və mövqeyindən asılı olur. Professor Ş. M. Muradovun yeni dövrdəki əsərlərinin tədqiqi göstərir ki, əhəli probleminə onun

istinad etdiyi metodoloji prinsip dəyişilməmişdir. Son dövrlərdə müəyyən səbəblərdən respublika əhalisinin təbii artımının azalmasına müəllifin mənfi münasibəti (baxmayaraq ki, mürəkkəb işsizlik problemi mövcuddur) bütün yazılarında hiss olunur. Alimin bu mövqeyini onun vətənpərvərliyi ilə izah etmək hələ azdır. Burada əhalinin artımından böyük ictimai-iqtisadi effektin əldə olunacağına əsaslandırılması diqqətəlayiqdir.

Tədqiqatçı hələ SSRİ dövründə respublikada əhalinin nisbətən yüksək təbii artımının mövcudluğu faktından (1959-1989-cu illərdə Azərbaycanda əhalinin orta illik artım sürəti keçmiş SSRİ-dəki orta göstəricidən 2,4 dəfə çox olmuşdur) bu sahədə heç bir problemin yaranmadığı və onun tənzimlənməsinə ehtiyacın olmadığı mövqeyində olanların əksinə olaraq o, sübut edirdi ki, hər bir respublikanın demoqrafik inkişaf xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla bu sahədə səmərəli demoqrafik siyasət işlənilməlidir. O, bu mövqeyini 20 il ərzində (1971-1991-ci illərdə) büro üzvü olduğu keçmiş SSRİ Elmlər Akademiyasının nəzdində fəaliyyət göstərmiş **“Əhalisakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri”** və **“Demoqrafiya və əmək ehtiyatları problemləri”** Elmi Şuralarının Büro iclaslarında və onların vasitəçiliyi ilə keçirilən Ümumittifaq və regional xarakter daşıyan elmi konfranslarda və seminarlarda cəsarətlə müdafiə edir və istəyinə nail olurdu. Prof. Ş.M.Muradov keçmiş SSRİ EA-sı tərəfindən hazırlanmış Demoqrafiya dair ETT-nin Kompleks Proqramının yekun nəticələri üzrə 1979, 1983 və 1987-ci illərdə Moskva şəhərində çap olunmuş 50,0 ç.v. həcmində üç cildliyin müəllifindən biri olmuşdur. Prof. Ş.M.Muradov həmin tədqiqat əsərlərində respublikada əhalinin nisbətən yüksək təbii artımının mövcudluğu faktından (1959-1989-cu illərdə Azərbaycanda əhalinin orta illik artım sürəti keçmiş SSRİ-dəki orta göstəricidən 2,4 dəfə çox olmuşdur) bu sahədə heç bir problemin yaranmadığını, tənzimlənməyə ehtiyacın olmadığını göstərmək fikrindən uzaqdır.

Əksinə, o sübut edir ki, mükəmməl demoqrafik siyasətin işlənilib hazırlanmasına ehtiyac vardır.

Müstəqillik illərində ənənəvi iqtisad elmi üçün tamamilə yeni olan əmək bazarı, insan kapitalı, işsizlik və məşğuliyyət problemi bazar münasibətləri şəraitində əmək ehtiyatlarının təkrar istehsalının demoqrafik aspektləri, bu prosesin tənzimlənməsi, müasir şəraitdə Azərbaycanda demoqrafiya və məşğulluq siyasətinin formalaşması problemləri demoqrafik vəziyyətin dəyişilməsi meylləri, gender problemi müəllifin tədqiqatlarında əsas yer tutur.

Ş.M.Muradovun hesablamalarından məlum olur ki, müstəqilliyin on ili ərzində Azərbaycanda əmək ehtiyatlarının orta illik artımı əvvəlki on illə müqayisədə 17 faiz azalıb. Kəskin işsizlik problemi baxımından bu vəziyyət cəlbədicə görünməsə də, Ş. M. Muradov haqlı olaraq belə hesab edir ki, fəal əmək bazarı və onunla əlaqədar düzgün siyasətlə yüksək təbii artım şəraitində işsizlik və yoxsulluq problemlərinin həllinə nail olmaq və böyük fayda götürmək mümkündür.

S.M.Muradovun əsərləri Azərbaycanın sosial-iqtisadi problemlərinin həllinə yardımçı olmaq baxımından qiymətlidir. Bu yazılarda respublikada əmək resursları ilə əlaqədar mövcud vəziyyət öyrənilir, onun yaxşılaşdırılması üçün konkret təkliflər irəli sürülür. Müəllifin fikrincə, qaçqın və köçkün, qadın və gənclərdən ibarət olan əmək qabiliyyətli əhalinin məşğulluq səviyyəsinin xüsusilə aşağı olması ilə bərabər, əmək ehtiyatlarının mobillik səviyyəsinin də aşağı olması müşahidə edilir. Problemin həllində kompleks, sistemli tədbirlərin həyata keçirilməsi tələb olunur. Bu tədbirlər sistemində mükəmməl əmək bazarının formalaşdırılmasına xüsusi əhəmiyyət verilir. Yəni əmək problemlərinin həllində tədricən bazar tənzimlənməsindən faydalanmağın labüdlüyü göstərilir.

Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına geniş inteqrasiyası əmək probleminə ancaq lokal bir hadisə kimi deyil, daha geniş baxılmasını tələb edir. Müəllifin tədqiqatlarında immiqrasiya və

emiqrasiya proseslərinə, xarici ölkələrin təcrübəsi nəzərə alınmaqla yanaşı, xarici mənfi təsirlərin maksimum azaldılmasına da diqqət yetirilir.

Ş.M.Muradov hələ Sovet dövründəki yazılarında keçmiş SSRİ məkanında işçi qüvvəsinin hərəkətini, xüsusən azərbaycanlı gənclərin İttifaq miqyaslı tikintilərdə iştirakını birmənalı qəbul etmirdi. Bu tədbirin məskun əhali kimi azərbaycanlıların mentalitetinə o qədər də uyğun olmadığını, respublikada demoqrafik situasiyanı mürəkkəbləşdirdiyini qeyd edirdi. Lakin o zaman bu proses vahid güclü KP-nin ideologiyasını ifadə etdiyindən onun qarşısını almaq mümkünsüz idi. Müstəqillik illərində isə miqrasiyanın labüdlüyü mövcud iqtisadi sistemin təbiəti ilə bağlanır. Bu prosesin inzibati qaydalarla tənzimlənməsi yolverilməz sayılır. Burada könüllülük, sərbəstlik prinsiplərinin, bazar qaydalarının əsas rol oynadığı vurğulanır.

Ş.M.Muradovun bütün tədqiqatları müxtəlif tarixi dövrləri və sahələri əhatə edən külü miqdarda uçot, statistik və sosioloji sorğu materiallarının təhlilinə əsaslanır. Müəllif haqlı olaraq dəfələrlə qeyd edir ki, bu materiallar nə qədər doğru-düzgün olarsa, aparılan tədqiqat da bir o qədər faydalı olar, real həqiqətlərin aşkarlanmasına və düzgün qiymətləndirilməsinə imkan verir. Lakin həm sovet dövründə, həm də müstəqillik illərində statistika və uçotdakı dəqiqsizliklər, istifadə edilən hesablama metodları tədqiqatçı alimi o qədər də razı salmır. Xüsusən son illərdə məşğulluq, işsiz əhali göstəricilərinin hesablanmasında, işsizlik səviyyəsinin məşğulluq xidmətində qeydə alınması metodunda, xəlvəti iqtisadiyyatın mövcudluğu şəraitində iş qüvvəsinə tələb və təklifin müəyyən olunmasında rəsmi statistika ilə real vəziyyət arasında fərqlər anlaşılmazlıq yaratmaqla həqiqətin aşkar edilməsi üçün əlavə səylər tələb edir. Bu isə, bəzən mümkün olmadığından tədqiqatların praktiki faydalılığını aşağı salır.

Azərbaycanda faktiki işsizliklə rəsmi işsizlik arasında kəskin fərqin mövcudluğundan narahatçılığını bildirən alim bunun

mühüm səbəblərindən birini işsizlik səviyyəsinin məşğulluq xidmətində qeydə alınmasındakı qüsurlarla və ümumiyyətlə işsizliyin səviyyəsinin müəyyən edilməsi qaydasının nöqsanı ilə izah edir. Professor S.M.Muradov yazır: «İşsizlərin səviyyəsini müəyyən etmək üçün beynəlxalq qaydaları qəbul etməkdən başqa, digər bir yolla aşkara çıxarmaq daha ağlabatandır. Bu yol bütün işsizlərin sayının əmək ehtiyatlarının sayına bölünməsindən ibarət olmalıdır».

Ş.M.Muradov indiki şəraitdə məşğulluq və işsizlik probleminin öyrənilməsi üçün sorğu-anket məlumatları əsasında sosioloji tədqiqatlar aparılmasına üstünlük verir və bu işin olduqca vacibliyini vurğulayaraq yazır: «...məşğulluq və işsiz əhali haqqında yalnız doğru-düzgün məlumat əldə etmək yolu ilə əsl həqiqəti ortaya çıxarıb həll etmək mümkündür. Belə olmazsa, biz nəinki yaxın gələcəkdə, hətta uzaq gələcəkdə də əhalinin, o cümlədən də qadınların səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinə nail ola bilmərik».

İqtisadi ədəbiyyatımızda gender probleminin yeni bir hadisə olduğunu demək düzgün olmazdı. Əslində qadın əmək ehtiyatları ilə əlaqədar məsələlər gender probleminin tərkib hissəsidir ki, bu da respublikada çoxdan tədqiq olunur. Lakin qadın əmək ehtiyatları məsələsi gender problemini tam əhatə etmir. Ona görə də, qadın probleminin sistemli, kompleks öyrənilməsinə təmin etmir.

Dünyada humanitar elmlərin mühüm problemi kimi gender məsələsinə diqqət artmışdır.

S.M.Muradovun son dövrlərdə yazdığı məqalələrdən birində gender məsələsinin Azərbaycanın təmsalında müxtəlif cəhətləri araşdırılır. Tədqiqatçının gəldiyi qənaətlərdən biri odur ki, hazırda dünya miqyasında qadınların məşğuliyyəti üçün yeni əlavə imkanlar yaransa da, qadın və kişilərin bərabərsizliyinin güclənməsi meyli müşahidə olunur. Alimin fikrincə, maddəli əmək şəraitində işləyən qadınların potensial imkanlarından istifadə edilməsində müəyyən çətinliklər mövcuddur. Bundan əlavə,

qadınların və kişilərin əmək haqqında fərqlərin mövcudluğu (bu fərqlər onların ixtisas səviyyəsindən irəli gəlsə də), müəyyən fəaliyyət sahələrində qadınların mənafelərinə etinasızlıq göstərilməsi və s. məsələləri nəzərə alaraq alim məşğulluq sahəsində tətbiq olunan strategiyanın gender problemləri baxımından yenidən işlənməsini məqsədəuyğun hesab edir.

Sovet dövründə əmək və demoqrafiya sahəsində aparılan tədqiqatlarda əhali əsasən əmək resursu kimi – say, yaş-cins, peşə-ixtisas tərkibinə görə tədqiq olunurdu. Əhalinin etnik-milləti tərkibi sanki geniş maraq dairəsindən çıxarılmışdı. Çünki vahid sovet xalqını formalaşdırmaq kimi ideoloji bir məqsəd qarşıya qoyulmuşdu. Halbuki, milli mənəvi dəyərləri saxlamaq və ötürmək, ümumiyyətlə millətin varlığını təsdiq etmək baxımından etno-demoqrafik prosesləri öyrənmək çox vacibdir. Azərbaycan xalqına qarşı (xüsusən Rusiya tərəfindən) əsrlərlə həyata keçirilən assimilyasiya siyasətinin mahiyyətini üzə çıxarmaq, ermənilərin əsassız iddialarına tutarlı cavablar vermək üçün Azərbaycan ərazisində əhalinin milli tərkibinin formalaşmasını tədqiq etmək tarixdəki bir çox ağ səhifələri və qara ləkələri aradan götürmək üçün əhəmiyyət kəsb edir.

Müstəqillik illərində Ş.M.Muradovun rəhbərliyi ilə bu sahədə geniş tədqiqatlar aparılır. Bu tədqiqatların nəticəsi olaraq 2015-ci ildə Ş.M.Muradov və Ç.Baxışın “Azərbaycan Respublikasında etno-demoqrafik proseslər: tarixi dəyişikliklər və reallıqlar” adlı çox maraqlı monoqrafiya nəşr olunur. Kitabda ilkin mənbələr, əhali sayımları, tarixi ədəbiyyat materialları əsasında təqribən 100 ildən çox bir dövrdə Azərbaycan əhalisinin etno-demoqrafik tərkibinin dəyişməsi meyilləri, bu dəyişiklikləri törədən səbəblər elmi cəhətdən tam dəqiqliklə araşdırılmışdır. Müəyyən olunmuşdur ki, 30-cu illərdə ermənilərin daha çox artımı miqrasiya ilə bağlı idi; azərbaycanlıların SSRİ-nin digər ərazilərində işləməsini stimullaşdırmaq əhalinin milli tərkibinə və məskunluğuna, Azərbaycanda iqtisadiyyatı inkişaf etdirməyə qarşı olan bir tədbir idi; Pribaltika Respublikalarında həyat səviyyəsinin

yüksək olması burada digər millətlərin, xüsusən rusların yerləşdirilməsi və milli tərkibin dəyişdirilməsi məqsədindən irəli gəlirdi və s. **Bu kitabda ilk dəfə olaraq təhlil edilən və elmi dövriyyəyə buraxılan məlumatlar əsasında müəyyən edilmişdir ki, əhalinin 10 faizinin qaçqın olduğu bir ölkədə miqrasiyanın intensivliyinin azalması, əhalinin milli tərkibinin sabitliyi müşahidə edilir.** Bu müsbət meyillərin gələcəkdə davam edəcəyini söyləməklə tədqiqatçı alimlər bu sahədə Avropada gedən proseslərlə müqayisədə Azərbaycan modelini nümunə olaraq təqdim etmiş olurlar.

Professor S.M.Muradovun elmi əsərlərinin böyük dünyagörüşü funksiyasını yerinə yetirdiyini oxucular tanış olduqları ilk səhifələrdən hiss edirlər. Bu tədqiqatların Azərbaycanın iqtisadi inkişafı üçün istifadə edilməsinə gəldikdə isə göstərmək lazımdır ki, iqtisadçı alim çoxsaylı məruzələr, kompleks proqramlar, istiqamətlər, konsepsiyalar hazırlamaqla və müvafiq idarəetmə orqanlarına təqdim etməklə tədqiqatlarının nəticələrinin reallaşdırılması üçün səy və bacarığını heç zaman əsirgəməmişdir.

Professor Ş.M.Muradov tədqiqatçı alim kimi həm sovet dövründə, həm də müstəqillik illərində özünün kosmopolit mövqeyi ilə deyil konkret iqtisadi problemlərə münasibəti ilə seçilir. Onun tədqiqatlarında əsas hədəf Azərbaycan və onun gələcəyidir. Görünür elə buna görə də hələ keçən əsrin 60-70-ci illərində apardığı tədqiqatlar, yazdığı kitablar bu gün də aktual səslənir.

Professor Ş.M.Muradovu fərqləndirən bir keyfiyyət də sərbəst fikirli olmasıdır. Tarixdən gələn belə bir deyim var: Əqidəyə həbs yoxdur! Lakin, müxtəlif dövrlərdə sərbəst fikirlilik heç də birmənalı qəbul edilməmişdir. Müstəqillik illərində Ulu öndər H.Əliyev yaradıcı insanların özlərini ifadə etmələri üçün sanki yeni imkanlar yaratdı. O, belə hesab edirdi ki, müxtəlif fikirlilik təbii haldır və müsbət dəyərləndirilməlidir.

Ş.Muradov elmdə dəqiq ünvanı məlum olan alimdir. O, insan kapitalı kimi həmişə aktual olan bir problem sahəsində sözünü demiş, iqtisadçılar və elmi ictimaiyyət tərəfindən kifayət qədər tanınmışdır.

Prezident İlham Əliyevin AMEA-nın 70 illik yubileyindəki çıxışında demoqrafik inkişafı bu gün Azərbaycanın mühüm nailiyyətlərindən biri hesab edir. Diqqəti bir tərəfdən bu inkişafı şərtləndirən səbəblərə, digər tərəfdən isə onun ortaya qoyduğu problemlərə yönəldir. Deməli, Ş.Muradovun vaxtı ilə və indi apardığı tədqiqatlar müasirdir, aktualdır və dövləti bir əhəmiyyət kəsb edir. Onun 2001-ci ildə ABŞ-ın Nyu-York şəhərində ingilis dilində çap edilmiş **“Azərbaycanın demoqrafik inkişafı XXI əsrin astanasında: əsas meyllər və problemlər”** adlı məqaləsi də elmi ictimaiyyətin marağına səbəb olmuşdur. Prof. Ş.M.Muradovun elmi rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin “28” dekabr 1998-ci il və “24” iyun 2003-cü il tarixli sərəncamları ilə ilk dəfə olaraq Azərbaycan Respublikasında işlənib hazırlanmış **“Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf konsepsiyası” (1999-cu il) və “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı” (2004-2008-ci illər), həmçinin “Azərbaycan Respublikasının məşğulluq strategiyası” (2006-2015-ci illər) işlənib hazırlanmış ölkə rəhbəri İlham Əliyev tərəfindən təsdiq edilmişdir.**

Ş.Muradov həyatda fərqli insandır. O, bəzən yaşadığı zamana sanki sığışmır. Bu halda, onun tənqid hədəfində olan məsələlər sanki artır. Əslində, insan və zaman kimi mürəkkəb bir kontekstdə yanaşdıqda bütün şəxsiyyətlər oxşar talelər yaşayırlar.

Azərbaycan EA İqtisadiyyat İnstitutunun tarixində ilk dəfə olaraq prof. Ş.M.Muradovun rəhbərliyi ilə həmmüəllifliyi ilə yazılmış **“Azərbaycan iqtisadiyyatının dünəni və bu günü”** adlı iri həcmli tədqiqat əsərinin əlyazması Beynəlxalq İslam Xeyriyyə Təşkilatı Asiya Müsəlmanları Komitəsinin 2000-ci ildə keçirdiyi müsabiqədə I dərəcəli mükafata layiq görülmüşdür.

Prof. Ş.M.Muradovun elmi və ictimai fəaliyyəti çoxtərəfli və rəngarəngdir. O, Azərbaycan Respublikasının prezidenti mərhum Heydər Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə “Azərbaycan Respublikasında demoqrafik inkişaf konsepsiyasının hazırlanması üzrə Dövlət Komissiyasının” və “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının hazırlanması üzrə Əlaqələndirmə Komissiyasının” üzvü, “Naxçıvan Ensiklopediyasının Redaksiya Şurasının” üzvü, Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə “Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının” Redaksiya Şurasının üzvü seçilmişdir. Prof. Ş.M.Muradov 2000-2008-ci illərdə AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun nəzdində fəaliyyət göstərmiş Doktorluq Dissertasiya Şurasının; 2004-2014-cü illərdə AMEA Rəyasət Heyətinin nəzdindəki İqtisadiyyat üzrə RETTƏŞ-nin sədri; 1985-1990-cı illərdə Özbəkistan Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun nəzdindəki Doktorluq Dissertasiya Şurasının üzvü olmuşdur. O, hazırda AMEA İctimai Elmlər Bölməsinin Büro üzvü, YUNESKO-nun Azərbaycan Respublikasında “Bioetika, elmi biliklərin və texnologiyaların etikası” üzrə Milli Komitənin üzvü, AMEA-nın “Xəbərləri” “İqtisadiyyat” seriyasının baş redaktoru, İqtisadiyyat İnstitutunda fəaliyyət göstərən Doktorluq Dissertasiya Şurasının və bir sıra jurnalların redaksiya şuralarının üzvü kimi fəaliyyət göstərir.

Prof. Ş.M.Muradovun xidmətləri dövlət və hökumətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. O, Sov. İKP MK, SSRİ Nazirlər Soveti, ÜİHİŞ və ÜLKİ MK-nın, Azərbaycan LKİ-nin fəxri fərmanları, V.İ.Lenin anadan olmasının 100 illiyinə həsr edilmiş “Fədakar əməyə görə” Yubiley medalı, “Əmək veteranı” medalı, AMEA-nın Fəxri Fərmanları; Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə Azərbaycan respublikasının prezidenti İlham Əliyevin “14” fevral 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə “Şöhrət” ordeni ilə; “03” noyabr 2015-ci il tarixli sərəncamı ilə isə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı ilə təltif olunmuşdur.

Elmdə varislik prinsipi labüddür və o, elmin inkişafının təbii-tarixi prosesi ilə şərtlənir. Lakin bu prinsipin bir ailənin təmsalında gözlənilməsi az-az təsadüf edilən hadisələrdəndir. Ş.M.Muradovu müasirlərindən fərqləndirən bir cəhət də odur ki, alimin təmsil etdiyi əmək iqtisadçıları məktəbinin layiqli davamçıları elə onun özünün ailəsində yetişməkdədir. Respublikanın gənc iqtisadçı alimləri sırasında artıq özlərinin dəst-xətti ilə seçilən Rəşad və Rövşən Muradov qardaşları da vardır. Rəşad Muradovun 2000-ci ildə «Elm» nəşriyyatı tərəfindən nəşr edilmiş «Müasir şəraitdə Azərbaycan Respublikasında əmək bazarı problemləri» adlı fundamental monoqrafiyası ilə (21 ç.v.) müasir Azərbaycan iqtisadi fikrində özünü təsdiq edir və yeni elmi, axtarışların başlanğıcını qoyur. Həmçinin Rövşən Muradovun “Əmək potensialı: formalaşması və istifadəsi problemləri” (Bakı, 2014, 326 səh.) adlı yeni monoqrafiyası müstəqillik dövründə ölkədə əmək potensialının öyrənilməsi sahəsində informasiyaların zənginliyi baxımından seçilən maraqlı əsərdir.

Professor S.M.Muradov elmi yaradıcılığın müdriklik dövrünü yaşayır. O, əvvəlki həvəslə tədqiqatlarını davam etdirir, ölkənin gücü onun elmindədir. Bu mənada tədqiqatçı alim xalqının, ölkəsinin güclənməsi naminə böyük fədakarlıq göstərir.

Xosrov Kərimov
BDU-nun dosenti,
i.ü.f. doktoru

ƏSƏRLƏRİN BİBLİOQRAFIYASI

1. Kitablar, monoqrafiyalar, broşuralar

1962

1. Kolxoz-kooperativ mülkiyyətinin tədricən ümumxalq mülkiyyətinə yaxınlaşması yolları. – Bakı: Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Nəşriyyatı, 1962. – 52 s. – R.B.Allahverdiyevlə şərikli.

1965

2. Женский труд и вопросы его рационального использования в сельском хозяйстве Азербайджанской ССР: Автореф. дис. на соиск. учен. степ. канд. экон. наук. – Баку, 1965. – 22 с.

1969

3. Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi məsələləri: (Monoqrafiya). – Bakı: Azərbaycan Elmlər Akademiyasının nəşriyyatı, 1969. – 227 s.

1971

4. Воспроизводство рабочей силы и повышение эффективности использования трудовых ресурсов: (Коллективная монография). – Москва: Изд-во Моск. Ун-та, 1971. – 279 с. – Совместно с И.С.Масловой, А.Э.Котляром и др.

5. Социально-экономические проблемы использования женских трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР: Автореф. дис. на соиск. учен. степ. докт. экон. наук. – Баку, 1971. – 111 с.

1974

6. Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai- iqtisadi problemləri: (Monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1974. – 190 s.

7. Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları və onlardan istifadə edilməsi yolları: (Broşura). – Bakı: Elm, 1974. – 72 s. – F.H. Abbasov və Z.A.Теймурова ilə şərikli.

1977

8. Azərbaycan Sovet Sosialist Respublika // Nəslətimiz: (Kollektiv monoqrafiya). – Moskva: Statistika, 1977. – S. 155-173. – Cəmiyyətlə T.V.Ryabushkin, A.Ya.Boyarskiy, M.S. Bedniy, B.Ye.Urlyanskiy və dig. 9. Nəslətimiz və yüksəliş material və mədəniyyət həyatı // Böyük Oktyabr və iqtisadiyyat və mədəniyyət Sovet Azərbaycanı: (Kollektiv monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1977. – S. 168-185. – Cəmiyyətlə A.S.Sumbatov, A.A.Maxmudov və dig.

1978

10. Azərbaycan SSR-də əmək ehtiyatlarından istifadənin iqtisadi problemləri: (Kollektiv monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1978. – 309 s. – F.H.Abbasov, İ.M.İsmayilovla birlikdə. 11. Azərbaycan SSR-də kəndin iqtisadi və demografik inkişaf məsələləri: (Monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1978. – S.111. – F.H.Abbasovla birlikdə. 12. Xüsusiyyətləri migrasiya nəslətimiz vətənlərində // Xüsusiyyətləri migrasiya nəslətimiz vətənlərində Azərbaycan SSR: (Kollektiv monoqrafiya). – Moskva, 1978. – S. 85-96. – Cəmiyyətlə T.V.Ryabushkin, D.I.Valenteyev, V.G.Kostakov, B.Ye.Urlyanskiy və dig. 13. Problemlər strukturu işləmə vətənlərində // Xüsusiyyətləri işləmə vətənlərində fərqli kateqoriya nəslətimiz. – Moskva, 1978. – S. 146-159.

1979

14. Kompleks program elmi-texniki proqramı və onun sosial-iqtisadi nəticələri perspektivəyə 2000 ilə. T.22. Demografiya, rəşadətli istifadə işləmə resursları Azərbaycan SSR. – Moskva, 1979. – S. 609-638. – Cəmiyyətlə K.Mamedov və A.Gezalov.

1980

15. Развитие экономики Советского Азербайджана на современном этапе: (Коллективная монография). – Баку: Елм, 1980. – 298 с. – Совместно с А.А.Сумбатзаде, А.А. Махмудовым, А.А.Надиловым, А.К.Алескеровым, Г.А. Касимовым.

1981

16. Особенности воспроизводства и миграции населения Азербайджанской ССР: (Монография). Гл. 7. – Москва, Наука, 1981. – С. 244-256; 267. – Совместно с Т.В. Рябушкином, Н.М.Римашеским и др.
17. Проблемы народонаселения и демографической политики // Трудовые ресурсы Азербайджана. – Москва: Профиздат, 1981. – С. 129-132. – Совместно с Т.-Б.Рябушкином, Б.Ц.Урланисом, Д.И.Вилентейем и др.

1983

18. Вопросы хозяйственного механизма: Материалы конференции, 1980 г. – Баку: Елм, 1983. – 160 с.
19. Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1986-2005 г. (по пятилетиям). Региональный раздел. 4.7. Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР. – Москва, 1983. – С. 381-411.

1986

20. Müasir mərhələdə demoqrafiya siyasəti: (Monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1986. – 102 s. – F.H.Abbasovla şərikli.
21. Демографическая политики социалистического общества: (Коллективная монография). – Москва, 1986. - С. 168-173. - Совместно с Т.Б.Рябушкином, М.С.Бедним, Р.А.Галецкой и др.

1987

22. Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: Nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər: (Monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1987. – 258 s.

1988

23. Müasir mərhələdə Azərbaycanca yeni iqtisadi sistemə keçidin qanunauyğunluqları və problemləri: (Kollektiv monoqrafiya). – Bakı: Elm, 1988. – S. 314-357. – R.Ş.Muradovla şərikli.

24. Современные тенденции демографического развития села в Азербайджанской ССР // Социально-экономические проблемы развития Азербайджанского села: (Материалы конференции). – Баку: Елм, 1988. – С. 44-51. – Совместно с А.Гезаловой.

1989

25. 1991-2005-ci illərdə Azərbaycan SSR-də əhali sakinliyinin inkişafı proqramı. - C.2. - Bölmə 2. – Bakı, 1989. – 47 s.

26. Использование труда женщин, молодежи и пенсионеров в Азербайджанской ССР в перспективе // Социально-демографическое развитие трудообеспеченных районов ССР: (Коллективная монография). - Москва: Наука, 1989. - С. 149-156. – Совместно с А.Гезаловой, Р.А.Убадуллаевой.

27. Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1991-2010 годы (по пятилетиям). Региональный раздел 4.7. Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР. - Москва, 1989. – 141 с.

1999

28. Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu).- Bakı: Elm, 1999.- Bur.1. - S.3-32. - Gültəkin Erenlə şərikli.

29. Naxçıvan statistika güzgüsündə: Tarixi – statistik məcmuə. – Bakı, 1999. - 125 s. – C.B.Quliyev, A.Nadirov və b. ilə şərikli.

2000

30. Naxçıvan iqtisadiyyatı XX əsrdə: (Monoqrafiya). – Bakı: Elm, 2000. - 161 s. - A.Nadirov və Ə.Nuriyevlə şərikli.

2001

31. Демографическая ситуация в Азербайджане; Особенности рынка труда в Азербайджане // Социальная политика в постсоциалистическом обществе: задачи, противоречия, механизмы: (Коллективная монография). – Москва: Наука, 2001. – С. 219-230, 309-314. – Совместно с Р.Ш.Мурадовым и А.Г.Гезаловой.

2003

32. Azərbaycan iqtisadiyyatı: (xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün). – Bakı: Elm, 2003. – 341 s. – A.Nadirov, A.Ələsgərov, Ə.Nuriyev, T.Hüseynovla şərikli.

2004

33. İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər: (Monografiya). – Bakı: Elm, 2004. – 656 s.

2007

34. Глобализация, демографическое развитие и трудовая активность населения в Азербайджане. – Баку: Элм, 2007. – 261 с. – Совместно с А.К.Гезаловой и Р.Дж.Эфендиевым.

2008

35. Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu : əsas demoqrafik dəyişikliklər (1897-2007) : monografiya. – Bakı, 2008. – 235 s.

2013

36. Azərbaycan Respublikasında etno-demoqrafik proseslər: tarix dəyişiklikləri və reallıqlar. – Bakı, 2013. – 135 s. – cildli. – Ç.Baxış ilə şərik

II.SSRİ EA Rəyasət Heyəti tərəfindən sovet elminin ən mühüm nailiyyətləri sırasına daxil edilmiş elmi tədqiqat işləri

1974

37. Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri: (Monoqrafiya) // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1974. – S.152.

1980

38. Əhalinin məskunlaşması prosesinin ümumi qanunauyğunluqları və dəyişilmə meylləri öyrənilmiş, kadrların axıcılığı məsələlərinə baxılmış, əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyi müəyyənləşdirilmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1980. – S.137. – (SSRİ EA Mərkəzi İqtisadi Riyaziyyat, İqtisadiyyat İnstitutu və b. İnstitutlarla şərikli).

1982

39. 1986-2005-ci illərdə Azərbaycan SSR-nin ETT-nin kompleks proqramının birinci variantı hazırlanmışdır (beşilliklər üzrə) // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1982. – S.150.

1983

40. 1986-2005-ci illərdə Azərbaycan SSR üzrə elmi texniki tərəqqinin regional kompleks proqramı işlənmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1983 – S.148.

1985

41. Əmək məhsuldarlığının artım sürətinin aşağı düşməsinin əsas səbəbləri aşkara çıxarılmış, əmək məhsuldarlığının yüksəlməsi, əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılması, tam məşğulluğunun təmin edilməsi, əmək haqqının təşkilinin əhəmiyyətli surətdə dəyişdirilməsi üzrə təkliflər işlənmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1985. – S.157. – SSRİ EA-nın Müttəfiq respublikaları ilə şərikli.

42. 1986-1990-cı illərdə “Azərbaycanda demoqrafik və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi” məqsədli kompleks proqramı işlənmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1985. – S. 157.

1986

43. 1991-2010-cu illər üzrə SSRİ-də elmi-texniki tərəqqinin kompleks proqramının sosial-iqtisadi konsepsiyası işlənmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1986. – S.124. – SSRİ və respublikaların EA-nın İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.

1987

44. 1991-2010-cu illərdə SSRİ-nin kompleks proqramının “Yekun Sənədi”, 1991-2010-cu illərdə respublikalar və regionlar üzrə kompleks proqramların layihəsi // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1987. – S.128. – SSRİ və Müttəfiq respublikaların EA-nın İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.

1990

45. İqtisadi islahatların əsaslı sənədlərinin işlənməsində fəal iştirak etmişlər // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva, 1990. – S.115. – SSRİ və Müttəfiq respublikaların EA-nın İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.

1998-1999

46. Elmi rəhbərliyi və bilavasitə iştirakı ilə “Azərbaycanın demoqrafik İnkişaf Konsepsiyası” hazırlanıb Ulu Öndər Heydər Əliyevə təqdim edilmiş və onun sərəncamı ilə “16” dekabr 1999-cu ildə təsdiq edilmişdir.

2003-2004

47. Elmi rəhbərliyi və bilavasitə rəhbərliyi ilə “Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)” işlənib hazırlanmış ölkə prezidenti İlham Əliyevin “11” noyabr 2004-cü il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir.

2005-2006

48. Bilavasitə iştirakı ilə “Azərbaycan Respublikasının Məşğulluq Strategiyası (2006-2015-ci illər)” işlənib hazırlanmış və prezident İlham Əliyevin “26” noyabr 2005-ci il tarixli sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir.

III. Dövlət, hökumət orqanları və elm mərkəzlərinə təqdim edilmiş məruzələr və araşdırmalar

1966

49. Разработка мероприятия по рациональной занятости городского и сельского населения Азербайджанской ССР: (научная разработка). – Баку, 1966. - Совместно с М.М.Аллахвердиевым.

Представлено в Госплан и Госкомтруда Азербайджанской ССР.

1972

50. Kolxoz təsərrüfatının ehtiyatlarının inkişafı: (Ucar rayonu “Şəfəq” kolxozunun misalında). – Bakı, 1972. – A.K. Ələsgərov, Z.Ə.Səmədzadə və H.Qasımovla şərikli.

Ucar rayonu “Şəfəq” kolxozuna təqdim edilmişdir.

1975

51. Ağcabədi rayonunda “Təcikistan” kolxozunun sosial planının tərtib edilməsi. – Bakı, 1975.

Respublika Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

1976

52. İctimai istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsi yolları. Təsərrüfat müqaviləsi üzrə yerinə yetirilmiş tədqiqat işi: (G. Əsədov adına kolxozun misalında). – Bakı, 1976.

Jdanov rayonundakı K.Əsədov adına kolxoza təqdim edilmişdir.

1977

53. Bakı aliminium-prokat zavodunda istehsalın inkişafı və iş qüvvəsindən səmərəli istifadə edilməsi: (Təsərrüfat müqaviləsi üzrə yerinə yetirilmiş tədqiqat işi). – Bakı, 1977.

Bakı aliminium zavoduna təqdim edilmişdir.

54. Проблемы воспроизводства населения и трудовых ресурсов Азербайджанской ССР: (научный доклад). - Москва, 1977.

Представлено в научный Совет «Социально-экономические проблемы народонаселения АН СССР».

55. Особенности миграционных процессов в союзных республиках: (научный доклад). – Баку, 1977. - Совместно ИСИ АН СССР.

Представлено в Госплан СССР.

56. Развитие производства и повышение эффективности использования рабочей силы Бакинского алюминий-прокатного завода: (Хоздоговорная работа). – Москва, 1977. - Совместно с И.М.Исмаиловым и Ф.Г.Аббасовым.

Представлено в Бакинский алюминий-прокатный завод.

1978

57. İmişli rayonundakı V.İ.Lenin kolxozda istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsi və əməkdən səmərəli istifadə edilməsi: (Təsərrüfat hesabı üzrə yerinə yetirilmiş tədqiqat işi). – Bakı, 1978.

İmişli rayonu V.İ.Lenin adına kolxoza təqdim edilmişdir.

1979

58. Демографическое развитие и использование трудовых ресурсов на перспективу до 2000 года: (научный доклад). - Баку, 1979.

Представлено в научный совет «Социально-экономические проблемы народонаселения АН СССР»

1980

59. Прогноз трудовых ресурсов и определение наиболее эффективных путей рационального их использования на длительную перспективу (до 1985 года.). – Баку, 1980.

Представлено в Госплан СССР и Госплан Азербайджанской ССР.

60. Трудовые ресурсы незанятых в сфере общественного производства в разрезе районов Азербайджанской ССР: (научный доклад). – Баку, 1980. - Совместно с Д.Б. Кулиевым, Э.Б.Байрамовым.

Представлено в Госплан и Госкомтруда Азербайджанской ССР.

1981

61. Разработка мероприятий по рациональному использованию трудовых ресурсов, не занятых в сфере общественного производства в разрезе 23-х районов Азербайджанской ССР. – Баку, 1981.

Представлено в Госплан и Госкомтруда Азербайджанской ССР.

62. Социальное развитие производства и улучшение НОТ на Сальянском заводе по переработке пластмасс МХП Азербайджанской ССР (1980-1981 гг.). – Баку, 1981.

Представлено в завод.

63. Техничко-экономическое обоснование развития службы гарантийно-технического обслуживания бытовых кондиционеров на примере Бакинского завода бытовых кондиционеров (1980-1981 гг.). – Баку, 1981.

Представлено в завод.

1982

64. Проводилось социологическое исследование среди незанятого трудоспособного населения в общественном производстве в Девичинском, Клубинском, Хачмасском, Кусарском и Лачинском районах (1983-1984 гг.). – Баку, 1982.

Результаты представлено в Госплан и Госкомтруда Азербайджанской ССР.

1983

65. Вопросы рационального использования трудовых ресурсов в НКАО. – Баку, 1983г.

Представлено в Госплан Азербайджанской ССР и Горисполком НКАО.

66. О состоянии и мерах по дальнейшему изучению использования трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР. – Баку, 1983.

Представлено в Президиум АН Азербайджанской ССР для дальнейшего представления в ЦК КП Азербайджана.

1984

67. Особенности воспроизводства населения в Азербайджанской ССР и вопросы его оптимизации: (научный доклад). – Москва, 1984. – Совместно с ИСИ АН СССР.

Представлено в Госплан СССР.

68. Оценка демографической ситуации и направления его развития до 2000 г. В Азербайджанской ССР: (научный доклад). - Москва, 1984. - Совместно с отделом «Демографии» ИСИ АН СССР.

Представлено в Президиум АН СССР.

69. Подготовка и улучшения использования высококвалифицированных кадров экономистов в Азербайджанской ССР. - Баку, 1984.

Представлено в Минвуз Азербайджанской ССР.

70. Пути повышения производительности труда в электротехнической промышленности республики. – Баку, 1984.

Представлено в ПО «Азербэлектромаш».

71. Рациональное сочетание занятости женщин в общественном производстве и материнстве: (на материалах Азербайджанской ССР). – Москва, 1984.

Представлено в Госплан СССР.

1985

72. Демографическое развитие и использование трудовых ресурсов Азербайджанской ССР до 1990 года: (научный доклад). – Баку, 1985. - Совместно с НИИЭ при Госплане, Госкомтруда и ЦСУ Азербайджанской ССР.

Представлено в Госплан Азербайджанской ССР.

73. Использование труда женщин, подростков и пенсионеров: (научный доклад). – Баку, 1985.

Представлено в ИСИ АН ССР.

74. Население и трудовые ресурсы Азербайджанской ССР до 2010 года: (научный доклад). – Москва, 1985. – Совместно с К.В.Мамедовым.

Представлено в Научный Совет по проблемам НТП и СЕП АН СССР.

75. Некоторые вопросы формирования и использования рабочей силы в сфере торговли Азербайджанской ССР: (научный доклад). – Баку, 1985.

Представлено в Союз потребительских обществ Азербайджанской ССР.

76. Оценка реальных резервов трудовых ресурсов из числа незанятых в общественном производстве: (научный доклад). – Баку, 1985.

Представлено в экономический отдел ЦК КП Азербайджана.

1987

77. Об изменении национального состава населения Азербайджанской ССР: (научный доклад). – Баку, 1987.

Представлено в отдел пропаганды ЦК КП Азербайджана.

1988

78. Изменение демографических процессов, национального и социального состава населения Азербайджана: (научный доклад). – Баку, 1988.

Представлено в ЦК КП Азербайджана.

1993

79. Azərbaycan alimlərinin həyat səviyyəsi və əməyinin ödənilməsi vəziyyəti haqqında açıq məktub. Bakı, 23 sentyabr 1993-cü il.

Azərbaycan Respublika Prezidentinin vəzifələrini icra edən H.Əliyev yoldaşa ünvanlanmış və Azərbaycan qəzetinin 23 sentyabr 1993-cü il sayında dərc olunmuşdur.

1995

80. Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasındakı vəziyyətə dair açıq məktub. Bakı, 1 avqust 1995-ci il.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti H.Əliyev cənablarına göndərilmişdir.

1998

81. Azərbaycan Respublikasında demoqrafik proseslərin, əhali miqrasiyası və əmək bazarının inkişaf reallıqları, dəyişməsi meylləri, proqnozları və həll edilməsi problemləri: (Elmi təkliflər). – Bakı, 1998.

Azərbaycan Elmlər Akademiyası Rəyasət Heyyətinə təqdim edilmişdir.

1999

82. Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf konsepsiyası: (Elmi məruzələr). – Bakı, 1999.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinə təqdim edilmişdir

2006

83. Azərbaycanda insan potensialının inkişafı: tarixi və müasir reallıqlar (Elmi tədqiqat işi). – Bakı, 2006. – 40 s. – (İngilis dilində). – A.Q.Gözəlova ilə şərikli.

İslam İnkişaf Bankının təşkil etdiyi “İslam iqtisadiyyatı” mövzusunda keçirilən müsabiqəyə göndərilmiş və müsəbiqədə iştirak etmək üçün qəbul edilmişdir.

IV. Elmi məqalələr

1964

84. Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və onun yüngülləşdirilməsi məsələlərinə dair // *Azərbaycan SSR Xəbərləri. İctimai elmlər seriyası*. – 1964. - № 2. – S.27-37. – Xülasə rus.

85. Развитие культурного уровня женщин Советского Азербайджана // Тез. докл. науч. сес. АН АзССР, посвящ. 150 летию Азербайджана в состав России, 20-22 апреля 1964 г. – Баку, 1964. – С.61-62.

86. Трудовые ресурсы и роль их материального стимулирования в создании материально-технической базы коммунизма // Тез. докл. науч. сес. посвящ. «Созданию материально-технической базы коммунизма и наиболее экономически эффективным путям технического прогресса». – Баку, 1964. – С.52-56. – Совместно с М.М.Аллахвердиевым.

1965

87. К вопросу рационального использования женского труда в сельском хозяйстве Азербайджана // Тез. докл. аспирант. и млад. науч. сотруд., посвящ. Вопросам повышения экономической эффективности общественного производства. – Баку: Изд-во АН АзССР, 1965. – С. 130-132.

1966

88. Beşillik və məişətimiz // *Azərbaycan qadını*. – 1966. - № 6. – S. 3-5.

89. İqtisadiyyatı öyrənənlər üçün dəyərli kitab: [Rəy] // *Kənd həyatı*. – 1966. - № 2. – R.Məlikov və Ə.Qasımov. Kənd təsərrüfatı iqtisadiyyatını öyrənənlərə kömək. – Bakı, 1966.

Kitabı haqqında rəy.

90. Вопросы рационального использования женского труда в сельском хозяйстве Азербайджанской ССР // Тез. докл. науч. сес. посвящ. “Развитию общественного производства и использованию трудовых ресурсов”. – Баку: Изд-во АН АзССР, 1966. – С. 31-34.

1967

91. İşçi qüvvəsinin təkrar istehsalı haqqında qiymətli monoqrafiya // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1967. - № 2. – S.85 – 90. – Z.Səmədzadə ilə şərikli.
92. Elmin çətin yollarında: S.Mehbaliyev // Laçın. – 1967. – 20 noyabr.
93. Laçının yetirmələri: Tofiq Hüseynov // Lfçın. – 1967. – 28 dekabr. – N. Əhmədovla şərikli.
94. Некоторые вопросы ликвидации неравного положения женщин в быту // Матер. Науч. – теор. конф. молод. ученых. – Баку, 1967. – С. 42. – Совместно с З.А.Ализаде.

1968

95. K.Marks və müasir maltuşçuların tənqidi // AZSSR EA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1968. - № 2. – S. 40-49.
96. Odlar diyarının ürəyi: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1968. - № 11. – S. 38-43. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.
97. Respublikamızın sərvət xəzinəsi: Sovet Azərbaycanın 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1968. - № 12. – S. 27-32. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.

1969

98. Ölkənin ictimai-iqtisadi inkişafında ev təsərrüfatının tutduğu yer və onun ictimailəşdirilməsinin bəzi məsələləri // «1971-1980-ci illərdə Azərbaycan SSR-də məhsuldar qüvvələrin inkişafı və yerləşdirilməsi» mövzusunda konfrans üçün materiallar, sentyabr 1969-cu il. – Bakı, 1969. – S. 22-24. – A.N.Poladovla şərikli.
99. Azərbaycanın Uralı: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1969. - № 2. – S. 30-36. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.
100. Bağlar diyarı: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1969. - № 4. – S. 46-50. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.

101. Dağlıq Şirvan: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // - Azərbaycan kommunisti. – 1969. № 8. – S. 68-72. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.
102. Ölkənin ikinci subtropik rayonu: Sovet Azərbaycanının 50 - illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1969. - № 5. – S. 36-41. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.
103. Perspektivli rayon: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1969. - №3 .- S.33-37. – Z.Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.

104. Şərqi astanasında: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1969. - № 6. – S.28-33. – Z.-Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.

1970

105. Geniş kommunizm quruculuğu dövründə Azərbaycan SSR-də əhəlinin səmərəli məşğulluğu problemləri və onun ictimai-iqtisadi nəticələri // Gənc alimlərin elmi-nəzəri konf. Materialları. – Bakı, 1970-S.5. – S.Ə.Axundova, M.T.Baharlı ilə şərikli.
106. Azərbaycan SSR-nin sənayesində qadın əməyindən istifadə edilməsi // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1970. - № 1. – S. 60-70. – Xülasə rus.
107. İş qüvvəsinin təkrar istehsalı haqında // Azərbaycan kommunisti. – 1970. - № 12. – S. 65-70.
108. Kəlbəcər-Laçın: Sovet Azərbaycanının 50 illiyi qarşısında // Azərbaycan kommunisti. – 1970. - № 1. – S. 48-55. – Z.-Səmədzadə, A.Nadirov, A.Ələsgərovla şərikli.
109. Qadın əməyi: mülahizələr, təkliflər // Azərbaycan kommunisti. – 1970. - № 3. – S. 64-70.
110. Проблемы рациональной занятости населения в Азербайджанской ССР // Матер. всесоюз. Экон. сес. посвящ. 100-летию В.И.Ленина со дня рождения. – Вильнюс: Изд-во литературы АН СССР, 1970. – С.5. – Совместно с З.А.Самедзаде.

111. Социально-экономические условия и изменение характера применения женского труда в Советском Азербайджане // Матер. по экон. истории Азербайджане: Междунар. конгрес. экон. истории. – Баку, 1970. – С. 28-32; С. 138-142. – (на рус. и англ. яз.)

1971

112. Lənkəran-Astara zonasının əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi məsələləri // Sov. İKP XX qurultayı və Lənkəran-Astara zonasında ictimai istehsalın ehtiyat mənbəyindən istifadə edilməsi problemləri: (Nəzəri iqtisadi konfrans). Məruzələrin tezisləri. – Bakı, 1971. – S. 26-29. – R.Y.Əliyev və A.N.Poladovla şərikli.

113. Azərbaycan SSR-də əhalinin ictimai istehsala cəlb edilməsinin bəzi məsələləri // AXTİ, Elmi Əsərlər. – 1971. - № 3. – S. 11-16.

114. Azərbaycan SSR-də cins tərkibi üzrə əhalinin məşğuliyyət quruluşunun ərazi problemləri // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1971. - № 3. – S. 65-71. – Xülasə rus.

115. Azərbaycan SSR-də qadın əməyinin səmərəli istifadəsinin bəzi ictimai-iqtisadi problemləri // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1971. - № 2. – S. 30-37. – Xülasə rus.

116. Səmərəli əməyin bəhrəsi // Azərb. EA Xəbərləri.İqtisadiyyat seriyası. – 1971. - № 1. – S. 37-45. – Xülasə rus. – T.Nağıyevlə şərikli.

117. Əmək ehtiyatları haqqında bəzi qeydlər // Ədəbiyyat və incəsənət. – 1971. – 31 iyul.

1973

118. Qiymətli əsər // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1973. - № 3. – S. 80-81. – M.Rüstəmov, Ş.Əmrahovla şərikli.

119. Региональные особенности воспроизводства населения и демографические проблемы обеспечения его оптимальной занятости в Азербайджанской ССР // Матер. всесоюз. конф. «Методологические проблемы изучения народонаселения в

социалистическом обществе», г. Киев, 6-8 декабря 1973 г. – Киев, 1973. – С. 465-468. – Совместно с Ф.Г.Аббасовым.

1974

120. “Laçın rayonunun demjqrafik inkişaf xüsusiyyətləri və əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri // Laçın şəhərinin yaradılmasının 50 illiyi və Laçın rayonunda ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması problemlərinə həsr edilmiş elmi-istehsalat konfransı: (Məruzələrin tezisləri). – Bakı: Elm, 1974. – S. 16-25.

121. Naxçıvan MSSR-də əhalinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri // Naxçıvan MSSR-nin yaradılmasının 50 illiyinə həsr edilmiş «Naxçıvan MSSR-də ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatından səmərəli istifadə edilməsi problemləri»: (Elmi-istehsalat konfransı). Məruzələrin tezisləri, iyun 1974-cü il. – Bakı: Elm, 1974. – S. 12-19.

1975

122. Mühüm problemə həsr olunmuş əsər: [Rəy] // Azərbaycan kommunisti. – 1975. - № 7. – S. 94-95. – T.Quliyevin “Sosializmdə əməyin reduksiyası”. – Moskva., 1974.

Kitab haqqında rəy.

1976

123. Doqquzuncu beşillikdə Azərbaycan SSR-də əhalinin demoqrafik inkişaf göstəriciləri, məşğuliyyət səviyyəsi və əməkdən istifadə edilməsində baş verən bəzi irəliləyişlər // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1976. - № 1. – S. 26-34.

124. Xalqın həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi proqramı // Elm və həyat. 1976. - № 10. – S. 5-6. – F.Abbasovla şərikli.

125. Особенности производства и миграции населения в Азербайджанской ССР // Региональные особенности производства и миграции населения: Тез. докл. всесоюз. науч. конф., г. Тбилиси, 12-15 октября 1976 г. – Тбилиси, 1976. – С.58-60.

1977

126. İnkişaf etmiş sosializm mərhələsi – Azərbaycanın sosial-demokratik inkişafında yeni dövrdür // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1977. № 3. – S. 224-232. – F.H.Abbasovla şərikli.

127. Комплексная программа научно-технического прогресса и его социально-экономических последствий на перспективу: Материалы обоснования и расчету к свободному документу. Т. 19. Демография, рациональное использование трудовых ресурсов (Предварительный вариант). – Москва., 1977. – 376 с.

1979

128. Əmək ehtiyatları problemi // Elm və həyat. – 1979. - № 12. – S. 1-3. – F.H.Abbasovla şərikli.

129. Азербайджанская ССР // Комплексная программа научно-технического прогресса и его социально –экономических последствий на перспективу до 2000 года: Материалы обоснования и расчет к свободному документу. Т. 22. Демография, рациональное использование трудовых ресурсов (приложение). – Москва., 1979. – С. 609-639. – Совместно с А.Гезаловой, Д.Кулиевым, В.Мамедовым, Э.Байрамовый, Е.Гусейновым.

1980

130. Əhalinin məskunlaşması prosesinin ümumi qanunauyğunluqları və dəyişilməsi meylləri öyrənilmiş, kadrların hazırlanması məsələlərinə baxılmış, əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyi müəyyənləşdirilmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – M., 1980. – S. 137. – SSRİ EA Mərkəzi İqtisadi-Riyaziyyat, İqtisadiyyat və b. İnstitutlarla şərikli.

131. 60 ildə Sovet Azərbaycanının iqtisadi-sosial yüksəlişi // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1980. - № 1. – S 5-105. – Ə.S.Sumbatzadə, Ə.Ə.Mahmudov, A.A.Nadirov, M.M.Allaherdiyev, Q.S.Əbdülsəlimzadə, A.K.Ələsgərov, F.H.Abbasov, H.A.Qasımovla şərikli.

132. Həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi // Elm və həyat. – 1980. – № 4. – S. 16-18. – F.Abbasovla şərikli.

133. Sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycanda əhalinin dinamikası və həyat səviyyəsində baş verən əsas dəyişikliklər // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1980. – № 1. – S. 70-80.

134. Учет особенности территориально-отраслевой структуры занятости при разработке программ улучшения использования трудовых ресурсов // Региональные аспекты перспективных комплексно-целевых программ эффективного использования трудовых ресурсов: Тез. докл. респ. науч. прокт. Конф. – Киев, 1980. – Вып. 2. – С. 144-147.

135. Рациональное использование трудовых ресурсов-важное направление улучшения планирования // Вопросы хозяйственного механизма: (Материалы конференции). – Баку, 1980. – Совместно с Э.Б.Байрамовым, Ю. А.Алиевой.

1981

136. Трудовые ресурсы Азербайджана // Проблемы народонаселения и демографической политики: Матер. засед. посвящ. Проблемы народонаселения и демографической политики в свете решений XXVI съезда КПСС. – М.: Профиздат, 1981. – С. 19-132.

137. Формирование и использование трудовых ресурсов в - Азербайджанской ССР в XI пятилетке и долгосрочной перспективе // Матер. науч. конф., г. Душанбе, 1-2 октября 1981 г. – Душанбе, 1981. – С. 26-28.

1982

138. 1986-2005-ci illərdə Azərbaycan SSR-nin ETT-nin kompleks proqramının birinci variantı (bəşilliklər üzrə) // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva., 1982. – S. 150.

139. Azərbaycan SSR-də demoqrafik inkişafın və əmək ehtiyatlarından istifadənin aktual problemləri // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1982. – № 12. – S. 13-19. – Xülasə rus.

140. Əmək ehtiyatlarının sürətlə artdığı regionlarda demoqrafiya siyasətinin aktual məsələləri // Azərbaycan SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1982. - № 3. – S. 58.

141. Актуальные вопросы демографической политики в регионах с быстрорастущими трудовыми ресурсами // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. Экономики. – 1982. - № 3. – С. 58-68. – Рез.: азерб.

142. Демополитические аспекты развития и обеспечения рациональной занятости населения в регионе с быстрорастущими трудовыми ресурсами // Проблемы демографической политики в социалистическом обществе: Тез. докл. всесоюз. науч. конф., г. Киев: АН УССР, 1982. – Вып. 2. – С. 23-25.

143. Население, трудовые ресурсы и охрана труда // Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР на 1986-2005 годы (по пятилетиям) . Проект. Кн. 1. – Баку, 1982. – С. 386-412.

1983

144. 1986-2005-ci illər üzrə Azərbaycan SSR-də elmi-texniki tərəqqinin regional kompleks proqramı // SSR EA-nın hesabatı. – Moskva., 1983. – S.148.

145. Население, трудовые ресурсы и охрана труда // Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1986-2005 годы (по пятилетиям). Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР. – Москва., 1983. – С. 386-411.

146. Научно-технический прогресс и основные направления социально-экономического развития // Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1986-2005 годы. – Москва., 1983. – С. 337-527. – Совместно с А.А.Махмудовым, Г.А.Саламзаде, А.А.Надиловым, Э.А.Назарлы, А.Р.Саламзаде, А.А.Алиевым, М. М.-Аллахвердиевым.

1984

147. Naxçıvan MSSR-də demoqrafik inkişafın və əmək ehtiyatlarından istifadənin aktual problemləri // “Naxçıvan MSSR-də təbii sərvətlərdən səmərəli və məhsuldar qüvvələrin inkişaf edilməsi problemləri” mövzusunda elmi-praktiki konfrans: (Məruzələrin tezisləri). – Bakı, 1984. – S. 36-39.

148. Demoqrafik inkişafın regional xüsusiyyətləri, onların nizamlanması və ərazi planlaşdırılmasında nəzərə alınmasının bəzi məsələləri // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1984. - № 1. – S. 29-40. – Xülasə rus.

149. Использование труда женщин, молодежи, подростков и пенсионеров // Повышение социально-экономической эффективности использования женских трудовых ресурсов: Раздел ЦКП «Демографическое развитие и использование трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР до 1990 года» - Баку, 1984. – 85 с.

Представлены АН СССР Комитет Труда Азербайджанской Республики.

150. Проблемы женской занятости в республиках и регионах с высоким уровнем рождаемости // Всесоюз. науч. прокт. конф. «Улучшение использование трудовых ресурсов в трудообеспеченных районах». г. Ташкент, 11-13 сентября 1984 г.: Тез. докл., Т.2. – Москва.: ИЭ АН СССР, 1984. – С.Бекходжаевым, О.А.Осеповым.

151. Проблемы обеспечения рациональной занятости населения в регионах с быстрорастущими трудовыми ресурсами // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. Экономики. – 1984. - № 2. – С.14-23. – Рез.: азерб.

152. Социально-демографическая структура незанятых трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР и пути их вовлечения в общественное производство // Всесоюз. науч. конф. «Народонаселение и совершенствование планирования социальной инфраструктуры», 2-4 октября 1984 г.: Доклады. – Баку, 1984. – С. 143-151.

1985

153. Əmək məhsuldarlığının artım surətinin aşağı düşməsinin əsas səbəbləri aşkara çıxarılmış əmək ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılması, tam məşğulluğun təmin edilməsi, əmək haqqının təşkilinin əhəmiyyətli surətdə dəyişdirilməsi üzrə təkliflər işlənmişdir // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva., 1985. – S. 157. – SSRİ EA, Müttəfiq respublikaların EA İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.

154. 1986-1990-cı illərdə Azərbaycanda demoqrafik inkişaf və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi: (Məqsədli kompleks proqramı) // SSRİ EA-nın hesabatı. – Moskva., 1985. – S. 157.

155. Проблемы обеспечения рациональной занятости трудовых ресурсов женщин в Азербайджане // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. Экономики. – 1985. - № 4. – С. 44-45- Рез.: азерб. – Совместно с А.К.Гезаловой.

1986

156. 1991-2010-cu illər üzrə Azərbaycan SSR-də elmi –texniki tərəqqinin kompleks proqramının sosial-iqtisadi konsepsiyası // SSR EA-nın hesabatı. – M., 1986. – S. 124.- SSRİ və Müttəfiq respublikaların EA İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.

157. Respublikanın əmək potensialı və gələcəkdə onların səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi problemləri // Azərb. EA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1986. - № 1-2. – S. 69-78.

158. Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1991-2010 годы (по пятилетиям) – Концепция регионального раздела. 4.7. Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР/АН СССР. Гос. Ком. СССР по науке и технике. – М., 1986. – 75 с. – Совместно с А.А.Махмудовым, А. К.Алескеровым, Р.Б.Новрузовым, А.А.Надиоровым.

159. Проблемы обеспечения рациональной занятости трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР // Партийные комитеты и управление социальными ресурсами: Тез. все-

союз. науч. – парк. конф. (Баку, декабря 1986 г.). Разд. 1 (2). Партийные комитеты и перестройка социального механизма повышения производительности труда. – М., 1986. – С. 29-31.

160. Трудовой потенциал республики и проблемы обеспечения его рациональной занятости на перспективу // Изв. АН Азерб. ССР Сер. Экономики. – 1986. - № 1-2. – С. 69-79. – Рез.: азерб.

1987

161. Azərbaycan SSR-də demoqrafik inkişafın və əhəlinin məşğulluq quruluşunun dəyişilməsi meylləri // Azərbaycan SSR EA Xəbərləri, İqtisadiyyat seriyası. - 1987. № 3. – S. 3-17. – Xülasə rus.
162. Вопросы совершенствования структуры занятости в условиях интенсивного демографического развития // Всесоюз. науч. – практ. конф. Демографические аспекты ускорения социально-экономического развития. – Баку, 1987. – С. 27-31.
163. Комплексное развитие народного хозяйства и использование труда молодежи в горных районах Азербайджанской ССР (Социологические исследования: Опыт, проблемы, перспективы. Социальные проблемы сельской молодежи) Тезисы постоянно действующего семинара-совещания социологов. – Баку: АЗНИИНТИ, 1987. – С.11-12 – Совместно с К.А.Гасановым.
164. Проблемы обеспечения рациональной занятости в регионе с высокими темпами роста трудовых ресурсов // Всесоюз. науч. – практ. конф. (Тез.докл. и выступ.) – М., 1987. – Т. 5. – С. 119-121.
165. Социально-демографические аспекты обеспечения сбалансированности рабочих мест с трудовыми ресурсами в трудообеспеченном регионе // Демографические аспекты ускорения социально-экономического развития: Тез. докл. всесоюз. науч. конф. Ч.3., г. Харьков, 27-29 октября, 1987 г. – Киев: ИЭ АН УССР, 1987. – С. 17-19.

1988

166. Ailə:Nigah və boşanma // Azərbaycan gəncləri. – 1988. – 11 avqust.
167. Yenidənqurma: İqtisadi islahat yollarında: (“Dəyirmi stol” arxasında müsahibə) // Elm. – 1988. – 4 iyun. – Ə.Mahmudov, A.Ələsgərov, M.Allahverdiyev, Q.Əbdülsəlimzadə, N.Nəbiyev, A.Abdullayev, S.Hüseynovla şərikli.
168. Демографическое развитие и рациональное использование трудовых ресурсов в Азербайджанской ССР // Матер. науч. конф. «Формирование и развитие народнохозяйственного комплекса». – Баку: АГУ, 1988. – С. 15-22.
169. Современные тенденции демографического развития села в Азербайджанской ССР // Социально-экономические проблемы развития Азербайджанского села: (Материалы конференции). – Баку: Элм, 1988. – С. 44-51.
170. Рациональная занятость населения в регионе // Вопросы экономики. - 1988. - № 6. – С. 104-113.

1989

171. Əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsinin regional problemləri // “Sosialist istehsal münasibətlərinin təkmilləşdirilməsinin regional aspekti” mövzusunda respublika elmi konfransının tezisləri. – Bakı: Azərb. Dövlət Un-ti Nəşriyyatı, 1989. – S. 13-17
172. Demografik inkişaf: əsas meyillər və problemlər // Azərbaycan kommunisti. – 1989. - № 4. – S. 89-96
173. Demografik vəziyyət və əhalinin məşğulluğu: perspektivlər və problemlər // Azərb. SSR EA Xəbərləri. – 1989. - № 4. – S. 37-49. – Xülasə rus.
174. Əmək ehtiyatları: sosial-iqtisadi aspektlər // Elm. – 1989. – 11 fevral.
175. Nəzəriyyə və həyat: Dəyirmi stol // Kjmmunist. – 1989. – 14 noyabr.
176. Демографическое развитие: основные тенденции и проблемы // Коммунист Азербайджана. – 1989. - № 4. – С. 90-97

177. Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР на 1991-2010 гг.: Основные направления народного хозяйства. – Баку, 1989. – 47 с. – Совместно с А.А.Махмудовым, А.А.Надиловым
178. Население и трудовые ресурсы // Комплексная программа научно-технического прогресса СССР на 1991-2010 годы (по пятилетиям). Региональный раздел 4.7. Комплексная программа научно технического прогресса Азербайджанской ССР. – М., 1989. – С. 79-85.
179. Программа развития народонаселения Азербайджанской ССР на 1991-2005 годы. Т.2, 4.2. – Баку, 1989. – С. 50-97.

1990

180. İqtisadi islahatların əsaslı sənədlərinin işlənməsi // SSRİ EA-nın hesabatı. – M., 1990. – S. 115. – SSRİ və Müttəfiq Respublikaların EA-nın İqtisadiyyat İnstitutları ilə şərikli.
181. Qadın əməyi: social-demjgrafik aspektlər // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1990. - № 4. – S. 20-29. – Xülasə rus.
182. Təsərrüfat hesabı və qadın əməyi // Azərbaycan qadını. – 1990. - №2. – S. 6-7.
183. Cəfəkeş qadın, ana // Kommunist. – 1990. – 20 fevral.
184. Demografik inkişaf və əhalinin məşğulluq problemləri // Kommunist. – 1990. – 6 iyul.

1991

185. Bazar iqtisadiyyatı işsizlik doğuracaq. Bəs çarəsi? // Azərbaycan kommunisti. – 1991. - № 4. S. 39-46.
186. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Ayaz Niyazi oğlu Mütəllibov yoldaşa: Xəbərdarlıqla, teleqrafla // Həyat. – 1991. – 6 sentyabr.
187. Azərbaycanda 3,8 milyon yoxsul yaşayır // Şəfəq. – 1991. – iyun

188. Bazar münasibətlərinə keçid : problemlər, mülahizələr (“Dəyirmi stol” arxasında söhbət) // Azərbaycan müəllimi. – 1991. – 7 avqust. – A.Nadirov, M.Bayramov, İ.Aliyev ilə şərikli.
189. Demografiya siyasəti: problemlər və çətinliklər: (Aktual söhbət) // Kommunist. – 1991. – 18 iyul.
190. Hörmətli Prezident! // Həyat. – 1991. – 16 may.
191. İşsizlik və məşğulluq problemləri // Xalq qəzeti. – 1991. – 17 sentyabr.
192. Suverenliyin iqtisadi müstəqillikdən keçən yolu: (Müsahibə) // Həyat. – 1991. – 23 avqust.
193. Ümidi qırmayın! // Bakı. – 1991. – 10 iyun. – A.Babayev, A.Əliyev, E.Məmmədov, N.Mustafayev, H.Allahverdiyev, M.Rəsulovla şərikli.
194. Не погубит надежду! // Баку. – 1991. – 10 июня. – Совместно с А.Бабаевым, А.Алиевым, Э.Мамедовым, Х.Аллахвердиевым, М.Расуловым, Г.Намазовым, Э.Гасановым, Г.Касумовым.

1993

195. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini icra edən H.Əliyev yoldaşa // Azərbaycan. – 1993. – 23 sentyabr.
196. Elm siyasətin qurbanı olmamalıdır // İqtisadiyyat. – 1993. – 16 iyul. – S.İbadovla şərikli.
197. İqtisadiyyat elmini öyrənsən, ağası olarsan // Xalq qəzeti. – 1993. – 20 iyun. – S.İbadovla şərikli.

1994

198. Azərbaycan əhalisinin dinamikası və quruluşu // Bazar münasibətlərinə keçid və Azərbaycan iqtisadi inkişafını problemləri. – Bakı, 1994. – S. 187-198.
199. Azərbaycan Respublikasının əhalisi və sosial-demoqrafiya siyasəti: Azərbaycan əhalisinin dinamikası və quruluşu // Bazar münasibətlərinə keçid və Azərbaycanın iqtisadi inkişafının bəzi problemləri. – Bakı: Elm, 1994. – S. 187-198.

200. Demografik vəziyyət və milli məsələnin həllində onun nəzərə alınma problemləri // Azərbaycan Respublikasının milli siyasəti: Problemlər, perspektivlər. Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları, 19-20 aprel 1994-cü il. – Bakı: Azərbaycan, 1994. – S.50-54.
201. Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində Azərbaycanda demografik inkişafın və məşğulluğun dəyişilməsi meylləri, problemləri // Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər. – Bakı: Elm, 1994. – S. 8-10.
202. Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində Azərbaycan Respublikası sənaye sahələrində iş qüvvəsindən istifadə // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1994. - № 1-4. – S. 69-74. – Xülasə rus.
203. Cəsur döyüşçü, yorulmaz tədqiqatçı: R.Zeynalov // Sərhəd. – 1994. – 4 may.
204. Cəsur təyyarəçi, həm də elm fədaisi: R.Zeynalov // Respublika. – 1994. – 19 aprel.
205. Xoşbəxt o adamdır ki, ...: (General A.Abbasov haqında) // Naxçıvan. – 1994. – 23 fevral. – A.Hacıyevlə şərikli.
206. Təyyarəçi alimin yubileyi: R.Zeynalov // Azərbaycan ordusu. – 1994. – 4 may.
207. Словарь экономических терминов // АНАзерб. ССР. Ин-т экономики. – Баку: Елм, 1994. – 375 с. – Совместно с А.-А.Надировым, А.К.Алескеровым, Ф.Б.Абдуевым.

1995

208. Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri: “Nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər” mövzusunda həsr edilmiş respublika elmi konfransının tövsiyələri. – Bakı, 1995. – 13 s. – Z.Ə.Səmədzadə, A.K.Ələsgərovla şərikli.
209. Əmək bazarı, işsizlik və məşğulluq problemləri // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1995. - № 1-4. S. 38-42.

1996

210. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində Azərbaycanda məşğulluq və işsizlik problemləri // “Bazar münasibətləri şəraitində biznesin sosial-iqtisadi problemləri” mövzusunda elmi-nəzəri konfransın materialları. – Bfki: Sabah, 1996. – S. 10-12.
211. Azərbaycan Respublikası: əhalinin dinamikası və quruluşu // Reform Autumi (Washington). - 1996 – year 2. -№ 3-6. S. 65-66.
212. Bazar iqtisadiyyatına keçid şəraitində əmək ehtiyatlarının təkrar istehsalı və iş qüvvəsindən istifadənin təkmilləşdirilməsi yolları // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1996. - № 1-4. – S. 72-84. – Xülasə rus.
213. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, Milli Məclisin deputatı C.Əliyev cənablarına açıq məktub // Ana vətən – 1996. – 23 fevral.

1997

214. Azərbaycanda əhalinin inkişafı və məşğulluq // İqtisadi nəzəriyyə: Dərs vəsaiti. II hissə / S.İbadovun ümumi red. İlə. – Bakı: Bakı Dövlət Un-ti nəşriyyatı, 1997. – S. 166-167.
215. Demografik inkişafın, məşğulluq və işsizliyin mövcud reallıqları, proqnozları və həll edilməsi yolları // Azərbaycan XXI əsrin astanasında: Respublika elmi-praktiki konfransının materialları. – Bakı, 1997. – S. 325-328.
216. Müasir şəraitdə Azərbaycanda demoqrafiya və məşğulluq siyasətinin formalaşması problemləri // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1997. - № 1-4. – S.30-45.
217. Azərbaycan elminin inkişafında yeni mərhələ: (H.Ə.Əli-yev və həsr edilmiş silsilə məqalələr) // Respublika. – 1997. – (oktyabr; 11 oktyabr; 12 oktyabr.
218. Dünya şöhrətli alimin uğurları: C.Ə.Əliyev // Respublika. – 1997. – 22 noyabr.
219. Erməni millətçilərinin Dağlıq Qarabağda yeni fit-nə-karlığına yol vermək olmaz! // Respublika. – 1997. – 27 avqust.
220. Əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməlidir // Azərbaycan. – 1997. – 25 may.

221. Heydər Əliyevin iqtisadi siyasəti qalib gəlir: iqtisadi yüksəlişin zirvəsinə doğru atılan ilk cəsarətli addımlar // Respublika. – 1977. – 8 avqust.

222. Очередная авантюра армянских националистов в Нагорном Карабахе // Бакин. рабочий. – 1997. – 2 сентября.

223. Проблемы формирования демографической политики и занятости населения в Азербайджане в современных условиях // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. Экономики. – 1997. - № 1-4. – С. 30-45.

1998

224. Akademik Əhməd Mahmudovun əsərlərində əmək və məşgulluq problemləri; Demografiya siyasəti və Azərbaycanında onun əsas istiqamətləri // Akademik Əhməd Mahmudovun 75 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransın materialları, 23 may-3 iyun 1998-ci il. - Bakı: AREA İİİ, 1998. – S. 67-73; S. 259-261.

225. Azərbaycanda demoqrafik inkişaf və məşgulluq problemi: Əmək bazarının formalaşması // Azərbaycan iqtisadiyyatı / İ.H.Aliyevin və S.A.İbadovun rəhbərliyi və elmi red. ilə. – Bakı: Ağrıdağ, 1998. – S. 199-216.

226. Azərbaycanda demografiya və məşgulluq siyasəti: 70-80-ci illərin həqiqətləri, müasir dövrün reallıqları və problemləri // Müstəqil Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadi inkişaf problemlərinə həsr edilmiş elmi-nəzəri konfransın tezisləri. – Bakı: Bakı Biznes Un-ti, 1998. – 216s.

227. Müasir mərhələdə Azərbaycanda kəskinləşən əhali sakinliyi problemi və demoqrafik siyasətin əsas istiqamətləri // “Azərbaycanda bazar münasibətlərinə keçid şəraitində sosial islahatlar” respublika elmi-praktiki konfransının materialları. – Bakı, 1998. – S. 66-76.

228. Naxçıvan muxtar Respublikasında demoqrafik inkişafın və demografiya siyasətinin bəzi aktual problemləri // Naxçıvan MR-ın iqtisadiyyatı XX əsrin astanasında: Elmi-nəzəri konfransın tezisləri. – Bakı: Ağrıdağ, 1998. – S. 12-16.

229. Müasir mərhələdə Azərbaycanda demoqrafik vəziyyətin xüsusiyyətləri və dəyişilməsi meylləri: Əsas problemlər və mülahizələr // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1998. - № 4. – S. 29-46. – Xülasə rus.
230. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əliyevin “Dünyada ilin adamı” fəxri ada layiq görülməsi münasibətilə təbrik məktubu // Respublika. – 1998. – 9 yanvar.
231. Görkəmli iqtisadçı alim: A.Ələsgərov // Respublika. – 1998. – 27 may; Elm. – 1998. 19-20 iyul. – Ə.Nuriyevlə şərikli.
232. Xalq öz Prezidenti ilə fəxr edir // Respublika. – 1998. – 9 - yanvar.
233. Türk dünyasının müdrik ağsaqqalı: (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti heydər Əliyevin anadan olmasının 75 –ci il dönümü münasibətilə Ş.Muradovun təbrik məktubu) // Respublika. – 1998. – 12 may.

1999

234. İşsizlik, onun formaları, yaranma səbəbləri və aradan qaldırılması yolları // Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 1999. – Bur. IV. – S. 17-26 – F.Muradova, S.Cəfərov, Gültəkin Erenlə şərikli.
235. Məşğulluq siyasəti və müasir mərhələdə onun təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə dair bəzi mülahizələr // Sosial iqtisadi inkişaf və demoqrafik proseslər: Respublika elmi-praktiki konfransının materialları. – Bakı, 1999. – S.19-29.
236. Müasir şəraitdə dövlətin demoqrafiya siyasəti: məqsəd və vəzifələri // Sosial islahatlar və cəmiyyət: Respublika elmi-praktiki konfransının materialları. – Bakı, 1999. – S. 33-35.
237. Müasir mərhələdə Azərbaycanda demoqrafik vəziyyətin xüsusiyyətləri və dəyişilməsi meylləri: əsas problemlər və mülahizələr: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 1999. – Bur. I. – S. 3-32.- Gültəkin Erenlə şərikli.

238. Elm və təhsilin inkişafına həsr edilmiş alim ömrü: A.A.-Nadirov // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1999. - № 1-4. – S. 270-275. – Ə.X.Nuriyevlə şərikli.
239. XX əsrin II yarısında Azərbaycan iqtisadi fikrinin tarixindən: Mədət Musatafa oğlu Allahverdiyev // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1999. - № 1-4. – S. 225-244. – Xülasə rus. – X.Ş.Kərimola şərikli.
240. Azərbaycan İqtisadiyyatı: (Azərbaycan iqtisadiyyatı haqqında ilk dərslik) Respublika. – 1999. – 12 fevral.
241. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının inkişafında Heydər Əliyev mərhələsi // Elm. – 1999. – 13, 27 avqust; 7 sentyabr.
242. Azərbaycanın demoqrafik vəziyyəti Əsas meyillər və problemlər // Elm. – 1999. – 22 aprel.
243. Demoqrafiya siyasəti: problemlər və mülahizələr // Respublika – 1999. – 13 fevral.
244. Dəyərli tədqiqatçı, görkəmli alim: Mədət Allahverdiyev – 70 // İqtisadiyyat. – 1999. – 16-23 dekabr. – Z.Səmədzadə, İ.-Qarayevlə şərikli.
245. Görkəmli iqtisadçı alim: A.A.Nadirov // Respublika. – 1999. – 13 mart. – F.Maqsudovla şərikli.
246. Mədət Mustafa oğlu Allahverdiyev (1929-1992) // Elm. – 1999. – 29 dekabr. – X.Kərimovla şərikli.
247. Naxçıvan MR-75. Naxçıvan Muxtar Respublika əhalisinin dinamikası və quruluşu // Elm. – 1999. – 15; 28 oktyabr.
248. Naxçıvan Muxtar Respublikasının demoqrafik potensialı // Azərb. EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1999. - № 1-4 – S. 19-24.
249. Naxçıvan Muxtar Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu: əsas meyillər və dəyişikliklər // Respublika. – 1999. – 3 sentyabr.
250. “Respublika” qəzetinin redaksiyasına (Azərbaycanın rusiyadkı səfiri Ramiz Rzayev haqqında məktub) // Respublika. – 1999. – 12 sentyabr.

251. Səmərəli demoqrafik siyasət nə üçündür?: (Müsahibə) // İqtisadiyyat. – 1999. – 3-10 aprel.

252. Демографическая ситуация в Азербайджане на пороге третьего тысячелетия // Изв. АН Азерб. ССР. Сер. Экономика. – 1999. - № 1 – 4. – С. – 9-18. – Рез.: азерб.

2000

253. Azərbaycan Respublikasının demoqrafik potensialı // Azərbaycan və azərbaycanlılar. – Bakı: Elm, 2000. – 92-100.

254. Bazar mexanizmi sistemində əmək bazarının öyrənilməsinin bəzi nəzəri-metodoloji əsasları haqqında // Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri. – Bakı: Elm, 2000. – Bur. 6. – S. 3-15.

255. Keçid iqtisadiyyatı şəraitində məşğulluq sahəsində gender problemi və qadın məşğulluğunun bəzi məsələləri // Müasir mərhələdə Azərbaycanda sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2000. – Bur.7. – S.3-26.

256. Məşğulluq siyasəti və müasir mərhələdə onun təkmilləşdirilməsinin əsas istiqamətləri // “Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişaf problemləri” konfransının materialları. – Naxçıvan: NDU, “Qeyrət” nəşriyyatı, 2000. – S. 7-13.

257. Ziyad Səmədzadə - 60 // AMEA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. 2000. - № 3-4. – S. 157-168.

258. Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu: Əsas meyllər və problemlər // Respublika. – 2000. – 26 iyul.

259. Böyük nüfuz sahibi – prof. M.M.Allahverdiyev // Vışka. – 2000. – 14 yanvar. – Z.Səmədzadə ilə şərikli.

260. Xoşqədam yeni il // Respublika. – 2000. – 31 dekabr.

261. Демографическая ситуация и социальная политика в Азербайджанской Республике // Изв. АН Азербайджана. Сер. Экономика. – 2000. - № 1-2. – С 38-56. – Рез.: азерб. – Совместно с Р.Ш.Мурадовым, А.К.Гезаловой.

262. Демографическое развитие Азербайджана на пороге XXI века: Основные тенденции и проблемы // Общество и экономика. – 2000. - № 5 -6. –С.88-98.

263. Образовательный потенциал и демографические процессы // Международный конгресс «Наука и образование на пороге III тысячелетия». Минск, 3. 10-6.10, 2000. Тез. Докл.: В 2-х кн., Кн. 1. – Минск, 2000. – С. 264-265; Кн. 2. –С. 253-254. – Совместно с А.К.Гезаловой.

264. Проблемы демографического развития и занятости населения в Азербайджане // Изв. НАНА. Сер. Экономики. – 2000. - № 3-4 – С.40-54.

2001

265. Azərbaycanın demoqrafik inkişafı XXI əsrin astanasında: Əsas meyllər və problemlər, sosioloji tədqiqatlar. Əhali və məşğulluq (dəyirmi masa arxasında söhbət). – ABŞ: Nyu-York, 2001. – S.34-43. – (ingilis dilində).

266. Dövlət müstəqilliyimizin 10-cu ildönümü: Azərbaycan Respublikası Statistika Komitəsində dəyirmi masa, 9 oktyabr 2001-ci il. – Bakı: AR DSK, 2001. – S. 9-15.

267. Qayğıkeş insan, sadə, mərd və təvazökar görkəmli alim // Aqil Əlirza oğlu Əliyev. – Bakı, 2001. – S.67-69.

268. Yeni iqtisadi münasibətlərə keçid şəraitində əhali sakinliyi və məşğulluq problemləri // “Müstəqil Azərbaycan Respublikası üçüncü minilliyin birinci yüzilliyində” mövzusunda elmi-praktiki konfransın tezisləri, 26 may 2001- ci il. – Bakı: Biznes Universiteti, 2001. – S. 19-24.

269. Azərbaycan Respublikasının demoqrafik inkişaf konsepsiyası // Beynəlxalq həyat: (Elmi, ictimai-siyasi jurnal). – 2001. - № 2. – S. 10-15.

270. Azərbaycanda insan potensialının inkişafı və onun nizamlanması istiqamətləri // AMEA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 2001. - № 1-2. –S.3-32.

271. Azərbaycanın əmək potensialı və ondan istifadənin sosial-iqtisadi strategiyası // AMEA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 2001.- № 3-4. – S. 3-24.
272. Müstəqilliyimizin və milli mədəniyyətimizin qaranlıq // Dirçəliş-XXI əsr. – 2001. - № 10 (44). – S.119-129; Azərbaycan. – 2001. – 5 oktyabr.
273. Aqil Əliyev – 75 // Ziyalı. – 2001. – 10 dekabr.
274. Azərbaycan iqtisadiyyatı müstəqillik illərində: Əsas dəyişikliklər, inkişaf meyilləri və problemləri // Respublika. – 2001. – 12 oktyabr.
275. Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyasının sədri, cənab akademik Azad Xəlil oğlu Mirzəcanzadəyə açıq məktub // Elm. – 2001. – 14 mart.
276. Azərbaycanda iqtisadi siyasətin bəhrələri: 1970-1980-ci illərin və yaxın keçmişin həqiqətləri: Müstəqillik dövründə reallıqlar və iqtisadi yüksəlişə doğru inamlı addımlar // Respublika 2001.- 9 may.
277. Görkəmli iqtisadçı alim: A.Ə.Əliyev // Xalq qəzeti. – 2001. – 7 dekabr.
278. Görkəmli iqtisadçı alim: B.Axundov // Respublika. – 2001. – 28 yanvar. – X.Kərimovla şərikli.
279. Heydər Əliyev təcrübəsinə söykənən iqtisadiyyat // Naxçıvan. – 2001. – 29 iyun.
280. İqtisad elminin görkəmli xadimi: Ə.Qasımov // Respublika. – 2001. – 22 dekabr.
281. Müstəqillik illərində iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın postsovet məkanında öncüllər sırasına çıxması ilə nəticələnmişdir: (Müsahibə) // Azərbaycan. – 2001. – 17 oktyabr.
282. Демографический потенциал Нахичиванской Автономной Республики // Азербайджан и азербайджанцы. – 2001. - № 11-12.
283. Распад СССР: 10 лет спустя. Пленар. Заседание. Москва, 21-22 июня 2001 г.: Секция «Регионализм, дезинтеграция и федеративные процессы». – М., 2001. – С. 86-87.

2002

284. Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici investisiya qoyuluşu və məşğulluq problemləri // Azərbaycan problemləri yüksəliş yolunda: (Məqalələr toplusu). – Bakı, 2002. – Bur. 10. – S. 5-28. – İ.Xanlarovla şərikli.
285. Müstəqilliyimizin və milli məənəviyyatımızın qaranlı // “Azərbaycan müstəqillik yollarında” mövzusunda elmi-nəzəri konfransın materialları: (tarixi həqiqətlər, faktlar və reallıqlar). Bakı, 2 may 2002-ci il. – Bakı: BDU, 2002. – S.279-300.
286. Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici investisiya qoyuluşu və məşğulluq problemləri // AMEA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 2002. - № 1. – S.3-23- G.Erenlə şərikli.
287. Dünya biologiya elminin korifeyi (akad. C.Ə.Əliyevin 75 illiyi münasibətilə) // XXI əsr-Lider (xüsusi buraxılış). – 2002. - №6 . – S. 27-31.
288. Şərəfli ömür: B.E.Əbdürəhmanov // AMEA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 2002. №1 – S.243-246. – N.Ə. Nəbiyev və K.P.Piriyevlə şərikli.
289. Azərbaycanda iqtisadi siyasətin bəhrələri: 1970-1980-ci illərin və yaxın keçmişin həqiqətləri: Müstəqillik dövründə reallıqlar və iqtisadi yüksəlişə doğru inamlı addımlar // Respublika. – 2002. – 9 may.
290. Akademikin yeni kitabı // Azərbaycan. – 2002. – 30 may. – X.Kərimovla şərikli.
291. Elmi həqiqətin təntənəsi // Respublika. – 2002. – 2 iyul.
292. Milli Elmlər Akademiyasında tədqiqat işləri davam etdirilir // Respublika. – 2002. – 12 iyul.
293. Türk dünyasının müdrik ağsaqqalı: (Ulu öndərimiz H. Əliyevin doğum gününə həsr edilmişdir) // Elm (xüsusi buraxılış). – 2002. – 18 may.
294. Проблемы занятости в Азербайджане в условиях глобализации // «Azərbaycan iqtisadiyyatının strateji problemləri» Rtspublika elmi-praktiki konfransın məruzələrinin tezisləri. Bakı, 14-15 mart 2002-ci il. – Bakı, 2002. – S.407-411.

295. Проблемы занятости и безработица в условиях глобализации // İqtisadiyyat və audit. – 2002. - № 7. – S.7-21.

2003

296. Akademik Əhməd Mahmudovun 80 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiyada AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun çıxışı // Akademik Əhməd Mahmudov: Görkəmli alim və ictimai xadim, akademik Əhməd Əkbər oğlu Mahmudovun əziz və unudulmaz xatirəsinə həsr olunur. – Bakı, 2003. – S. 11-14.

297. Azərbaycanda elmin inkişafının Heydər Əliyev mərhələsi. – Bakı: Elm, 2003. – S. 235-249.

298. Azərbaycanda elmin inkişafında Heydər Əliyevin xidmətləri // Heydər Əliyev iqtisadi idarəetmə məktəbi. (Kitab Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab Heydər Əliyevin 80 illiyinə iltihaf olunur). – Bakı: ADİU, 2003. – Bur.2. – S. 126-143.

299. Heydər Əliyev və Azərbaycanın demoqrafik inkişaf konsepsiyası // Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr edilmiş elmi-praktiki konfransın materialları. – Bakı: ADİU, 2003. – S. 117-118.

300. İqtisadi qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın nəzəri təhlili. – Bakı, 2003. – Bur. I. – S.20-39.

301. Qloballaşma şəraitində aqrar iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin bəzi məsələləri // Yeni Geostrateji münasibətlərdə Cənubi Qafqaz Regionunun yeri: Beynəlxalq elmi konfrans (İşçi materiallar). – Bakı, 2003. – S. 170-176.

Konfrans Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr olunur.

302. Müasir dünyada və Azərbaycanda gedən demoqrafik dəyişikliklər: Əsas meyllər və problemlər // Müasir mərhələdə Azərbaycanda demoqrafik inkişafın, məşğulluq və işsizliyin sosial-iqtisadi problemləri: Elmi-praktiki konfransın materialları.. – Bakı, 2003. – S.6-13.

303. Yeni geostrateji münasibətlərdə Cənubi Qafqaz regionunun yeri // Azərbaycanda qloballaşma şəraitində məşğulluq problemi:

Beynəlxalq elmi konfransın işçi materialları. Bakı, 22-23 may, 2003-cü il. – Bakı, 2003. – S. 196-204.

Konfrans Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr olunur.

304. Heydər Əliyev dövlət müstəqiliyimizin və iqtisadi yüksəlişimizin memarıdır // Azərbaycanın Vergi Xəbərləri. – 2003. - №6. – S.65-77; Xalq qəzeti. – 2003. – 26, 27 dekabr.

305. Heydər Əliyev və Azərbaycan iqtisadiyyatı dinamik inkişaf yollarında // AMEA Xəbərləri: Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2003. - №1. – S.3-11.

306. Işıqlı gələcəyimizin təminatçısı (İ.H.Əliyevə həsr edilib) // Müdriklik zirvəsi. – 2003. - № 3. – S. 30-31.

307. Cahana sığmayan böyük mütəfəkkir alim (akad. C.Ə. Əliyevin 75 illiyi münasibətilə) // Elm. – 2003. – 30 iyun.

308. Görkəmli alim, unudulmaz insan: Ə.Mahmudov // Xalq qəzeti. – 2003. – 5 iyun

309. Görkəmli iqtisadçı: A.Ələsgərov // Respublika. – 2003. – 27 may.

310. Heydər Əliyev dövlət müstəqilliyimizin və iqtisadi yüksəlişimizin memarıdır: (Silsilə məqalələr) // Xalq qəzeti. – 2003. – 26-27 dekabr.

311. Heydər Əliyev və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafı // Xalq qəzeti. – 2003. – 13 iyun.

312. Xalq ona inanır (İ.H.Əliyevə həsr edilib) // Respublika. – 2003. – 5 avqust.

313. İqtisadiyyatın inkişafı elmi araşdırmalardan başlanır // Həqiqətlər və faktlar. – 2003. – 19 aprel.

314. Muxalifətin üzdənirəq əməlləri demokratiyaya zərərdir // Respublika. – 2003. – 27 iyul.

315. Şərəfli ömür: hüzn və milli birlik günü (Ulu öndərimiz H.-Ə.Əliyevə həsr edilib) // diplomat (xüsusi buraxılış). – 2003. – dekabr.

316. Ölkə iqtisadiyyatı yüksəliş yollarında // Respublika. – 2003. – 11 may.

317. Ziyalı sözü (Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçilməsi münasibətilə cənab İlham Əliyevə təbrik məktubu) // Respublika. – 2003. – 21 oktyabr.

2004

318. Müasir dünyada və Azərbaycanda gedən demoqrafik dəyişikliklər: Əsas meyillər və problemlər // Ümumilli əbədi liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə və 28 may – Respublika gününə həsr olunmuş “Dünyada yeni inkişaf meyilləri istiqamətində türk dünyası, Azərbaycan və türkiyə” Beynəlxalq elmi-praktiki simpoziumun materialları. – Bakı, 2004. – S.10.

319. Gənclərin və pensiyaçıların məşğulluq problemləri // AMEA Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2004. - №1. – S.3-18.

320. Heydər Əliyev Azərbaycan elminin hamisi və böyük mütəfəkkiri idi // xalq nəzarəti (Beynəlxalq ictimai-siyasi hüquq jurnalı). – 2004. - №6. – S.9-10.

321. Heydər Əliyev və onun qurduğu Azərbaycan: Heydər Əliyev dövlət müstəqilliyimizin və iqtisadi yüksəlişimizin memarıdır // İqtisadiyyat və audit. – 2004. - № 2 (44). – S. 2-12.

322. Şərəfli həyat və böyük elmi yaradıcılıq yolu: A.A.Nadirov // İqtisadiyyat və audit: Aylıq elmi-praktiki jurnal. – 2004. - №5 (47) – S.20-25. – Ə.M.Abbasov, Ə.X.Nuriyevlə şərikli.

323. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-ailələri Cənab İlham Əliyevə // Xalq qəzeti. – 2004. – 17 fevral; Azərbaycan. – 2004. – 17 fevral; Respublika 2004. – 17 fevral. – R.Əfəndiyev, M.İ.Əliyev, T.A.Əliyev, A.A.Əlizadə, A.C. Hacıyev, V.C.Hacıyev, Ç.O.Qacar, A.A.Nadirov, T.M.Nağıyev, A.M.Paşayev, M.İ.Rüstəmov, K.İ.Sadıxov, N.M.Seyidov, H.F.Sultanov, M.H.Şaxtaxtinski, A.A.Əfəndiyev, O.Ə.Əfəndiyev, B.M.Əsgərov, F.C.Məmmədova, F.İ.Səmədovla şərikli.

324. Heydər Əliyev Azərbaycan elminin hamisi və böyük mütəfəkkiridir: (Silsilə məqalələr) // Xalq qəzeti. – 2004. – 5 may.

325. Hər ailədə üç uşaq olmalıdır // Paritet. – 2004. – 23-24 dekabr.

326. Zəngin həyat və yaradıcılıq yolu: (akad. A.A.Nadirov haqqında) // Respublika. – 2004. – 12 mart. – Ə.Abbasov, Ə.-Nuriyevlə şərikli.

2005

327. İnstitutun fəaliyyəti barədə məcmuə // AMEA-nın 60 illik yubileyinə həsr edilmiş “Azərbaycan Milli elmlər Akademiyasında iqtisad elminin inkişaf tarixi haqqında (1945-2005-ci illər)”. – Bakı: Elm, 2005. – 72s. – (Azərbaycan, rus və ingilis dillərində).

328. AMEA-nın 60 illik yubileyinə həsr edilmiş “Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında iqtisad elmini inkişaf tarixindən (1945-2005-ci illər)” // AMEA Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2005. - №1. – S. 5-15.

329. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun 2004-cü ildə elmi-təşkilatçılıq fəaliyyəti haqqında hesabat // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2005. - №1. – S. 291-337.

330. Azadlıq carçısı: (i.e.n. B.Rüstəmbəyin 72 illik yubileyi münasibətilə) // Körpü: (İctimai-siyasi, mədəniyyət qəzeti). – 2005. – 17 noyabr.

331. Gələcəyi demoqrafik inkişaf konsepsiyasız təsəvvür etmək qeyri-mümkündür // Azərtayms. – 2005. – 24 fevral.

332. Heydər Əliyev böyük mütəfəkkir və Azərbaycan elminin hamisi idi // Dahi. – 2005. – 27 fevral.

333. İbrətəməz yolu: (t.e.d., prof. Həqiqət Aslanovun 75 illik yubileyi münasibətilə) // Azərbaycan müəllimi. – 2005. – 23 sentyabr.

334. İqtisadiyyat İnstitutu baş elmi mərkəz hesab olunur // Azərtayms. – 2005. – 26 yanvar.

335. Məşğulluq və işsizlik problemlərinin həlli istiqamətlərində xarici investisiya siyasətinin təkmilləşdirilməsi məsələləri: (Silsilə məqalələr) // Ədalət keşiyində. – 2005. – 22-29 sentyabr.

336. Zəngin həyat və yaradıcılıq yolu // Akademik Asəf Abbasqulu oğlu Nadirov. Biblioqrafiya. – Bakı: Elm, 2005. – S.49-57. – Ə.Abbasov və Ə.Nuriyevlə şərikli. – (Azərb. Və rus dillərində).

337. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin elmi həqiqətlərə söykənən iqtisadi siyasətinin təntənəsi // Elm. – 2005. – 29 dekabr.
338. Социально-экономические и демографические особенности формирования и сегментации рынка труда в Азербайджане // Известия НАНА Сер. Гуманитарных и общественных наук (Экономика). – 2005. - №2. – С. 3-6. – Совместно с Р.С.Эфендиевым.
339. Нам нужен ежегодный умеренный прирост населения // Азербайджанские известия. – 2005. – 13 января.

2006

340. Böyük insan, görkəmli iqtisadçı alim, müdrik el ağsaqqalı: Aqıl Əliyev – 80. – Bakı, 2006. – S. 62-68.
341. Heydər Əliyevin elmi həqiqətlərə söykənən iqtisadi inkişaf strategiyasının təntənəsi // Heydər Əliyev irsi. Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyası. – Bakı: Azərnaşr, 2006. – S. 441-452.
342. Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası və yeni mərhələdə onun həyata keçirilməsində İlham Əliyev fenomeni // Ümumilli Lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr olunan “Azərbaycan iqtisadiyyatı yeni inkişaf mərhələsində: uğurlar, problemlər, təkliflər”: Elmi-praktiki konfransın materialları. – Bakı: Elm, 2006. – S.3-23.
343. İnsan resursları və bazar mexanizmləri sistemində onların səmərəli idarə edilməsi məsələləri // A.Ə.Əliyevin 80 illiyinə həsr olunmuş elmi sessiyanın materialları. – Bakı: CBS, 2006. – S. 21-26.
344. Uğurlu iqtisadi inkişaf strategiyasının təntənəsi // Arena (Xüsusi buraxılış. Uğurlu – 2006-cı il). – Bakı, 2006. – S. 55-59.
345. Vergi nəzarətinin təkmilləşdirilməsinin başlıca problemləri. Sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsində maliyyə nəzarətinin rolu: Beynəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları. – Bakı, 2006. – S. 102-106. – T.Paşa ilə şərikli.
346. Azərbaycan respublikası Auiditorlar palatasının sədri “İqtisadiyyat və audit” jurnalının baş redaktoru, i.e.d., V. Novruzova Auditorlar palatasının 10 illiyi münasibəti ilə təbrik məktubu //

İqtisadiyyat və Audit: (Aylıq elmi praktik jurnal). – 2006. - № 4. – S. 18.

347. H.Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyasının sosial-iqtisadi nəticələri // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2006. - № 2. – S. 3-17.

348. İşsizlik nəzəriyyələri və dövlət tənzimlənməsində ondan istifadə mexanizmləri: (Azərbaycan Respublikasının materialları əsasında) // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası. (İqtisadiyyat). – 2006. - №1. – S.3-23. – R.Ş Muradov və F.Ş.Cəfərova ilə şərikli.

349. XX əsrin II yarısında Azərbaycanda nəzəri iqtisad elminin və iqtisadi fikrin inkişafı tarixindən: Prof. Teymur Süleyman oğlu Vəliyev (1926-2002) // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2006. - №1. – S.53-67. – X.Kərimovla şərikli.

350. Qloballaşma şəraitində elmin inkişafının zəruriliyini şərtləndirən amillər // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2006. - №3-4. – S. 3-12. – A.Muradovla şərikli.

351. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət və onun nizamlanması // Xalq qəzeti. – 2006. – 17 dekabr.

352. Azərbaycan iqtisad elminin görkəmli nümayəndəsi: (AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. T.S.Vəliyevin 80 illiyinə həsr edilmişdir) // Elm. – 2006. – 31 yanvar. – X.Kərimovla şərikli.

353. Dövlət proqramları çərçivəsində tədqiqatlar davam edir: (S.-Paşayeva ilə müsahibə) // Elm. – 2006. – 31 mart.

354. Heydər Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyasının təntənəsi: (Silsilə məqalələr) // Xalq qəzeti. – 2006. – 4-5 may; Respublika. – 2006. – 12 dekabr.

355. İbrətəmiz həyat yolu // Azərbaycan müəllimi. – 2006. – 4-5 may; Respublika. – 2006. – 12 dekabr.

İbrətəmiz həyat yolu // Azərbaycan müəllimi. – 2006. – 13 yanvar. – İ.Məmmədovla şərikli.

356. Müasir iqtisadiyyatımızın istedadlı tədqiqatçısı // Xalq qəzeti. – 2006. – 14 dekabr. – A.Musayev, Ə.Nuriyevlə şərikli.
357. Zəhmətkeş alim, böyük ziyalı: (AMEA müxbir üzvü, i.e.-d., prof. T.S.Vəliyevin 80 illiyinə həsr edilib) // Xalq qəzeti. – 2006. – 8 yanvar. – X.Kərimovla şərikli.
358. Социально –ориентированная модель экономического развития и человеческий потенциал // Белорусская модель социально-экономического устойчивого инновационного развития: формирование и пути реализации. Сб. матер.: Междунар. науч. –практ. конф., 19-22 апреля 2006 г., г. Минск (к 75-летию Ин-та экон. НАН Белоруссии). – Минск: Право и экономика, 2006. – С. 22-23. – Совместно с А.Г.Гезаловой.

2007

359. Azərbaycanın iqtisadi rayonlarında turizmin inkişafı və məşğulluğun təminatı problemləri // Ümid Çırağı: Müstəqil ictimai-siyasi, elmi-kütləvi jurnal. Avqust-sentyabr 2007-ci il. – Bakı, 2007. – S.H.Abbasova ilə şərikli.
360. Elmin iqtisadiyyatı // Azərbaycanın Milli Ensiklopediyası. – Bakı, 2007. – S.487. – A.Muradovla birlikdə.
361. Əhali // Azərbaycanın Milli Ensiklopediyası. – Bakı, 2007. – S.86-99.
362. Əmək potensialı və əmək bazarı // Azərbaycanın Milli Ensiklopediyası. – Bakı, 2007. – S. 397-398. – C.B.Quliyevlə şərikli.
363. İqtisad elmi // Azərbaycanın Milli Ensiklopediyası. – Bakı, 2007. – S.646-647. – X.kərimovla şərikli.
364. Milli iqtisadiyyat: məzunu və müstəqil mövcudluğunun zəruri şərtləri // Milli iqtisadiyyatın problemləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2007. – Bur. 2. – S3-20. – S.A.İbadovla şərikli.
365. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət və onun inkişaf konsepsiyası haqqında // Arena: (Analitik informasiya jurnalı). – 2007. - №2. – S.28-32.
366. Azərbaycanda turizmin inkişafı və məşğulluğun təminatı problemlərinin həlli // AMEA-nın Xəbərləri.Humanitar və ictimai

- elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2007. - №2. – 3-19. – S.H.-Abbasova ilə şərikli.
367. Heydər Əliyevin elmi əsaslara söykənən iqtisadi inkişaf strategiyası: (Silsilə məqalələr) // Xalq qəzeti. – 2007. – 12-15 may.
368. XX əsr Azərbaycan iqtisadi tarix elminin görkəmli nümayəndəsi Akademik Əlisöhbət Sumbat oğlu Sumbatzadə (1907-1992) // Respublika. – 2007. – 20 aprel. – X.Kərimovla şərikli.
369. Görkəmli iqtisadçı alim, ziyalı və müdrik insan (akad. Ə.-Ə.Mahmudov) // Respublika. – 2007. – 22 may.
370. 2006-cı ildə AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun elmi-tədqiqat və elmi-təşkilati fəaliyyəti haqqında // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2007. - № 1. – S.3-13. – X.Ş.Kərimovla şərikli.
371. XX əsr Azərbaycan iqtisadi tarix elminin görkəmli nümayəndəsi Akademik Əlisöhbət Sumbat oğlu Sumbatzadə (1907-1992) // Elm. – 2007. – 17 may. – X.Kərimovla şərikli.
372. Heydər Əliyevin elmi əsaslara söykənən iqtisadi inkişaf strategiyası bu gün də uğurla davam etdirirlər. Milli iqtisadiyyatın problemləri // Elm. – 2007. – 18 yanvar.
373. XX əsr Azərbaycan iqtisadi tarix elminin korifeyi // Respublika. – 2007. – 20 aprel. – X.Ş.Kərimovla şərikli.
374. Səmərəli məşğulluğun təmin edilməsi yoxsulluğun azaldılmasının mühüm şərtidir // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2007. - №4. – P.-S.Həsənovla şərikli.
375. Макроэкономическая стабилизация качества экономического роста // Матер. Междунар. Конф. «Новое качество экономического роста: инновации, инвестиции, конкурентоспособность». Г.Минск, 25-26 октября 2007г. – Минск, 2007.
376. Регулирование женский занятости в Азербайджане в рыночных условиях // Материалы науч. конф. «Социально-экономические проблемы формирования трудовых отношений». Г.Омек, апрель 2007г. – Омск, 2007.

377. Regionların kiçik və orta sahibkarlığın inkişafında bələdiyyələrin fəaliyyətinin gücləndirilməsi yolları. Milli iqtisadiyyatın problemləri (məqalələr toplusu). III buraxılış Bakı: Elm, 2007 s 3-10 (A.İsmayılova ilə şərikli)
378. Azərbaycan Respublikasının demoqrafik vəziyyəti: AMEA-nın xəbərləri. İqtisadiyyat elmlər seriyası. Bakı, Elm, 2008 №3 s.3-10
379. Azərbaycan Respublikasının türkdilli ölkələrlə ticarət əlaqələrinin müasir vəziyyəti və gələcək inkişaf istiqamətləri: AMEA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat elmləri seriyası Bakı: Elm, 2008 № 1 3-14
380. 2007-ci ildə Azərbaycan Milli EA İqtisadiyyat İnstitutunun elmi-tədqiqat və elmi-təşkilatı fəaliyyəti haqqında hesabat. AMEA-nın xəbərləri. İqtisadiyyat elmləri seriyası Bakı, 2008 №1 s 254-285
381. Görkəmli iqtisadçı alim və Azərbaycanda aqrar iqtisad elmi məktəbinin yaradıcısı “Elm” qəzeti “24” aprel 2008
382. Ulu Öndər Əliyevin inkişaf strategiyası və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik, keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə keçməsinin təmin edilməsi. Laçın qəzetinin xüsusi buraxılışı 10 may 2008-ci il. S 6-7
383. Görkəmli iqtisadçı alim ziyalı və müdrik insan “Respublika”, “22” may 2008
384. Görkəmli iqtisadçı alim, böyük vətəndaş və müdrik insan (Ak. Ə.Mahmudovun 80 illiyi) “Respublika” qəzeti 20 may 2008
385. Görkəmli iqtisadçı alim və elm fədəisi (müxbir üzvü A.Ələsgərovun 80 illiyi) “Respublika qəzeti 30 may 2008
386. Ulu öndər Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik, keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə keçməsinin təmin edilməsi. “Azad hüquqşünas” 17 may 2008
387. Görkəmli iqtisadçı alim (Ak. Ə.Mahmudovun-85 illiyinə həsr edilmişdir).
- (İ.Aliyevlə şərikli) “Xalq qəzeti” 18 may 2008

388. Heydər Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyası və Azərbaycan iqtisadiyyatının dinamik inkişafı. “Respublika” (silsilə məqalə), “20” və “21” iyun 2008

2009

389. Heydər Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyası bu gündə uğurla həyata keçirilməkdədir. “Respublika” 2009-cu il “30” aprel

390. Heydər Əliyev Azərbaycan elminin hamisi idi. “Respublika”, 12 iyun 2009

391. Демографический анализ развития семьи в Азербайджане. АМЕА-nın xəbərləri İqtisadiyyat elmləri seriyası. Bakı.2009. №2 (şərikli.....)

392. Heydər Əliyevin iqtisadi inkişaf strategiyası bu gün də uğurla həyata keçirilməkdədir. Respublika qəzeti.30 aprel.2009

393. Azərbaycan Respublikası regionlarının 2009-2013-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət proqramı: reallıqlar, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti. 10 iyun, 2009

394. Heydər Əliyev Azərbaycan elminin hamisi idi. Respublika qəzeti.12 iyul, 2009

395. Regionların tarazlı sosial iqtisadi inkişafını təmin edəcək Dövlət Proqramı: reallıqlar, problemlər, vəzifələr. АМЕА Xəbərləri. İqtisadiyyat elmləri seriyası. Bakı, Elm.2009. №1 S 8-13

396. Демографические факторы рождаемости в Азербайджанской Республике. Статьи и тезисы докладов 2-ой междун. Научно-практ. Конференции, часть 2, снх. 75-82, Г.Пятигорск, 2009 (şərikli.....)

397. Muradov Ş.M. Azərbaycanda insan inkişafı və demografik vəziyyətin nizamlanması problemləri. “Modernləşmə və sosial-iqtisadi inkişafın regionla problemləri” mövzusunda beynəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları. Bakı, 2009. S 314-324

2010

398. Azərbaycanlıların deportasiyaya və soyqırırma məruz qalmaları tarixi həqiqətdir. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının məruzələri. 2010. №3 s 125-133

399. Azərbaycan iqtisad elminin bayraqdarı: Elmə həsr edilmiş şərəfli ömür: Azərbaycan iqtisad elminin görkəmli nümayəndəsi, iqtisad elmləri doktoru, professor M.M.Allahverdiyevin anadan olmasının 80 illiyinə həsr olunmuş elmi-nəzəri konfransın materialları Bakı, 2010. S 8-13
400. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 4 fevral 2010-cu il
401. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 5 fevral 2010-cu il
402. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 9 fevral 2010-cu il
403. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 16 fevral 2010-cu il
404. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 18 fevral 2010-cu il
405. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 23 fevral 2010-cu il
406. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Respublika qəzeti 2 mart 2010-cu il
407. Qloballaşan dünyada gedən demoqrafik dəyişikliklər və Azərbaycan həqiqətləri: əsas meyllər, problemlər, vəzifələr. Modernləşmə xətti. Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi tərəqqisinə yeni nailiyyətlər. Büllütən Respublika qəzeti № 3-4. 2010 s 3-42
408. Azərbaycanlıların deportasiyası və soyqırımına məruz qalmaları tarixi həqiqətdir. Respublika qəzeti 24 aprel 2010

409. Azərbaycanlıların deportasiyası və soyqırımı məruz qalmaları tarixi həqiqətdir. AMEA-nın məruzələri. Bakı, 2010. №3. S.125-133

2011

410. Некоторые факторы развития человеческого потенциала. Проблемы современной эконимики: материалы 3-ей международной научно-практической конференции. Новосибирск. Изд.во НГТУ. 2011. (сов. С С.Агаевой)

411. Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi əlaqələrinin inkişafında Türkiyənin rolu. Türk dünyasında “Bilim Kültür, Gelenek” konulu Dokuzuncu Uluslararası “Türk Dünyası Sosial Bilimlər Konqresi”-nin materialları. 15-17 noyabr 2011. İstanbul, 2011. Səh. 214-220. (Rəşad və Rövşən Muradovla şərikli)

412. Heydər Əliyevin ideyalarına söykənən demoqrafiya siyasəti və demoqrafik inkişaf proseslərinin tənzimlənməsi istiqamətləri. Respublika qəzeti 20 avqust 2011-ci il

413. Heydər Əliyevin ideyalarına söykənən demoqrafiya siyasəti və demoqrafik inkişaf proseslərinin tənzimlənməsi istiqamətləri. Respublika qəzeti 21 avqust 2011-ci il

414. Heydər Əliyevin ideyalarına söykənən demoqrafiya siyasəti və demoqrafik inkişaf proseslərinin tənzimlənməsi istiqamətləri. Respublika qəzeti 23 avqust 2011-ci il

415. Heydər Əliyevin ideyalarına söykənən demoqrafiya siyasəti və demoqrafik inkişaf proseslərinin tənzimlənməsi istiqamətləri. Respublika qəzeti 27 avqust 2011-ci il

416. Qloballaşan dünyada ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsində demoqrafik inkişaf amilinin nəzərə alınması prizmasından yanaşılması zərurəti (F.Cəfərova ilə şərikli) “Ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin sosial-iqtisadi problemləri” mövzusunda Beynəlxalq elmi-praktiki konfransın materialları və tezisləri. Bakı, 2011. Səh. 16-18

2012

417. Azərbaycan Respublikasında insan potensialının inkişafı və demoqrafik proseslərin nizamlanması istiqamətləri (R.Muradov və

F.Cəfərova ilə şərikli). Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının məruzələri. Bakı, Elm 2012. №4 səh.91-100

418. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 10 sentyabr 2012-ci il

419. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 11 sentyabr 2012-ci il

420. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 12 sentyabr 2012-ci il

421. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 23 sentyabr 2012-ci il

422. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 25 sentyabr 2012-ci il

423. Azərbaycanda demoqrafik vəziyyət: Formalaşması, inkişaf meylləri, reallıqlar və gələcəyə çağırış. Respublika 27 sentyabr 2012-ci il

2013

424. Azərbaycan iqtisad elminin korifeyi. Respublika 22 may 2013. (Ak Ə.Mahmudov haqqında)

425. Böyük Mütəfəkkir və Azərbaycan elminin hamisi Heydər Əliyevin 90 illiyinə həsr edilmişdir. Respublika qəzeti 16 may 2013

426. Böyük mütəfəkkir və Azərbaycan elminin hamisi (Heydər Əliyevin 90 illiyinə həsr edilmişdir). AMEA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat. №2 2013

427. Heydər Əliyev Böyük Mütəfəkkir və Azərbaycan elminin hamisi idi. AMEA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. Bakı. . №2. Səh.5-13. 2013

2014

428. Azərbaycan iqtisadi elminin bayraqları. (i.e.d. prof. M.M.Allahverdiyevin 85-ci il dönümü münasibəti ilə). Respublika qəzeti 20 dekabr 2014

429. Azərbaycan iqtisad elminin bayraqdarı, qüdrətli, böyük vətəndaş alim Mədəd Mustafa oğlu Allahverdiyev-85. AMEA-nın xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. . №4, 2014, səh.147-149

2015

430. Görkəmli alim və şəxsiyyət (Ak Ə.Ə.Mahmudov-90 illik münasibətilə). Respublika qəzeti 20 may 2015

431. Azərbaycanlıların deportasiyası və soyqırımına məruz qalmaları ermənilərin təcavüzkar siyasətinin nəticəsidir. “Azərbaycan” 7 aprel 2015

2016

431-a. “Dемоqrafik proseslər və məşğulluq problemlərinin həlli”. Müstəqillik yollarında: 25, kitabı. səh. 350-381. Bakı, “Şərq-Qərb” nəşriyyatı, 2016.

431-b. “Dемоqrafik vəziyyətdə baş verən dəyişikliklər və onun nizamlanması istiqamətləri” (silsilə məqalələr. “İqtisadiyyat” qəzeti. № 42-47. 2016-cı il).

431-v. İnsan kapitalı, onun formalaşması, inkişafı və keyfiyyətə qiymətləndirilməsinin elmi-nəzəri və konseptual əsasları. AMEA-nın Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. 2016 – 1., (i.e.d., prof. R.Ş.Muradovla şərikli)

REDAKTƏ ETDİYİ ƏSƏRLƏR РЕДАКТИРОВАНИЕ

1965

432. Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – Bakı: Elm, 1965-1997. – № 1-4. – A.A.Nadirov, A.K.Ələsgərov, Ə.Ç.-Zərgərov, N.M.İmanov, X.M.Kərimov, G.A.Gənciyev, S.K.-Hüseynov, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

1966

433. Развития общественного производства и использования трудовых ресурсов: Тез. Докл. Науч. Сес. – Баку: Изд-во АН Азерб. ССР 1966. – 112 с. – Совместно с А.Махмудовым, А.Надировым, А.А.Алескеровым.

1973

434. Abbasov F.H. Kəndin əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi məsələləri: (Azərb. SSR Muğan-Səlyan zonası təmsalında). – Bakı, 1973. – 33 s.

1974

435. Laçın rayonunda ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması problemləri: Elmi istehsalat konfransının materialları. – Bakı: Elm, 1974. – 48 s.

436. Naxçıvan MSSR-in yaradılmasının 50 illiyinə həsr edilmiş “Naxçıvan MSSR-də ictimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi problemləri”: Elmi istehsalat konfransının materialları. – Bakı: Elm, 1974. – 55 s.

1977

437. Nadirov A.A., Əbdürəhmanov B.E., Nəbiyev N.Ə.Sənaye istehsalının ərazi üzrə təşkilinin təkmilləşdirilməsi problemləri / Azərb. SSR EA İqtisadiyyat İN-tu. – Bakı: Elm, 1977. – 83 s.

1978

438. Azərbaycan SSR-də əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri. – Bakı: Elm, 1978. – 308 s.
439. Mollayev M.İ., Teymurova Z.A., Ağayeva Ə.B. Azərbaycan SSR sənayesində iş vaxtından səmərəli istifadə edilməsi. – Bakı: Elm, 1978. – 56 s.
440. Махмудов А.А. Сельское хозяйство Азербайджана на крутом подъеме. – Баку: Элм, 1978. – 76 с.
441. Poladov A.N. Azərbaycan SSR-də şəxsi əmək dairəsində məşğuliyyətin bəzi sosial-iqtisadi məsələləri. – Bakı: Elm, 1979. – 105 s.

1980

442. Развитие экономики Советского Азербайджана на современном этапе. – Баку: Елм, 1980. – 300 с. – Совместно с А.С.Сумбатзаде, А.А.Махмудовым, А.А.Надиловым, А.-К.Алескеровым, Г.Я.Абдулсалимзаде, М.М.Аллахвердиевым, Г.Я.Касумовым.

1982

443. Abbasov F.H. Azərbaycan SSR-in kənd yerlərində əmək ehtiyatlarından istifadənin sosial-iqtisadi məsələləri. – Bakı: Elm, 1982. – 120 s.

1983

444. Mirzəyev T.M. Naxçıvan MSSR-in əmək ehtiyatları və onlardan səmərəli istifadə məsələləri. – Bakı: Elm, 1983. – 104 s.

1985

445. Babayev F.S. İşçi qüvvəsindən səmərəli istifadə məsələləri: (Azərbaycan SSR Maşınqayırma müəssisələri təmsalında) – Bakı: Elm, 1985. – 74 s.

1986

446. Babayev F.S. İş qüvvəsindən səmərəli istifadə edilməsi. – Bakı: Elm, 1986. – 71 s.
447. Bazar iqtisadiyyatına keçidin aktual problemləri: “Nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər” mövzusunda Respublika elmi-konfransının materialları. – Bakı: Elm, 1999. – 154 s.

448. Rəhimov S.S. Azərbaycan SSR-də əhaliyə məişət xidməti dairəsində işçi qüvvəsindən istifadə məsələləri. – Bakı: Elm, 1986. – 124 s.

1994

449. Azərbaycan Respublikasının milli siyasəti: Problemlər, perspektivlər. Respublika elmi-nəzəri konfransının materialları, 19-20 aprel 1994-cü il. – Bakı: Azərbaycan, 1994. – 94 s. – V.Məmmədaliyev, A.Abbasov, V.Arzumanlı, N.Şəmsizadə, Q.Zaliyev, A.Məmmədov, R.Mustafayev, V.Ağayevlə şərikli.

450. Bazar münasibətlərinə keçid və Azərbaycan iqtisadi inkişafının bəzi problemləri. – Bakı: Elm, 1994. – 263 s.

1995

451. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 1995. - №1-4. – 200. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.C.-Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, Ə.Ə.Zərgərov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, G.A.Gənciyev, S.K.Hüseynov, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

1996

452. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 1996. - №1-4. – 240 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.-C.Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, Ə.Ə.Zərgərov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, G.A.Gənciyev, S.K.Hüseynov, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

1997

453. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 1997. - №1-4. – 316 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.C.-Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, Ə.Ə.Zərgərov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, G.A.Gənciyev, S.K.Hüseynov, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

1998

454. Akademik Əhməd Mahmudovun 75 illiyinə həsr olunmuş elmi konfransın materialları (23 may-3 iyun). – Bakı: AREA II, 1998. – 340 s. – A.Nadirov., Z.Səmədzadə., A.Ələsgərovla şərikli.

455. “Azərbaycanda bazar münasibətlərinə keçid şəraitində sosial islahatlar” mövzusunda Respublika elmi-praktiki konfransının materialları. – Bakı, 1998. – 245 s. – A.T.Nağıyev, A.Ə.Əliyev, Ə.S.Qasımov, T.Ə.Quliyev, Ə.A.Əirzayev, N.A.Allahverdiyev, V.Ə.Kazımov, Ç.A.Məmmədov, E.M.Məmmədov, S.R.Bayramovla şərikli.

456. Müasir mərhələdə Azərbaycanda iqtisadi sistemə keçidin qanunauyğunluqları. – Bakı: Elm, 1998. – 498 s. – A.K.Ələsgərov, S.Haqverdiyeva, T.Paşayevlə şərikli.

457. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 1998. - №1. – 132 s.; №2. – 112 s.; №3. – 146 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.C.Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

1999

458. Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 1999. – S.-Q.Haqverdiyeva, T.Ə.Paşayevlə şərikli.

Bur.1.- 1999. – 304 s.

Bur.2. – 1999. – 326 s.

Bur.3. – 1999. – 320 s.

Bur.4. – 1999. – 345 s.

Bur.5. – 1999. – 438 s.

459. Sosial-iqtisadi inkişaf və demoqrafik proseslər: Respublika elmi-praktik konfransın materialları. – Bakı: Poliqraf İKS, 1999. - 25– s. – N.Qasımov, A.Ə.Əliyev, Ə.S.Qasımov, T.-Ə.Quliyev, V.F.Məmmədov, S.V.Quliyev, V.Ə.Kazımov, S.R.-Bayramova, Ş.N.İbrahimova, S.V.Mirzəyevlə şərikli.

460. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 1999. - №1-4. – 284 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.-C.Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, G.A.Gənciyev, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.Fərəcovla şərikli.

2000

461-462. Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2000. – A.K.Ələsgərov, S.Q.Haqverdiyev, T.Ə.Paşayevlə şərikli.

Bur.8. – 2000. – 352 s.

Bur. 9. – 2000. – 426 s.

463-464. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. İqtisad. Ser. – 2000. - №1-2. – 288 s.; №3-4. – 132 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.C.Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, A.-K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, Z.Ə.Səmədzadə, F.Ə.-Fərəcovla şərikli.

2001

465. Zeynalov F.İnvestisiyalar və Azərbaycanda onların mövcud qurumu. – Bakı: Elm, 2001. – 153 s.

466-467. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Xəbərləri.

İqtisad. Ser. – 2001. - № 1-2. – 140 s.; № 3-4. – 192 s. – A.A.Nadirov, Ə.Ç.Verdiyev, T.C.Vəliyev, E.Ə.Qəhrəmanov, A.K.Ələsgərov, N.M.İmanov, X.Ş.Kərimov, Z.Ə.Səmədzadə, F.-Ə.Fərəcovla şərikli.

2002

468-469. Azərbaycan iqtisadi yüksəliş yolunda: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2002. – A.K.Ələsgərov, S.N.Haqverdiyeva, Q.Ə.Paşayev, S.N.Abbasov, M.A.İbrahimovla şərikli.

Bur.1 (X) – 2002. – 420 s.

Bur.2(XI). – 2002. – 412 s.

470. AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (iqtisadiyyat). – 2002. - №1. – 252 s. – A.Axundov, İ.Qədirov, R.Əfəndiyev, F.Köçərli, C.Quliyev, A.Nadirov, B.Nəbiyev, A.Abbasov, N.Cəfərov, A.Əliyev, Ş.Fətullayev, M.Məlikova, G.Baxşəliyeva, R.Mustafayevlə şərikli.

2003

471-472. Azərbaycan iqtisadi yüksəliş yolunda: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2003. – A.K.Ələsgərov, S.N.Haqverdiyeva, Q.Ə.Paşayev, S.N.Abbasovla şərikli.

Bur.3 (XII). – 2003. – 468 s

Bur.4 (XIII). -2003. -552 s

Bur.5 (XIII). – 2003. – 552 s.

Bur.6 (XIV). – 2003. – 589 s.

Bur.7 (XVI). – 2003. – 616 s.

473. Azərbaycan iqtisadiyyatı: Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üçün – Bakı: Elm, 2003. – 341 s. – A.A.Nadirov və b. İlə şərikli.

474. Əliyev İ. Azərbaycan Respublikasında aqrar sahədə iqtisadi idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi. – Bakı: Elm, 2003. – 229 s.

475. Mehraliyev F.Q. Azərbaycan Respublikasında demoqrafik proseslərin regional təhlili. – Bakı: Elm, 2003. – 234 s.

476-477. Müasir mərhələdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının əsas meylləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2003. – S-Q.Haqverdiyeva, T.Ə.Paşayevlə şərikli.

Bur.6. – 2003. – 589 s.

Bur.7. – 2003. – 616 s.

478. AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (iqtisadiyyat). – 2003. - №1. – 282 s. – A.Axundov, İ.Qədirov, R.Əfəndiyev, F.Köçərli, C.Quliyev, A.Nadirov, B.Nəbiyev, A.Abbasov, N.Cəfərov, A.Əliyev, Ş.Fətullayev, M.Məlikova, G.Baxşəliyeva, R.Mustafayevlə şərikli.

479. Юзбашова Г.Реструктуризация промышленности Азербайджана. – Баку: ЭЛМ, 2003. – 349 с.

480. İsa Aliyev. Azərbaycan Respublikasına uyğun iqtisadi idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi. Bakı. Elm. 2003. Səh.315

2004

481. Aliyev İ. Aqrar sahənin inkişafının təkmilləşdirilməsi və regionlarda islahatların keyfiyyətinin səmərəli artırılması. – Bakı, 2004. – 109 s.
482. Hüseynov T. Azərbaycanda bazar sisteminin iqtisadi problemləri. – Bakı: Elm, 2004. – 228 s.
483. Məmmədov O. İqtisadi nəzəriyyə: (Dərs vəsaiti)ş – Bakı, 2004. – 549 s.
484. AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (iqtisadiyyat). – 2004. - №1. – 388 s. – A.Axundov, İ.Qədirov, R.Əfəndiyev, F.Köçərli, C.Quliyev, A.Nadirov, B.Nəbiyev, A.Abbasov, N.Cəfərov, A.Əliyev, Ş.Fətullayev, M.Məlikova, G.Baxşəliyeva, R.Mustafayevlə şərikli.
485. Кадымов А. Проблемы развития экспортного потенциала топливно-энергетического комплекса. – Баку: Элм, 2004. – 348 с.

2005

486. Əliyeva S.T. Kiçik və orta biznesin inkişafı və məşğulluq problemləri. – Bakı: Elm, 2005ş – 261 s.
- 487-488. İzahlı iqtisadi terminlər lüğəti. – Bakı: Nurlan, 2005. – A.A.Nadirovla şərikli.
- C.1.-2005.-535s.
- C.2.-2005.-546s.
- 489-490. Milli iqtisadiyyatın problemləri: (Məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2005. – A.K.Ələsgərov, S.H. Haqverdiyeva, A.Q.-Gözəlova, T.H.Hüseynov, T.Ə.Paşa ilə şərikli.
- Bur.1. – 2005. – 548s.
- Bur. 2.- 2005. – 400s.
491. Muradov A. Elmi-texniki potensial: Əsas inkişaf meylləri və problemlər. – Bakı: Elm, 2005. – 310 s.
492. AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və ictimai elmlər seriyası (iqtisadiyyat). – 2005. - №1. – 497s.; №2. – 500s. – A.-Axundov, İ.Qədirov, R.Əfəndiyev, F.Köçərli, C.Quliyev, A.-

- Nadirov, B.Nəbiyev, A.Abbasov, N.Cəfərov, A.Əliyev, Ş.-
Fətullayev, M.Məlikova, G.Baxşəliyeva, R.Mustafayevlə şərikli.
493. Азизова Г.А. Рынок труда Азербайджана. – Баку: Элм,
2005. – 303с.
494. Мустафаева Н.М. Формирование макроэкономическ-
их пропорций в трансформируемой экономике. – Баку: Элм,
2005. – 276 с.

2006

495. Aliyev İ. Milli İqtisadiyyat və aqrar sahənin inkişaf prob-
lemləri. – Bakı: Elm, 2006. – 381 s.
496. Alışanova M. Heydər Əliyev iqtisadi müstəqilliyimizin
banisidir. – Bakı: Çinar-çap, 2006. – s. 213.
497. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində aqrar münasibətlərin inkişafı
və təkmilləşdirilməsi: (Məqalələr məcmuəsi). – Bakı: Elm, 2006.
– 250 s.
498. Beynəlxalq iqtisadi münasibətlərin müasir problemləri. –
Bakı, 2006. – 300 s.
499. Məmmədli O., İsmayılov F. Bazar iqtisadiyyatının dövlət
tərəfindən tənzimlənməsi. – Bakı, MDB, 2006. – 432 s.
500-501. Milli iqtisadiyyatın problemləri: (Məqalələr toplusu). –
Bakı: Elm, 2006. – A.K.Ələsgərov, S.H. Haqverdiyeva, T.Ə.Paşa,
Ə.H.Həsənov, A.N.Muradov, Ə.B.Sarıyev, A.A.İsmayılova ilə
şərikli.
Bur.3. – 2006. – 395 s.
Bur.4. – 2006. – 320 s.
502. Muradov A. Elmi texniki potensial: əsas inkişaf meyilləri
və problemləri. – Bakı: Elm, 2006. – 321s.
503. Ümumilli Lider Heydər Əliyev Əlirza oğlu Əliyevin əziz
xatirəsinə həsr olunan “Azərbaycan iqtisadiyyatı yeni inkişaf
mərhələsində: uğurlar, problemlər, təkliflər” mövzusunda elmi-
praktiki konfransın materialları. – Bakı: Elm, 2006. – 462 s.
504. Yüzbaşova G.Z., Abdullayev Z.S. Azərbaycanın neft-qaz
strategiyası: problemlər və proqnozlar. – Bakı: Nurlan, 2006. –
755 s.

- 505-507. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri. Humanitar və İctimai Elmlər Seriyası (İqtisadiyyat). – 2006. - №1. – 501 s.; №2. – 320 s.; №3-4. – 450 s. – A.K.Ələsgərov, S.H.Haqverdiyeva, T.Ə.Paşa, Ə.H.Həsənov, A.N.Muradov, Ə.B.Sarıyev, A.A.İsmayılova ilə şərikli.
508. Кадымов А.Г. Экономические проблемы развитие энергетики Азербайджана. – Баку: Элм, 2006. – 251 с.
509. Мамедова М.Г., Гулиева Н.Г., Байрамова С.Р., Ганбаров Э.И.Реструктуризация предприятий и перемещение рабочей силы в Азербайджане. – Баку: Элм, 2006. – 238 с.
510. Мухсинова Л.Проблемы устойчивого развития топливно-энергетического комплекса Азербайджана. – Баку: Элм, 2006. – 412 с.

2007

511. Bazar şəraitində Azərbaycanın Milli iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafının əsas istiqamətləri: (Kollektiv monoqrafiya). – Bakı: Elm, 2007. – 225 s.
512. Ə.Ələkbərov. Sosial-iqtisadi inkişafın maliyyə-büdcə parametrlərinin tənzimlənməsi. – Bakı: Elm, 2007. – 500 s.
513. R.İ.Əsrəfovaş Azərbaycanda pensiya təminatı sisteminin formalaşması və təkmilləşdirilməsi. – Bakı: Elm, 2007. – 265 s.
514. F.İ.Qurbanov. Azərbaycanda turizmin inkişafı problemləri. – Bakı: Elm, 2007. – 415 s.
515. Məmmədli O., İsmayılov F. İqtisadi nəzəriyyə: (Dərs vəsaiti). – Bakı. – 2007.- 914 s.
516. Məmmədova M.H., Məmmədov V.F., Quliyeva N.Q., Rəhimova Z.R. Azərbaycanda demoqrafik inkişafın xüsusiyyətləri və meylləri. – Bakı: Elm, 2007. – 242 s.
- 517-518. Milli iqtisadiyyatın problemləri (məqalələr toplusu). – Bakı: Elm, 2007. – A.K.Ələsgərov, S.H.Haqverdiyeva, T.Ə.Paşa, Ə.H.Həsənov, A.N.Muradov, Ə.B.Sarıyev, A.A.İsmayılova ilə şərikli.
- Bur.1. – 2007. – 510 s.
- Bur.2. – 2007. – 536 s.

519. А.У.Ахмедов. Управление развитием ресурсосбережения в Азербайджане. – Баку: Элм. – 2007. – 406с.
520. Наджафова Т.Н. Регулирование занятости населения в Азербайджане. – Баку: Элм, 2007. – 145с.
521. Azərbaycanca sahibkarlığın inkişafının bazar mexanizmləri. Bakı, “Elm”, 2008, 300 s.
522. Azərbaycan respublikasının sosial-iqtisadi inkişaf istiqamətləri. Bakı, Elm, 2008. 270 s.
523. A.A.İsmayılova. Azərbaycanda bələdiyyələrin fəaliyyətinin formalaşması və inkişaf istiqamətləri. Bakı, “Elm”, 2008, 230 s.

2016

524. S.S.Rzayeva. Məşğulluq sahəsində gender bərabərliyi. Bakı, 2016 “Avrora”, 152 səh.
- 524-a. Qeyri-dövlət pensiya təminatı. Bakı “Avrora” 2016. 98 səh. (Kollektiv monoqrafiya).

DİSSERTANTLARA ELMİ RƏHBƏRLİK VƏ MƏSLƏHƏTÇİ

НАУЧНЫЙ РУКОВОДИТЕЛЬ И КОНСУЛЬТАНТ ДИССЕРТАНТОВ

Namizədlik dissertasiyaları

Кандидатские диссертации

1970

525. Bayramov E.V. Sovet ticarətində ixtisaslı kadrların təkrar istehsalı məsələləri (Azərbaycan SSR-in misalında): 08.590. – Bakı, 1970. – 21 s.
526. Dursunəliyev Ə.L. Azərbaycan SSR-in Şirvan zonasının əmək ehtiyatları və onlardan səmərəli istifadə yolları: 08.596. – Bakı, 1970. – 20 s.

1972

527. Poladov A.N. Azərbaycan SSR-də şəxsi yardımçı və ev təsərrüfatında məşğul olan əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi məsələləri: 08.590. – Bakı, 1972. – 29 s.

1973

528. Abbasov F.H. Kəndin əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 33 s.
529. Ağayeva Ə.B. Azərbaycanda SSR yeyinti sənayesində iş qüvvəsindən istifadənin sosial-iqtisadi problemləri: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 25 s.
530. Babayev F.S. Azərbaycan SSR maşınqayırma sənayesində işçi qüvvəsindən istifadə məsələləri: 08.00.07.– Bakı, 1973.– 29 s.
531. Əliyev R.Y. Əhəlinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadə məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 29 s.
532. Quliyev M.M. Azərbaycan SSR-in Kirovabad-Qax zonası rayonlarının əmək ehtiyatları və onlardan səmərəli istifadə edilməsi yolları: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 27 s.

533. Mirzəyev T.M. Naxçıvan MSSR-in əhalisinin təkrar istehsalı və əmək ehtiyatlarından istifadə məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 31 s

1974

534. Hüseynov H.R. Azərbaycan SSR-nin yüngül sənaye müəssisələrin və iş qüvvəsindən səmərəli istifadə edilməsinin sosial-iqtisadi problemləri: 08.00.07. – Bakı. – 1974. – 52 s.

535. Rzayeva T.Ə. Azərbaycan SSR-də mütəşəkkil dövlət fəhlə qüvvəsinin toplanması: 08.00.07. – Bakı, 1974. – 25 s.

1978

536. Rəhimov S.S. Azərbaycan SSR-in əhaliyə məişət xidməti dairəsində işçi qüvvəsinin formalaşması və onlardan istifadənin ictimai-iqtisadi məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1978. – 29 s.

1979

537. Allahverdiyev S.D. Elmi-texniki tərəqqi şəraitində iş qüvvəsinin peşə-ixtisas tərkibinin təkmilləşdirilməsi problemi: 08.00.07. – Bakı, 1979. – 27 s.

1980

538. Əliyev T.Q. Azərbaycan SSR tikinti materialları sənayesində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin ictimai-iqtisadi amilləri: 08.00.07. – Bakı, 1980. – 25 s.

539. Rzayev M.A. Azərbaycan SSR-də əmək ehtiyatlarının formalaşması və onlardan səmərəli məşğuliyyətin təmin edilməsinin demoqrafik məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1980. – 21 s.

1981

540. Gözəlova A.Q. Azərbaycan SSR-də doğum səviyyəsi ilə qadınların məşğuliyyəti arasındakı əlaqənin ictimai-iqtisadi problemləri: 08.00.07. – Bakı, 1981. – 23 s.

1984

541. Əsgərov H.M. Əmək ehtiyatlarının regionda formalaşması və istifadəsi problemləri (Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin təmsalında): 08.00.07. – Bakı, 1984. – 20 s.

542. Nəsimov U.M. Azərbaycan SSR-in pambıqçılıq kolxozlarında əmək məhsuldarlığı və onun yüksəldilməsi yolları (Qarabağ-Mil zonasının təmsalında): 08.00.07. – Bakı, 1984. – 24 s.

1985

543. Quliyev M.Ə. Azərbaycan SSR-də yüksək ixtisaslı iqtisadçı kadrların təkrar istehsalı: 08.00.07. – Bakı, 1985. – 22 s.

538. Nəcəfov Q.N. Azərbaycan SSR-də ticarət dairəsində işçi qüvvəsinin formalaşması və istifadə edilməsi: 08.00.07. – Bakı, 1985. – 24 s.

544. Səlimov Ə.N. Azərbaycan SSR-də ticarət dairəsində işçi qüvvəsinin formalaşması və istifadəsinin sosial-iqtisadi problemləri: 08.00.07. – Bakı, 1985. – 19 s.

1987

545. Həsənov K.Ə. Azərbaycanda SSR Dağlıq rayonlarında təsərrüfatın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından istifadə olunması: 08.00.07. – Bakı, 1987. – 23 s.

546. Qamzayan Q.S. Əhalinin təkrar istehsalı və məşğuliyyət quruluşunun qarşılıqlı fəaliyyəti probleminin təmsalında: 08.00.07. – Bakı, 1987. – 25 s.

1990

547. Əyyubov M.R. Əmək məhsuldarlığının artırılması yolları: 08.00.05. – Bakı, 1990. – 23 s.

548. Məsimov R.S. Ticarətdə ixtisaslı kadrların təkrar istehsalı problemləri (Türkmənistan SSR materialları əsasında): 08.00.01. – Təşkənt, 1990. – 25 s.

549. Məmmədov R.A. Yeni təsərrüfatçılıq şəraitində əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri (Azərb. SSR Elektrotexnika sənayesi müəssisələrinin təmsalında): 08.00.05. – Bakı, 1990. – 20 s.

1991

550. Səmədov E.Ş. Azərbaycan Respublikasının kənd yerlərində gənc əmək ehtiyatlarının formalaşması və istifadə problemləri: 08.00.07. – Bakı, 1991. – 20 s.

1992

551. Cəfərov S.Q. Müasir mərhələdə sosial xidmət dairəsində əhalinin məşğulluq quruluşunun formalaşması və təkmilləşdirilməsi yolları (Azərbaycan Respublikasının materialları əsasında): 08.00.07. – Bakı, 1992. – 18 s.

552. Тагиев Н.О. Формирование и использование трудовых ресурсов колхозов в условиях интенсификации производства (на примере колхозов Азербайджанской Республики): 08.00.07. – Баку, 1992. – 25 с.

1994

553. Əzizova G.A. Azərbaycanın qeyri-istehsal dairəsində məşğulluq quruluşunun formalaşması və təkmilləşdirilməsi: 08.00.07. – Bakı, 1994. – 29 s.

554. Vəliyev Ə.M Azərbaycanın Şirvan iqtisadi rayonunda məskunlaşmanın nizamlanmasının sosial-coğrafi problemləri: 11.00.02. – Bakı, 1994. – 23 s.

1998

555. Həsənov. H.A. Azərbaycanda təsərrüfatçılıq formalarının transformasiyası şəraitində şəxsi əmək dairəsində əhalinin məşğulluğu problemləri: 08.00.07. – Bakı, 1998. – 24 s.

2000

556. Маниева Р.С Регулирование качественного состава трудового потенциала Азербайджана: 08.00.07. – Баку, 2000. – 26 с.

2002

557. Hüseynov A.M. Əmək məhsuldarlığının artırılmasının maddi stimullaşdırılması: 08.00.01. – Bakı, 2002. – 28 s.

558. Nəcəfova T.R. Əmək bazarının formalaşması şəraitində Azərbaycanda əhalinin məşğulluğunun tənzimlənməsi: 08.00.07. – Bakı, 2002.- 25 s.

559. Sadıqov Ş.Q. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində sənayedə əmək məşğulluğunun yüksəldilməsi ehtiyatları (Metalurgiya sənayesinin materialları əsasında): 08.00.05. – bakı, 2002.- 26 s.

560. Самедова М.Г. Проблемы формирования и использования трудового потенциала женщин в Азербайджанской Республике в условиях переходной экономике: 08.00.07. – Баку, 2002. – 26 с.

2003

561. Bayramzadə S.Ə. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində əməyin və onun səmərəliliyinin yüksəldilməsi: 08.00.05. – Bakı, 2003. 24 s.

562. Gültəkin Eren. Xarici investisiyaların Azərbaycanda məşğulluq problemlərinin həllinə təsiri (Türkiyə ilə müqayisədə): 08.00.05. – Bakı, 2003. – 23 s.

563. Muradov A.N. Azərbaycanda elmi-texniki kadr potensialının formalaşması və istifadəsi: 08.00.05. – Bakı, 2003. – 29 s.

2004

564. Əfəndiyev R.S. Bazar mexanizmi sistemində məşğulluğun demoqrafok problemləri: 08.00.01. – Bakı, 2004.- 25 s.

565. Əliyev A.L. Azərbaycan sənayesində xarici və daxili investisiyalardan səmərəli istifadə problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2004. – 25 s.

566. Əliyeva Ş.T. Azərbaycanda kiçik və orta biznesin inkişafı və əhalinin məşğulluq problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2004. – 26 s.

567. Əliyeva Y.Ə. Kənd təsərrüfatında sahibkarlıq fəaliyyətinin stimullaşdırılması (Azərbaycan Respublikasının materialları əsasında): 08.00.05. – Bakı, 2004. – 24 s.

2005

568. Dadaşov Q.T. Bazar münasibətlərinə keçid şəraitində əmək ehtiyatlarının idarə edilməsi problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2005. – 26 s.

569. Məmmədov İ.S. Azərbaycan sənayesində investisiya fəaliyyəti və onun təkmilləşdirilməsi: 08.00.05. – Bakı, 2005. 23 s.

2006

570. Əşrəfova R.S. Azərbaycanda əhalinin pensiya təminatı sisteminin formalaşması və onun təkmilləşdirmə istiqamətləri: 08.00.05. – Bakı, 2006. – 25 s.

571. Fərəcli C.H. Müasir şəraitdə Azərbaycanın neft sənayesində iş qüvvəsinin formalaşması və ondan səmərəli istifadə edilməsi istiqamətləri: 08.00.05. – Bakı, 2006. – 26 s.

572. Sərdarov T.Ə. Azərbaycanda bazar münasibətlərinin təşəkkülü şəraitində əhalinin inkişafı və məşğulluq siyasəti: 08.00.01. – Bakı, 2006. – 26 s.

2007

573. İsmayılova A.A Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafında bələdiyyələrin rolunun artırılması istiqamətləri: 08.00.05. – Bakı, 2007. – 26 s.

574. Nəsirova G.B. Azərbaycanda gənclərin məşğulluğunun sosial-iqtisadi problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2007. – 29 s.

575. Rəhimov E.Ə. Azərbaycanın sənayesində əhalinin məşğulluq quruluşunun formalaşması və təkmilləşdirilməsi: 08.00.05. – Bakı, 2007. – 27 s.

576. Алышанова М.Н. Социально-экономические проблемы регулирования женской занятости в условиях рынка труда: 08.00.05. – Баку, 2007. – 28с.

577. Сеидова С.М. Формирование и развитие занятости населения в государственном секторе экономики Азербайджана: 08.00.05. – Баку, 2007. – 27с.

2008

578. Həsənov P.S. Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azalmasının sosial-iqtisadi problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2008. – 27s.

579. Nağıyev K.Z. Naxçıvan Muxtar Respublikasında məşğulluğun demoqrafik problemləri: 08.00.05. – Bakı, 2007. – 28 s.

580. Dəlqılıcov E.A. Elmi kadr potensialının formalaşması və istifadəsinin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri (AMEA-nın təmsalında). 08.00.09. – Bakı, 2008 – 24s.

581. Раджабли В.Р. Пути улучшения финансовой обеспеченности предприятий в условиях рыночной экономики. 08.00.05. – Баку, 2008. 25 стр.

582. Musayeva F.Q. Qeyri-dövlət sektorunda səmərəli məşğulluğun təmin edilməsinin sosial-iqtisadi problemləri. 08.00.05. – Bakı, 2008. 26s.

583. Ağayeva S.R. Demografik inkişafda qadın məşğulluğu arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin sosial-iqtisadi aspektləri. 08.00.05. – Bakı, 2008, 25s.

2009

584. Yüzbaşıyev İsrəfil Həbib oğlu. Azərbaycanın Guam ölkələri ilə xarici iqtisadi əlaqələrinin inkişafı və təkmilləşdirilməsi. 08.00.14. “Dünya iqtisadiyyatı”. Bakı, 2009. 27 səh

2010

585. Əliyeva Nailə Rauf qızı. Azərbaycanın regionlarında turizmin inkişafı və əhalinin məşğulluğunun təmin olunması. 08.00.05. “Əməyin iqtisadiyyatı”. Bakı, 2010. 28 səh.

2011

586. Nəcəf Çingiz oğlu Rövşən Azərbaycanda məşğulluq siyasətinin formalaşması və məşğulluğun tənzimlənməsi mexanizminin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri. 08.00.01.

“İqtisadi nəzəriyyə”. Bakı, 2011. 22 səh.

587. Məmmədov Anar Sərraf oğlu. Azərbaycanda əmək haqqı sistemi və onun tənzimlənməsi mexanizminin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri. (Azərbaycanda fəaliyyət göstərən xarici şirkətlər üzrə). 08.00.05. “Əməyin iqtisadiyyatı”. Bakı, 2011. 22 səh.

2012

588. Ağayev İmran Qərib oğlu. İri şəhərlərdə əhalinin məşğulluq quruluşunun formalaşması və təkmilləşdirilməsi (Bakı şəhərinin təmsalında). 08.00.05. “Əməyin iqtisadiyyatı”. Bakı, 2012. 26 səh

599. Mustafayev Azər Xudayar oğlu. Regionda əmək potensialının formalaşması və istifadəsi (Lənkəran iqtisadi rayonunun təmsalında) 08.00.05. “Əməyin iqtisadiyyatı”. Bakı, 2012. 26 səh.

2013

590. Məmmədov Almas Məmməd oğlu. Azərbaycan Respublikası vergi sistemində kadr potensialının formalaşması və istifadəsi problemləri. 53.04.01. “İqtisadi fəaliyyət növləri”. Bakı, 2013. 24 səh.

591. Şıxəliyeva Səbinə Tələt qızı. Qloballaşma şəraitində əmək bazarının formalaşması (Azərbaycan və MDB ölkələri təmsalında). 53.08.01. “Ümumi iqtisadiyyat”. Bakı, 2013. 25 səh.

592. Rzayeva Sevinc Sabir qızı. Məşğulluq sahəsində gender bərabərliyinin təmin edilməsi. (Azərbaycan Respublikası təmsalında). 53.08.01. “Ümumi iqtisadiyyat”. Bakı, 2013. 21 səh.

2015

593. Rzayeva Mətanət Həbib qızı. Bazar münasibətləri şəraitində əhalinin həyat səviyyəsi və onun yaxşılaşdırılması yolları. 53.08.01.. “Ümumi iqtisadiyyat”. Bakı, 2015. 22 səh.

Müdafiəyə təqdim edilmişdir:

594. Abdullah C.T. “Özəl təhsil sistemində kadr hazırlığı və ondan istifadənin yaxşılaşdırılması istiqamətləri” 5311.01 Bakı, 2015.

595. Allahyarov R.M. Azərbaycanda əmək bazarının formalaşması şəraitində əhalinin məşğulluğunun tənzimlənməsi problemləri. 53.08.01 Bakı, 2016.

596. Əzizova R.S. Ali təhsil müəssisələrində kadr hazırlığı sistemi və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri. 53.08.01 Bakı, 2016.

597. Əliyev M.Ə. Sənaye müəssisələrində iş qüvvəsindən istifadənin səmərəliliyinin yüksəldilməsi istiqamətləri. 53.08.01 Bakı, 2016.

Doktorluq dissertasiyalari

1992

598. **Niftullayev V.M.** Yeni təsərrüfatçılıq şəraitində pambıqçılıqda əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi (Azərbaycan Respublikasının materialları əsasında): 08.00.05. – Bakı, 1992. – 42 s.

599. **Е.Г.Мехралиев.** Географических аспект развития населения и система заселения горных районах Азербайджана: 08.00.05. – Киев, 1992. – 36с.

1994

600. **K.A.Şahbazov.** Azərbaycan sənayesində fəhlə kadrların peşə istehsal adaptasiyasının təşkilinin təkmilləşdirilməsi: 08.00.07. – Bakı, 1994. – 33s.

1995

601. **A.T.Əhmədov.** Azərbaycan Respublikasının kənd təsərrüfatı istehsalında əmək təşkilinin səmərəliliyi: 08.00.07. – Bakı, 1995. – 43s.

2003

602. **Юзбашова Г.З.** Реструктуризация промышленности Азербайджана: 08.00.05. – Баку, 2003. – 45 с.

2004

603. **Aliyev İ.H.** Azərbaycan Respublikasında aqrar iqtisad idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi: 08.00.05. – Bakı, 2004. – 39 s.

604. **Hüseynov T.H.** Azərbaycan Respublikasında investisiyanın sosial-iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi istiqamətləri: 08.00.05. – Bakı, 2004. – 44 s.

2007

605. **Şükürov K.K.** Azərbaycan əhalisi: Öyrənilməsi tarixi və qaynaqları (Qədim zamanlardan müasir dövrdək): 07.00.09., Bakı, 2007. – 47 s.

2008

606. **Əzizova G.A.** Azərbaycanca əmək bazarının tarazlı inkişafı: 08.00.01; 08.00.05. – Bakı, 2008. – 350 s.

607. **Мустафаева Н.М.** Проблемы формирования и оптимизация воспроизводственных пропорций в экономике азербайджана: 08.00.01. Баку, 2008. – 330 с.

OPPONENTLİYİ VƏ BİLAVASİTƏ KÖMƏKLİYİ İLƏ MÜDAFİƏ OLUNMUŞ DİSSERTASIYALAR

Namizədlük dissertasiyaları

1968

608. **Rüstəmov R.X.** Muğan-Səlyan düzü pambıqçılıq kolxozlarında heyvandarlıq istehsalının artırılması və rentabelliyyənin yüksəldilməsi yolları (Səlyan rayonu kolxozlarının təmsalında): 08.594. – Bakı, 1968. – 19 s.

1969

609. **Hüseynov Ə.Ə.** Tərəvəzçilik kolxozlarında maldarlığın perspektiv inkişafının iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması (Azərbaycan SSR Lənkəran zonası tərəvəzçilik sovxozlarının təmsalında): 08.594. – Bakı, 1969. – 19 s.

610. **İmanov B.R.** Kolxozların bazasında təşkil edilmiş sovxozlarda əməkdən istifadə edilməsi və əmək məhsuldarlığı Azərbaycan SSR Lənkəran-Astara zonasının təmsalında): 08.594. – Bakı, 1969. – 18 s.

1971

611. **Cəfərov H.K.** Kolxozların kapital quruluşu və onların uzun müddətə kreditləşdirilməsi (Azərbaycan SSR təmsalında): 08.590. – Bakı, 1971. – 20 s.

612. **Quliyev F.M.** İstehsal məsrəflərinin uçotu, təhlili və onların təkmilləşdirilməsinin bəzi yolları: 08.601. – Bakı, 1971. – 25 s.

613. **Muradov P.O.** Pambığın maya dəyəri və onun aşağı salınması yolları (Naxçıvan MSSR pambıqçılıq kolxozları təmsalında): 08.594. – Bakı, 1971. – 25 s.

1973

614. **Abdullayev M.M.** İctimai iaşə müəssisələrində mühasibat uçotunun təkmilləşdirilməsi haqqında bəzi məsələlər (Azərbaycan SSR materialları əsasında): 08.00.07. – Bakı, 1973. – 23 s.

615. **Məmmədov A.B.** İstehsal normalarına yenidən baxılması və onun fəhlələrin əmək haqqı fondunun planlaşdırılması və

xərclənməsində rolu (Azərbaycan SSR neft və maşınqayırma müəssisələri misalında): 08ş00ş07. – Bakı, 1973. – 24 s.

616. **Mollayev M.M.** Azərbaycan SSR toxuculuq sənayesində iş vaxtı itkiləri və onların aradan qaldırılması yolları: 08.00.07. – Bakı, 1973. – 29 s.

617. **Шарифов Ф. М.** Проблемы повышения эффективности труда инженерно-технических работников и служащих (на примере предприятий министерства автомобильного транспорта Азербайджанской ССР): 08.00.07. – Баку, 1973. – 18 с.

1974

618. **Hüseynova Z.A.** Əsas istehsal fondları və onların iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi: 08.00.01. – Bakı, 1974. – 32s.

619. **Əhmədov M.Z.** Materiallar uçotu üzrə informasiya axınının təhlili və onun işlənməsinin təkmilləşdirilməsi məsələləri (Azərbaycan neft sənayesi maşınqayırma birliyi müəssisələrinin təmsalında): 08.00.12. – Bakı, 1974. – 26 s.

620. **Xıdırov N.A.** Azərbaycan SSR yanacaq sənayesində əmək məhsuldarlığı və onun yüksəldilməsinin bəzi məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1974. – 55s.

621. **Алекперов К.С.** Некоторые вопросы совершенствования структуры народного хозяйства и улучшение использования трудовых ресурсов (на примере Куба-Хачмазского экономического района): 08.00.07. – Баку, 1974. – 30с.

622. **В.В. Крыленко.** Рабочая время и использование ее в условиях развитого социализма: 08.00.01. – Баку, 1974. – 25 с.

1975

623. **Ибрагимова Р.М.** Развития непроизводственной сферы и занятости населения в Азербайджанской ССР: 08.00.07. – Баку, 1975. – 45 с.

1976

624. **Qardaşəliyev A.Ş.** Neft-qaz çıxarılması müəssisələrində iş vaxtından istifadənin yaxşılaşdırılması yolları (“Azneft” birliyi təmsalında): 08.00.07. – Bakı, 1976. – 28 s.

1977

625. **Medvedyeva M.P.** Türkmənistan SSR-nin kiçik və orta şəhərlərinin əmək ehtiyatları və onlardan istifadə problemləri: 08.00.04. – Bakı, 1977. – 26 s.

626. **Эмир Ильясова Э.И.** Экономические проблемы развития и повышения эффективности высшего образования в Азербайджанской ССР: 08.00.05. – Баку, 1977. – 26 с.

1978

627. **Евдокимова Г.А.** Прогнозирование потребности в рабочих кадрах как необходимое условие их рационального использования: 08.00.07. – Баку, 1978. – 23 с.

1979

628. **Zeynalov H.S.** Azərbaycan SSR maşınqayırma sənayesində peşə-əmək bölgüsünün səmərəliliyi: 08.00.07.– Bakı, 1979.– 25 s.

1981

629. **Qurbanov. Q.R.** Azərbaycan SSR meyvə-tərəvəz konserv sənayesində işçi qüvvəsinin formalaşması və ondan istifadə edilməsi: 08.00.07. – Bakı, 1981. – 27 s.

630. **Muxtarova. F.A.** Azərbaycan SSR neft maşınqayırma sənayesi müəssisələrində texniki tərəqqinin fəhlələrin əməyinin mürəkkəblilik səviyyəsinə təsiri: 08.00.07. – Bakı, 1981. – 22 s.

631. **Гасанов Т.А.** Редукция труда по важнейшим профессиональным группам рабочих (на примере предприятий нефтяного машиностроения Азерб. ССР): 08.00.07. – Баку, 1981. – 21 с.

1983

632. **Kərimov Ə.H.** sənaye-istehsal kollektivlərində tədqiqatlı əməyin səmərəliliyinin yüksəldilməsi yolları (Azərbaycan SSR neft maşınqayırma müəssisələri təmsalında): 08.00.07. – Bakı, 1983. – 24 s.

1984

633. **Nəsimov Y.M.** Azərbaycan SSR-nin pambıqçılıq kolxozlarında əmək məhsuldarlığı və onun yüksəldilməsi yolları (Qarabağ-mil zonasının təmsalında) : 08.00.07. Bakı, 1984. – 24 s.
634. **Григорян Б.П.** Совершенствование организации труда рабочих и повышение ее эффективности на промышленных предприятиях (на примере предприятий деревообрабатывающей промышленности Азербайджанской ССР): 08.00.07. – Баку, 1984. – 22 с.

1985

635. **İbrahimova S.T.** Yüngül sənayedə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinin stimullaşdırılması (Azərbaycan SSR toxuculuq sənayesi müəssisələrinin materialları əsasında): 08.00.07. Bakı, 1985. – 20 s.
636. **Азизова Э.Д.** Совершенствование организации социалистического соревнования (на примере промышленных предприятий Азербайджанской ССР): 08.00.07. – Баку, 1985. – 22 с.

1986

637. **Бигава Л.О.** Проблемы совершенствования организации труда в чайной промышленности Грузинской ССР (на примере чайных фабрик первичной переработки): 08.00.07. – Баку, 1986. – 20 с.
638. **Каберашвили Н.Г.** Миграция населения и ее влияние на формирование трудовых ресурсов Грузинской ССР: 08.00.07. – Баку, 1986. – 19 с.
639. **Колосова Л. С.** Проблемы воспроизводства рабочей силы легкой промышленности в условиях совершенствования хозяйственного механизма (на примере Киргизской ССР): 08.00.07. – Баку, 1986.

1987

640. **Bağırova A.L.** Təsərrüfat mexanizminin əmək məhsuldarlığının və istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinə təsirinin

gücləndirilməsi (azərbaycan SSR neftqayırma sənayesi misalında): 08.00.07. – Bakı, 1987. – 22 s.

641. **Məmmədov E.H.** Pedaqoji kadrların hazırlanmasının planlaşdırılmasının və istifadəsinin təkmilləşdirilməsi məsələləri: 08.00.07. – Bakı, 1987. – 23 s.

1991

642. **Seyidov Z.Ə.** Azərbaycan Respublikasının ASK şəraitində iş qüvvəsinin təkrar istehsalı: 08.00.01. – Bakı, 1991. – 17 s.

643. **Verdiyev İ.A.** Pambıqçılıq kolxozlarında əmək məhsuldarlığı ilə əmək ödənişinin nisbəti: 08.00.05. – Bakı, 1991. – 19 s.

1997

644. **Əliyev Z.Ə.** Əməyin ödənilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin misalında): Bakı, 1997. – 24 s.

2016

645. **Quliyeva S.R.** Ərzaq təminatının yaxşılaşdırılmasında topdansaş bazarlarının rolunun artırılması istiqamətləri. 5312.01 Bakı, 2016, 22 səh.

HƏYATI, ELMI-İCTİMAİ FƏALİYYƏTİ HAQQINDA

ЛИТЕРАТУРА О ЖИЗНИ, НАУЧНО-ОБЩЕСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

1963

646. Cəmiyyətin xeyrinə işləmək hər adamın müqəddəs vəzifəsidir: Göyçay Kolxoz-sovхоз istehsalat idarəsində iqtisadi konfrans // Kommunist. – 1963. – 24 mart.

Konfransda Ş.Muradov da çıxış etmişdir.

Kommunizm-əmək // Yeni həyat. – 1963. – 15 mart.

Bu yazıda Ş.Muradovun da çıxışından bəhs edilir.

1968

647. Ələsgərov A., Nağıyev T. Qadın əməyi haqqında qiymətli tədqiqat əsəri: [Rəy] // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1970. - № 1. – S.108-112. – Ş.Muradovun “Azərbaycan SSR kənd təsərrüfatında qadın əməyi və ondan səmərəli istifadə edilməsi”. – Bakı, 1969. – 227 s.

Kitab haqqında rəy.

Əhmədov T. Gənc iqtisadçı alim: Laçının yetişdirmələri // Laçın. – 1968. – 5 may.

Müəllif yazısında Ş.Muradovun elmi yaradıcılığından bəhs edir.

1971

648. Tədqiqatların tətbiq edilməsi // Bakı. – 1971. – 15 noyabr.

Yazıda ilk partiya təşkilatlarında “Tədqiqatların tətbiq edilməsi” ilə bağlı çap edilmiş məlumatda i.e.n. Ş.M.Muradovun Azərbaycanın əmək ehtiyatlarına həsr edilmiş elmi məruzəsindən bəhs edilir.

1974

649. Elmi istehsalat konfransı // Laçın. – 1974. – 19 noyabr.

Alimin konfransdakı çıxışından bəhs edilir.

Əsgərov Ş.Laçınımız: (Şeir) //Laçın. – 1974. – 5 dekabr.

Ş.Muradova həsr olunmuş şeir.

İctimai istehsalın kompleks inkişafı və əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi: Naxçıvan MSSR-in 50 illiyi qarşısında // Şərq qapısı. – 1974. – 26 iyun.

Konfransda Ş.Muradovun çıxışından bəhs olunur.

Laçın şəhərinin 50 illiyi münasibətilə keçirilən yubiley tədbiri // Laçın. – 1974. – 26 noyabr.

Bu tədbirdə iştirak edən Azərbaycan SSR Ali Sovet Rəyasət Heyətinin sədri Q.Ə.Xəlilovla Laçın ziyalılarının görüşündə Şahbaz Muradov da iştirak etmiş, onların qəzetdə kollektiv surətdə şəkli verilmişdir.

1976

650. Əbdürəhmanov B. Qadın əməyi haqqında monoqrafiya: [Rəy]//Azərbaycan kommunisti.–1976. №7. S.91. – Ş.Muradovun “Azərbaycan SSR-də qadın əmək ehtiyatlarından istifadənin ictimai-iqtisadi problemləri”.– Bakı: Elm, 1974.– 190 s.

Kitab haqqında rəy.

1980

651. Partiyamızın ali məclisi qarşısında // Laçın . – 1980. – 2 oktyabr.

Yazıda rayon müşavirəsində Ş.M.Muradovun da çıxışından bəhs edilir.

1983

652. K.Marks və müasir maltusçu və burcua antimaltusçu nəzəriyyələr // K,Marks və müasir dövr: Elmi sessiya. – Bakı, 1983. – S. 28-34.

Sessiyada Ş.Muradov da məruzə etmişdir.

1984

653. Yenidənqurma: iqtisadi islahat yollarında: (Dəyirmi stol arxasında) // Elm. – 1984. – 4 iyun.

Burada Ş.Muradovun şəkli və çıxışı verilmişdir.

1985

654. “5” Əla, “10” yaxşı // Neft kadrları uğrunda. – 1985. – 25 yanvar.

Yazı alimin tələbələrədən qəbul etdiyi imtahan haqqında olan söhbətindən bəhs edir.

1986

655. Əliyev V. Müasir mərhələdə demoqrafiya siyasəti: [Rəy] // Elm. – 1986. – 3 aprel. – Ş.M.Muradov və F.Abbasovun “Müasir mərhələdə demoqrafiya siyasəti”. – Bakı: Elm, 1986. – 101 s.

Kitab haqqında rəy.

656. Умудова Р. Демографы предлагают: [Рец.] // Бакин.рабочий. – 1987. – 18 август. – Рец. На кн.: Ш.Мурадов и Ф.Аббасова. Демографическая политика на современном этапе. – Баку: Элм, 1986. – 101 с.

657. Kərimov X.Ş. Demoqrafiya siyasətinə dair maraqlı kitab: [Rəy] // Azərbaycan SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat ser. – 1987. - № 4. – S.82-85. – Ş.M.Muradov, F.N.Abbasovun “Müasirmərhələdə demoqrafiya siyasəti”. – Bakı: Elm, 1986. – 104 s.

Kitabı haqqında rəy.

1987

658. Vəliyev T., Allahverdiyev M., Quliyev T. Respublikanın Əmək ehtiyatları: [Rəy] // Azərbaycan kommunisti.- 1988. - №7. – S.94-96. – Ş.M.Muradovun “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: nəzəri metodoloji və sosial-iqtisadi aspektləri”. – Bakı:Elm,1987. – 260s.

Kitabı haqqında rəy.

659. Nadirov A., Quliyev T., Hüseynov S. Xəzinəni-xalqa! :[Rəy] // Azərbaycan kommunisti. – 1989. – 6 yanvar. – Ş.M.Muradovun “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları: nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektləri”. – Bakı:Elm, 1987. – 260s.

Kitabı haqqında rəy.

660. Е.П.Чернова, Л.С.Колосова. Воспроизводства рабочей силы в условиях совершенствования хозяйственного механизма. – Бишкек: ИЛИМ, 1987.

Kitabda Ş.M.Muradovun tədqiq edilən mövzü ilə əlaqədar xidmətlərindən də bəhs edilir.

1988

661. Allahverdiyev M.M., Kərimov X.Ş. Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları // Azərb. SSR EA Xəbərləri. İqtisadiyyat seriyası. – 1988. - № 3. – S.84-87. – Ş.M.Muradovun “Azərbaycan SSR-nin əmək ehtiyatları (nəzəri-metodoloji və sosial-iqtisadi aspektlər)”. – Bakı: Elm, 1987. – 258 s.

Kitabı haqqında rəy.

1991

662. Gəlirlərin indeksiyası haqqında // Vışka. – 1991. – 27 iyun.

663. Yazıda “Gəlirlərin indeksiyası haqqında” qanun hazırlanması ilə bağlı Azərbaycan SSR EA-sı ilə Azərbaycan Dövlət və Əhəlinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin Birləşmiş Elmi Şurasının sədr müavini prof. Ş.M.Muradovun sədrliyi ilə aparılmasından bəhs edilir.

1993

664. Azərbaycan Milli Yaradıcılıq Akademiyasının müsabiqəsinə yekun vuruldu // Axtarış. – 1993. – 23 iyul.

Tədbirdə Ş.Muradovun AMYA-nın akademiki seçilməsi barədə məlumat verilir.

1994

665. Təyyarəçi alimin yubileyi (İstefada olan polkovnik, t.e.d. Rizvan Əyyub oğlu Zeynalov – 80) // Azərbaycan; Oqonek. – 1994. – 4 may.

Bu yubileylə əlaqədar keçirilən tədbirdə prof. Ş.M.Muradov da çıxış etmişdir.

1995

666. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin 9 noyabr 1995-ci ildə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinə seçkilər üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvləri ilə görüşü //

Azərbaycan; Respublika; Xalq qəzeti; Бакин. Рабочий. – 1995. – 25 avqust.

Görüşdə Şahbaz Muradov da iştirak etmişdir.

667. Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyevin Respublika Seçki Komissiyasının üzvləri ilə görüşü // Azərbaycan; Respublika; Xalq qəzeti. – 1995. – 10 noyabr.

Görüşdə Şahbaz Muradov da çıxış etmişdir.

668. Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri ilə Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin görüşü // Azərbaycan; Respublika. – 1995. – 21 oktyabr.

Görüşdə Şahbaz Muradov da iştirak etmişdir.

669. Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyasının tərkibi haqqında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərarı // Azərbaycan. – 1995. – 18 avqust.

Bu tərkibdə Şahbaz Muradovun da adı var.

1996

670. Prof. Muradov Şahbaz Musa oğlu // Reform Autumi (Washington). – 1996. – year 2. - № 3-6. – S.67.

1997

671. Milli Məclisin deputatı Şofiq Hüseynovun vəfatı ilə bağlı çap edilmiş nekroloq // Azərbaycan. – 1997. -31 dekabr.

672. Dövlət və hökumət nümayəndələri ilə yanaşı Şahbaz Muradovun da adı vardır.

Şahbaz Muradov // Açıq söz. – 1997. – 19 noyabr.

1998

673. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının müxbir üzvlüyünə namizədlər // AMEA Məruzələri. – 1998. – T.54. - № 2. – S.12.

674. Ş.Muradov da AMEA-nın müxbir üzvlüyünə namizədliyə seçilənlər arasındadır.

2001

675. Bakıda “Planlı təsərrüfatdan bazar iqtisadiyyatına keçid və iqtisadi inkişaf modelləri” mövzusunda Beynəlxalq elmi-nəzəri konfrans uğurla keçmişdir // İqtisadiyyat. – 2001. – 19-25 aprel.

676. Konfransda Ş.Muradovun da çıxışına toxunulur.

Elm xadimlərimiz // Ekran, efir. – 2001. – 23-29 iyul.

AMEA-nın müxbir üzvü Ş.Muradovun elmi fəaliyyəti haqqında yazılıb.

677. Elmin zirvəsinə doğru: Həqiqi üzvlər, ictimai və humanitar elmlər üzrə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvlüyünə (akademikliyə) və müxbir üzvlüyünə seçilmiş alimlərimizi səmimi qəlbdən təbrik edirik // İqtisadiyyat. – 2001. – 14-20 iyul.

Tədbirdə Ş.Muradovdan da bəhs olunur.

678. Həsənzadə V.Ziyalı ilə söhbət və ya o məsum illəri xatırlayarkən: (Müsahibə) // Laçın. – 2001.- 16 may.

Ş.Muradovla müsahibə.

679. “Müstəqil Azərbaycanın 10 illiyi: tarixi gerçəklik” mövzusunda konfrans. 26 sentyabr 2001-ci il // Elm. – 2001.- 4 oktyabr.

Yazıda AMEA və Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin keçirdiyi konfransda Ş.M.muradovun “Azərbaycan iqtisadiyyatı müstəqillik illərində” məruzəsindən də bəhs edilir.

680. Tahiroğlu F. Müstəqillik illərində iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın postsovet məkanında öncüllər sırasına çıxması ilə nəticələnmişdir. // Azərbaycan. – 2001. – 17 oktyabr.

Ş.Muradovun respublikamızın iqtisadi inkişaf strategiyası ilə bağlı bəzi fikirləri açıqlanır.

2002

681. Azərbaycanın aqrar iqtisadçı alimləri. – Bakı: “Təhsil” NPM, 2002. – S.24-27.

Yazıda Şahbaz Muradovdan da bəhs edilir.

682. AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvlərinin seçkisi // Əxo. – 2001. – 30 iyun.

Burada Ş.Muradovun da müxbir üzvü seçilməsi qeyd edilir.

683. XXI əsrin Azərbaycan demoqrafiyasının inkişafı // Elm. – 2002.-14 yanvar.

Yazıda AMEA-nın müxbir üzvü, prof. Ş.M.Muradovun Nyu-Yorkda nəşr edilən “Sosioloji tədqiqatlar” məcmuəsində (2001-ci il, may-iyun) “XXI əsrin Azərbaycan demoqrafiyasının inkişafı” adlı məqaləsi haqqında məlumat verilir.

2003

684. Bakı biznes Universiteti. 1993-2003-10 il. – Bakı: BBU, 2003. – S.31-32.

AMEA-nın müxbir üzvü Ş.Muradovun həyat və fəaliyyətinin bəh olunur.

685. Səmədzadə Z. İqtisadi tərəqqiyə həsr edilən ömürlər: Azərbaycanın iqtisadçı alimləri: AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvləri, professorlar, iqtisad elmləri doktorları: (Azərbaycan Dövlət Universitetinin 70 illik yubileyinə həsr edilir). – Bakı: Gənclik, 2003. – S.96-99.

Ş.Muradov haqqında məlumat verilir.

686. H.Əliyev iqtisadi kursunun davamı // Persona. – 2003. - №1 (sentyabr). – S.2; 31-33.

Azərbaycan iqtisad elminin layiqli nümayəndəsi Şahbaz Muradovun da həyatı və yaradıcılığından bəhs edilir.

687. Şöhrətli elm məbədgahımız // Respublika. – 2003. – 7 yanvar. – R.Muradov və A.Gözəlova ilə birlikdə.

Yazı Ş.Muradovun Moskva şəhərinin “Elm” nəşriyyatında çap edilmiş monoqrafiyasından bəhs olunur.

688. Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhalisakiniyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının hazırlanması üzrə Dövlət Əlaqələndirmə Komissiyasının tərkibi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidenti Heydər Əliyevin Sərəncamı // Azərbaycan; Respublika. – 2003. – 24 iyun.

689. Günəşli T. İqtisadiyyatın inkişafı elmi araşdırmadan başlayır: (Müəhibə) // Həqiqətlər və faktlar. – 2003. – 19 aprel.

Yazıda Ş.Muradovun elmi yaradıcılığı haqqında qısa məlumat dərc edilib.

690. Muxalifətin üzdənirəq əməlləri demokratiyaya zərbədir // Respublika. 0- 2—3. – 27 iyul.

Burada Ş.Muradovun da rəyi verilmişdir.

2004

691. Şükürov K. Azərbaycan əhalisi: öyrənilməsi və tarixi qaynaqları. – Bakı: Elm, 2004.

Kitabda həmin problem sahəsində Şahbaz Muradovun da xidmətləri barədə geniş söhbət açılır.

AMEA İqtisadiyyat institutunun dissertasiya Şurası // Zerkalo. – 2004.- 24 fevral.

692. Ş.M.Muradovun İqtisadiyyat İnstitutunun Dissertasiyası Şurasında gedən müdafiə sədrliyindən bəhs edilir.

AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun doktorluq Dissertasiya Şurasına Ukrayna Respublikasından opponentlik etməyə gəlmiş i.e.d. İ.Alyutiv haqqında // Yeni Azərbaycan; Zerkalo. – 2004. – 26 fevral.

693. Ş.Muradovun sədrlik etdiyi AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda fəaliyyət göstərən doktorluq Dissertasiya Şurasında Ukrayna Respublikasından R.Quliyevin “Azərbaycanın milli iqtisadiyyatın formalaşmasının investisiya problemləri” mövzusunda doktorluq dissertasiyasının müdafiəsinə opponentlik etməyə gəlmiş i.e.d. İ.Alyutiy haqqında söz açılır.

694. Quliyev C.B. Ş.M.Muradov // Avroasiya. – 2004. – 2 iyul.

Burada AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun şöbə müdiri C.Quliyev Ş.M.Muradovun elmi fəaliyyətindən bəhs edir.

695. Mayıs Yanardağ. Naməlum sirləri azanlar. – Bakı, 2004.

Müəllif bu kitabında Ş.Muradovun həyat və elmi yaradıcılığından bəhs edir.

696. Mayıs Yanardağ. Ulu Öndər Heydər Əliyevin dəstəklənməsi // Ədalət. – 2004. – 6 may.

Yazıda Ş.Muradovun Ulu Öndər Heydər Əliyevin dəstəklənməsi ilə əlaqədar xidmətlərindən bəhs edilir.

697. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə həsr edilmiş “İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər”.-

Bakı: Elm, 2004. – 656 s. Monoqrafiyasının təqdimat mərasimi haqqında // AzərTAc: (Xüsusi bülleteni). – 2004. – 11 dekabr.

698. Она была всего лишь работником ЦУМА? // Эхо. – 2004. – 16 сентября.

Директор Института экономики Шахбаз Мурадов отвечает на обвинения бывшей сотрудницы.

699. Событие в азербайджанской науке. О презентации книг «Человеческий потенциал: основные тенденции, реалии, проблемы» // Эхо. – 2004. – 14 декабря.

В материале говорится о презентации книги ученого.

2005

700. Eminov Z.N. Azərbaycanın əhalisi. İqtisadi, sosial və demografik problemlər. – Bakı, 2005. – S.230-232.

Kitabda Ş.M.Muradovun da həmin tədqiqat mövzusu sahəsindəki xidmətlərindən bəhs olunur.

701. “İqtisadi inkişaf” jurnalı // Mülkiyyət. – 2005. – 13 avqust.

Yazıda “iqtisadi inkişaf” jurnalının ilk nömrəsinin çapdan çıxması münasibəti ilə keçirilən təqdimat mərasimində Ş.-Muradovun da iştirak etdiyi göstərilir.

702. Ş.M.Muradovun “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər”. – Bakı: Elm, 2004. – 656 s. Monoqrafiyasına Azərbaycan Respublikasının İqtisadi İnkişaf Nazirinin “01” mart 2995-ci il № 03/639 sayılı rəsmi məktubla daxil olmuş rəyi // AMEA-nın Xəbərləri. Humanitar və İctimai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2005. - № 1. – S.347-348; Respublika. – 2005. – 8 yanvar.

Rəydə nazir Şahbaz müəllimi uzunmüddətli elmi axtarışları və gərgin əməyi sayəsində ərsəyə gətirdiyi “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər”. – Bakı: Elm, 2004. – 656 s. monoqrafiyasının nəşr olunması münasibəti ilə təbrik edir və yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayır. Kitabın mühüm elmi və nəzəri əhəmiyyətindən bəhs edilir və ona yüksək qiymət verilir.

703. Ş.M.Muradovun Ümumilli liderimizə ithaf olunmuş “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər”. – Bakı: Elm,

2004. – 656 s. Monoqrafiyasının “10” dekabr 2004-cü il tarixdəki təqdimat mərasimi haqqında məlumat // AMEA Xəbərləri. Humanitar və İcymai elmlər seriyası (İqtisadiyyat). – 2005. - № 1. – S.338-346.

704. Nadirov A. , Ələsgərov A, Kərimov X. İnsan potensialının sistemli öyrənilməsinə həsr edilmiş fundamental tədqiqat: [Rəy] // Xalq qəzeti. – 2005. – 8 yanvar. – Ş.Muradovun “İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər”. – Bakı: Elm, 2004. – 656 s.

Kitabı haqqında rəy.

705. Nadirov A. Monumental monoqrafiya: [Rəy] // Respublika. – 2005. – 25 mart. – Ş.Muradovun “İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər”. – Bakı: Elm, 2004. – 656 s.

Kitabı haqqında rəy.

2006

706. Salahzadə S. İdman saflığını qorunalıdır: (Müsahibə) // Sportsman. – 2006. - № 9. – S.16-17.

Yazıda Ş.Muradovun idmanla bağlı müsahibəsi verilir.

707. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr edilmiş “Azərbaycan iqtisadiyyatı yeni inkişaf mərhələsində: uğurlar, problemlər, təkliflər” mövzusunda elmi-praktik konfrans // Respublika; Azərbaycan. – 2006. – 6 dekabr.

Konfransı Şahbaz Muradov açaraq “Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası və yeni mərhələdə onun həyata keçirilmə-sində İlham Əliyev fenomeni” mövzusunda məruzə etmişdir.

708. AMEA-nın hesabat yığıncağı/ Azərbaycan. – 2006.- 30 aprel.

Yığıncaqda AMEA-nın müxbir üzvü Ş.Muradov da çıxış etmişdir.

709. AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda görkəmli iqtisadçı alim Aqıl Əliyevin 80 illik yubileyi // Azərbaycan; Respublika. – 2006. – 9 dekabr.

Yubiley iclasını Şahbaz Muradov açaraq alimin yaradıcılığı haqqında çıxış etmişdir.

710. AMEA-nın Rəyasət Heyəti, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi, Azərbaycan Tibb Universitetinin birgə iclasında görkəmli alim və pedaqoq Aqil Əliyevin 80 illik yubileyinə həsr edilmiş tədbir // Azərbaycan; Respublika; Xalq qəzeti. – 2006. – 15 dekabr.

Tədbirdə Şahbaz Muradov da çıxış etmişdir.

711. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr edilmiş elmi-praktiki konfrans və Aqil Əliyevin 80 illik yubileylərinin qeyd edilməsi haqqında // Elm. – 2006. – 19 dekabr.

Həmin tədbirdə Şahbaz Muradovun da çıxış etdiyi qeyd olunur.

2007

712. Azərbaycan iqtisadçı alimləri. Fədakar alim və müəllim, i.e.d., prof. Təbriz Əliyev-60. – Bakı: Çinar-çap, 2007. – S. 31-32; 54; 70-71.

Kitabda Şahbaz Muradovun cəsarətli, qayğıkeş və prinsipial alimlik mövqeyindən bəhs edilir. Burada eyni zamanda Şahbaz Muradovun müəllifə təbrik məktubu da dərc olunub.

713. Mayıs Yanardağ. Mənimlə həmdəm olanlar. – Bakı, 2007.- S. 67-68.

Kitabda Şahbaz Muradovun elmi yaradıcılığından geniş bəhs edilir.

714. AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda Akademik Əlisöhbət Sumbatzadənin 100 illik yubileyi // Elm. – 2007. – 30 aprel.

Yubiley iclasını Şahbaz Muradov açaraq onun elmi yaradıcılığı haqqında çıxış etmişdir.

715. AMEA-da Azərbaycan təbiət elminin patriarxı akademik Həsən Əliyevin 100 illik yubileyi // Elm. – 2007. – 29 dekabr.

716. Ümummilli Lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr edilmiş “Azərbaycanda demoqrafik inkişafın, əhali miqrasiyası və məşğulluğun regional sosial-iqtisadi problemləri” mövzusunda elmi-praktiki konfrans // Azərbaycan. – 2007. – 8 dekabr; Respublika. – 2007. – 9 dekabr.

Yazıda Şahbaz Muradovun konfransı açması və məruzələrdən bəhs edilir.

717. Zəhmətlə ucalan insan // Laçın. – 2007. – 14 iyul.

Yazıda Ş.Muradovun elmi yaradıcılığından bəhs edilir.

718. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda yazıçı-publisist və ictimai xadim İsrəfil Məmmədovla görüşdə Ş.M.Muradovun çıxışından bəhs olunur. Respublika qəzeti. 15 mart, 2008-ci il.

719. Akademik Ramiz Mehtiyevin “Gələcəyin strategiyası müəyyənləşdirilərkən: modernləşdirmə xətti” – kitabının müzakirəsinə həsr edilmiş elmi seminarda prof. Ş.M.Muradovun çıxışından bəhs olunur (AMEA İqtisadiyyat İnstitutu). Respublika qəzeti. 4 aprel, 2008-ci il və “Azərbaycan” qəzeti. 4 aprel, 2008-ci il.

2008

720. Şahbaz Musa oğlu Muradov: (bibliografik göstərici) // AMEA Mərkəzi Elmi kitabxana. – 2008. – 332 s.

DÖVLƏT, HÖKÜMƏT ADAMLARI, ALİM VƏ ZİYALILAR ŞAHBAZ MURADOV HAQQINDA

**Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti Heydər Əliyev**

Azərbaycan xalqının Ümumilli Lideri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əlirza oğlu Əliyev “24” avqust 1995-ci ildə Prezident Sarayında Azərbaycan Respublikası Ali Sovetində seçkilər üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvləri ilə görüşdə demişdir: «1988-ci ildə Əbdürəhman Vəzirov Azərbaycana rəhbərliyə göndərildikdən sonra gəlib burada mənim fəaliyyətimə qara yaxmağa başladığı vaxt Moskvada nəşr olunan «Вопросы экономики» adlı çox nüfuzlu jurnalın 6-cı nömrəsində Şahbaz Muradovun məqaləsi çap edilmiş və o həmin məqalədə mənim respublikadakı fəaliyyətim haqqında çox müsbət fikirlər yazmışdır. Görünür ki, ədalətli adamlar da var imiş....».

24.08.1995

SSRİ EA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof., SSRİ EA-nın Sosioloji Tədqiqatlar İnstitutunun direktoru, SSRİ EA Rəyasət Heyətinin nəzdindəki «Əhali sakinliyinin sosial-iqtisadi problemləri» Elmi Sovetinin sədri– T.V.Ryabuşkin

Проф. Мурадов Ш.М. внес существенный вклад в развитие экономической науки Азербайджана, в частности, в области разработки региональных аспектов демографической политики. Под руководством и при непосредственном участии проф. Мурадова Ш.Б. проводился

ряд крупных социально-экономических исследований в области рационального использования трудовых ресурсов, изучения демографической ситуации и прогнозирования демографических процессов в Республике. Выполнены такие важные государственные задания, как «Прогноз трудовых ресурсов и определение наиболее эффективных путей их рационального использования на перспективу», Комплексная программа научно-технического прогресса Азербайджанской ССР, обладает большим опытом научно-организационной работы. Проф. Ш.М.Мурадов ведет большую работу по подготовке кадров, принимает активное участие в развитии и координации научных исследований в области экономической науки. Участвуя в работе большинства пленарных и выездных заседаний Научного Совета, проф. Мурадов Ш.М. выступал с докладами, отличавшимися глубоким содержанием, актуальностью, конструктивностью выносимых предложений. Можно отметить и значительный вклад проф. Мурадова Ш.М. в разработку рекомендаций по решению актуальных проблем народонаселения и трудовых ресурсов подготовленных и представленных в директивные и плановые органы страны.

Материалы, разрабатываемые под руководством и личном участии проф. Мурадова Ш.М., вошли в три заключительных тома Комплексной Программы НТП опубликованных в 1979, 1983, 1987 гг., а также вошли в сводные тома Комплексной программы научно-технического прогресса. Разработки по Комплексной программе, осуществляемые проф. Мурадовым Ш.М., отличаются теоретической глубиной, широкой статистической базой исследования, достаточно обоснованностью выводов и предложений.

Москва. 13.01.1989 г.

Akademik

Əlisöhbət Sumbatzadə

Şahbaz Muradov qaynar şəxsiyyət, dişlə-dırnaqla iqtisad elminin rəqəmlər toplusunu tədqiq edən, sərrast elmi ümumiləşdirmələr verən, respublikanın aparıcı demoqrafı kimi, elmin çətin yollarını cəsarətlə fəth edən alim, qayğıkeş şəxsiyyətdir.

A.S.Sumbatzadə

Социально-экономические предпосылки победы советской власти в Азербайджане.

15.09.1972

Şamil Əsgərov (Dəli Dağ)

Şahbaz Muradov elimizin cəsur oğlu, iqtisadiyyat elminin cəngavəri, Koroğlu və Nəbi ünvanlı, Laçın dağlarını daha da ucaldan şəxsiyyətdir. “Dəli dağın sədası”. Bakı. 1973

Laçın ş., 22.11.1974

Qulu Xəlili – f.e.d., professor, yazıçı

Şahbaz Muradov – çox dilli-dilavər, həzircavab, istedadlı, vətəndaş alimdir. Qulu Xəlilov “Ömrün baharı” Bakı. “Gənclik” 1978

07.11.1978

Akademik Ziyad Səmədzadə

Səmimi və mehriban tələbə dostum, inkişafına böyük ümid bəslədiyim, sağlam ürəkli, böyük qəlbli Şahbaza xoş və böyük arzularla. Ziyad Səmədzadə. “Структура и эффективность общественного производства”. Баку. “Элм”, 1980.

11.03.1980

I.e.d., prof. M.Meybullayev

Çox böyük qəlbə malik olan, son dərəcə xeyirxah insan olan respublikamızın tanınmış iqtisadçı alimi Şahbaz müəllimə dərin hörmət və ehtiram əlaməti olaraq M.K.Meybullayev. "İctimai əmək məhsuldarlığı və əhalinin real gəlirləri". Bakı, Elm, 1986

15.06.1986.

F.e.d., prof. Midhəd Ağamirov

İsedadlı alim, nəcib qəlbli insan, dostum prof. Muradov Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla. Midhəd Ağamirov. "Məhəmməd Hadinin Fəlsəfəsi" Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı. Bakı, 1987

12.11.1987.

Gəray Fəzli – yazıçı

Elimizin, obamızın gözəl oğullarından biri, elm və zəka sahibi, bütün qəlbimlə, eşqimlə təzəcə tanış olduğum mərd bir insana-alim və könül şairi Şahbaz qardaşıma ad günü münasibətilə kiçik bir yadigar. Gəray Fəzli "Bir qəlbın asımanı", "Gənclik", Bakı, 1983

10.08.1989

Şair Hüseyn Kürdoğlu

Öz şəxsiyyətində Laçın dağlarının varlığını yaşadan, görkəmli alim, gözəl insan, əziz həmyerlim Şahbaz Muradova – böyük yaradıcılıq uğurları və can sağlığı arzusu ilə.

"Bu dünya bir karvan yolu". Bakı. "Yazıçı" nəşriyyatı. 1989. "05" VI. 1990..

Eybalı Mehrəliyev

Rəsmi opponentim əziz Şahbaz! Ömür gedir, ümidləri yaşadan hər kəşlərin işidir. Bu işdə sənə can sağlığı arzulayıram. Hörmətlə Eybalı müəllim. "Географические аспекты развития населения и системы расселения в горных районах Азербайджана". Диссертация в формате научного доклада

соискание ученой степени доктора Географических наук.
Киев, 1992.

12.10.1992,

Akademik Ziyad Səmədzadə

Böyük bir dövr ərzində respublikamızda iqtisad elminin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan qardaşım Şahbaz xoş və səmimi arzularla. Ziyad Səmədzadə “Dağlıq Qarabağ: naməlum həqiqətlər”. Bakı, 1995

26.12.1995

**Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, prof.
Şahlar Əsgərov**

Azərbaycan ziyalıları arasında öz gur səsi ilə seçilən, sayılan eloğlu Şahbaz müəllim. Heydər Əliyev. Müstəqillik yolu. Seçilmiş fikirlər. Buraxılışa məsul. Ramiz Mehdiyev- fəlsəfə elmləri doktoru(indi akademik); Şahlar Əsgərov fizika-riyaziyyat ekmləri doktoru; Səlahəddin Xəlilov- fəlsəfə elmləri doktoru(indi müxbir üzvü).

03.06.1997

Yazıçı Fəmil Süleymanov

“Elimin, obamın ziyalı, vətəndə vətənsiz yaşayan professor Şahbaz müəllimə müəllifdən hədiyyə. Yazıçı Fəmil Süleymanov. “Qana boyanmış quran” Bakı. “Gənclik”, 1997

23.08.1997.

Səlim Səlimbəyli

Azərbaycan iqtisad elminin görkəmli xadimi, elimizin, xalqımızın böyük oğlu sevimli dostum Şahbaz Muradova xoş arzularla. Hörmətlə Səlimbəyli Səlim. İdris Verdiyev. Kəlbəcər həsrətləri. Bakı. Azər nəşr, 1997

16.09.1997.

Nadirov İnqilab Ədil oğlu

Xalqımın, elimin elmdə və həyatda cəngavər oğlu Şahbaz Muradov cənablarına. “Abşeron iqtisadi rayonunda ekosistemin sağlamlaşdırılması və məhsuldar qüvvələrin səmərəli ərazi təşkili”. Bakı. “Elm”. 1997

20.12.1997

İqtisad elmləri doktoru, professor Mirələm Həsənlı

Şahbaz Muradov – görkəmli iqtisadçı alim, elmdə və həyatda öz sözü olan insandır.

16.04.1998

Professor Ziyadxan Həbibbəyli

El-obamızın görkəmli ziyalısı professor Şahbaz Muradova. Hörmət əlaməti olaraq Ziyadxan Həbibbəyli “Zəngəzurun qısa tarixi və coğrafiyası”. Bakı, 2000

24.05.2000

Akademik Budaq Budaqov

Qəlbində işıqlı vulkanın odunu gəzdirən Şahbaz Muradov cənablarına Budaqovdan. “Nurlu ömür” 1999

01.09.2000

Xıdır Bəylərov

Məşhur alim, rayonumuzun və respublikamızın fəxri hörmətli həmyerlim Şahbaz müəllimə müəllifdən. Xıdır Bəylərov. Yurd həsrəti. Bakı, 1999

07.02.2001.

Akademik Ziyad Səmədzadə

Azərbaycan iqtisad elminin ən layiqli nümayəndələrindən biri, uzun illər birlikdə çətin, mürəkkəb yol keçmiş, saflığına həmişə inandığım, ürəyi vətən eşqi ilə həmişə yanan əzizim Şahbaza xoş və səmimi arzularla. Ziyad Səmədzadə: “Dünya iqtisadiyyatı. Çin iqtisadi möcüzəsi. Bakı, “Gənclik” 2001.

15.07.2001

Şair iqtisadçı alim Əjdər Qiyaslı

Xalqımızın ləyaqətli yetirməsi, mərd və qeyrətli oğlu, görkəmli iqtisadçı alim, AMEA-nın müxbir üzvü, gözəl şəxsiyyət hörmətli prof. Şahbaz müəllimə- gözünə nur olsun hər bir övladın, ucalsın göylərə layiqli adın- Əjdər Qiyaslı. “Mənim dünyam” (şeir və poema). Gənclik. Bakı, 2001

21.12.2001

Sülhiyyə Musa qızı

Əziz Şahbaz müəllimə-elimizin, ziyalılığımızın zirvəsində duran böyük dəyər sahibinə müəllifdən Sülhiyyə Musa qızı “Şəhid Ruhlar oyansın”!. Bakı. “Təfəkkür”, 2001

14.08.2001.

Akademik Asəf Nalidirov

Azərbaycan İqtisad elminin gələcək yüksək inkişaf məqsədlərini mətanətlə öz boynuna götürən, görkəmli alimlərimizdən biri əziz Şahbaza bu yolda daima uğurlar, möhkəm can sağlığı və böyük xoşbəxtlik diləyirəm. Asəf Nalidirov “Müstəqil Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişaf məsələləri” Bakı. Elm, 2001

13.02.2002

Musa Laçınlı

Əziz həmyerlim hörmətli Şahbaz müəllim! Zamanın ağrılarından güc almış Laçın həsrətinə misralanmış ilk şeir kitabımı sizlərə ərməğan edirəm. Laçın dönmək arzusu ilə. Hörmətlə Musa Laçınlı. “Laçınsız keçən günlər”. Bakı, 2001. “Arzularım ürəyimdə görünməz,

Vətən dağı sinəm üstə silinməz,

Qərib Musa, Haqsızlığa əyilməz,

Əyilirdi, əyilməyə qoymadım”. Bakı, 2001

19.06.2002.

İ.e.d., prof. Xanhüseyn Kaımlı

Tanınmış iqtisadçı alim, böyük hörmət bəslədiyim əziz dostum, özünün dərin məzmunlu məqaləsi ilə kitabın keyfiyyətinə daha müsbət təsir göstərmiş olan Şahbaz müəllimə ən səmimi və xoş arzularla. Xanhüseyn Kazımlı. "Yeni Azərbaycanın quruluşu" Bakı, 2002.

09.07.2002.

İ.e.d.Q.İ.Manafov

Hörmətli akademikimiz, iqtisad elminin görkəmli nümayəndəsi, gələcəyimizin ümidi və dayacağı, xeyirxah Şahbaz müəllimə dərin hörmət, ehtiram, təşəkkür ifadəsi olaraq səmimi arzularımızı bildirirəm. (Elmlər doktoru dissertasiyasının aftoreferatı)

16.12.2002

İ.e.d. Məhiş Əhmədov

Böyük alim, gözəl insan, həmişə qayğısını və diqqətini öz üzərində hiss etdiyim Şahbaz müəllimə ən xoş və səmimi arzularımı bildirirəm. (Elmlər doktoru dissertasiyasının aftoreferatı)

20.05.2003

F.e.d.,prof. Qoşqar Əliyev

Dəyərli və dəyanətli şəxsiyyət, əziz və istəklili Şahbaz müəllimə ən səmimi və xoş arzularla. Heydər Əliyev və milli mentalitet fəlsəfəsi. Bakı, 2003.

05.05.2003.

F.e.d., prof Məhərrəm Qasımlı

Ruhumuzun gözəl bilicisi, sadəlikdə, səmimilikdə çoxlarımıza örnək olan əzizim Şahbaz müəllimə cənsağlığı istəyimlə. Məhərrəm Qasımlı. "Ozan Aşıq Sənəti". Bakı, "Uğur", 2003.

01.04.2004.

Həsənov Niyaz Əliakrəm oğlu

Xalqımızın dəyərli oğlu, görkəmli alim və böyük insan olan akademik Şahbaz müəllimə xoş arzularla “İnvestisiya strategiyasının formalaşması və modernləşdirilməsinin inkişaf problemləri”. Bakı, 2003

28.04.2003

Niyazi Həsənov

Şəxsiyyətinə və elminə böyük hörmətlə yanaşdığım hörmətli akademik Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla müəllifdən xatirə. Niyazi Həsənov. “Ana bağışlar” Bakı, 2002. Şeirlər kitabı.

28.04.2003.

Ramiz Əskər

Qutlu və bilikli kişi, böyük alim və vətəndaş hörmətli Şahbaz müəllim. Dərin ehtiramla. Qutadqu Bilik. Bakı. “Elm”. 2003.

30.09.2003

İ.e.d., prof. Gülşən Yüzbaşıyeva

Hörmətli Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla! Əziyyəti bilən adam həyatın mənasını düz dərk edə bilər. Ona görə də Siz yoldaşınızın, balalarınızın və nəvələrinizin qədrini bilirsiniz. Sizə can sağlığı arzulayıram, uzun ömür, səadət və gözəl günlər. Ən böyük arzum isə nəvələrinizin toyunda özünü tamada olasıınız. Hörmətlə Yüzbaşova Gülşən Zahid qızı. “Реструктуризация промышленности Азербайджана” Баку. Елм, 2003. (Научный Консилтат член-корр. НАН АР. Доктор экономических наук, профессор Ш.М.Мурadow)

02,10,2003,

Əflatun Saracılı

Görkəmli ictimai xadim, elm təşkilatçısı, böyük ziyalı, hünər və cəsarət sahibi Şahbaz müəllimə sevgi və sevinclər diləyi ilə

bağışladım. Əflatun Saraclı. “Ömür keçdi yuxu kimi”. Bakı, Xəzər Universitetinin Nəşriyyatı. Bakı, 2002.

15.01.2004.

Fəxri Mürşüdlü

Görkəmli alim, bacarıqlı elm təşkilatçısı, demoqrafiya və iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üzrə elmi məktəbin yaradıcısı, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Şahbaz Muradova. Dərin hörmət və xoş arzularla. Fəxri Mürşüdlü. Банковское обслуживание внешнеэкономической деятельности Азербайджана. Баку, 2013

Müxbir üzvü. Afad Qurbanov

Azərbaycan elminin flagmanlarından biri olan Şahbaz müəllimə. Ən xoş arzularla. “Azərbaycan dilçiliyi problemləri”. I cild. Bakı, 2004.

01.04.2004.

Tarix üzrə üzrə fəlsəfə doktoru

Ələmdar Şahverdiyev

Azərbaycanın görkəmli iqtidacı alimi, elmizin vətənpərvər və qeyrətli ziyalı, əməli gənc nəsillərə örnək olan hörmətli ağsaqqalımıza, AMEA-nın müxbir üzvü Ş.Muradova müəllifdən Şahverdiyev Ələmdar Əli oğlu “Trabzon və Batum sülh konfranslarında Azərbaycan məsələsi”. Avtoreferat. Bakı, 2004. 10.10.2004.

Akademik Teymur Bünyadov

Əzizim-dost, mehribanım Şahbaz müəllimə!

Qoy yadigar qalsın sənə

Bu narahat dünyanın anı

Gör bir şey deyə bildim

Anamızdan-laylalarımızdan?!

Bir də sənə can sağlığı, yeni uğurlar, qələbələr arzusu ilə

Teymur Bünyatov

Anam Birdir, Vətən tək.. I, Bakı "Səda", 2004

13.12.2004

F.e.d, prof. Əsədulla Cəfərov

Dəriin hörmət bəslədiyim, gözəl insan, zəhmətkeş alim, qayğıkeş ziyalı Şahbaz müəllimə ən xoş və səmimi arzularla müəllifdən. Əsədulla Cəfərov "Azərbaycanın ilk sakinləri", Bakı, Elm, 2004

28.04.2005.

Şair-iqtisadçı alim Rəsmiyyə Sabir

Dərin hörmət bəslədiyim, gözəl alim, dəyərli ziyalı, elmi rəhbərim AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. Şahbaz Muradova heç zaman unudulmayan və hər zaman könüllərdə yaşaması arzusuyla tələbəsiindən hədiyyə, Rəsmiyyə Sabir. "Unutdun məni". Bakı, 2009

29.05.2005.

***Ş.Muradovun ali məktəb müəllimi, i.e.d.,
professor Sədi Hacıyev***

Çox hörmətli, gözəl insan, iqtisadçı alim, Azərbaycan Respublikasında iqtisad elminin inkişafında xüsusi xidmətləri olan professor Şahbaz müəllimə xoş arzularımı bildirirəm.

16.10.2005

i.e.d., professor Arif Şəkəraliyev

böyük və görkəmli iqtisadçı alim, gözəl insan, böyük şəxsiyyət, həmişə xeyirxahlığı ilə seçilən çox hörmətli Şahbaz müəllimə daha yüksək zirvələri fəth etməyi arzulayıram.

20.04.2006

Məmməd Əfşan

Əziz dostum, istəkli qardaşım, xaqımızın qeyrətli oğullarından biri, mərd və mübariz insan AMEA-nın müxbir üzvü prof. Şahbaz

Muradov ən xoş arzularla Məmməd Əfşan “Göylərin tərlanı” (Sənədli-bədii roman). Bakı, 2006

26.05.2006.

Şair Elxan Məmmədli

Görkəmli alim dostum, sazın-sözün vurğunu çox hörmətli Şahbaz müəllimə ən səmimi arzularımı ərməğan edirəm.

20.07.2006

F.e.d., prof. Kərim Şükürov

Görkəmli alim və elm təşkilatçısı, Azərbaycanda demoqrafiya elminin formalaşmasında əvəzsiz xidmətləri olan AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., professor Şahbaz müəllim Muradova ən xoş və səmimi arzularla. Kərim Şükürov. Azərbaycan əhalisi: öyrənilməsi tarixi və qaynaqları (qədim zamanlardan müasir dövrədək). Bakı, Elm, 2004

25.07.2006

i.e.n.Zakir Nəcəfov

Görkəmli iqtisadçı alim, elmin mübariz cəfəkeşi olan hörmətli Şahbaz müəllimə xoş arzularımı bildirirəm.

08.12.2006

i.e.d., professor Samil Səmədzadə

Azərbaycanın qeyrətli və cəsarətli oğlu, alim dostum Şahbaz müəllimə xoş və səmimi arzularımı çatdırıram.

11.12.2006

Şərəf Cəlili – jurnalist-yazıçı

Ruhunu, duyğularını köçürdüyü möhtəşəm əsərləri, istedadlı yetirmələri ilə özü də məbəddə bir mələk olan böyük alimimiz Şahbaz Muradov. “Daşda çiçək açan dilbər” Bakı. “Nurlan”, 2004.

16.01.2007

***Azərbaycan Respublikası milli məclisinin deputatı, t.e.d., prof.
Cəmil Həsənlı***

Çox hörmətli Şahbaz müəllimə, böyük alim, gözəl ziyalı, Azərbaycanın ən ədalətli insanına müəllifdən. “СССР-Иран: Азербайджанский кризис и начало холодной войны” 1941-1946. М, 2006

05.02.2007

İ.e.d., prof. İ.M.Abbasov

Şəxsiyyətinə böyük hörmət bəslədiyim, ədalətli insan, iqtisad elminin görkəmli alimi, əziz dostum və qardaşım Şahbaz müəllimə ən səmimi və xoş arzularla.

12.02.2007

Gənc iqtisadçı alim, i.e.n. Ərəstü Həbibbəyli

Görkəmli elm xadimi, gənclərin yoluna daim işıq salan çox hörmətli Şahbaz müəllimə möhkəm can sağlığı və böyük uğurlar arzusu ilə.

04.04.2007

***Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, t.e.d.,
prof., səfəvişünas Oktay Əbdülkərim oğlu Əfəndiyev***

Başqalarının susduğu yerdə «düzü-düz, ayrını-ayrı» deyən qəhrəman alim dostum Şahbaz Muradov. “Venesiyalıları Şah I Təhməsinin sarayında”

15.04.2007

İqtisadçı alim Oqtay Məmmədov

AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, insani keyfiyyətləri ilə hamıdan yüksək duran, tələbəlik dostum, iqtisad elmləri doktoru, professor, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradova müəlliflərdən xoş arzularla. Oqtay Məmmədli, Fazil İsmayilov. “İqtisadi nəzəriyyə” dərs vəsaiti. Bakı, 2007. 919 səh.

27.04.2007

Nüsrəddin Məmmədov, Mənsur Bərxudarov

AMEA-nın müxbir üzvü, möhtəşəm şəxsiyyət və görkəmli iqtisadçı alim prof. Şahbaz Muradova ən xoş arzularla Nüsrəddin Məmmədov, Mənsur Bərxudarov “İqtisadi təhlükəsizlik” Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı, 2006

09.07.2007.

Mayis Yanardağ – jurnalist yazıçı

«Zəngəzur mahalının dağ çayları qədər coşğun, Babək təki qeyrətli, odlu-alovlu, mənim üçün doğma əziz bir insan olan Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, MEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. «Şöhrət Ordenli», 500-dən artıq kitab və monoqrafiyanın müəllifi, əməli və elmi fəaliyyətinin 40 ildən artıq bir hissəsinin Azərbaycan iqtisadiyyatının, onun elminin inkişafına həsr etmiş, xalqını sevən, Heydər Əliyev ideyalarını ürəkdən dəstəkləyən həqiqət carçısı, dostluğa, yoldaşlığa, sirdaşlığa sadıq və səmimi Şahbaz müəllim!

Azərbaycan iqtisadiyyatının və onun elminin bundan sonra da çiçəklənməsində dəyərli aparıcı rol oynamağınızla 100 illiyinizi beləcə çılğın keçirməyinizi arzu edirəm.

10.08.2007

Akademik Bəkir Nəbiyev

İqtisad elmimizin cəfəkeşi, istedadlı və enerjili elm təşkilatçısı Şahbaz müəllimə halalca boyuna biçilmiş akademik adına lap yaxın vaxtlarda qovuşmasın arzu edirəm (özümün də iştirakımla – inşallah!). Heydər Əliyev haqqında “Etüdlər”. “Çinar-çap”. Bakı, 2007

04.09.2007

Firudin İsa oğlu Qurbanov

Azərbaycanda iqtisad elminin inkişafında xüsusi rolu olan Şahbaz müəllimə ən ülvəi arzularla. F.İ.Qurbanov. Azərbaycanda

turizmin inkişafın problemləri (Elmi redaktoru AMEA-nın müxbir üzvü i.e.d., prof. Ş.M.Muradov). Bakı "Adiloğlu", 2007.

17.01.2008.

İsrafil Məmmədov

Bu zamanın, bu məkanın çox böyük kişisi, kamil insan, böyük alim, sözübütöv kişi, ilahi bəxşişi əzizimiz Şahbaz müəllimə ən səxavətli ömür payı diləyi ilə - tarixçi alim, yazıçı-publisist, ictimai xadim İsrafil Məmmədov.

28.02.2008

f.e.d. professor: Vaqif Arzumalı

Həmişə və hər yerdə öz mərdliyi və bütövlüyü ilə fərqlənən görkəmli iqtisadçı alim, elm təşkilatçısı, akademik Şahbaz Muradova möhkəm can sağlığı arzusu ilə.

03.04.2008

AMEA-nın müxbir üzvü i.e.d. prof.,

Ağasəlim Ələsgərov

AMEA-nın müxbir üzvü i.e.d.professor, əziz dostum, mərd, obyektiv davranışı, uğurları ilə məni sevindirən böyük alim Şahbaz Muradova və onun ailəsinə ərnağan edirəm. Allah sizi qorusun. Dərin hörmət və ümidlə sizin dinamik inkişafınızı gözləyən Ağasəlim Ələsgərov. İ.H.Aliyev "Ömrünü iqtisad elminin tədqiqinə" həsr etmiş fədakar alim və müəllim

20.05.2008.

İ.e.n., prof.Sabir İbadov

Azərbaycanda iqtisad elminin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan görkəmli alim, bacarıqlı təşkilatçı, xeyirxah insan, dərsliyin elmi redaktoru hörmətli Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla. Sabir İbadov. İqtisadiyyat(İqtisadi nəzəriyyə). Bakı, 2008

09.10.2008.

İ.e.n., dos. Xosrov Kərimov

Zəngin elmi yaradıcılığı-fundamental monoqrafiya, çoxsaylı elmi əsərləri, elm təşkilatçısı kimi yorulmaz fəaliyyəti, yüksək ixtisaslı iqtisadçı kadrların hazırlanmasındakı böyük xidmətləri ilə artıq qeyri-şərtsiz xalqın iqtisadi fikir tarixinə düşmüş, hələ tələbəlik illərindən mənə xeyirxahlıqla yanaşaraq həmişə dəstək olmuş, bu kitabın ərsəyə gəlməsində də müstəsna xidmətləri olan hörmətli müəllimim Şahbaz Muradova böyük sayğı ilə Xosrov Kərimov. “Azərbaycan iqtisad elminin görkəmli nümayəndələri”. Bakı, 2009

12.01.2010.

İ.e.d.prof. Tofiq Hüseynov

Özünün cəsarətli sözləri ilə seçilən, görkəmli iqtisadçı alim, tələbəlik illərinin yadigarı Şahbaz Muradova xoş arzularla. Tofiq Hüseynov. Azərbaycanda investisiyalar: gəlirlər, investisiyalar, sənayeləşdirmə, məşğulluq. Bakı, Elm 2009.

22.01.2010.

Abdulla Qurbanlı

Xalqımızın dəyərli oğlu, sadə və mübariz insan, böyük alim və ziyalı Şahbaz müəllimə. Hörmət və ehtiram əlaməti olaraq Abdulla Qurani “Gəzdim Naxçıvanı mən səngər-səngər” Bakı, 1999

13.04.2010

İ.e.d., prof. Rauf Cəbiyev

Respublikamızın görkəmli iqtisadçı alimi Şahbaz müəllimə möhkəm can sağlı və ailə səadəti arzusu ilə. Müəllifdən Джабиев Рауф Мирза оглы «Размышления экономиста между прошлым и настоящим». Баку.2010

20.10.2010

İ.e.n., Cəlil Quliyev

Elm sahəsində uzun illər birgə çiyin çiyinə küllüq vurduğumuz ürəyi təmiz, yoldaş-dost yolunda sinəsini sipər edən və zəhmətini çəkən, mübariz dostum, qardaşım, həmkarım Şahbaz müəllimə xoş arzularla. Cəlil Quliyev. “Heyat səviyyəsi: yoxsulluğu törədən və azaldan sosial-iqtisadi amillər”. Bakı, Elm. 2011

30.04.2011.

Sövdəqar Muradov Zəngilanlı

Əziz və hörmətli akademik Şahbaz müəllim

*El həsrəti həm səndədi, həm məndə
Yatmıram xəstəyəm vətən dərdindən
Gedib vətənimdən bir xəbər gətir
Güllərə şəh düşər səhər çağından
Getsən, onlardan bir xəbər gətir
Boran, qar düşsə baxma havaya
Mənim əvəzimdən yen qoşa növa
Doldur sularından kuzə qablara
Heç nə istəmirəm bir xəbər gətir*

Şahbaz müəllim mən bu arzularla yaşayıram. Sövdəqar Muradov Zəngilanlı. “Qızıl qələm” Mükafatı laureatı. “Tariximizin açılmamış səhilərindən”, Erməni terroru...Erməni vandalizmi. Bakı,2001

06.12.2011

Fəxri Müslüm

Türk dünyasının böyük şəxsiyyəti akademik, çox hörmətli Şahbaz müəllimə Müəllifdən xoş arzularla. Fəxri Müslüm “Mən dağdağan ağacıyam” Bakı, Elm və təhsil, 2001

15.02.2012.

F.e.d., prof Əziz Məmmədov

Hörmətli Şahbaz müəllim, insan və insanlıq haqqında yazdığım bu kitabı sizin kimi ali bir insan, şəxsiyyətə və böyük bir alimə təqdim etmək mənim üçün şərəfdir. Sizə bəslədiyim ən təmiz duyğularla.

Əziz Məmmədov- fəlsəfə elmləri doktoru, professor Əziz Məmmədov. *Azər Mustafayev. "Təbii-elmi idrak və insan dünyası. Bakı, Təknur, 2011*

19.05.2012.

İ.e.d. Səfa Əliyev

Azərbaycanın iqtisad elmində xüsusi xidmətləri olan görkəmli iqtisadçı alim Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla. Müəllifdən Səfa Əliyev "Xüsusi iqtisadi zonaların tətbiqi problemləri" Bakı, "Elmin İnkişafı Fondu" 2012.

19.11.2012

Nemət Əlibəyov

Həmişə öz haqq sözünü deməyi bacaran, kimsəsizlərə dayağını əsirgəməyən, iqtisadçı alimlər sırasında xüsusi yeri olan hörmətli Şahbaz müəllimə xoş arzularla Müəllifdən Nemət Əlibəyov "Təsərrüfat subyektlərinin səmərəli fəaliyyətinin iqtisadi mexanizmi" Bakı, MBM, 2014

İ.e.d.,prof. Şamil Qafarov

Başqasının iradəsinin ifadəçisi olmayan, həmişə öz sözünü deyən görkəmli iqtisadçı alim, həqiqət və ədalət carçısı, dostum Şahbaz müəllimə ən xoş arzularla. Şamil Saleh oğlu Qafarov. Pulun diktaturası. Bakı, 2014. 551 səh

10.07.2014.

Tanrıverdi Paşa

Akademiyanı və iqtisadiyyat elmini onsuz təsəvvür edə bilmədiyim hörmətli professor Şahbaz Muradova müəllifdən. Tanrıverdi Paşa. Qlobalmaliyyə böhranı: səbəbləri, Dünya və Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün nəticələri. Bakı, Elm, 2011

21.07.2015.

İsrafil Məmmədov

Kişilər səltənətinin yeganə sulıtanı, Rəşdi-Rövşən kişi, əzizim Şahbaz müəllimə - nəsillicə bəxtiyarlıq diləyi ilə İsrafildən kiçik bir hədiyyə. İsrafil Məmmədov "Rus-Türk müharibələrində ermənilərin iştirakı". Bakı. "Elm və təhsil". 2011.

08.11.2013

ŞAHBAZ MURADOV HAQQINDA

1. AMEA- nın yaranmasının 60 illiyinə həsr olunmuş “ Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası – 60 ” Bakı, 2005. 469 səh.

AMEA-nın mühüm hadisələr salnaməsi kitabının 325-341-ci səhifələrində iqtisadiyyat elminin inkişafında Şahbaz Muradovun elmi fəaliyyətindən də ətraflı bəhs olunur və 463-cü səhifəsində müxbir üzvlərin sırasında onun adı da qeyd edilmişdir.

2. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvləri haqqında “ Məlumat kitabı ” II . Bakı – 2005. səh. 367-də Muradov Şahbaz Musa oğlu haqqında qısa məlumat çap edilmişdir.

3. “ Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası – 70 ” Bakı-2015. 488 səh. Kitabın 364-372-ci səhifələrində iqtisadiyyat elminin inkişafında Şahbaz Muradovun elmi yaradıcılığında da ətraflı bəhs olunur.

4. Akademiya . Simalarda. 1945-2015. “ 70 –il . 1945-2015. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası “ Elm ” nəşriyyatı. 2015. 462 səhifə. Kitabın 377-ci səhifəsində Muradov Şahbaz Musa oğlu haqqında ətraflı məlumat çap edilmişdir .

5. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun “ Elmi əsərləri ” Bakı, 2015-ci il, № 4-də. İqtisadiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, i.e.d., prof. R.Sultanovanın prof. Ş.M.Muradovun 75 illiyinə həsr olunmuş “ Zirvələrə ucalan ömür” adlı məqaləsi çap edilmişdir. (Bax. Səh. 5-7).

6. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun “ Elmi əsərləri ” Bakı, 2015- ci il, № 4-də. AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Musa oğlu Muradova Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə “ Əməkdar elm xadimi ” fəxri adı verilməsi münasibəti ilə Bakı Dövlət Universitetinin rektoru akademik Abel Məhərrəmovun imzası ilə Universitet kollektivinin təbrik məktubu çap edilmişdir. (Bax. Səh. 7).

7. “ Respublika ” qəzetinin 29 dekabr 2015-ci il tarixli nömrəsində AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun şöbə müdiri, i.e.d.,

prof. R.Sultanova və BDU-nun dosenti X.Kərimovun prof. Ş.M.Muradovun 75 illiyinə həsr olunmuş “Görkəmli iqtisadçı alim” adlı məqalələri çap edilmişdir.

8. “ Azərbaycan ” qəzetinin “13” fevral 2016-cı il tarixli nömrəsində Bakı Dövlət Universitetinin dosenti iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Xosrov Kərimovun prof. Ş.M.Muradov 75 illiyinə həsr olunmuş “ Tanınmış iqtisadçı alim ” adlı məqaləsi çap edilmişdir.

9. AMEA-nın Xəbərləri İqtisadiyyat seriyası 2015-ci il № 4-də Bakı Dövlət Universitetinin dosenti iqtisadiyyat üzrə fəlsəfə doktoru Xosrov Kərimovun “ Azərbaycan iqtisad elmi məktəbinin tanınmış nümayəndəsi Şahbaz Muradov-75 ” adlı məqaləsi çap edilmişdir. (Bax. Səh. 1-15).

10. AMEA-nın Xəbərləri İqtisadiyyat seriyası 2015-ci il № 4-də AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Musa oğlu Muradovun Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə “ Əməkdar elm xadimi fəxri adı verilməsi münasibəti ilə ” Bakı Dövlət Universitetinin rektoru akademik Abel Məhərrəmovun imzası ilə universitetin kollektivinin təbrik məktubu çap edilmişdir. (Bax. Səh 1-15).

11. 1999-cu ildə çap edilmiş “Kim kimdir ” adlı Azərbaycan kitabında Şahbaz Muradovun elmi yaradıcılığından bəhs olunur. (səh.233).

12. “İqtisadiyyat ” qəzetinin 14-20 iyul 2001 –ci il tarixli nömrəsində i.e.d., prof. Şahbaz Muradovun 2001 –ci ilin “30” iyulunda AMEA-nın müxbir üzvü seçilməsi haqqında məlumat dərc olunmuşdur.

13. 2012-ci il tarixli “Azərbaycan ”, “Xalq” və “Respublika” qəzetlərinin 8 dekabr 2012-ci il tarixli nömrəsində Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Rəyasət Heyətində AMEA-nın akademiki Ramiz Mehdiyevin “Şah İsmayıl Səfəvi ali məramlı tarixi şəxsiyyət kimi ” məqaləsinin müzakirəsində AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun da çıxış etməsindən bəhs olunur.

14. “2” may 2008-ci il tarixində “ Azərbaycan ” qəzetinin “2” may 2008-ci il tarixli nömrəsində “29” aprel 2008-ci il tarixində Laçın rayonunun İcra hakimiyyətində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 85-ci illiyi münasibətilə “Müasir Azərbaycan tarixində Heydər Əliyev şəxsiyyəti” adlı elmi-nəzəri konfransda AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun “Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisidir ” adlı məruzə ilə çıxış etməsi barədə məlumat dərc edilmişdir.

15. “4” aprel 2008-ci il tarixində “Respublika ” qəzetinin “4” aprel 2008-ci il tarixli nömrəsində AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunda keçirilən elmi seminarla respublikamızın tanınmış iqtisadçı alimlərinin iştirakı ilə akademik Ramiz Mehdiyevin **“Gələcəyin strategiyasını müəyyənləşdirərkən : modernləşdirmə xətti ”** kitabının geniş müzakirə olunması və bu müzakirədə AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru “İqtisadiyyat ” üzrə respublika Əlaqələndirmə Şurasının sədri , AMEA-nın müxbir üzvü, iqtisad elmləri doktoru, professor Şahbaz Muradovun tədbiri açması və tədbirdə akademik Ramiz Mehdiyevin adıçəkilən kitabının məzmunu, burada irəli sürülənlər məsələlərin nəzəri-metodoloji və elmi-təcrübəvi əhəmiyyəti haqqında ətraflı danışması haqqında məlumat dərc edilmişdir.

16. “Respublika ” qəzetinin “16” mart 2008-ci il tarixli nömrəsində AMEA iqtisadiyyat İnstitutunda tanınmış tarixçi alim, yazıçı- publisist, AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix institutunun “Azərbaycanlıların deportasiyası və soyqırımı tarixi” şöbəsinin müdiri İsrail Məmmədovun anadan olmasının 80 illiyinə həsr edilmiş tədbirin keçiriləməsindən, bu tədbiri AMEA iqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, professor Şahbaz Muradovun açmasından və İsrail Məmmədovun həyat və fəaliyyətindən danışması haqqında geniş məlumat dərc edilmişdir.

17. “Xalq ” qəzetinin “9” 2009-cu il tarixli nömrəsində “ Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin və milli iqtisadiyyatımızın qurucusudur” mövzusunda keçirilmiş dəyirmi

masada AMEA-nın müxbir üzvü, iqtisad elmləri doktoru, professor Şahbaz Muradovun çıxışının mətni dərc olunmuşdur.

18. “Respublika ” qəzetinin “10” aprel 2010-cu il tarixli nömrəsində “Azərbaycan iqtisad elminin gələcək inkişaf istiqamətlərinə həsr olunmuş tədbir” haqqında məlumat çap edilmiş və həmin tədbirdə Respublikada Elmi tədqiqatların təşkili və əlaqələndirilməsi şurasının “İqtisadiyyat üzrə Problem Şurası”nın sədri Şahbaz Muradovun **“Azərbaycan iqtisad elminin gələcək inkişaf istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi”** ilə əlaqədar olaraq problem şurasının qarşısında duran vəzifələrdən danışması barədə ətraflı məlumat dərc olunmuşdur.

19. “Azərbaycan ” qəzetinin 27 aprel 2008-ci il tarixli nömrəsində laçın rayon icra hakimiyyətində rayon ziyalılarının iştirakı ilə Ümummilli lider Heydər Əliyevin 85 illik yubileyi və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 90 illik yubileyi ilə əlaqədar olaraq keçirilmiş elmi-praktiki konfransda AMEA iqtisadiyyat İnstitutunun direktoru Şahbaz Muradovum iştirakı və çıxışı haqqında məlumat dərc olunmuşdur.

20. “Respublika” qəzetinin “9” dekabr 2010-cu il tarixli nömrəsində “Respublika Elmi Tədqiqatların Təşkil və Əlaqələndirilməsi Şurası”nın İqtisadiyyat üzrə Problem Şurasının növbəti yığıncağı və yığıncaqda Problem Şurasının sədri, AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovun 2006-2010-cu illərdə Respublikanın Elmi-tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutlarında və ali məktəblərin iqtisadiyyat kafedralarında yerinə yetirilmiş elmi-tədqiqat işlərinin yekunları haqqında məruzə etməsi barədə məlumat dərc edilmişdir.

21. Kitabxana.az jurnalının 2008-ci il 3-cü nömrəsində “Azərbaycan elm və mədəniyyət xadimləri ” silsiləsindən Şahbaz Müradovun biblioqrafiyası haqqında AMEA MEK-in Elmi biblioqrafiya şöbəsinin baş biblioqrafı Təranə Mirəliyevanın “Azərbaycan iqtisad elminin parlaq təzahürü və sönməz ziyalısı” adlı məqaləsi çap olunmuşdur. (səh. 27-28).

22. “23” yanvar 2009-cu il tarixində “Respublika” qəzetində Şahbaz Muradovun “Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşu: əsas demoqrafik və etno-demoqrafik dəyişikliklər. (1897-2007-ci illər)” Bakı, 2008-ci il. Kitabına “Azərbaycan Respublikası əhalisinin dinamikası və quruluşunun öyrənilməsinə dair sanballı tədqiqat əsəri adlı BDU-nun dosenti Xosrov Kərimovun məqaləsi dərc edilmişdir.

23. Azərbaycanın aqrar iqtisadçı alimləri “Təhsil” NPM. 2002 kitabında Şahbaz Muradovun həyat və yaradıcılığına dair məlumat dərc edilmişdir. (Bax.səh. 24-27).

24. “Aqrar iqtisadçı alimlər” Bakı, 2012-ci il kitabında Şahbaz Muradovun həyatı və elmi yaradıcılığı haqqında geniş məlumat dərc edilmişdir. (Bax. səh.52-61).

25. Tağı Kərimov “Qarabağ alimləri ” Nurlan 2010 kitabında Şahbaz Muradovun həyatı, elmə və elmi təşkilatçılıq fəaliyyətindən bəhs olunan məqalə çap edilmişdir. (Bax. Səh.401-413).

26. Böyük İqtisadi Ensiklopediyanın 4-cü cildinin 14-15-ci səhifələrində Şahbaz Muradovun elmi yaradıcılıqlarından bəhs olunur. “Böyük İqtisadi Ensiklopediya ” IV MNOÖPRS. “Azərbaycan iqtisadçılar ittifaqı” Bakı. 2012. Səh. 14-15.

27. Mübariz Binnət oğlunun “Laçın ziyalı yaddaşı” İstanbul, 2014-cü il kitabında səh. 71-73- də Şahbaz Muradovun həyat və yaradıcılığından bəhs olunur.

AMEA-nın müxbir üzvü seçilməsi münasibətilə Şahbaz Muradovun ünvanına daxil olmuş bəzi təbrik teleqramları

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizi, görkəmli elm xadimini – Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, ən xoş arzularımı bildirirəm. Sizi vətənimizin tərəqqisivə Azərbaycan elminin inkişafı naminə fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə, **Misir Mərdanov** – Azərbaycan Respublikasının Təhsil Naziri.

AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə Sizi Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin kollektivi adından təbrik edir, sizə uzun ömür, can sağlığı və elmi fəaliyyətinizdə yeni uğurlar arzulayırıq.

İnanırıq ki, bundan sonra da Müstəqil Azərbaycan Respublikasında elmin inkişafı naminə bilik və bacarığınızı əsirgəməyəcək, ölkəmizin tərəqqisi naminə öz töhvənizi verəcəksiniz.

Hörmətlə, AMEA-nın müxbir üzvü **Q.Ş.Məmmədov** – Azərbaycan Respublikası Dövlət Torpaq və xəritəçəkmə Komitəsinin sədri.

* * *

Hörmətli Şahbaz müəllim!

«Simurq» Azərbaycan mədəniyyət Assosiasiyasının Rəyasət Heyəti Sizi AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir. Milli Elmlər Akademiyasına yeni həqiqi və müxbir üzvlərin seçilməsi Azərbaycanın «mədəni kapitalının» artması, onun aparıcı qüvvəsi olan elmin qüvvətlənməsi deməkdir.

Sizin Azərbaycan elminə və ruhi mədəniyyətinə verdiyiniz dəyərli tövhə alimlərimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilib, xalqımıza yaradıcı imkanlarını artıracaq, onun sosial-mədəni tərəqqisi, rifahının yüksəlməsi üçün yeni imkanlar açacaqdır.

Sizə möhkəm can sağlığı, böyük və məsuliyyətli işinizdə uğurlar arzu edirik.

Assosiasiyaanın Rəyasət Heyətinin adından hörmətlə, prezident,
prof. **Fuad Məmmədov**, AMEA-nın I vitse-prezidenti, akad.

Maqsud Əliyev.

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizi AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edir, Sizə can sağlığı, uzun ömür və elmi yaradıcılığınızda müvəffəqiyyətlər arzulayıram. Ümidvaram ki, Siz bundan sonra da Azərbaycanda iqtisadiyyatın inkişafı naminə öz istedad və bacarığınızı əsirgəməyərək daha böyük əzmlə fəaliyyətinizi davam etdirəcəksiniz. Bu istiqamətdə Sizə uğurlar diləyirəm.

Hörmətlə, İnstitutun direktoru, akademik **V.C.Hacıyev.**

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Kollektivimiz Sizi AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edərək Sizə elmimizin inkişafında və milli kadrların hazırlanması sahəsində müvəffəqiyyətlər, can sağlığı və uzun ömür arzulayır.

Hörmətlə, Azərbaycan Respublikası A.İ.Qarayev adına
Fiziologiya İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü

T.M.Ağayev.

* * *

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Görkəmli alim, yorulmaz elm xadimi! Sizi AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə alqışlayır, elmin uca zirvəsinə doğru inamlı mübarizədə həmişə öndə olmağınız arzusundayıq.

Mingəçevir şəhəri.**Günəş Şafaqatov.**

* * *

Çox hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizi, respublikamızın tanınmış alimini, AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, Sizə uzun ömür, möhkəm can sağlığı daim fəaliyyətinizdə uğurlar arzu edirəm.

Hörmətlə, AZETBİ-nin direktoru, Azərbaycan Dövlət Mukafatı Laureatı, AMEA-nın və Rusiya KTEA-nın müxbir üzvü, professor
Nəriman Şirinov.

* * *

Hörmətli Şahbaz Muradov!

Universitetimizin professor müəllim heyəti adından Sizi AMEA-nın müxbir üzvü seçilməyiniz münasibətilə ürəkdən təbrik edir, möhkəm can sağlığı və ailə səadəti arzulayıram.

Ümidvaram ki, müstəqil Azərbaycan elminin inkişafı sahəsində uğurlar əldə edəcək, yeni-yeni töhfələrinizlə bizləri sevindirə biləcəksiniz.

Hörmətlə, Qafqaz Universitetinin
rektoru, prof. **Dr.Ömər Okumuş.**

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev
cənablarının «14» fevral 2004-cü il fərmanı ilə Azərbaycan
elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə «Şöhrət» ordeni ilə
təltif edilməsi ilə bağlı Ş.M.Muradovun adına gələn bəzi təbrik
məktubları**

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Sizin Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinizə görə Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti Zati-aliləri İ.H.Əliyev cənablarının sərəncamı ilə ölkəmizin ən yüksək və ali mükafatı olan «Şöhrət» ordeni ilə təltif olunmağınız məni ürəkdən sevindirir, qəlbimdə fərəh və iftixar hissi yaradır və Sizin kimi çox görkəmli alim, yaxın dost, sadə, mehriban, qayğıkeş bir insanla, ən mənəviyyatlı bir həmyerlimlə fəxr etməyə ruhlandırır. Sizin əməyinizə verilən ən yüksək qiymətə görə möhtərəm Prezidentimiz İ.H.Əliyev cənablarına öz səmimi və tükənməz minnətdarlığımızı bildiririk. Əziz dostum Sizi öz adımdan, rayonun Ağsaqqalları və çoxsaylı ziyalıları adından layiq görüldüyünüz yüksək mükafat münasibətilə səmimi qəlbdən və ürəkdən təbrik edir və Sizə uzun ömür, dünyada ən şirin nemət olan möhkəm sağlamlıq arzulayıram. Respublikamızın elmi cəhətdən inkişaf etdirilməsi naminə bu çətin, şərəfli işlərinizdə, gələcək elmi axtarış yollarında Sizə çox böyük uğurlar diləyirəm.

*Hörmətlə:*Laçın rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı
M.M.Cabbarov.

* * *

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Respublika Prezidentinin sərəncamı ilə yüksək mükafata – «Şöhrət» ordeninə layiq görülməyiniz münasibətilə Sizi ürəkdən təbrik edir, Azərbaycan elminin inkişafı sahəsində apardığınız səmərəli fəaliyyətinizdə yeni – yeni nailiyyətlər arzulayıram.

Hörmətlə: Azərbaycan Respublikası Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı **Vaqif Əliyev.**

* * *

Hörmətli Şahbaz müəllim!

Böyük elmi nailiyyətləriniz əsasında Azərbaycan Respublikasının iqtisadi və sosial məsələlərinin həllində göstərdiyiniz yüksək fədakarlıq, vətəndaşlıq, vətənpərvərlik və alimlik fəaliyyətiniz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən yüksək qiymətləndirilərək yüksək ali mükafata, Azərbaycan dövlətinin «Şöhrət» ordeni ilə təltif edilməyiniz münasibətilə Sizi səmimi qəlbdən təbrik edir, Azərbaycan iqtisadiyyatının inkişafı naminə Sizə daha böyük uğurlar, sağlamlıq, səadət arzulayırıq. Biz fəxr edirik ki, Qarabağdan, Laçın rayonundan da Azərbaycan elminin inkişafında yüksək səviyyədə fəaliyyət göstərən bir böyük həmyerlimiz, alimimiz var, yəni Siz varsınız. Bir daha Sizi səmimi qəlbdən təbrik edir, Azərbaycan elminin inkişafı naminə Sizə daha böyük uğurlar diləyirik.

*Hörmətlə: Şuşa rayon Kommunal müəssisələri Kombinatının adından, kombinatın rəisi **Şahin Maqsud oğlu Mahmudov.***

* * *

Çox hörmətli Şahbaz müəllim!

Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinizə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti möhtərəm İlham Əliyev cənablarının sərəncamına əsasən «Şöhrət» ordeni ilə təltif olunmağınız münasibətilə sizi təbrik edir və xoş arzularımızı bildiririk.

Şahbaz müəllim! Sizə respublikamızın xoş gələcəyi, elmimizin tərəqqisi, müstəqil dövlətimizin inkişafı və millətimizin xoşbəxtliyi naminə möhkəm can sağlığı, uzun ömür və elmi fəaliyyətinizdə böyük uğurlar diləyirik.

*AMEA Texnologiyalar İnstitutunun direktoru prof., t.e.d.
R.M.Əliquliyev.*

* * *

Əziz eloğlum, istəqli qan qardaşım, iqtisad elmləri doktoru, professor Şahbaz Muradovun Milli Akademiyasının müxbir üzvü seçilməsi münasibətilə təbrik!

Şahbaz qardaş, düz seçildiniz.
Yüz dəfə ölçülüb, bir biçildiniz.
Hər vaxt Sizi görək gumrah, güləruz.
Siz adınız kimi bir Şahbazsınız.
Qartal qanadlısınız, xoş avazsınız.
Qarlı gündə də xalqa yarsınız.
Elə zülmətdə də olunuz gündüz.
Torpaqlar alınar, eyləmirəm şəkk.
Elmi rütbənizi, günü görək,
«Ceyran bulağı»nın üstə qeyd edək.
Şamiləm, baş versin belə bir möcüzə.

Şamil Əsgərov (Şamil Dəlidağ)
(Kəlbəcərsiz-Kəlbəcərli,
Dəlidağsız-Dəlidağ).

* * *

Əjdər Qiyashı

MİSAL GÖSTƏRİRLƏR MƏRDLİYİ SƏNDƏ

*Görkəmli iqtisadçı alim, «Şöhrət» ordenli akademik **Şahbaz Muradova** ithaf edirəm*

İqtisad elmində dönüb Fərhada,
Zəkanla yetişdin uca bir ada.
Gecəli-gündüzlü yazdın, yaratdın;
Könül istəyinə inamla çatdın.
Şam kimi əridin sən yaza-yaza,

Karvanın yetişdi günəşli yaza.
Ilhamla yazdığın hər bir əsərin
Mənası böyükdü, hikməti dərin.
Hər yerdə ucaldıb alim səsinə,
Verirsən qəlbinin öz töhvəsini.
Uğurlar gətirir zəhmətin sənə, -
İqtisad elminin xəzinəsinə!
Bununla ucalır eşqin, əməlin,
Verir bəhrəsini halal zəhmətin ...
Saldığın bağ-bağça indi verir bar.
Kamalı bir gücü məşələ döndü,
Elmin ziyasılə nura büründü.
Yaxşısını yamandan seçib aradın,
Tutub haqq yolunu xeyrə yaradın.
Sən uca saxladın şah vüqarını,
Göstərdin xalqına etibarını.
Min dəfə düşsən də çətinə, dara
Sənəni mərd gərdin haqsızlıqlara.
Məsləkli, mənliyi saxladın uca,
Əyilmək bilmədin ömrün boyunca
Görürəm həmişə yeri gələndə
Misal göstəririlər MƏRDLİYİ səndə!
Əzizim Şahbaz!
Gözünə nur olsun oğlanların, qızın,
Parlasın səmada tale ulduzun.
Yoluna nur saçsın ömrün boyunca,
Kamına çatasan, könlün doyunca.

AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradova “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı verildi

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının 70 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycan elminin inkişafında xidmətlərinə görə bir qrup alimə Azərbaycan Respublikasının fəxri adları verilmişdir.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının əməkdaşlarına fəxri adların verilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 3 noyabr 2015-ci il tarixli Sərəncamı ilə İnstitutumuzun Elmi Şurasının üzvü, şöbə müdiri, AMEA-nın müxbir üzvü, iqtisad elmləri doktoru, professor **Şahbaz Musa oğlu Muradova** “**Əməkdar elm xadimi**” fəxri adı verilmişdir.

“Əməkdar elm xadimi” fəxri adı alması münasibətilə İqtisadiyyat İnstitutunun bütün kollektivi adından AMEA-nın müxbir üzvü Şahbaz Muradovu ürəkdən təbrik edir, ona elmi fəaliyyətində yeni-yeni nailiyyətlər və möhkəm can sağlığı arzulayırıq!

**Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər üzrə
Mərkəzi seçki komissiyasının tərkibi haqqında
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN
QƏRARI**

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 13-cü maddəsinə uyğun olaraq **qərara alır**:

1. Aşağıdakı şəxslər Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər üzrə Mərkəzi seçki komissiyasının üzvü seçilsinlər:

Abbasquliyev Arif Cəmil oğlu
Abdullayev Fərhad Sahib oğlu
Burcayev Ramazan Hacı oğlu
Qasımova Svetlana Çingiz qızı
Jidkova Tatyana Timofeyevna
Zeynalov Məmmədbağır Mustafa oğlu
Məmmədəliyev İsa Məcid oğlu
Məmmədli Əli Cəmil oğlu

Muradov Şahbaz Musa oğlu
Rzayeva Zemfira Süleyman qızı
Səlimov Təvəkkül Qafar oğlu
Cəfərov Nizami Abdulla oğlu
Xəndan Rəfiq Zəka Cəfər oğlu
Hüseynov Azər Qəmbər oğlu

2. Cəfər Cəbrayıl oğlu **Vəliyevin** sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər üzrə Mərkəzi seçki komissiyasının tərkibi təsdiq edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının xalq deputatları seçkiləri üzrə Mərkəzi seçki komissiyasının səlahiyyətinə xitam verilsin.

**Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri
R.QULİYEV.**

Bakı şəhəri. 18 avqust 1995-ci il №1084

Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının hazırlanması üzrə Dövlət Əlaqələndirmə Komissiyasının tərkibi barədə Azərbaycan Respublikası prezidentinin sərəncamı

1. Azərbaycan Respublikası prezidentinin 1999-cu il 9 dekabr tarixli 290 nömrəli sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasında demoqrafiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramının hazırlanması üzrə Dövlət Əlaqələndirmə Komissiyası aşağıdakı tərkibdə **təsdiq edilsin:**

Komissiyanın sədri:

Əli Nağıyev - Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri

Komissiyanın üzvləri:

İlqar Fətizadə - Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin birinci müavini

Samir Vəliyev - Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin işlər müavini

Toğrul Musayev - Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini

İlqar Rəhimov - Azərbaycan Respublikasının əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin birinci müavini

Abbas Vəlibəyov - Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin müavini

Elmar Qasımov - Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini

Asif Əsgərov - Azərbaycan Respublikası gənclər, idman və turizm nazirinin müavini

Dilrubə Camalova - Azərbaycan Respublikası Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini

Ağadadaş Məmmədov - Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi sədrinin müavini

Sahib Rəhimov - Azərbaycan Respublikası Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini

Oruc Zalov - Azərbaycan Respublikası daxili işlər nazirinin müavini

İlyas Əliyev - Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası sədrinin birinci müavini

Budaq Budaqov - Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Coğrafiya İnstitutunun direktoru

Şahbaz Muradov - Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru

Vahab Məmmədov - Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Məşğulluq Siyasəti və Demografiya İdarəsinin rəisi

2. Dövlət Əlaqələndirmə Komissiyasına tapşırılsın ki, Azərbaycan Respublikasında demografiya və əhali sakinliyinin inkişafı sahəsində Dövlət Proqramını 3 ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının prezidentinə təqdim etsin.

Heydər ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının prezidenti

Bakı şəhəri, 23 iyun 2003-cü il

3 aprel 2004-cü il, ŞƏNBƏ №076 (2014)

AZƏRBAYCAN MİLLİ ENSİKLOPEDİYASI REDAKSIYA
HEYƏTİNİN TƏRKİBİNİN VƏ ƏSASNAMƏSİNİN
TƏSDİQ EDİLMƏSİ HAQQINDA
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN
FƏRMANI

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli 55 nömrəli sərəncamına uyğun olaraq **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının redaksiya heyəti aşağıdakı, tərkibdə təsdiq edilsin:

Azərbaycan Milli Ensiklopediyası redaksiya heyətinin üzvləri:

Muradov Şahbaz Musa oğlu

AMEA-nın müxbir üzvü, AMEA-nın İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti.
Bakı şəhəri, 2 aprel 2004-cü il.

AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., prof. Şahbaz Muradovun Ulu Öndər Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr edilmiş “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər” (Bakı, “Elm” 2004, 656 səh.) adlı monoqrafiyanın təqdimatı və onun dəyərləndirilməsi haqqında. AMEA-nın xəbərləri. Humanitar və İctimai Elmlər Seriyasının (İqtisadiyyat) 2005-ci il №1 Buraxılışında çap edilmiş qısa XRONIKA

(Bax: səh. 338-348).

AzərTac xəbəri (10 DEKABR, 2004, 23:19:40)

**ÜMUMMİLLİ LİDERİMİZƏ İTHAF OLUNMUŞ
MONOQRAFIYANIN TƏQDİMAT MƏRASİMİ
OLMUŞDUR**

10 dekabr 2004-cü il tarixdə Azərbaycan Mili Elmlər Akademiyasının iclas zalında Azərbaycan MEA İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, iqtisad elmləri doktoru, professor Şahbaz Musa oğlu Muradovun Ümummilli Lider Heydər Əlirza oğlu Əliyevin əziz xatirəsinə həsr edilmiş “İnsan potensialı: əsas meyillər, reallıqlar, problemlər” (Bakı, “Elm” 2004, 656 səh.) adlı monoqrafiyanın təqdimat mərasimi

keçirilmişdir.

AzərTac xəbər verir ki, mərasimdə Mili Məclisin deputatları, alı məktəb rəhbərləri, Respublikanın görkəmli alimləri iştirak edirdilər.

Tədbirdə «Elm» nəşriyyatında buraxılmış və ümummillil liderimiz Heydər Əliyevin xatirəsinə ithaf olunmuş bu əsərin redaktoru, akademik Asəf Nadirov, Milli Məclisin elm və təhsil məsələləri daimi komissiyasının sədri Şahlar Əsgərov, fəlsəfə elmləri doktoru, deputat Səlahəddin Xəlilov, AMEA-nm Fəlsəfə və Siyasi-Hüquqi Tədqiqatlar İnstitutunun direktoru Yusif Rüstəmov, AMEA-mn Kibernetika institutunun direktoru, akademik Telman Əliyev, AMEA-nm müxbir üzvü Ağasəlim Ələsgərov və başqaları çıxış etmişlər.

Qeyd olunmuşdur ki, ilk dəfə olaraq zəngin tarixi və statistik məlumatlar əsasında məhz bu monoqrafiyada 1897-2003-cü illərdə Azərbaycan əhlinin sayı, milli tərkibi, yaşı, cinsi, təhsil, intellektual inkişaf və məşğulluq səviyyəsi, miqrasiya prosesi, doğum, ölüm, ailə-kəbin, təbii artım, ömür müddəti və sağlamlıq göstəricilərində baş verən dəyişikliklər, inkişaf meylləri, onlara təsir edən amillər kompleks şəkildə tədqiq edilib ümumiləşdirilmişdir. Əsərdə, həmçinin müasir mərhələdə ölkəmizdə əhali sakinliyi, demoqrafiya və məşğulluq üzrə dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri təhlil edilmiş, dünya və MDB ölkələrinin bu sahədəki təcrübəsi nəzərə alınmaqla elmi cəhətdən əsaslandırılmış bir sıra nəzəri-metodoloji və konseptual təkliflər verilmişdir.

Natiqlər nəşri elmi tutumlu, iqtisadiyyat elmində strateji əhəmiyyətli, böyük informasiya daşıyıcısı kimi xarakterizə etmişlər. Xüsusi nəzərə çarpdırılmışdır ki, bu fundamental əsərdə çoxlu ideyalar irəli sürülmüşdür. Onlar əmin olduqlarını bildirmişlər ki, həmin ideyalar reallaşacaqdır.

Vurğulanmışdır ki, monoqrafiyada əmək bazarının sosial-iqtisadi mahiyyəti, məzmunu və nizamlanmasının nəzəri-metodoloji əsasları, «məşğulluq» və «işsizlik» anlayışlarının mahiyyəti də əhatəli tədqiqata cəlb olunmuşdur.

Təqdimat mərasimində AMEA-nın prezidenti, akademik Mahmud Kərimov iştirak etmişdir.

Monoqrafiya respublika mətbuatında böyük rezonans doğurmuşdur. Əsər haqqında məlumatlar və ona həsr edilmiş məqalələr “Xalq qəzeti”, “Əxo”, “Respublika” və digər mətbuat orqanlarında dərc edilmişdir.

2. Şahbaz Muradovun monoqrafiyasına akademik Asəf Nadirovun yazdığı “Monumental monoqrafiya” adlı məqalə-rəydən bəzi fraqmentlər:

AMEA-nın müxbir üzvü, professor Ş.M.Muradovun «Elm» nəşriyyatı tərəfindən nəfis şəkildə çap edilmiş «İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər» əsəri bu gün dünya humanitar təfəkkürünü müxtəlif yönümlərdən məşğul edən aktual problemə - insan potensialı məsələsinə həsr edilmişdir. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının iqtisadi siyasətinin hazırlanmasında bu tipli tədqiqatların böyük milli strateji əhəmiyyəti vardır.

Son 106 il ərzində (1897-2003) Azərbaycanda insan potensialının formalaşması, inkişafı və istifadəsinin nəzəri-metodoloji, sosial-iqtisadi etno-demoqrafik və regional problemlərini zəngin faktlar, sənədlər əsasında araşdıran Şahbaz Muradov Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi uzaqgörən siyasi konsepsiyaya əsaslanır: «Biz Azərbaycan deyəndə, onun sərvətini, onun gözəl təbiətini nəzərdə tuturuq. Lakin bütün bunlarla yanaşı, Respublikanın ən başlıca sərvətlərindən biri, bəlkə də ən başlıca sərvəti qədimlərdən bu torpaqda yaşayan, öz taleyini, öz həyatını bu torpağa bağlayan, müxtəlif millətlərdən olan, müxtəlif dinlərə etiqad edən adamlardır. Ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirsə, bir o qədər çox zəngin olar.

Bu fundamental əsərin əsas ictimai-siyasi və milli-elmi dəyəri onun müstəqil respublikamızda Avropa meyarlarına uyğun iqtisadi, siyasi və milli-mənəvi institutların yaranması, inkişafı prosesinə xidmət etməsidir. Dünyanın ən qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsi o zaman özünü doğruldur ki, inkişafda olan hər bir

ölkənin tarixi-milli dəyərləri, regional reallıqları nəzərə almır.

Bu baxımdan da Şahbaz Muradovun əsəri təqdirəlayiqdir. O, insan potensialı barədə dünyada mövcud olan müasir nəzəri fikirləri ümumiləşdirir və uzun illər topladığı milli faktiki materialla zənginləşdirir.

Ş.Muradovun bu əsəri sırf iqtisadi elmi fikir baxımından əlavə, xalqımızın"" tarixini öyrənmək mənasında da mötəbər mənbə olmaqla son bir əsrdə Azərbaycan xalqının düçar olduğu böyük fəlakətləri əks etdirən faktlarla zəngindir. Demografik dəyişim fonunda Azərbaycan xalqına qarşı tarixən aparılmış sovinist, millətçi siyasətin nəticələri Şahbaz müəllimin tədqiqatlarında öz dolğun əksini tapıb.

Respublikamızın dünya iqtisadiyyatına, elminə uğurla integrasiya olunduğu bir vaxtda Şahbaz Muradovun belə bir sanballı əsərinin ortaya gəlməsi elmimizin bu günü və gələcəyi haqqında da dolğun təsəvvür yaradır.

«Respublika» qazeti (25.03.2005)

3. Şahbaz Muradovun monoqrafiyasına akademik Asəf Nadirov, müxbir üzvü Ağasəlim Ələsgərov və iqtisad elmləri namizədi dosent Xosrov Kərimovun şərikli yazdıqları “İnsan potensialının sistemli öyrənilməsinə həsr edilmiş fundamental tədqiqat əsəri” adlı məqalədən bəzi fraqmentlər.

AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., professor Şahbaz Muradovun Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə həsr etdiyi «İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər» adlı monoqrafiyası (Bakı «Elm» nəşriyyatı, 2004, 656 səh.) çapdan çıxmışdır. Bu kitabı ümumi şəkildə XXI əsrin başlanğıcında Azərbaycanda iqtisad elminin inkişaf səviyyəsini və yeni iqtisadi təfəkkürə keçidi xarakterizə edən monimental tədqiqat əsəri kimi qiymətləndirmək olar. «10» dekabr 2004-cü il tarixdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının iclas salonunda ölkəmizin müxtəlif elm sahələrinin görkəmli nümayəndələri, Milli Məclisin deputatları, Ali məktəb müəllimləri, mətbuat işçiləri və s. iştirakı

ilə keçirilən təqdimat mərasimində bu kitabı Azərbaycan elmində hadisə və ensiklopedik xarakter daşıyan fundamental tədqiqat əsəri kimi qiymətləndirən tanınmış elm xadimlərinin (iqtisadçıların, tarixçilərin, filosofların, hüquqşünasların, riyaziyyatçı-kibemetiklərin) fikirləri ilə razılaşmaq lazım gəlir. Çünki bu kitab Şahbaz Muradovun AMEA İqtisadiyyat İnstitutunda çalışdığı 45 ilə yaxın bir dövr ərzində əhalisakinliyi, əmək ehtiyatları, qadın əməyi, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı, demoqrafiya, məşğulluq və işsizlik problemləri ilə bağlı Azərbaycanda və bir çox xarici ölkələrdə çap etdirdiyi və onların xeyli bir qisminin keçmiş SSRİ Elmlər Akademiyası tərəfindən Sovet elminin ən mühüm nailiyyətləri sırasına daxil edilmiş 3 50-dən çox monoqrafiya, kitab, broşür və məqalələrinə tənqidi surətdə yanaşib müasir dövrün tələblərinə uyğun şəkildə sistemləşdirməsi dünyada və MDB ölkələrində gedən demoqrafik və sosial-iqtisadi dəyişikliklər fonunda ümumiləşdirilmələr aparılması əsasında yazılmış sözün əsil mənasında Ümummilli Liderimizin adına layiq sanballı tədqiqat əsəridir.

Monoqrafiyanın ən böyük uğurlarından biri kimi onu da qeyd etmək lazımdır ki, müəllif özünün bu əsərini uzun bir müddət ərzində apardığı tədqiqatların məntiqi nəticəsi kimi təqdim edir. MDB dövlətləri və Respublika iqtisadçıları dairəsində Şahbaz Muradovun əmək ehtiyatları, iş qüvvəsinin təkrar istehsalı, demoqrafiya problemlərinin araşdırıcısı kimi tanınması belə bir fundamental əsərin yaranmasına səbəb olmuşdur. Müəllif vaxtilə bu problemlə məşğul olan iqtisadçıların tədqiqatlarından da düzgün olaraq istifadə etmiş və onlara çox həssaslıqla yanaşmışdır. Nəticədə yeni dövrün tələblərinə tam cavab verən çox zəngin və fundamental monoqrafik əsər ortaya çıxarılmışdır. Bu mənada kitabı Azərbaycanda hələ Sovet dövründə formalaşmış və müvəffəqiyyətləri ilə tanınan əmək iqtisadiyyatı məktəbinin uğuru hesab etmək olar.

Bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatı dinamik inkişaf edən bir mexanizmdir.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin “Azərbaycan Respublikasında sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi tədbirləri haqqında” imzaladığı Fərmanda təsdiq etdiyi “Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı (2004-2008-ci illər)”-nda müəyyən edilmiş vəzifələrin yerinə yetirilməsi tələb olunur. Bunun üçün mövcud potensialdan elmi prinsiplərlə istifadə etmək, balanslaşdırılmış, davamlı inkişafa nail olmaq çox vacibdir. Kitab bu baxımdan çox qiymətlidir. Burada demoqrafik siyasət, gənclər, məşğulluq, gender siyasətinin əsas konturları göstərilməklə, onların həyata keçirilmə mexanizmi müəyyənləşdirilir. Kitabdakı fikir və mülahizələr Azərbaycan iqtisadiyyatının səmərəliliyini artırmağa, onun rəqəbatqabiliyyətliliyinin yüksəldilməsinə xidmət edir.

“Xalq” qəzeti (08.01.2005)

4. Azərbaycan İqtisadi İnkişaf Naziri cənab F. Əliyevin Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, i.e.d., professor Ş.M.MURADOVA 01.03.2005-ci il tarixində ünvanladığı məktubun mətni.

HÖRMƏTLİ ŞAHBAZ MÜƏLLİM!

Uzunmüddətli elmi axtarışlarınız və gərgin əməyiniz sayəsində ərsəyə gətirdiyiniz «İnsan potensialı: əsas meyllər, reallıqlar, problemlər» adlı yeni monoqrafiyanızın nəşr olunması münasibətilə Sizi təbrik edir və belə bir fundamental elmi əsəri mənə təqdim etdiyinizə görə Sizə təşəkkürümü bildirirəm.

Hazırda ölkəmizdə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf siyasətinin strateji hədəflərindən olan insan potensialının inkişafı problemlərinə həsr olunmuş bu monoqrafiya ilə tanışlıq məndə məmnunluq hissi yaratdı.

Monoqrafiyada tədqiq olunan məsələlərin ölkəmizdə, əsası ümummili liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və hazırda

onun layiqli davamçısı möhtərəm prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən müstəqil-demokratik dövlət quruculuğu prosesi ilə birbaşa bağlılığı onun mühüm əməli əhəmiyyətə malik olduğunu və bu sahədə əldə olunmuş nailiyyətlərin möhkəmləndirilməsi və artırılması məqsədinə xidmət etdiyini göstərir.

Tədqiqatın problemə sistemli və kompleks yanaşma, müasir dövrün xüsusiyyətlərinin məntiqi ümumiləşdirilməsi, əməli cəhətdən özünü doğrultmuş elmi metodologiya və zəngin məlumat bazası əsasında aparılması onun nəticələrinin kifayət qədər mötəbər olmasına təminat verməklə yanaşı, müəllifin də peşəkar və yüksək intellektə malik iqtisadçı-alim olmasına dəlalət edir.

Məhz bu keyfiyyətlərinə görə, tədqiqatın nəticələri insan potensialının inkişafı sahəsində ölkəmizdəki vəziyyətin adekvat qiymətləndirilməsi və perspektiv dövr üçün bu sahədə siyasətin üstün istiqamətlərinin düzgün müəyyənləşdirilməsi baxımından olduqca əhəmiyyətidir.

Bu baxımdan, monoqrafiyada ölkəmizdə işsizliyin azaldılması və əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsi, bu məqsədlə investisiyaların iqtisadiyyata cəlb edilməsi, miqrasiya proseslərinin tənzimlənməsi, kadr potensialının gücləndirilməsi və səmərəli istifadə edilməsi, məşğulluq sahəsində gender problemlərinin aradan qaldırılması, qadınların və gənclərin məşğulluğuna diqqətin artırılması və digər bu kimi istiqamətlərdə irəli sürülən konseptual müddəalar, təklif və tövsiyələr xüsusi maraq doğurur.

Bütün bunlar tədqiqatın nəticələrinin irəli sürülən təklif və tövsiyələrin ölkəmizdə müvafiq istiqamətlər üzrə hazırlanan və həyata keçirilən siyasət tədbirlərinin elmi əsaslandırılmasında geniş istifadə olunacağından xəbər verir.

Sonda bir daha Sizi təbrik edir və yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram.

Hörmətlə, F.ƏLİYEV

ŞAHBAZ MURADOVUN DOKTORLUQ DISSERTASIYA İŞİNƏ VERİLMİŞ RƏYLƏRDƏN

Проблемы рационализации занятости женщин принадлежат в настоящее время числу наиболее актуальных не только и не столько из-за особенностей дефицитной трудовой конъюнктуры, сколько из-за того, что только в связи с упорядочением трудовой деятельности женщин может решаться целый комплекс экономических, социальных и демографических задач, которые сохраняют свою значимость на всю обозримую перспективу. К этому нужно добавить, что именно проблемы женской занятости принадлежат к числу наименее изученных, полузабытых до последнего времени нашей наукой. Если же принять во внимание, что в силу известной местной специфики обусловленной исторически сложившимися традициями вопросы участия женщин Азербайджана в общественном труде особенно актуальны, то станет ясно, что многолетний научный поиск соискателя, посвятившего себя этой теме заслуживает всяческого одобрения....

Работа тов. Ш.М.Мурадова представляет собой серьезное комплексное исследование социально экономических проблем женской занятости в Азербайджане. При этом нужно отметить удачную архитектуру исследования, позволившую подвергнуть анализу как общие вопросы теории и практики трудовых ресурсов, так и конкретные стороны использования женского труда во всех важнейших сферах общественного труда и отраслях народного хозяйства республики.

Исследование строится на солидной в целом теоретической основе. Соискатель смело вторгается в дискуссионные проблемы и по ряду из них выступает с собственной точкой зрения....

Наиболее сильную сторону диссертационной работы составляет конкретное исследование реальных процессов, связанных трудовой активностью женщин. При этом через всю работу проходит стремление автора отыскать резервы повышения эффективности использования женских трудовых ресурсов....

Достоинством работы является отражение в ней новейших точек зрения и направлений исследований по демографическим проблемам занятости. В частности, в диссертации нашли отклик идеи, касающиеся проблемы соотношения полов среди занятых в территориальном аспекте, на базе которых сделаны некоторые конкретные выводы, касающиеся структуры ряда территориально-хозяйственных комплексов Азербайджана.

Соискатель выступает с системой обоснованных в целом предложений, касающихся подготовки женских кадров и предоставления работающей женщине ряда льгот, направленных на облегчение для нее сочетания функций участницы общественного производства и матери, жены, хозяйки дома.

Оценивая работу тов. Ш.Мурадова в целом, можно утверждать, что ему удалось создать глубокое исследование, вносящее несомненный вклад в научную разработку социально-экономических проблем женской занятости. Благодаря этому исследованию экономическая наука и народно-хозяйственная практика Азербайджана обогатились серьезной проработкой целого комплекса специфических сторон производства, распределения и использования трудовых ресурсов республики.

*Официальный оппонент,
доктор экономических наук А.Э.Котляр
г.Москва, 15.01.1972*

* * *

... Тема, избранная Ш.М.Мурадовым, исключительно актуальна. Исследование социально-экономических проблем женского труда имеет большое теоретическое и практическое значение. Но проблема эта настолько сложна и многогранна, что многие ее аспекты до сих пор в советской науке не разработаны... Ни в экономической, ни в юридической науке не исследованы комплексно и проблемы рационального использования женского труда в различных отраслях народного хозяйства, а также проблема использования национальных женских трудовых ресурсов, специфика применения женского труда в национальных республиках. Эти пробелы успешно выполнил автор данной работы... Работа выполнена на высоком научной уровне. В ней отражен глубокий анализ не только современного положения по использованию женского труда в Азербайджане, но обобщены также социально-экономические измерения в применении этого труда на длительный исторический период и даны конкретные предложения по более рациональное использования их на перспективе.

Работа выполнена с применением автором социалистических методов исследования, а также с использованием многочисленных экономических расчетов по применению женского труда в отдельных отраслях народного хозяйства... Очень интересно сделан в работе сравнительный анализ применения женского и мужского труда во всех отраслях народного хозяйства. Такое комплексное исследование использования женского труда в различных отраслях народного хозяйства проведено в советской науке в первые и это является вкладом в науку.

*Доктор юридических наук, профессор, член Комитета
Женщин СССР В.Толькунова
г.Москва, 15.11.1971*

* * *

Исследование, выполненное Ш.М.Мурадовым, освещает весьма важную народнохозяйственную проблему, в особенности в условиях Азербайджана, где как и в Среднеазиатских Республиках, Казахстане и других республиках Закавказья имеются специфические социально-экономические условия в использовании женского труда, резко отличающиеся от других районов союза автором поставлено много весьма важных вопросов, требующих узаконения например, пересмотра трудоспособного возрастного предела, пенсионного назначения, продолжительности рабочего дня и отпусков, надбавки к зарплате в зависимости от количества детей, что должна способствовать вовлечению женщин в общественное производство и расширенному воспроизводству населения...Глубокое исследование проведено в важнейших отраслях общественного производства. Весьма интересное исследование проведено автором выборочным методом в ряде отраслей народного хозяйства. Глубокое исследование проведенное автором по использованию женского труда в промышленности, в сельском хозяйстве, на транспорте и связи, в торговле и общественном питании. Особо надо отметить, что в работе имеет место сочетание теоретического анализа и практических предложений, что может служить полезным пособием для планирующих организаций.

*Директор Института Экономики АН УзССР,
д.э.н., проф., ныне И.И.Искандаров
Зав. Отделом «Воспроизводства
Трудовых ресурсов и демографии»,
д.э.н., профессор Р.А.Убадуллаев
Старший научный сотрудник В.А.Гинтовт
г. Ташкент, 15.12.1971*

Работа Ш.М.Мурадова посвящена актуальной экономической и социальной проблеме. В настоящее время половину всех трудовых ресурсов страны составляют женщины, труд которых применяется во всех отраслях народного хозяйства... Поэтому определение путей наиболее полного и рационального использования женских трудовых ресурсов в развивающемся хозяйстве являются исключительного важными вопросом. Для национальных республик постановка данной проблемы приобретает особую актуальность в виду стойкости национальных традиций по отношению к положению в семье и обществе, ее участию в общественном производстве. Автор в работе на большом историческом и фактическом материале дает глубокий анализ процессов, обусловивших социально-экономические изменения в характере женского труда, показывает специфические национальные особенности использования женских трудовых ресурсов и предлагает пути повышения, эффективности их использования в отраслях народного хозяйства республик с учетом особенностей природно-экономических зон... К достоинству работы следует отнести попытку автора дать всесторонний анализ теоретических и методических вопросов, связанных с изучением рационального использования женских с изучением рационального использования женских трудовых ресурсов и их влияния на ускорение темпов социально-экономического развития нашего общества. Выводы, сделанные автором, имеют большое научно-практическое значение, особенно для перспективного планирования народного хозяйства и размещения производительных сил республики.

*Зав.сектором трудовых ресурсов
Института Экономики Уральского
Научного Центра АН СССР,
Доктор экономических наук, профессор
П.О.Косяков
г. Свердловск, 10.11.1971*

* * *

... Докторская работа Ш.М.Мурадова относится к числу комплексных работ, где рассматривается вся совокупность вопросов использования трудовых ресурсов и их влияние на повышение эффективности общественного производства, в том числе в разрезе природно-экономических зон... Весьма интересными и заслуживающими внимания представляются взгляды автора по определению возрастных пределов населения, определяющих трудовые ресурсы... Интересными представляется также предложения автора по стимулированию рождаемости, более широкому вовлечению женщин в общественное производство, совершенствованию учета и отчетности по исследуемым вопросам... В целом докторская работа Ш.М.Мурадова представляет комплексное фундаментальное научное исследование с широким кругом теоретических обобщений, имеющие научный и практический интерес.

*Зам. Председателя СОПС АН УССР,
доктор экономических наук И.Бем
Зам. Отделом проблем народонаселения
и использования трудовых ресурсов
СПОС АН УССР Е.Янковская
г. Киев, 14.02.1972*

* * *

... Тема исследования, выполненная Мурадовым Ш.М., весьма актуальна, особенно в современный период, когда народное хозяйство развивается в условиях напряженного баланса трудовых ресурсов, в работе Ш.М.Мурадова изучены региональные особенности в распределении и использовании женских трудовых ресурсов, вызванные структурой

производства, условия труда и быта, определены пути повышения эффективности женского труда применительно к условиям труда применительно к условиям отдельных отраслей хозяйства республики, отдельных районов. В связи с этим поставленные тов. Мурадовым задачи и рассматриваемые вопросы представляют не только научный интерес, но и практическое значение в планировании трудовых ресурсов вообще и женских в частности. Особенностью работы тов. Мурадова является то, что она выполнена на основе использования большого числа архивных материалов и с привлечением богатых данных социалогических обследований. Работа тов. Мурадова Ш,М. представляет собой содержательное исследование, имеющее теоретический и практический интерес, и свидетельствует о должной компетентности его автора в вопросах данной проблемы.

*Заведующий кафедрой планирования
народного хозяйства Алма-Атинского
Института народного хозяйства,
Доктор экономических наук,
Проф. Т.Шаукенбаев
г. Алма-Ата, 10.11.1971 г*